

**T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI'NDAKİ
TÜRKÜLERDE KOLLUK KUVVETLERİ VE ASKERLİK**

SADRETTİN BAYKAL

Danışman

Doç. Dr. Sagıp ATLI

MANİSA-2025

TAAHHÜTNAME

Bu tezin Manisa Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Halk Bilimi Bilim Dalında akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını, tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi, tezin yazımında akademik ve etik kurallara aykırı herhangi bir yapay zekâ ve program kullanmadığımı beyan ederim.

İmza

Sadrettin BAYKAL

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Sadrettin BAYKAL

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Sagıp ATLI

Anadolu'nun zengin kültürel mirası içinde yer alan türküler, yüzlerce yıllık bir geçmişe sahip olan ve Anadolu insanının yaşamını, duygularını ve değerlerini yansıtan önemli birer belgedir. Türküler sadece melodileri ve sözleriyle değil, aynı zamanda içerdikleri temalar ve motiflerle de derin bir kültürel dokuyu yansıtmaktadır. Bu tez, TRT THM Repertuarı'ndaki türkülerde kolluk kuvvetleri ile askerliğin temsili ve rolü üzerine odaklanmaktadır.

TRT THM Repertuarı'nda; mesleki olarak profesyonel anlamda askerlik vazifesi ifâ etmeyen, sadece vatani görevini yerine getirmek üzere askere giden birçok kişi ile onları sılada bekleyen sevdiklerinin duygu ve düşüncelerinin anlatıldığı birçok türkü bulunmaktadır. Zorunlu askerlik görevini yerine getirmek üzere herhangi bir mesleki kolluk eğitimi almadan askere giden bu kişiler, profesyonel olarak görev yapan Polis ve Jandarma kuvvetlerinin dışında ayrı bir unsur olarak değerlendirilmiş ve bu nedenle tez başlığı "TRT THM Repertuarı'ndaki Türkülerde Kolluk Kuvvetleri ve Askerlik" olarak düzenlenmiştir.

Tez, giriş ve iki bölümden meydana gelmektedir. "Giriş" kısmı; "Araştırmanın Konusu, Amacı ve Kapsamı", "Araştırmanın Yöntemi", "Temel Kavramlar" olmak üzere üç alt başlıktan oluşmaktadır. "Temel Kavramlar" başlığında ise; türkü, TRT THM Repertuarı, kolluk kavramı ve kolluk çeşitleri açıklanmıştır.

"TRT THM Repertuarı'ndaki Türkülerde Geçen Kolluk Kuvvetleri ve Askerlikle İlgili Terimler" adını taşıyan birinci bölümde TRT THM Repertuarı'ndaki türkülerde tespit edilen yirmi beş terim hakkında alfabetik sıraya göre bilgi verilmiştir.

Önce maddede geçen terimin açıklaması yapılmış, ardından türkülerde nasıl geçtiği örnek metinlerden hareketle açıklanmıştır.

Tezin ikinci bölümü “*Kolluk Kuvvetleri ve Askerlikle İlgili Terimlerin Geçtiği Türkülerin Muhtevası*” ismini taşımaktadır. Bu bölümde kolluk ve askerlikle ilgili terimlerin geçtiği, TRT THM Repertuarı’nda yer alan türkülerin muhtevası on dört başlık altında tasnif edilerek örnek metinlerden hareketle açıklanmıştır.

Çalışma “*Sonuç*”, “*Kaynakça*”, “*Sözlükçe*” ve “*TRT THM Repertuarı’ndaki Türkülerin Sıralı Listesi*” kısımlarıyla son bulmaktadır. “*Sözlükçe*” başlığı altında türkülerde geçen kelimeler ve anlamları verilmiştir. TRT THM Repertuarı’nda kayıtlı türkü metinlerinin altında, türküde geçen bazı kelimelerin açıklamaları yer almaktadır. Bu kelimeler ve anlamları aynen muhafaza edilerek çalışmanın “*Sözlükçe*” kısmında aktarılmıştır. “*TRT THM Repertuarı’ndaki Türkülerin Sıralı Listesi*” bölümünde ise TRT THM Repertuarı’nda yer alan ve taraması yapılan türkülerin repertuar numarasına göre sıralı olarak listesi verilmiştir.

Çalışma boyunca elde edilen bulgularla ilgili sonuç kısmında bir değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirme neticesinde TRT THM Repertuarı’nda kayıtlı türkülerde bir türkü dışında tüm türkülerde kolluk kuvveti mensubu ve askerlik görevini ifa eden kişilere karşı olumlu benzetmeler ve güzellemeler yapıldığı, övgü içeren söylemlerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: TRT THM Repertuarı, Anadolu sahası, türkü, kolluk kuvvetleri, halk bilimi.

2025, 248 sayfa

ABSTRACT

Master's Thesis Law Enforcement And Military Service In The Folk Songs Of The TRT Turkish Folk Music Repertoire

Sadrettin BAYKAL

**Manisa Celal Bayar University
Graduate School of Education
Department of Türk Dili ve Edebiyatı**

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Sagıp ATLI

Folk songs, which are part of Anatolia's rich cultural heritage, have a history spanning centuries and serve as significant documents reflecting the life, emotions, and values of the Anatolian people. Folk songs are not only distinguished by their melodies and lyrics but also by the themes and motifs they contain, which reflect a profound cultural texture. This thesis focuses on the representation and role of law enforcement and military service in the folk songs of the TRT THM (Turkish Folk Music) Repertoire.

In the TRT THM Repertoire, there are many folk songs that express the emotions and thoughts of individuals who undertake military service not as a professional duty but as part of their mandatory national service, as well as those of their loved ones waiting for them back home. These individuals, who perform mandatory military service without professional law enforcement training, have been considered a distinct element apart from the professionally serving Police and Gendarmerie forces. For this reason, the thesis is titled "Law Enforcement and Military Service in the Folk Songs of the TRT THM Repertoire."

The thesis consists of an introduction and two main sections. The "Introduction" section comprises three subsections: "Subject, Purpose, and Scope of the Research," "Research Method," and "Basic Concepts." Under the "Basic Concepts" heading, the concepts of folk songs, the TRT THM Repertoire, the concept of law enforcement, and types of law enforcement are explained.

The first section, titled "Terms Related to Law Enforcement and Military Service in the Folk Songs of the TRT THM Repertoire," provides information on twenty-five terms identified in the folk songs of the TRT THM Repertoire, listed in

alphabetical order. Each term is first explained, followed by an analysis of how it appears in the folk songs, supported by example texts.

The second section, titled “Content of Folk Songs Containing Terms Related to Law Enforcement and Military Service,” examines the content of the folk songs in the TRT THM Repertoire that include terms related to law enforcement and military service. These are classified under fourteen headings and analyzed with reference to example texts.

The study concludes with the sections “Conclusion,” “Bibliography,” “Glossary,” and “Sequential List of Folk Songs in the TRT THM Repertoire.” Under the “Glossary” heading, the words used in the folk songs and their meanings are provided. The explanations of certain words found in the folk song texts of the TRT THM Repertoire are preserved as they appear and included in the “Glossary” section of the study. The “Sequential List of Folk Songs in the TRT THM Repertoire” section provides a list of the folk songs scanned in the TRT THM Repertoire, ordered according to their repertoire numbers.

In the conclusion section, an evaluation is made based on the findings obtained throughout the study. As a result of this evaluation, it has been determined that, with the exception of one folk song, all the folk songs registered in the TRT THM Repertoire contain positive metaphors and praises for members of law enforcement and those performing military service, with expressions of admiration being used.

Keywords: *TRT THM Repertoire, Anatolian region, folk song, law enforcement, folklore*

2025, 248 pages

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Geçmişten geleceğe bir kültür mirası olan türküler sadece içerdiği mesajlar açısından değil söylenirken kullanılan ezgileriyle de birçok kimse tarafından sevilip söylenmektedir.

Bir polis çocuğu olarak başladığım öğretim hayatıma, mensubu olmaktan onur duyduğum Emniyet Teşkilatı'nda Komiser Yardımcısı olarak devam etmekteyim. Halk kültürüne ve halk müziğine olan ilgimi mesleğimle birleştirerek bu konuda derinlemesine bir araştırma yapma isteği bu tezin ortaya çıkmasına vesile olmuştur.

Polislik mesleği, yüksek sorumluluk gerektiren ve yoğun bir çalışma temposuna sahip bir görev alanıdır. Bu yoğun tempo içerisinde akademik çalışmalarımı sürdürmek zaman zaman beni zorlasa da halk kültürüne ve özellikle türkülerin toplumsal yansımalarına olan ilğim ve bilimsel üretimde bulunma arzusu bu zorlukların üstesinden gelmemde büyük bir motivasyon kaynağı olmuştur.

Bu teze başlamama vesile olan, Mayıs 2024'te vefat eden değerli hocam rahmetli Dr. Öğr. Üyesi İrfan Murat YILDIRIM'a, lisans ve yüksek lisans dönemlerinde öğrencisi olmaktan onur duyduğum kıymetli hocalarım Doç. Dr. Ferhat KARABULUT, Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer ÇANDIR ve Dr. Öğr. Üyesi Gürol PEHLİVAN'a ve bu tezin başından sonuna kadar bana rehberlik eden danışmanım Doç. Dr. Sagıp ATLI'ya ve tez savunmam sırasında yapıcı eleştirileri ve değerli fikirleriyle tezimi tekrar gözden geçirmeme olanak sağlayan Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZBAŞ'a şükranlarımı sunarım.

Ayrıca her daim yanımda olarak bana desteğini esirgemeyen kıymetli eşim, yol arkadaşım Neşe'ye, iki gözümün nuru canım evlatlarım Sebahattin ve Yiğit'e, beni bugünlere getiren kıymetli annem Belgin ve arkamda dağ gibi duran babam Sebahattin BAYKAL'a, yanımda olamasalar da her zaman desteklerini hissettiğim canım kardeşlerim Semih ve Ebru'ya ve biricik yeğenim Aybars'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu tezin, halk bilimi alanına ve türkülerin sosyolojik, kültürel yönlerine dair yapılacak araştırmalara katkı sağlamasını ümit ederim.

Sadrettin BAYKAL

MANİSA, 2025

KISALTMALAR

akt.	: Aktaran
ev.	: Çeviren
ETK	: Emniyet Teşkilatı Kanunu
JTGYK	: Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu
JTGYY	:Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği
PVSK	: Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
s.	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
THM	: Türk Halk Müziği
vs.	: Vesaire
YK	: Yükseköğretim Kurumu

İÇİNDEKİLER

TAAHHÜTNAME	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT	V
ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR.....	VII
KISALTMALAR	VIII
İÇİNDEKİLER	IX

GİRİŞ

0.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE KAPSAMI	1
0.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	2
0.3. TEMEL KAVRAMLAR	
0.3.1. Türkü.....	3
0.3.1.1 Türkülerin Sınıflandırılması	5
0.3.1.1.1. Konularına Göre Türküler	5
0.3.1.1.2. Ezgilerine Göre Türküler	8
0.3.1.1.3. Yapılarına Göre Türküler	8
0.3.2. TRT THM Repertuarı	9
0.3.3. Kolluk Kavramı ve Askerlik	11
0.3.4. Kolluk Çeşitleri	11
0.3.4.1. Polis Teşkilatı.....	13
0.3.4.2. Jandarma Teşkilatı	15

BİRİNCİ BÖLÜM

TRT THM REPERTUVARI'NDAKİ TÜRKÜLERDE KOLLUK KUVVETLERİ VE ASKERLİKLE İLGİLİ TERİMLER

1.1. Albay (Miralay)	20
1.2. Amir	21
1.3. Asker	22
1.4. Bekçi (Ases)	25
1.5. Binbaşı	26
1.6. Candarma (Jandarma)	27
1.7. Çavuş	29
1.8. Çeri/Yeniçeri	31
1.9. Devriye	33
1.10. Erat	34
1.11. İhtiyat	35
1.12. Karakol	35
1.13. Kolcu/Kolbaşı/Kolağası	36
1.14. Komutan	38
1.15. Mülazım	39
1.16. Müfreze	40
1.17. Onbaşı	41
1.18. Polis	42
1.19. Redif	45
1.20. Serasker	46
1.21. Subaşı	47
1.22. Subay	48
1.23. Teğmen	50
1.24. Yüzbaşı	51

1.25. Zaptiye.....	52
--------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

KOLLUK KUVVETLERİ VE ASKERLİKLE İLGİLİ TERİMLERİNİN GEÇTİĞİ TÜRKÜLERİN MUHTEVASI

2.1. Ölüm.....	54
2.2. Kolluk Makamlarından Talepte Bulunma	61
2.3. Genç Yaşta Askere Gitme	68
2.4. Ayrılık / Hasret.....	75
2.5. Asker Yolu Bekleme.....	110
2.6. Askerlik Yapmadan Evlenememe	126
2.7. Askerlik Dönüşü Duyulan Sevinç	136
2.8. Kolluk Kuvvetlerine Yakalanma	137
2.9. Vatan Sevgisi / Kahramanlık	157
2.10. Düşman Askerinin Tasviri	166
2.11. Şehitlik.....	169
2.12. Kolluk Kuvvetlerinin Birini Vurması	172
2.13. Kolluk Kuvvetlerine Duyulan Hayranlık	176
2.14. Diğer Konular	184

SONUÇ.....	202
------------	-----

KAYNAKÇA	205
----------------	-----

SÖZLÜKÇE	213
----------------	-----

TRT THM REPERTUVARI'NDAKİ TÜRKÜLERİN SIRALI LİSTESİ	218
---	-----

GİRİŞ

0.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE KAPSAMI

Anadolu'nun zengin kültürel mirası, türküler aracılığıyla nesilden nesile aktarılmaktadır. Türküler, Anadolu halkının tarihini, geleneklerini, duygularını ve değerlerini yansıtan önemli birer belge niteliğindedir. Türküler, sadece müzikal yapılarıyla değil, aynı zamanda içerdikleri sözlerle de derin bir anlam taşımaktadır. Bu tezde, TRT THM Repertuarı'nda kayıtlı bulunan türkülerdeki kolluk kuvvetleri ve askerlikle ilgili unsurlar konu edilmektedir.

Kolluk kuvvetleri, toplumun güvenliğini ve düzenini sağlamakla görevli kurumlar arasında yer almaktadır. Ancak kolluk kuvvetlerinin toplum içindeki algısı ve temsili, kültürel ürünlerde de etkisini göstermektedir. Türküler, Anadolu halkının yaşadığı dönemin sosyal, ekonomik ve siyasal koşullarını yansıttığı için, kolluk kuvvetlerinin temsili bu türkülerde önemli bir konu hâline gelmiştir.

Çalışmanın amacı, emniyet hizmetleri sınıfında yer alan kolluk kuvvetleri ile askerliğin türkülerde nasıl temsil edildiğini kavramak ve bu kurumların türkülerdeki rolünü anlamaktır. Bu bağlamda, kolluk kuvvetleri ve askerliğin türkülerde nasıl betimlendiği, hangi temalar etrafında işlendiği ve hangi sosyal/siyasal bağlamlarda ele alındığı ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Bu araştırma, 19. yüzyıldan günümüze kadar uzanan dönem içinde başta Anadolu olmak üzere Osmanlı Devleti'nin o dönemki sınırları içerisinde bulunan Rumeli, Kerkük gibi bölgelerden derlenen ve TRT THM Repertuarı'nda kayıtlı bulunan sözlü türkü metinlerini kapsamaktadır. Repertuvarda yer alan türküler; literatür taraması, müzik kayıtları ve dijital metinler incelenerek taranmış; içerisinde jandarma, polis ve askerliğe atıfta bulunulan türküler tespit edildikten sonra detaylı olarak ele alınarak bu kurumlarla ilgili olay, hikâye ve durumların tahlili yapılmıştır.

Araştırma kapsamında, türkülerdeki tematik analizlerin yanı sıra, sözlü tarih ve halk bilimi yöntemleri kullanılarak derinlemesine içerik analizi yapılmıştır. Ayrıca, çalışmanın sınırları içinde kolluk kuvvetleri ile askerliğin farklı dönemlerdeki toplumsal rolleri ile bu rollerin halk türkülerine yansımaları da ele alınmıştır.

Tezin amacı; kolluk kuvvetlerinin türkülerde nasıl temsil edildiği, hangi rolleri üstlendiği ve askerlik temasının türkülerde nasıl işlendiğini ortaya çıkarmaktır. Anadolu'nun tarihsel ve kültürel gelişimi bağlamında repertuvarda kayıtlı türkülerde

kolluk kuvvetleri ile askerliğin rolünü anlamak ve bu konuda daha geniş çapta araştırmalar yapmak isteyenler için bu çalışmanın bir temel oluşturması amaçlanmaktadır.

0.2 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu tezin konusu yapılan ön araştırmalar neticesinde 2022 yılının son döneminde belirlenmiş, konu ile ilgili çalışma yapmaya karar verilmiştir. Emniyet mensubu olmam nedeniyle “Kolluk kuvvetlerine türkülerde nasıl bir bakış açısı hâkim olmuştur?” sorusu bu konuyu seçip tezi hazırlamama vesile olmuştur. TRT THM Repertuarı’nda bulunan türkülerde kolluk kuvvetleri ve askerliğin temsili ve rolü üzerine odaklanmak için tezde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, verileri derinlemesine anlamak ve yorumlamak için kullanılan bir araştırma yöntemidir. Araştırmanın veri kaynakları, TRT THM Repertuarı’nda kayıtlı bulunan türkülerden oluşmaktadır. Bu türküler, geleneksel olarak nesilden nesile aktarılan ve genellikle sözlü olarak icra edilen eserlerdir. Tezin veri toplama sürecinde, TRT THM Repertuarı’nda bulunan 5259 türkü metni taranmıştır (Terkin, 2022, s. 2). Talha Terkin’in 2022 yılında hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde TRT kurumundan temin ettiği TRT Türk Halk Müziği Repertuarı Türkü Listesi yalnızca türkü isimleri ve repertuvar numaraları alınarak eklenmiştir. Bu türkülerin metin içerikleri literatür taraması, dijital türkü arşivleri, türkü antolojileri ve musiki eserlerinden yararlanılarak ele alınmış, söz konusu türküler, türkü isminin yanında parantez içerisinde repertuvar kayıt numarası belirtilerek incelenmiştir.

Veri analizi sürecinde, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, metinleri sistematik olarak inceleyerek belirli temaları, motifleri ve desenleri tanımlamayı amaçlamaktadır. Türkülerin sözleri detaylı bir şekilde incelenerek kolluk kuvvetlerine yapılan atıfların ve temsillerin derinlemesine analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonuçları, veri analizinin ardından çıkarılmıştır. Elde edilen bulgular, repertuvarda yer alan türkülerde kolluk kuvvetlerinin temsili ve rolü hakkında daha derin bir anlayış sağlamak amacıyla sunulmuştur. Bulgular, türkülerde hangi kolluk kuvveti terimlerinin kullanıldığı, kolluk kuvvetleri ve askerliğin nasıl betimlendiği, hangi temalar etrafında işlendiği ve hangi sosyal/siyasal bağlamlarda ele alındığı konularında önemli ipuçları sunmaktadır.

Çalışma içinde kullanılan türkü metinleri TRT THM Repertuarı'ndaki kayıt numarası ile birlikte verilmiştir. İncelemenin bazı bölümlerinde türkülerin bir bölümü bazı bölümlerinde ise tamamı aktarılmıştır. Bu yöntem, tezin amacına ve araştırma sorularına uygun bir şekilde veri toplama ve analiz etme sürecini yönlendirmiştir. Türkü metinleri, TRT THM Repertuarı'nda olduğu şekli ile ele alınmış, metinlerde herhangi bir düzeltme yapılmamıştır. Yerel ifadeler ve varsa yazım hataları da olduğu gibi aktarılmıştır. Repertuarda kayıtlı türkü metinlerinin altında o türküde geçen bazı kelimelerin açıklamaları yer almaktadır. Bu kelimeler ve anlamları aynen muhafaza edilerek çalışmanın “Sözlükçe” kısmında verilmiştir.

0.3. TEMEL KAVRAMLAR

Bu tezde TRT THM Repertuarı'nda kayıtlı türküler detaylı bir şekilde taranarak türkülerin içerisinde geçen kolluk kuvveti terimleri ve askerlikle ilgili terimler tespit edilmiştir. Bu terimler tespit edildikten sonra her biri ayrı ayrı açıklanmış, söz konusu terimlerin geçtiği türkülerden örnekler verilerek tespit edilen terimlerin türkülerdeki rolleri incelenmiştir. Bu çalışmada geçen temel kavramlar şu şekildedir:

0.3.1. Türkü

Türkü kelimesi sözlük anlamı olarak “Çoklukla dörder mısralı bentlerden oluşan, 11’li hece vezniyle yazılan ve kendine özgü bir besteye okunan halk edebiyatı nazım birimi ve halk müziğinin, güftesi halk şiiri olan ve halk ezgileriyle bestelenmiş yaygın formu” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2009, s. 2021-2022).

Türkçe söylenen şiirleri tanımlamak için kullanılan ve Türk kelimesinin sonuna Arapça ilgi eki “î” getirilerek Türki (Türkü) şeklinde kullanılan türkü kelimesi “Türk’e has” anlamına gelmektedir (Eroğlu, 2017, s. 7). Eski Türkçedeki söylenişiyile küy-ler, milletlerin mitolojik döneminde sözlerden önce oluşturulmaya başlanmış kültürel yaratmalardır. Türk halk şiiri türlerinin en eski ve en yaygınlarından biri olan türkü, Türk müziğinde kendi içinde sistematik bir bütünlüğe sahip ezgiler topluluğunun da müzikal bir form olarak adıdır (Çobanoğlu, 2013, s. 4). Türkü kelimesiyle ilgili çeşitli tanımlar yapılmış olup bunlardan birkaçı burada verilmiştir.

Kaşgarlı Mahmud, *Divan-ı Lügati’t-Türk* adlı eserinde türkü kelimesi için “ır” ve “yır” kelimesini gösterirken Şemseddin Sami ise *Kamus-ı Türkî* adlı eserinde türkünün tanımını “Türklere has bir biçimde söylenen şarkı” olarak tanımlamıştır.

Türkü kelimesiyle ilgili Türk boylarının da farklı kelimeler kullandığı görülmektedir. “Bunlar; “mahnı, halk yırı, türkî, türîk halik ânı, eldik ır, türki, halk koşığı, halk cırı, halk aydımı, nahşa, koca nahşisi” gibi adlandırmalardır.” (Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü, 1991, s. 908-909)

Türkü kelimesini Ferit Devellioğlu ise “Osmanlı dilinde müzik, hikâye, olay veya duyguları anlatan, birçok konuları içeren sözlü olarak aktarılan ve genellikle doğaçlamalı veya uyarlama şeklinde söylenen bir müzik türü” şeklinde tanımlanmıştır. (2001, s. 1341).

Cem Dilçin türküyü; “Türlü ezgilerle söylenen, bir anonim halk şiiri nazım biçimidir” (1983, s. 289), şeklinde ifade ederken Şükrü Elçin ise; “Sözlü ve yazılı edebiyatımızda duyulan, söylenen veya görülen türküler, atalar sözü, masallar, bilmeceler ve mânîler gibi yaygın mahsullerdir. Bu mahsullere Doğu ve Kuzey Türkleri aynı kökten gelen ‘yır’ veya ‘cır’ adını vermişlerdir. Batı Türkleri, Türk kelimesinden doğan ve Türkler’e mahsus ezgi (melodi) mânâsına gelen ‘türküyü’ kullanmaktadırlar. Bu kelimeden icâd etmek mânâsına gelen ‘türkü yakmak’ deyimini türemiştir.” şeklinde tanımlamıştır (1993, s. 195).

Mehmet Özbek, türkülerin birer kültür hazinesi olduğunu söyleyerek; “Türküler insanoğlunun başına gelen olayları, bunun toplum içindeki iz ve akislerini, aşk, hasret, gurbet gibi yeryüzünün ortak duygularını, mertlik ve kahramanlık gibi millî karakteri, tarihî olayları konu alan bir kültür hazinesidir.” şeklinde tanımda bulunmuştur (1994, s. 63).

Pertev Naili Boratav; “Düzenleyicisi bilinmeyen, halkın sözlü geleneğinde oluşup gelişen, çağdan çağa ve yerden yere içeriğinde olsun, biçiminde olsun değişikliklere (zenginleşmelere, bozulmalara, kırılmalara) uğrayabilen ve her zaman bir ezgiye koşulmuş olarak söylenen şiirler.” biçiminde türküyü tanımlamıştır (2016, s. 171).

Türk tarih, kültür ve edebiyatının en önemli araştırmacılarından biri olan Mehmet Fuat Köprülü ise türkülerin Türk kültürü ve Türk kimliğinin bir parçası ve yansıması olduğunu belirterek türkülerin kültürel birer bellek olarak tanımlamış ve türkülerin gelecek nesillere aktarılmasının önemine vurgu yapmıştır (1976, s. 246).

Türkü üzerine çalışmaları bulunan Gülay Mirzaoğlu ise türküyü şu şekilde tanımlamıştır: “Türküler, geçmişten günümüze toplumsal işlevlerini koruyan sanatsal

bir ifade aracıdır. Türkülerin temel işlevi kültürü kuşaktan kuşağa taşımaktadır. Halk türküleri aynı zamanda kültürün zengin bir kaynağıdır ve içeriğinde büyük bir bilgi birikimini taşır. Bu yönüyle türküler kültür tarihinin önemli bir bilgi kaynağıdır. Dünyada yapılan etnomüzikoloji çalışmalarının da gösterdiği gibi türküler, tarihi ve kültürel açıdan, müzikal ve şiirsel açıdan önemli bir araştırma alanını oluştururlar.” (2019, s. 35-36).

Yukarıda belirtmiş olduğumuz şekilde türkü kelimesi üzerine çalışma yapan ve fikir yürüten birçok bilim adamı daha bulunmaktadır. Biz de bu tanımlamalar ışığında türküyü; “Anadolu insanının yüreğinden dökülen, insanın doğumundan ölümüne kadar olan tüm sevinç, acı, aşk, hasret, gurbet gibi duygularını dile getiren ekseriyetle hece ölçüsüyle ve her zaman bir ezgi eşliğinde söylenen, eğlenmek, hoşça vakit geçirmek, rahatlamak gibi işlevleri bulunan, farklı yapıda bentlerden oluşan manzum ürünler” olarak tanımlayabiliriz. Bize göre türkünün en önemli ve ayırt edici özelliği Anadolu insanı tarafından oluşturulup bu bilinçle söylenmiş olmasıdır. Adından da anlaşılacağı üzere türkünün oluşabilmesi için öncelikle Türk yurdunda doğup filizlenmesi gerekecektir aksi halde her ülkede söylenen şarkılar türkü olarak nitelendirilebilir. Ancak türkü Türk kültürüne has bir üründür. Bu yönüyle her millette var olan şarkılardan ayrılır.

0.3.1.1 Türkülerin Sınıflandırılması

Türkülere yapılan tanımlar ne kadar fazlaysa türkülerin sınıflandırılmasına dair görüş beyan eden araştırmacılar da bir o kadar fazladır. Ancak yapılan bu sınıflandırmalar birbirinden tam olarak bağımsız ya da ayrı değildir. Pertev Naili Boratav, Yusuf Ziya Demirci, Mahmut Ragıp Gazimihal, Cahit Öztelli gibi birçok isim, türkü ile ilgili sınıflandırmalar yapan önde gelen araştırmacılar arasındadır. Türkülerle ilgili araştırmacılar tarafından birçok sınıflandırma yapılmış ise de genel olarak türküler; konularına göre, ezgilerine göre ve yapılarına göre olmak üzere üç ana başlık altında sınıflandırılmıştır.

0.3.1.1.1. Konularına Göre Türküler

Hemen hemen her konuda türkü yazılması sebebiyle türkülerini konularına göre tasnif etmek oldukça zor iştir. Bununla birlikte çoğu türküde tek konudan ziyade birçok konu ve duygu bir arada işlenmektedir. Örneğin genç yaşta askere giden bir genç için yakılan türkü de hem askerlik sevgisi hem vatan sevgisi hem aşk acısı hem

de sıra hasreti aynı anda işlenebilir. Böyle bir türküyü tek bir konu başlığı altında sınıflandırmak elbette doğru olmayacaktır. Bu nedenle sadece örnek teşkil edebilmesi amacıyla Mehmet Özbek, Mehmet Yardımcı ve Özkul Çobanoğlu'nun yapmış olduğu sınıflandırmalar aşağıda verilmiştir.

Mehmet Özbek, türkeleri şu şekilde sınıflandırmıştır:

“Konularına Göre Türküler

A. Lirik Türküler

1. Aşk, sevda türkeleri
2. Gurbet türkeleri (ayrılık, asker, mahpushane türkeleri)
3. Ağıtlar (ölüm, tabîî afetler üzerine)
4. Ninniler

B. Satirik Türküler

5. Güldürücü Türküler (Mizahi Türküler)
6. Taşlamalar, ilenmeler.

C. Olay Türkeleri

7. Tarihî türküler (Destanlar, kahramanlık ve serhat türkeleri)
8. Eşkîya türkeleri (Derebeyi, cinayet türkeleri)

D. Tören ve Mevsim Türkeleri

9. Kına, düğün, esvap giydirme töreni türkeleri
10. İtikat ve mezhep törenleri türkeleri

E. İş ve Meslek Türkeleri

11. Esnaf türkeleri

F. Pastoral Türküler

12. Tabiat Türkeleri

G. Didaktik Türküler

H. Oyun Türkeleri

13. Ritmik dans türkeleri

14. Temsilî oyun türküleri" (1994, s. 84-86)

Mehmet Yardımcı ise türkülerde birçok konunun iç içe girmesi nedeniyle kesin bir ayırım yapılamadığını belirterek şu şekilde bir sınıflandırma yoluna gitmiştir:

“II. Konularına Göre Türküler

1. Lirik Türküler

- a. Aşk ve Sevda Türküleri
- b. Gurbet Türküleri
- c. Ağıtlar
- ç. Ninniler

2.Satirik Türküler

- a. Mizahi Türküler
- b. Taşlamalar

3. Olay Türküleri

- a. Tarihi Türküler
- b. Eşkıya Türküleri
- c. Hapishane Türküleri

4.Tören ve Mevsim Türküleri

- a. Düğün ve Kına Türküleri
- b. Tarikat Türküleri

5.İş ve Meslek Türküleri

- a. Esnaf Türküleri
- b. İş Türküleri

6.Pastoral Türküler

- a. Doğa Türküleri
- b. Doğa Parçalarını Konu Alan Türküler

7.Didaktik Türküler

8. Oyun Türküleri” (2008, s. 110-121).

Özkul Çobanoğlu ise türküleri konularına göre; Aşk-sevda, gurbet, mizahi, serhat, kahramanlık, eşkıya, tören, esnaf, çocuk-oyun, askerlik ve çoban türküleri olmak üzere 11 gruba ayırmıştır (2013, s. 7).

0.3.1.1.2. Ezgilerine Göre Türküler

Türkülerin ezgiyle söyleniyor olması türküyü diğer türlerden ayıran en büyük özelliktir. Birçok araştırmacının ezgilerine göre türkü tasnifi bulunmaktadır. Örnek teşkil etmesi bakımından Doğan Kaya’nın yapmış olduğu tasnif şu şekildedir:

“Ezgilerine Göre Türküler

A. Uzun Havalar

B. Kırık Havalar

1. Ritimli (Usullü Ezgiler)
2. Serbest Ritimli Ezgiler
3. Karışık (Karma) Ezgiler” (2014, s. 181-266)

0.3.1.1.3. Yapılarına Göre Türküler

Türkülerin sınıflandırılmasında kullanılan bir diğer önemli ölçüt ise türkülerin şekil olarak sınıflandırılmasıdır. Çobanoğlu, ezgilerin sözlere göre daha az değişen ve geleneksel bir yapıya sahip olduğunu, bu nedenle duyguların ifade edilmesi için aynı ezgide farklı sözlerden oluşan türkülerin oluşabileceğini beyan ederek yapılarına göre türkülerini şu şekilde sınıflandırmıştır:

A. “Bentleri Mânî Dörtlükleriyle Kurulan Kavuştaksız Türküler

B. Bentleri Dörtlüklerle Kurulan Türküler:

1. Dörtlüklerle Kurulan
2. Bentlerinin Dördüncü Mısraı Kavuştak Olan Türküler
3. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları Tek Mısra Olan Türküler
4. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları İki Mısra Olan Türküler
5. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları Üç Mısra Olan Türküler
6. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları Dört Mısra Olan Türküler
7. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları Beş Mısra Olan Türküler
8. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları Altı Mısra Olan Türküler
9. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları Yedi Mısra Olan Türküler

10. Bentleri Dörtlük, Kavuştakları Sekiz Mısra Olanlar

C. Bentleri Üçlüklerle Kurulan Türküler:

1. Üçlüklerle Kurulan Kavuşaksız Türküler
2. Bentleri Üç, Kavuştakları Tek Mısra Olan Türküler
3. Bentleri Üç, Kavuştakları İki Mısra Olan Türküler
4. Bentleri ve Kavuştakları Üç Mısra Olan Türküler
5. Bentleri Üç, Kavuştakları Dört Mısra Olan Türküler

D. Bentleri Beyitlerle Kurulan Türküler:

1. Beyitle Kurulan Kavuşaksız Türküler
2. Bentleri Beyit, Kavuştakları Tek Mısra Olan Türküler
3. Bentleri Beyit, Kavuştakları İki Mısra Olan Türküler
4. Bentleri Beyit, Kavuştakları Üç Mısra Olan Türküler
5. Bentleri Beyit, Kavuştakları Dört Mısra Olan Türküler
6. Bentleri Beyit, Kavuştakları Beş Mısra Olan Türküler
7. Bentleri Beyit, Kavuştakları Altı Mısra Olan Türküler
8. Bentleri Beyit, Kavuştakları Yedi Mısra Olan Türküler
9. Bentleri Beyit, Kavuştakları Sekiz ve Daha Fazla Olan Türküler

E. Bentleri Tek Mısra, Kavuştakları Mâni, Dörtlük veya Yedi Mısralı Türküler

F. Karşılıklı Türküler/Atma Türküler” (2013, s. 8-14).

0.3.2. TRT THM Repertuarı

Türküler, Anadolu’nun derin tarihsel ve kültürel geçmişine dayanan, sözlü gelenekler üzerinden nesilden nesile aktarılan zengin bir müzik türüdür. TRT THM Repertuarı, TRT’nin Türk Halk Müziği alanında derlediği ve arşivlediği geniş bir türkü koleksiyonudur. Bu repertuar, Türkiye’nin zengin kültürel mirasını yansıtan, farklı yörelere ait türkülerden oluşmakta ve halk müziğinin korunması, gelecek nesillere aktarılması ve tanıtılması amacıyla oluşturulmuştur.

TRT Kurumu kurumsal olarak derleme çalışmaları yapan Kültür Bakanlığı Mifad Başkanlığı, Ankara Devlet Konservatuarı, Darülhan gibi kurumlar ile gönüllü bireyler tarafından derlenen türkülerden ve ayrıca plak, kaset gibi sesli kayıtlardan kendi yayın kriterlerine uygun olanları denetimden geçirerek bir yayın repertuarı

oluşturmuş olup bu repertuvarındaki türkölere bir numara da vererek daha sistematik bir hale getirip, bunları biriktirip muhafaza etmiştir. TRT Kurumu kendi yayın repertuvarındaki bu türkölerin notalarını 2004 yılında dijital ortama aktarip herkesin ulaşabileceğı bir hale getirerek de çok büyük bir hizmette bulunmuştur (URL-1).

TRT'nin türkölerin korunması ve yaygınlaştırılması amacıyla oluşturduğu bu türköl repertuvarı, Türkiye'nin farklı yörelerinden derlenen türkölerin arşivlenmesi ve icrası açısından büyük bir öneme sahiptir.

TRT'nin kuruluşu 1964 yılına dayanmakla birlikte, Türk halk müziğıyle ilgili çalışmaların kökleri daha eskiye dayanmaktadır. "Türkiye'de ilk halk türköluri derleme çalışmaları 1880 yılında Ignac Kunos'un Türkiye'nin batı bölgelerinde gerçekleştirdiğı çalışmaları başlamıştır. Ancak bu ilk girişimlerden sonra Türk Halk türkölurinin sistematik bir şekilde derlenmesi konusunda ciddi bir ilerleme kaydedilmemiştir" (Öztürk, 1995, s. 177'den akt. Yazğılı, 2024, s. 30).

Cumhuriyet Döneminde türköl derleme çalışmaları Atatürk'ün direktifleriyle ölke geneline yayılmıştır. 1930'larda Cumhuriyet'in ilk yıllarında, halk müziğı derleme çalışmaları Atatürk'ün öncölüğünde başlatılmıştır (Eroğlu, 2020, s. 45). Bu çalışmalar kapsamında, Anadolu'nun dört bir yanından halk müziğı örnekleri toplanmış ve bu zengin kültürel miras kayıt altına alınmıştır. TRT, bu çalışmaların devamı niteliğinde, geniş bir türköl repertuvarı oluşturarak halk müziğini koruma görevini üstlenmiştir. TRT arşivlerinde yer alan türkölurin çoğı, bu erken dönem derleme çalışmalarının bir ürünüdür.

TRT THM Repertuvarı, Türkiye'nin her bölgesinden derlenen halk müziğı eserlerinden oluşmaktadır. Bu eserler, halk edebiyatının sözlü ürünlerinin önemli bir parçası olan türkölur, destanlar, maniler ve ağıtlar gibi farklı formlarda karşımıza çıkmaktadır. Türkölurin konuları ise genellikle aşk, doğa, sosyal olaylar ve günlük hayatla ilgili temaları işlemektedir (Çelik, 2015, s. 88). Repertuvarı, yerel lehçeler ve farklı müzikal yapılar korunarak icra edilmekte ve bu da halk müziğinin bölgesel çeşitliliğini vurgular niteliktedir.

Halk müziğinin korunması ve yeni nesillere aktarılması açısından TRT'nin türköl repertuvarı önemli bir işleve sahiptir. TRT, halk müziğı programları, konserler ve radyo yayınları aracılığıyla bu kültürel mirası geniş kitlelere ulaştırmaktadır. Özellikle TRT Türköl kanalı, Türkiye'nin dört bir yanındaki dinleyicilere halk müziğı

kültürünü sürekli olarak sunmaktadır. Bu repertuvar sayesinde, türkülerin sadece arşivlenmesi değil, aynı zamanda güncel yorumlarla icra edilmesi de mümkün olmaktadır (Çelik, 2015, s. 92). Repertuvar, sadece Türkiye’de değil, yurt dışında da Türk kültürünü tanıtan bir araç olarak kullanılmaktadır (Eroğlu, 2020, s. 112).

0.3.3. Kolluk Kavramı ve Askerlik

Kolluk kavramı “Güvenliği sağlamakla görevli olan polis veya jandarma, zâbitaya verilen genel isimdir” (TDK, 2009, s. 1201). Kolluk, genel olarak hukukun uygulanması, suçların önlenmesi ve toplumun güvenliğinin sağlanması amacıyla faaliyet gösteren kurum ve birimleri ifade eder. Vatandaşların huzur, güvenlik, sağlıklı bir şekilde hayatlarını devam ettirmesi adına, toplum düzenini koruyup kollama, suçluları tespit edip yakalama, verilen yetki çerçevesinde gerektiği takdirde silah ve zor kullanma yetkisine sahip, kanunlar çerçevesinde çizilmiş haklarla kamu düzenini tesis eden kuruluşlara “kolluk” adı verilmektedir (Yaşar, 1997, s. 21). Kolluk terimi ilk defa 1961 Anayasasında, zâbita yerine kullanılmaya başlanmış ve böylece Türk hukuk terminolojisine dâhil edilmiştir (Onar, 1966, s. 1476).

“Kolluk kuvveti” ise “*Güvenlik güçlerinin oluşturduğu birlik.*” (TDK, 2009, s. 1201) şeklinde tanımlanmaktadır. Kolluk kuvvetleri yapmış oldukları görevlere göre “adli kolluk” ve “idari kolluk” olmak üzere iki kısma ayrılır. İdarenin bir işlevi olan kolluk faaliyetleri oldukça geniş bir yelpazede değerlendirilir. Sağlık kolluğundan orman kolluğuna kadar birçok idari kolluk faaliyeti bulunmaktadır. Kolluk kuvvetleri, polis teşkilatları, jandarma, sahil güvenlik, zâbita gibi farklı birimlerden oluşabilir ve genellikle devletin yasalara uygunluğunun korunması ve güvenliğin sağlanması için çalışırlar. Buradaki en etkin kişiler ise gerektiğinde silah kullanma yetkisinin de verildiği (silahlı) kolluk kuvvetleridir (Ayyıldız, 2019, s. 144).

0.3.4. Kolluk Çeşitleri

Kolluk teşkilatı “genel kolluk” ve “özel kolluk” şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Bu ayrımın ana kaynağı 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’dur. Silah taşıma yetkisine sahip polis ve jandarma birimleri genel kolluk olarak kabul edilirken genel kolluk haricinde özel kanunlar uyarınca kurulan ve kendisine tevdi edilen görevleri icra eden kolluk kuvvetleri ise “özel kolluk” olarak kabul edilmektedir. 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nun 3. maddesi şu şekildedir: “*Zâbita teşkilatı: Umumi ve*

hususî olmak üzere iki kısma ayrılır. Umumî zâbita: Silahlı bir kuvvet olan (polis) ve (jandarma)dır. Hususî Zâbita: Umumî zâbita haricinde kalan ve mahsus kanunlarına göre teşekkül edip muayyen vazifeleri gören zabıta kuvvetleridir. Jandarma ve hususî zâbita teşkilatı kendi kanunlarına ve emniyet teşkilatı bu kanun hükümlerine tabidir. Jandarma ve hususî zâbita ile emniyet teşkilatının merkezde ve vilayetlerde yekdiğerleriyle irtibat, muhabere ve çalışma tarzları Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelik ile tespit edilir.” Ayrıca Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği’nin 3. maddesinde de genel kolluk tanımı şu şekilde verilmiştir: “Genel Kolluk: Emniyet asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan, diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı bir kuvvet olan jandarma ve polisi ifade eder” (JTGY, 1983).

Özel kolluk ise “*bir toplumdaki belirli ihtiyaçların karşılanması için o amaca uygun olarak kurulan ve faaliyet gösteren kolluktur. Bir bakıma özel kolluk hizmet kolluğudur. Yani özel kolluk her tür faaliyet konusunda ve bu tür faaliyetleri icra eden kişiler üzerinde yetkili ve görevlidir.*” (Gözler, 2002, s. 224’den akt. Avcı, 2011, s. 11). Özel kolluğun görevi hizmet alanı ile sınırlıdır. (Yenisey, 2009, s. 15’den akt. Avcı, 2011, s. 11). Genel kollukta ise böyle bir sınırlama yoktur. Toplumun huzur ortamının sağlanması için kolluk hizmetlerinin kesintisiz bir şekilde devam etmesi gerekir. Bu bağlamda kamu düzeninin sağlanmasında görevli devlet birimi genel kolluk kuvvetleridir (Akman, 1988, s. 28’den akt. Özdemir, 2024, s. 12).

Özel kolluk ile genel kolluk arasında tanımsal olarak kesin çizgilerle bir ayrım bulunmamaktadır. Gümrük Muhafaza Kolluğu ve Orman Kolluğu da silah taşımaya, silahlı olarak görev yapmaya rağmen genel kolluk olan polis ve jandarma ile aynı statüde değildir.

Belediye sınırları içinde kamu düzenini sağlayan, pazar yerlerini denetleyen belediye kurallarının uygulanmasını sağlamakla görevli birim olan belediye zâbitası, gümrüklerde kaçakçılığı önlemek, yasadışı mal giriş ve çıkışını önlemekle görevli olan gümrük muhafaza memurları, ceza infaz kurumlarında güvenliği sağlamakla görevli olan infaz koruma memurları (gardiyanlar), ormanların korunması görevini yürüten orman muhafaza memurları, millî parkları korumakla görevli olan millî park muhafaza memurları, belirli bir alanda güvenliği sağlamakla yükümlü olan özel güvenlik görevlileri özel kolluk statüsünde görev yapan kolluk birimleridir.

Tezimizin konusu türkülerde genel kolluk kuvvetlerinin rolünü incelediğinden genel kolluk kuvveti olan polis ve jandarma teşkilatı detaylı olarak incelenmiştir.

0.3.4.1 Polis Teşkilatı

Polis kelimesi sözlük anlamı olarak “*1. Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan kuruluş, kolluk, zâbita, 2. Bu kuruluşta yer alan görevli, kollukçu*” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2009, s. 1618).

Eski Yunan’da kent/şehir kelimelerinin karşılığı olarak kullanılan ve devletin dini konular da dâhil olmak üzere akla gelebilecek tüm sorumluluklarını kapsayan bir nitelik taşıyan “Polis” kelimesi daha sonraları “bir şehirdeki yürütme gücüne sahip olan; yaşam, mülkiyet ve sağlığın korunması ve yasaların uygulanması ile görevli sivil güç” anlamında kullanılmıştır (Çeliksü, 2006, s.4’ten akt. Sezer, 2023, s. 38)

Polis, toplumsal hayatta düzeni ve güvenliği sağlayan, kanunların herkese adil bir biçimde uygulanmasında etkin görev alan, kanunların kendilerine sağladığı yetkiler çerçevesinde görevlerini ifa eden, emniyet güçlerine bağlı silahlı bir kolluk kuvvetidir (Yaşar, 1996, s. 20). Çetin’e göre ise polis, toplumun can, mal, namus gibi dokunulmazlarını koruyan, başta kadın, çocuk ve acizler olmak üzere yardıma muhtaç olan yurttaşların yanında olan, yasadışı ve yasaların belirttiği hükümlerin dışında davranan davranış ve eylemlere engel olan, işlenen suçun ceza yargılamasına kadar toplum düzeni için çalışan silahlı kolluk kuvvetleridir (2003, s. 154).

Polis Teşkilatı İstanbul’da 10 Nisan 1845’te kurulmuştur. 1879 yılında Sultan II. Abdülhamit döneminde yayımlanan Sadaret Tezkiresi’yle Zaptiye Nezareti kurulmuş ve bu nezaretin kurulmasıyla birlikte polis memurluğu uygulamasına geçilmiştir. 1845 yılında örgütlenmeye başlayan Polis Teşkilatı 1900’lü yıllara kadar yapılan birçok düzenlemeyle çağın gerekliliklerine uygun olarak sürekli yenilenmiş ve teşkilat yapısı genişlemiştir. “1880 yılına gelindiğinde İstanbul’da emniyet ve asayiş sağlamla görevli Asakir-i Zaptiye teşkilatı kapatılmış ve yerine daha modern olan Polis Teşkilatı kurulmuştur. 24 Şubat 1923 tarihine kadar bu süreç devam etmiştir (URL-2).

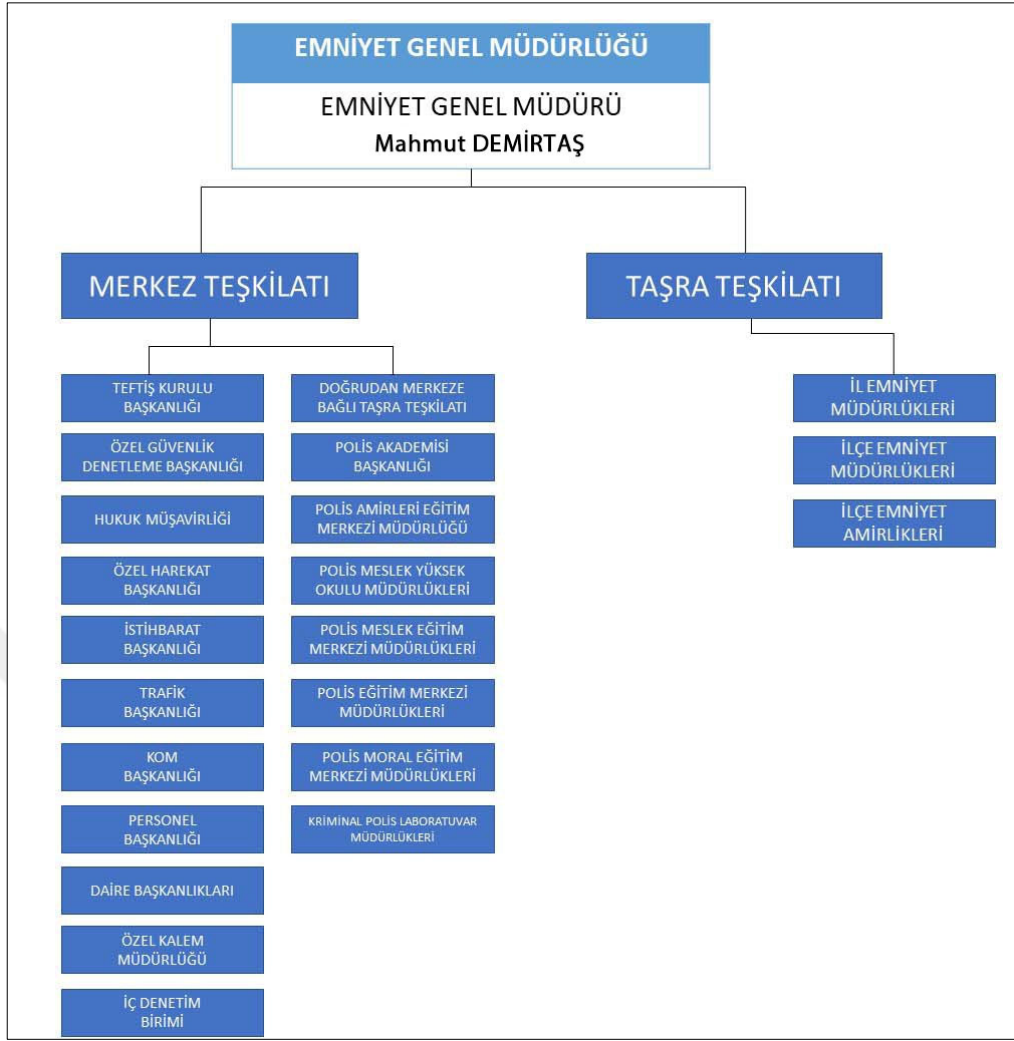
Polis teşkilatının görev ve yetkilerini belirleyen Cumhuriyet döneminin ilk hukuki metni 4 Temmuz 1934 tarihinde yayımlanan 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu’dur (Seçkinler, 2021, 133). PVSK’nın yürürlüğe girmesi ile birlikte Türk Polis Teşkilatı Emniyet Genel Müdürlüğü adıyla ülkenin her yerinde hizmet

vermeye başlamıştır. Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 1. maddesinde polisin görevi şu şekilde tanımlanmıştır: “*Polis, asayiş amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin eder. Yardım isteyenlerle yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet eder. Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve ilgili mevzuatın kendisine verdiği vazifeleri yapar.*” (PVSK, 1934).

1937 yılı emniyet teşkilatı için dönüm noktası olan tarihlerden biridir. 4 Haziran 1937 tarihinde kabul edilen Emniyet Teşkilatı Kanunu ile polis eğitimi açısından milat niteliği taşıyan gelişmeler yaşanmıştır. 1934 yılında temeli atılan polis okulu bu kanunda Ankara Polis Enstitüsü olarak adlandırılmıştır. 1937 yılında faaliyete geçen enstitüde polis memurları, polis komiserleri ve emniyet amirleri olmak üzere üç dereceli bir eğitim modeli esas alınmıştır (İmga, 2017, s. 48’den akt. Haklı, 2022, s. 12). Bu enstitü günümüzde de eğitim öğretim faaliyetlerine devam ederek emniyet teşkilatındaki amir sınıfı personelin yetiştirildiği Polis Akademisi’ne dönüşmüştür.

Ülke sınırları içerisinde genel güvenlik ve asayişin temininden İçişleri Bakanı sorumludur. İçişleri Bakanı bu görevini Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı başta olmak üzere, diğer tüm zabıta teşkilatlarından faydalanarak yerine getirir. Ayrıca ihtiyaç duyulması hâlinde Cumhurbaşkanı’nın kararıyla ordu kuvvetlerinden de yararlanma imkânına sahiptir. 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nun 1. maddesinde bu husus; “*Memleketin umumi emniyet ve asayiş işlerinden Dâhiliye Vekili mesuldür. Dâhiliye Vekili bu işleri, kendi kanunları dairesinde hareket eden Emniyet Umum Müdürlüğü ile Umum Jandarma Komutanlığı ve icabında diğer bütün zâbita teşkilatı vasıtası ile ifa ve lüzum halinde Cumhurbaşkanı kararı ile ordu kuvvetlerinden istifade eder*” (ETK, 1937) şeklinde düzenlenmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü’nün yapısı günümüze kadar değişerek gelmiş ve bugünkü hâlini almıştır. Buna göre Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatı olmak üzere iki ana teşkilattan oluşmaktadır. Bu teşkilatlar da bünyesinde kendi alt birimlerini barındırmaktadır (ETK Madde 16, 1937).

Yukarıdaki tabloda Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Merkez ve Taşra Teşkilat Yapılanması gösterilmiştir (URL-3).

0.3.4.2. Jandarma Teşkilatı

Jandarma kelimesi; “1. Yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamın koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve bunlara dayanan hükümet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silahlı askerî kuvvet, 2. Bu kuvvette görevli olan kimse” (TDK, 2009, s. 1013) şeklinde tanımlanmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun topraklarında düzeni sağlamak ve güvenliği temin etmek amacıyla kurulan jandarma teşkilatı, Osmanlı'nın modernleşme sürecinde önemli bir rol oynamış ve günümüzdeki jandarma teşkilatının temelini oluşturmuştur. Kökenleri 19. yüzyılın başlarına dayanan bu teşkilat, Osmanlı'nın çeşitli dönemlerinde farklı evrelerden geçmiş ve zamanla kurumsal bir yapıya kavuşmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nda jandarma teşkilatının kökenleri, II. Mahmut dönemine kadar uzanmaktadır. II. Mahmut'un modernleşme çabaları kapsamında, imparatorluk içinde

düzeni sağlamak amacıyla yeni bir güvenlik teşkilatı kurma zarureti ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaç doğrultusunda, 1829 yılında, Mısır Seferi dönüşünde Edirne'ye uğrayan İngiliz subayı John Frederick Mc Neill'in tavsiyesiyle, modern bir jandarma teşkilatının kurulması kararlaştırılmıştır. 1829'da Edirne'de kurulan ve Osmanlı'nın ilk jandarma birimi olan "Asâkir-i Zaptiye Müşirliği", Osmanlı'nın geniş topraklarında düzeni sağlamak ve güvenliği temin etmek amacıyla tesis edilmiştir. Bu birim, İngiliz modeliyle oluşturulmuş ve askerî disiplin altında görev yapmıştır. Asâkir-i Zaptiye'nin görevleri arasında suçla mücadele, devriye gezmek, yolların güvenliğini sağlamak ve genel kamu düzenini korumak bulunmaktaydı (Sönmez, 2006, s. 199-219).

Osmanlı'nın modernleşme sürecinin başlamasıyla birlikte, askerî alanda jandarma teşkilatı da çeşitli reformlara tabî tutulmuş ve daha etkin bir yapıya kavuşmuştur. Tanzimat döneminde yaşanan yenilikçi gelişmelere paralel olarak, jandarma teşkilatının kurumsal yapısı da tekrar ele alınarak yeniden düzenlenmiş, askerî disiplin yerine daha çok polis teşkilatındaki sisteme benzer bir yapıya geçilmiştir. Bu dönemde, jandarma teşkilatı, şehirlerde görev yapan polis teşkilatıyla birlikte çalışarak şehirlerin güvenliğine katkı sağlamış ve Osmanlı'nın geniş topraklarında kamu düzenini sağlamıştır. 1826 yılında tarihe Vaka-i Hayriye olarak geçen Yeniçeri Ocağı'nın kapatılmasıyla birlikte günümüzdeki jandarma teşkilatının da temelleri atılmıştır. 14 Haziran 1839 (Tanzimat Fermanı'nın ilanı ve askerî kolluk tüzüğünün kabulü) tarihi jandarmanın kuruluşu olarak kabul edilmektedir. 14 Haziran 1869'da yürürlüğe giren "Asakir-i Zaptiye Teşkilat Nizamnamesi", ülke çapında düzenli zaptiye teşkilatlarının kurulmasını, bu zaptiyelerin idarelerinin nasıl olacağını, sivil ve askerî yükümlülüklerini tertip edip düzenlemediğini ortaya koydu. Bu dönemde Bursa, Ankara, Konya, Trabzon, Aydın, Adana, Kastamonu, Hicaz ve Yemen bölgelerinde zaptiye alayları kurulmuştur (Sönmez, 2006, s. 199-219). Ahalinin güvenliğini tesis etmek üzere her türlü tedbiri alabilecek olan zaptiye askerleri ayrıca, devlet mallarının güvenliği ve tahsil işleriyle de görevlendirilmişlerdi. Zaptiye zâbitleri ise mülki işlere dair mülkiye memurları tarafından kendilerine verilen emirleri yapmakla yükümlü tutulmuşlardı (Sönmez, 2006, s. 204).

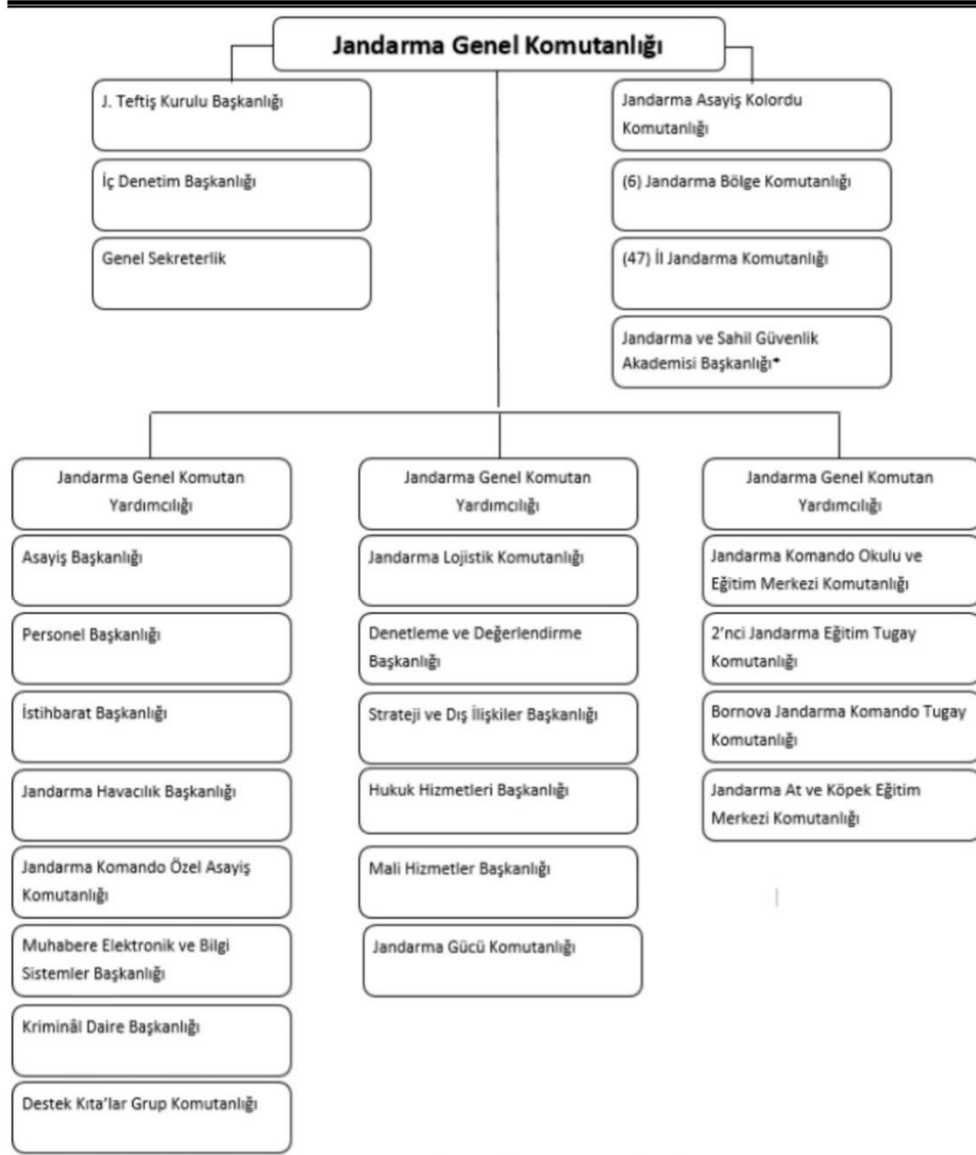
Cumhuriyet döneminde jandarma teşkilatı, köylerde güvenliği sağlamak, suçla mücadele etmek ve toplumsal düzeni korumak amacıyla önemli bir görev üstlenmiştir. Günümüzde Türkiye'de jandarma teşkilatı, polis teşkilatıyla birlikte ülkenin

güvenliğini temin etmek ve halkın güvenliğini sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir. Jandarma teşkilatı, Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Teşkilatı'nın görev, yetki ve sorumluluklarını, hizmetin gerektirdiği bağıllık ve ilişkileri, teşkilat ve kuruluşa ait esas ve usulleri düzenleyen 2803 sayılı Jandarma Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda ikinci grup genel kolluk kuvvetleri arasında sayılmaktadır.

Jandarma, yasalarla belirlenmiş hizmetlerin yürütülmesinde İçişleri Bakanlığına, askerlik hizmetlerinin yürütülmesinde Genelkurmay Başkanlığına, adli kolluk görevleri sırasında ise savcı ve hâkimler aracılığıyla Adalet Bakanlığına bağı olan bir teşkilattır. Jandarmanın, Adalet Bakanlığındaki görevi, ilgili bakanlığın işine son vermesiyle tamamlanır. Yargılamaları, hâkimler ve savcılar hukukuna veya cumhuriyet savcıları hukukuna tabidir (Şafak ve Bıçak, 1999, s. 79). Asayiş ve güvenliğin sağlanmasında, Jandarma Genel Komutanlığına bağı Bölge Komutanlıkları ve bunlara bağı bir özel tip 81 adet İl Jandarma Komutanlığı, 934 İlçe Jandarma Komutanlığı, 2.094 adet Jandarma Karakol Komutanlığı dâhil 81 bölge jandarma komutanlığı, 399 ceza infaz kurumu, jandarma karakolları ve diğ er birimler destek olmaktadır (T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı, Faaliyet Raporu, 2021, s. 3). Jandarma, yukarıda belirtmiş olduğumuz birimler aracılığıyla, polis teşkilatının bulunmadığı kırsal ve kentsel alanlarda güvenlik hizmetlerini yürütmektedir. Ancak 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa göre, belediye hudutları içinde olmakla 22 birlikte resmî maksatlara uygun görülen mevkiler, jandarma görev ve sorumluluk sahası olarak gösterilebilir. İçişleri Bakanı kararı ile illerin ya da ilçelerin tümü polis veya jandarma misyon ve sorumluluk alanı olarak belirlenebilir (T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı, Faaliyet Raporu, 2021, s. 3). “Jandarma Genel Komutanlığı, 1983 tarih ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'na göre Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir parçasıdır. Bu kanunun birinci maddesinde Türk Silahlı Kuvvetleri Kara (Jandarma dâhil), Deniz (Sahil Güvenlik dâhil) ve Hava Kuvvetleri subay, askerî memur, astsubay, erbaş ve erleri ile askerî öğrencilerden teşekkül eden ve seferde ihtiyatlarla ikmal edilen, kadro ve kuruluşlarla teşkilâtı gösterilen silahlı devlet kuvveti” olarak tanımlanmıştır.

Böylece, 2803 Sayılı JTGYK'da Jandarma, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin içinde bir bütünün parçası olarak görülmüş ve Silahlı Kuvvetleri'in görevleri ile eğitim ve öğretimle ilgili konularda Genelkurmay'a tâbi olduğu hükme bağlanmıştır (Gürbüz, 2023, s. 73). Jandarma Genel Komutanlığı'nın askerî kurumlara bağlı olmasının farklı nedenleri de vardır. Başlangıçta jandarma çeşitli askerî görevleri üstlenmiştir. Askerî polis, yükümlü askerlikle ilgili görevler, seferberlikle ilgili görevler en önemlileridir (Jandarma Okulları Komutanlığı, 2015). Her ne kadar jandarma teşkilatının Türk Silahlı Kuvvetleri ile olan ilişkisi kaldırılmış olsa da teşkilat içerisindeki personel yönetimi hâlen silahlı kuvvetlerdeki hiyerarşik sisteme göre devam etmektedir.

Bu sistemdeki ast-üst ilişkisine göre askerî rütbelere şunlardır: Uzman Onbaşı, Uzman Çavuş, Uzman Jandarma Çavuş, Uzman Jandarma I. Kademeli Çavuş, Uzman Jandarma II. Kademeli Çavuş, Uzman Jandarma III. Kademeli Çavuş, Uzman Jandarma IV. Kademeli Çavuş, Uzman Jandarma V. Kademeli Çavuş, Uzman Jandarma VI. Kademeli Çavuş, Uzman Jandarma VII. Kademeli Çavuş, Uzman Jandarma VII. Kademeli Çavuş, Astsubay Çavuş, Astsubay Kıdemli Çavuş, Astsubay Üst Çavuş, Astsubay Kıdemli Üst Çavuş, Astsubay Başçavuş, Astsubay Kıdemli Başçavuş, Asteğmen, Teğmen, Üsteğmen, Yüzbaşı, Binbaşı, Yarbay, Albay, Tuğgeneral, Tümgeneral, Korgeneral, Orgeneral (URL-4).

* İçişleri Bakanlığına bağlı olup ihtiyaçları Jandarma Genel Komutanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Yukarıdaki tabloda Jandarma Genel Komutanlığı'nın teşkilat şeması gösterilmiştir. (URL-5)

BİRİNCİ BÖLÜM

TRT THM REPERTUVARI'NDAKİ TÜRKÜLERDE KOLLUK KUVVETİ VE ASKERLİKLE İLGİLİ TERİMLER

Kolluk kuvvetlerini meydana getiren polis ve jandarma teşkilatları, ortak bir terminoloji kullanarak etkin bir iletişim ve koordinasyon sağlar. Bu ortak dil hem kurum içi yazışmalarda hem de asayiş ve güvenlik konularının işleyişinde standart bir şekilde yer alır. Her iki kurum arasında ortak bir terminolojinin olması kamu güvenliği ve düzeninin sürdürülmesinde etkinlik ve verimin artmasına katkıda bulunur. Her iki kurumun rütbe ve örgütlenme şekli benzer olsa da kolluk makamlarının çoğu farklı adlar altında toplanmıştır. Fakat bazı terimlerin ortak şekilde kullanılması ya da türkülerde hangi kolluk kuvvetine vurgu yapıldığı net olarak anlaşılamadığından burada verilen terimler polis teşkilatına ait ve jandarma teşkilatına ait şeklinde bir ayrım yapılmadan alfabetik sıraya göre verilmiştir.

Bu bölümde TRT THM Repertuarı'ndaki türkülerde tespit edilen kolluk kuvvetleriyle ilgili; “albay (miralay), amir, asker, bekçi (ases), binbaşı, candarma (jandarma), çavuş, çeri/yeni çeri, devriye, erat, ihtiyat, karakol, kolbaşı, kolcu, kolağası, komutan (kumandan), mülazım, müfreze, onbaşı, polis, redif, serasker, subaşı, subay, teğmen, yüzbaşı, zaptiye” terimleri ayrı başlıklar altında ele alınmıştır.

1.1. Albay (Miralay)

Askerî hiyerarşi içinde yer alan rütbelerden biri olan “albay” terimi, Osmanlı döneminden itibaren kullanılagelmiş, modern Türk ordusunda da varlığını sürdüren askerî bir rütbedir. Bu rütbe, Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze askerî yapının dönüşümüne ışık tutan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı'da “albay” rütbesi, Tanzimat reformları çerçevesinde ordunun modernizasyonu sırasında belirginleşmiştir. Osmanlı ordusunda Tanzimat öncesinde rütbeler daha çok geleneksel unvanlarla ifade edilmekteydi. Ancak 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Batı tarzı askerî eğitim ve teşkilatlanmanın benimsenmesiyle birlikte, albay gibi modern rütbeler kullanılmaya başlandı. 1827 yılında baş binbaşılık kaldırılarak miralay (albay) rütbesi getirildi (URL-9).

Albaylık, subaylık hiyerarşisinde önemli bir basamak olarak kabul edilir. Osmanlı döneminde bir albayın yetkileri, komuta ettiği birliklerin büyüklüğüne ve stratejik önemine göre değişiklik göstermiştir. 1909 yılında yürürlüğe giren Askerî Rütbe Kanunu, albay rütbesinin yetki ve sorumluluklarını daha net bir şekilde tanımlamıştır. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise albaylık, modern Türk Silahlı Kuvvetlerinin organizasyonunda kritik bir yer edinmiştir. Özellikle Türk Kurtuluş Savaşı sırasında albaylar hem sahadaki savaş operasyonlarında hem de lojistik ve stratejik planlamada önemli roller üstlenmiştir.

TRT THM Repertuarı'nda yapılan araştırmada albay teriminin sadece bir türkûde miralay olarak geçtiği tespit edilmiştir. “Oy Miralay Miralay (371)” türküsünde;

*“Oy Miralay Miralay
Askerin alay alay
Al kızları askere
Askerlik olsun kolay”*

dizeleriyle miralaya seslenen gençler, askerliğin bir an önce bitmesi için kızların da askere alınmasını talep etmektedir. Aslında bu türkûde askerlik süresinin uzun olduğu, ayrılık sürecinin zor ve sancılı olduğunu dile getirilmektedir. Bu türkû dışında repertuvarda albay (miralay) teriminin geçtiği türkû bulunmamaktadır.

1.2. Amir

Polis teşkilatı halkın güvenliğini sağlamak, kamu düzenini korumak ve suçla mücadele etmek amacıyla faaliyet gösteren bir kamu kurumudur. Emniyet teşkilatının başarılı bir şekilde işlemesi hiyerarşik bir yapı içerisinde görev ve sorumlulukların belirlenmiş olmasına bağlıdır. Emniyet teşkilatında önemli bir yere sahip olan amir terimi hem rütbeyi hem de görev tanımını içerisinde barındıran kritik bir kavramdır. Kolluk amiri; kolluk personeli üzerinde hiyerarşi yetkisine sahip olup emir ve talimat verebilme yetkisine sahip olan kişileri ifade eder (Çağlayan, 2015, s. 295'ten akt. Karakuş, 2022, s. 62). “Amir” genellikle polis teşkilatında daha alt rütbelere sorumlu bir üst düzey yönetici olarak bulunur. Amir, polis teşkilatında belirli bir görev alanına liderlik eden alt birimlerin çalışmasını koordine eden ve gerektiğinde üst kademelere rapor veren kişidir. Bu bağlamda polis teşkilatında amir terimi sadece

“Emniyet Amiri” rütbesini ifade eden bir terim değil aynı zamanda bir sorumluluk sembolüdür.

Amir terimi, türkülerde çok fazla kullanılan bir terim değildir. TRT THM Repertuarı’nda yapılan araştırmalarda iki türküde amir teriminin geçtiği tespit edilmiştir. Âşık Veysel’den derlenen “Ağlayalım Atatürk’e” isimli türkünün;

*“Doğu batı cenup şimal
Aman tanrım bu nasıl hal
Atatürk’e erdi zeval
Amir memur altun kürsü
Yas çekip insan ağladı”*

dizelerinde Atatürk’ün ölümünden duyulan acı nedeniyle amir-memur, zengin-fakir, okumuş-cahil ayrımı olmaksızın herkesin aynı üzüntüyü yaşadığı belirtilmiştir.

Amir teriminin kullanıldığı diğer türkü ise Aydın yöresine ait “Kıratımın Nalı Yoktur” isimli türküdür. Bu türkünün;

*“Kıratımın nalı yoktur
Torbasında yemi çoktur
Bize derler Poslu Efesi
Başımızda amir yoktur”*

dizelerinde amir terimi geçmektedir. Bu türküde kullanılan amir terimi de polislik mesleğinde amir rütbesine tekabül eden rütbeyi kullanmak için değil, dağ başında düzensiz olarak gezen efelerin başında herhangi bir yönetici olmadığını ifade etmek için kullanılmıştır.

1.3. Asker

“Asker” kelimesi, savaşçı sınıfın bir üyesi olan ve toplumun güvenliğini sağlama görevini üstlenen bireyi ifade eder. Tarih boyunca, asker terimi yalnızca bir mesleği değil, aynı zamanda disiplin, sadakat ve vatanseverlik gibi kavramlarla özdeşleşmiştir. Osmanlı Devleti’nden günümüze kadar askerlik, toplumsal ve siyasal yapının şekillenmesinde kritik bir rol oynamıştır. Osmanlı Devleti’nde asker, imparatorluğun genişlemesini ve gücünü temsil eden temel unsurlardan biri olmuştur. Özellikle sipahiler ve akıncılar, Osmanlı ordusunun temel unsurları olarak dikkat çekerken, Yeniçeri Ocağı’nın kurulmasıyla birlikte Osmanlı Devleti’nde düzenli asker

kavramı güçlenmiştir. Tanzimat Fermanını ilanı ile birlikte Osmanlı Devleti'nde zorunlu askerlik uygulaması yasal bir zemine oturtulmaya başlanmıştır. Ardından 1843 yılında çıkarılan askerî kanunla askerlik hizmeti bir kura düzenine konulmuştur fakat bu düzene geçilebilmesi yaklaşık dört yıl kadar sürmüştür. (Zürcher ve Gönen, 1999'dan akt. Yazıcı, 2024, s. 26). 1886 yılından sonra uygulamaya konulan zorunlu askerlik hizmeti süreleri değişmekle birlikte günümüze kadar gelmiş ve halen kullanılmaya devam etmektedir.

Cumhuriyet döneminde askerlik, ulus-devlet inşasının bir aracı olarak daha geniş bir anlam kazanmıştır. Türk Kurtuluş Savaşı, asker kavramını halkın gözünde fedakârlık ve bağımsızlık mücadelesiyle özdeşleştirmiştir. Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde kurulan modern Türk ordusu, sadece askerî bir güç olarak değil, aynı zamanda toplumu şekillendiren bir eğitim ve dayanışma kurumu olarak da işlev görmüştür (Zürcher, 2019, s. 92). Asker, günümüzde yalnızca bir meslek değil, aynı zamanda tarihsel bir kimliğin ve kültürel bir mirasın taşıyıcısıdır. Hem geçmişte hem de bugün, askerlik toplumsal düzeni koruma, devlet otoritesini güçlendirme ve kriz dönemlerinde ulusal dayanışmayı teşvik etme gibi birçok rol üstlenmiştir.

Asker kelimesi türkülerde en fazla geçen kolluk terimidir. Hem askerlik türkülerinde hem de aşk-sevda konulu türkülerde asker kelimesi sıkça kullanılır. Özleme ve ayrılık acısına dair türküler asker kelimesinin en çok geçtiği türkülerdendir. Askerliğini yapma; evlilik, sabit bir işe girme gibi birçok sosyal olay için ön koşul olmuştur. Özellikle Anadolu'da askere gitmeyene kız vermeme gibi âdetler bulunmaktadır. Askere gitmeden evlenememe durumu türkülerde de sıkça kullanılan bir konudur. "Ovalar Ovalar Engin Ovalar (4173)" isimli türküde;

"Ben askere yazılcam

Askerden gelip bille

Ben Kezban 'a sarılcam"

denilerek askerlik yapmadan sevdiğine kavuşmanın mümkün olmadığı dile getirilmiştir.

Aynı şekilde "Şalın Bir Ucu Yerdedir (3370), Eğil Kavağım Eğil (3452), Çıra Çattım Yanmadı Da (546), Kelemin Dürmesine (4611), Ovalar Ovalar Engin Ovalar (4173), Kiraz Dali Eymeli (3588), Et Aldım Elim Yağlı (2645), Et Aldım Elim Yağlı (3419), Dabancam Karadağlı (3113), İlimon Ektim Taşa (İlimon Yar Aman) (4253), Kara Basma İz Olur (2306), Kavak Uzanır Gider (1627), Al İşli Gey Al Eyle (1405),

Altın Tabakta Vişne (3026)” isimli türkülerde de askere gitmeden evlenememekten yakınan gençlerin durumları dile getirilmiştir.

“Peştamalin Bağları (3500)” isimli türküde nişanlısını askere gönderen genç kız;

*“Oğlan askere giden de
Ağlar nişanlısı”*

dizeleriyle nişanlıyken sevdiği adamı askere göndermenin zorluğunu ve hüznünü dile getirir. Nişanlı ya da gönlünde biri varken askere gitmenin zorluğundan daha büyük bir acı da evliyken askere gitmektir. Hem eşini hem evlatlarını sılada bırakıp askere gitmenin acısı türkülere de yansımıştır. “Uzun Olur Kum Tarlalığın Dönümü (4739)” türküsündeki;

*“Uzun olur bahçelerin selvisi
Ne zorumuş askerlerin evlisi”*

dizeleriyle evliyken askere gitmenin zorluğundan bahsedilir.

Türkülerde asker teriminin en çok geçtiği konulardan biri de genç yaşta askere gitme temasıdır. Bu türkülerde neredeyse çocuk yaşlarda askere gitmek zorunda kalan, ailesini, sevdiklerini sılada bırakıp küçük yaşta askere giden gençlerin durumları anlatılır. “Ahlat’ın Altında Küçük İskele (4147)” isimli türküde on sekiz yaşında askere giden genç;

*“Ahlat’ın altında küçük iskele
On sekiz yaşında gittim askere”*

diyerek genç yaşta askere gitmenin ve sevdiklerinden ayrılmanın hüznünü dile getirir.

“Ceviz Oynamaya Geldim Odana (3587)” isimli türküde de sevdiği erkeği genç yaşta askere gönderen bir kızın yaşadığı üzüntü ve ayrılık acısı;

*“Asker bayrağını burca diktiler
Küçücük yârimi asker ettiler”*

şeklinde dile getirilir. Bununla birlikte “Cigaramı İnce Sar (1915), Komşunun Adı Mülazım (492), Ekin Ektim Çöllere (1793), Gayabaşı Dirgenlik (325), Kırat Kırat Nallı Kırat (4615), Tiren Düdüğünü Öter (4656), Yemen Yemen Şanlı Yemen (3329)” türkülerinde de genç yaşta askere giden gençlerin yaşadığı duygular dile getirilir.

1.4. Bekçi (Ases)

Toplunun güvenlik ve asayişini sağlamak için çeşitli güvenlik unsurları oluşturulmuştur. Bu unsurlardan biri de bekçilerdir. Bekçilik tarih boyunca toplum güvenliğinin sağlanmasında önemli bir yere sahip olmuştur. Bekçilik, kökenleri itibarıyla eski dönemlere dayanan bir güvenlik uygulamasıdır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, şehirlerin güvenliğini sağlamak için çeşitli bekçi sınıfları oluşturulmuştur. Yasakçılar (asesler); subaşının yanında sancakbeyi tarafından tayin olunan yeterli sayıda ases (yasakçı) bulunur. Bunlar gece vaktinde çarşı ve pazaryerlerini beklerlerdi (Ortaylı, 2008, s. 285). Günümüzde Türkiye’de Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olarak görev yapan bekçiler, polis teşkilatının ayrılmaz bir parçası olarak kamu düzenini koruma ve halkın güvenliğini tesis etme vazifesini yerine getirmektedir. Bekçiler diğer polis teşkilatı görevlilerine göre yaya olarak halkın içerisinde görev yaptıklarından güvenlik güçleri ve toplum arasında bir köprü görevi de üstlenmektedirler.

Bekçi terimi türkülerde çok fazla kullanılan bir terim değildir. Toplam üç türküde bekçi ifadesi kullanılmıştır. Fakat buna rağmen bekçi terimi hem kolluk kuvveti terimi olarak hem de aşk-sevda türkülerinde gönül bekçisi gibi benzetmeler yapılarak kullanılmıştır. Özellikle Azerbaycan ve Kerkük türkülerinde pasban ve ases gibi ifadelerle de türkülerde kendisine yer bulmuştur.

“Ay bu gönlümün pasbanı

Niye bahırsan yanı yanı”

türküsünde olduğu gibi bekçi kelimesi pasban olarak ifade edilmiş; gönül bekçisi sıfatıyla türküde kullanılmıştır. Başka bir Kerkük türküsünün;

“Geceler ases (bekçi) menem

Bineva bikes menem”

dizelerinde sevdaya düşen genç kendisini gece bekçisi olarak ifade etmiş, çaresizce aşkını bekleyişini dile getirmiştir. Kolluk kuvveti terimi olarak bekçi kelimesinin kullanıldığı sadece bir türkü tespit edilmiştir. 4861 repertuvar numarasına kayıtlı “Erikten Erik İster (4861)” isimli Yozgat türküsünün;

“Savrulmaz da şeker tozu savrulmaz

Ölmeyince gönül yardan ayrılmaz

Kabadayı kolları kaldırmaz

Bekçibaşı hasaslara söylemez”

dizelerinde görüldüğü üzere bekçibaşının gördüğü her şeyi diğer bekçilere söylemediği belirtilmiştir. Hasas kelimesi de bekçi anlamında kullanılır. Her ne kadar bekçilik sisteminde bekçiler arasında resmî bir hiyerarşi olmasa da bekçibaşı terimiyle diğer bekçilerin üzerinde olan bekçiler kastedilmiştir.

1.5. Binbaşı

Binbaşı, askerî hiyerarşi içerisinde tabur düzeyinde komutanlık yapan ve orta düzey subay rütbeleri arasında önemli bir yere sahip olan askerî bir unvandır. “Binbaşı” terimi, bin kişilik bir askerî birliğin komutanı anlamına gelmektedir. Osmanlı İmparatorluğu’ndan Cumhuriyet dönemine ve modern Türk ordusuna kadar, binbaşı rütbesi hem askerî organizasyonun hem de liderlik kavramının önemli bir parçası olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu’nda binbaşı rütbesi, Tanzimat Dönemi’nde ordunun modernleşmesiyle birlikte standart bir hâl almıştır. Tanzimat öncesinde Osmanlı ordusunda askerî liderler genellikle geleneksel unvanlarla anılıyordu. Ancak 19. yüzyılda, Batı tarzı düzenlemelerle birlikte binbaşı gibi rütbeler, daha sistematik bir askerî yapı oluşturmak amacıyla yerleşmiştir. Tanzimat sonrası reformlarla birlikte binbaşılar, yalnızca savaş alanında değil, aynı zamanda askerî eğitimin ve disiplinin sağlanmasında da önemli bir rol almıştır. Cumhuriyet döneminde ise binbaşı rütbesi, Türk ordusunun modernleşmesinde ve Kurtuluş Savaşı’ndaki başarılarında önemli bir yer tutmuştur. Sonuç olarak binbaşı terimi, askerî tarih ve organizasyon açısından hem idari hem de operasyonel bir liderlik unvanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu rütbe, Osmanlı İmparatorluğu’ndan günümüze kadar askerî hiyerarşinin dinamiklerini yansıtarak hem tarihin hem de liderlik kavramının bir aynası olmuştur.

Yüzbaşılığın bir üst rütbesi olan binbaşılık türkülerde komutan göreviyle yer almıştır. Türkülere yansıyan haliyle binbaşı/komutan bir yönüyle askerî kaderini belirleyen kişidir (Yiğit, 2022, s. 28). Binbaşı terimi diğer kolluk kuvveti unsurlarına göre türkülerde nispeten fazlaca kullanılan bir terimdir. TRT THM Repertuarı’nda yapılan araştırmalarda; “Sivastapol Önünde Yatan Gemiler (2827), Kur’a Kağıtları Allı Yeşilli (4328), Zemun Zemun Allı Zemun (3267), Kur’a Kağıtları Akli Kareli (5153), Sabah Oluyor Güneş Doğuyor (4042), Askerlere Giydirmişler Kareyi (4741), Yarmı’ya Vardım Da Bir Kanlı Kürek (382), Sarıkamış Altınbulak (777)” türküsü olmak üzere toplam sekiz türküde binbaşı teriminin geçtiği tespit edilmiştir. Bu türkülerde binbaşılardan eğitim verme, orduyu komuta etme, askerlerin görevleri ve

terhisleri hususunda yön belirleyici olma, kendisine saygı gösterilen askerî bir makam olma gibi çeşitli işlevlerde kullanıldığı görülmüştür.

Örneğin “Askerlere Giydirmişler Kareyi (4741), Sivastopol Önünde Yatan Gemiler (2827)” türkülerinde “*Oturmuş binbaşı asker öğütler*” dizeleri ile binbaşılardan askerlere verdiği öğütler ve bilgilere vurgu yapılmıştır. “Kur’a Kâğıtları Aklı Kareli (5153)” türküsündeki;

“Talim ettiğimiz bir kısık dere

Sallama kırbacın her yerim yara

Sorun binbaşıya sılamız nere” dizeleriyle binbaşının vereceği kararlarla askerlerin geleceğine yön verdiği anlaşılmaktadır.

1.6. Candarma (Jandarma)

Temel kavramlar başlığı altında jandarma teşkilatı ve jandarma terimiyle ilgili detaylı bilgi verilmiştir. Jandarma terimi, türkölere genellikle otorite, güvenlik, baskı veya kahramanlık temalarıyla yansımıştır. Anadolu sahası türköllerinde, jandarma bazen halkın düzenini sağlayan bir güç bazen de asi ruhlu halk kahramanlarının veya isyancıların karşısındaki güç olarak betimlenir. Halkın jandarma ile yaşadığı ilişki olduğu gibi türkölere yansımıştır. Diğer askerî terimlere göre jandarma/candarma terimi türkölde sıkça karşımıza çıkmaktadır. TRT THM Repertuarı’nda yapılan araştırmalarda 4 türkölde jandarma, 14 türkölde ise candarma olmak üzere toplam 18 türkölde jandarma/candarma teriminin kullanıldığı tespit edilmiştir. “Filintamın Ucu Gümüştan (5124)” isimli türkölde;

“Harmanlıktan gelir kıratın nal sesi

Jandarma da bu dağların efesi”

dizeleriyle jandarmadan övgüyle bahsedilir, jandarmaya methiyeler düzölür. Aynı türkölde;

“Jandarma boş ver gitsin aldırma

Ufak tefek işlere aldırma”

denilerek jandarmadan küçük olaylara karışmaması, her gördüğü olaya müdahale etmemesi istenir. “Dereli De Köyünün Altından Gece Mi Geçtin (4437)” isimli türkölde ise çeteler tarafından vurulan bir gencin katilinin bulunması ve vurularak cezalandırılması;

“Uğurlar olsun kısa boylu Duras’ım uğurlar olsun

Seni de vuram ben bilemedim jandarma vursun” dizeleriyle talep edilir.

Türkülerde jandarma adalet istenilen, talepte bulunulan bir figür olduğu gibi kendisinden korkulan, kanun tanımayan bazı kişilerin yakalanmaktan korkup kaçtığı, bazen çatışma yaşadığı bir unsur olarak da yer almıştır. “Aralıktan Candarmalar Bakıyor (3112), Haydi Musa’m Akmalı Çamlar (5198), Kale Benim Kar Benim (4950)” gibi türkülerde jandarmayla çatışmaya giren ve bunun sonucunda vurulup yaralanan kimselerin hâlinde bahsedilir. “Mezar Ardının Kuyusu (4764)” isimli türküde;

“Haber verin muhtara

Jandarmalar geliyor”;

“Hoca Ezan Okuyor (3940)” isimli türküde;

“Aman Hatçem

Bağlara gel bağlara

Biz de gidelim candarmasız köylere”

dizeleriyle jandarmalara yakalanmaktan korkan kişilerin duyguları dile getirilir. “Hadi Gidelim Bağlara (2027), Kara Biber Aş Olmaz (1723), Bakırlım Gül İstiyor Mercandan (4738), Gazamat Da Derler Adıma (2509), Drama’nın İçinde Bre Komit Hasan Çınar Da Ağacı (4381), Şu Vatende Garip Kaldım Kimse Sormaz Halimi (5159)” türkülerinde de benzer ifadelerle aynı duygulara yer verilmiştir. “Hayıtlı’dan Çıktım Da A Canım (2514)” türküsünde;

“Candarmalar kol kol olmuş

Hayıtlı da yolunda”,

“Çift Candarma Geliyor (2999)” isimli türküde;

“Çift Candarma geliyor

Kaymakam Konağından”

dizeleriyle de jandarmanın çokluğu ve toplu kuvvet olarak görev yapması işlevlerine değinilmiştir.

Jandarma olmak aynı zamanda erkekler için bir övünç kaynağıdır. “Süt İçtim Dilim Yandı (773)” türküsünde;

“Cendermeyim cenderme

Beni yoldan gönderme

Cenderme Çavuşuyam

Bölüğün başkanıyam”

dizeleriyle jandarma olmaktan duyulan gurur ifade edilir.

“Maştanlı’ya Geldi Ya Hüseyin’im Yan Basa Basa (5083)” türküsünde ise düşman askeri tarafından vurulan Hüseyin isimli bir jandarmadan bahsedilir.

1.7. Çavuş

“Çavuş” kelimesi, Türkçe kökenli bir terim olup genellikle askerî rütbe ya da özel görevlerde bulunan kişileri tanımlamak için kullanılmıştır. Kelimenin kökeni Gök Türkler dönemine kadar uzanmaktadır. Öyle ki en eski yazılı metinlerimizden biri olan Gök Türk yazıtlarında iki yerde “çabış” şeklinde geçmektedir (Donuk, 1988, s. 92). Çavuş tabiri ise bağırma, çağırma, ses, şan, şöhrat gibi manalar ifade etmektedir (Koç, 2002, s. 396).

Osmanlı öncesi sadece saray teşkilatında görev yapan çavuşlar Osmanlı Devleti’nde hem askerî hem de idari birçok alanda çeşitli görevlerde bulunmuşlardır. İnfaz işlerinin takibi, asayişin sağlanması, asker yazma ve sevk etme, askere ait paraların sevkiyatı, gemi inşası, demir madenlerinin işletilmesi ve top yuvarlağı dökümü, güherçile madenlerinin işletilmesi ve barut imalatı, İstanbul ve ordu için iase temini, celep yazma ve kontrol edilmesi, iskelelerin denetimi, suyuollarının denetimi ve bakımı, vakıf alacaklarının tahsili, cami imar ve inşaatlarına yardım edilmesi, gümrük bölgelerinde işlerin takibi, muhtesiplik, tuna kaptanlığı ve divandan çıkan hükümlerin ilgili kişilere tebliğ edilip ulaştırılması, kolluk görevine yardımcı olunması gibi bir çok görevleri bulunmaktadır (Koç, 2002, s. 400-408).

Günümüzde ise çavuş terimi, Türk Silahlı Kuvvetlerinde astsubaydan bir alt kademedede bulunan bir askerî rütbe olarak kullanılmaktadır. Çavuşlar, küçük birliklerin yönetiminden sorumlu olup, üstlerinden aldıkları emirleri astlarına iletmekle yükümlüdürler. Bu görev, çavuşları bir lider ve bir aracı pozisyonuna yerleştirmektedir.

Çavuş terimi (Başçavuş-Kıdemli Çavuş) diğer terimlere oranla türkülerde çokça kullanılan kolluk terimi olarak öne çıkmaktadır. TRT THM Repertuarı’nda yapılan araştırmalarda repertuvarda yer alan toplam 20 türküde çavuş teriminin geçtiği tespit edilmiştir.

Çavuş rütbesi kadınlar tarafından ileride kendilerine eş olarak gördükleri adamın rütbesi, bir övünç kaynağı olarak görülür. “Kuşburnuyu Budarlar (704)” türküsünde;

*“Havuz başı subaşı
Ben istemem onbaşı
Olursa çavuş olsun
Dosta düşmana karşı”*

“Yol Üstüne Kuruverdim Kazanı (1835)” türküsünde;

*“Yol üstüne kuruverdim dermeni
Ben isterim çavuş ile teğmeni”*

“Mezereni Garlar Yağdı (4583)” türküsünde;

*“Eşim fersiz sallanıyor
Golunda çavuş nişanı
Ta Geriden Allanıyor”*

dizelerinde olduğu gibi kadınlar tarafından beğenilen, evlenip yuva kurmak istenilen bir unsur olarak türkülerde geçmektedir.

Askerliğini çavuş olarak yapan erkeklerde ise rütbe tam anlamıyla bir gurur kaynağıdır. “Ay Gider Ayan Ayan (4786)” isimli türküde;

*“Aman oğlan
Şu yandan şavuş
Acemler üstüne
Olmuşsun çavuş”*

dizeleriyle çavuş rütbesinin üstünlüğünden bahsedilmektedir.

Çavuşlar, askerî düzende acemi askerlerin karşılaştığı ve eğitim aldığı ilk üst rütbe olduğundan acemi askerler tarafından saygı gösterilen ve çekilen bir unsur olarak da türkülerde yer almıştır.

“Vilayetim Antep Köyüm De Sultan (814)” türküsünde acemi askerler;

*“Üç ay kaldı tezkeremi almaya
Çekindik çavuştan geri dönmeye”*

dizeleriyle duydukları çekinceyi dile getirir. Çavuş terimi türkülerde en çok lakap/unvan olarak kendisine yer bulmuştur. Askerden döndükten sonra bile çavuş

rütbesi üzerinde kalan kişiler isimlerinin önüne gelen çavuş rütbesiyle türkülerde yer alırlar.

TRT THM Repertuarı'ndaki “Çökertme (2607), Beşli Martin Çaybaşı'nda Patladı (4053), Hüsnü De Çavuş Nerde (4507), Bir Yayla İsterim Yörük Konmadık (3438), İnönü'nün Hanları (1169), Gara Yaylanın Çamları (3258), Şu Derede İsmail Çavuş Yatıyor (2734)” türkülerinde de bu duruma rastlanmaktadır.

Bunun dışında askerî bir sınıfı bildiren, karakola götürme-ifade alma gibi adlî işlemleri yerine getirme gibi işlevlerde kullanılan çavuş rütbesinin geçtiği türküler de bulunmaktadır.

1.8. Çeri /Yeniçeri

Türk kültüründe askerlik büyük ve kutsiyet arz eden önemli bir görevdir. Ordu millet olarak bilinen Türk Milleti askerliğe büyük ehemmiyet verdiğinden askerlikle ilgili birçok kavram dilimizde yer almaktadır. Çeri kelimesi de Türk-İslam askerî teşkilatında kullanılan en eski kavramlardan biridir. Göktürkler ve Uygurlar döneminde çeriğ olarak kullanılan bu kelime asker anlamına gelmektedir (Kaşgarlı Mahmud, 1992, IV, s. 142'den akt. Durmuş, 2020, s. 89). Clauson ise çeriğ sözcüğünün anlamını “savaş sırasına göre hazırlanmış birlikle” olarak vermektedir (Clauson, 1972, s. 428'den akt. Yılmaz, 2019, s. 213).

Çeri, Osmanlı askerî sisteminin disiplinli, eğitilmiş ve güçlü bir temsili olan bir terimdir. Çeri, Osmanlı'nın askerî gücü ve düzeni içinde bir sembol hâline gelmiş, tarih boyunca bir savaşçı ideali olarak varlığını sürdürmüştür.

Yeniçeri kelimesi ise, Osmanlı Türkçesinde “yeni” ve “çeri (asker)” kelimelerinin birleşiminden oluşmuş olup, “yeni asker” anlamına gelmektedir.

Yeniçeri Ocağının kuruluşu ve işleyişi ile ilgili en önemli kaynak Sultan I. Ahmet döneminde yazılmış olan müellifi bilinmeyen ancak eser içerisinde verilen bilgilerden bir yeniçeri mensubu tarafından yazıldığı anlaşılan Kavân-i Yeiçeriyân adlı eserdir. 1606 yılında yazılmaya başlanan bu eser 1610'lu yılların başında tamamlanmıştır. (Çakır, 2020, s. 1).

Yeniçeriler Osmanlı Devleti'nin askerî teşkilatı içinde bulunan, padişahın merkez ordusunun belkemiğini oluşturan ve Osmanlı ordusunun en seçkin piyade

birliği olarak bilinen askerlerdir. Yeniçeri Ocağı içerisinde birçok rütbeli asker de barındırmıştır. Başında Yeniçeri Ağasının bulunduğu ocakta sırasıyla sekbanbaşı, kul kethüdası, samsoncubaşı, zağarcıbaşı, turnacıbaşı, büyük ve küçük hasekiler, başçavuş, kethüda yeri, yeniçeri efendisi gibi rütbeli yeniçeri ağaları bulunmaktadır. Bu ağalarla birlikte ocak içerisinde bulunan taburların kendi kumandanları bulunmaktaydı. Yaptıkları işlere göre hepsinin ayrı ayrı unvanları vardı. Çorbacıbaşı, odabaşı, vekilharç, bayraktar, başeski, aşçı usta, sakabaşı ve imam olarak görev yapan yeni çeri kumandaları emirleri altında bulunan çerileri askerî bir disiplin içerisinde yönetirlerdi (Öz, 2016, s. 11-12).

III. Murat Dönemi ile birlikte Yeniçeri ocağında bozulmalar başlamıştır. Bu dönemde devşirme kanununa aykırı olarak ocak içerisine alınan yabancıların girişıyle ocak töresi bozulmaya başlamış, yeniçeri ocağı doğrudan siyasete katılan, devlet adamlarını tayin ve azlettiren, padişahları tahttan indiren ve tahta çıkaran bir kuvvet halini almıştır (Halaçoğlu, 1991, s. 44). 14 Haziran 1826 yılında Et Meydanında toplanarak kazan kaldıran yeniçerilerin bu son isyanı, 15 Haziran 1826 yılında Sultan II. Mahmud tarafından yirmi dakikadan biraz daha fazla uzun süren bir mücadele sonunda (Beyhan, 1999, s. 266) bastırılmış, yeniçeri ocağı tüm kadrolarıyla birlikte ortadan kaldırılmış ve bu olay tarihe Vak'a-i Hayriyye olarak geçmiştir.

TRT THM Repertuarı'nda yapılan araştırmada içerisinde çeri/yeni çeri terimi geçen iki türkü tespit edilmiştir. Kilis yöresine ait “Ufacık Taşınan Kale Yapılmaz (3607)” isimli türküde gönlünü bir yeniçeriye kaptıran kadının duyguları dile getirilir:

*“Kapımın önünde bir yeniçeri
Ayağı çizmeli başı keçeli
Yalvardım yakardım girmez içeri”*

Dizeleriyle kadın, asker sevdiğinin kendisine yüz vermediğinden yakınır. Bu türkünün başka bir varyantı olan Gaziantep yöresinden derlenen “Kapımın Önünden Gelir Geçersin (3918)” isimli türküde de;

*“Kapımın önünde bir yeniçeri
Ayağı çizmeli başı keçeli
Yalvardım yakardım aldım içeri”*

dizeleri ile kendini naza çeken askerin, sevgilisi tarafından yalvar yakar ikna edildiği dile getirilir. Bu iki türkü dışında çeri/yeniçeri terimi geçen herhangi bir türkü tespit edilememiştir.

1.9. Devriye

Devriye, Türk-İslam dünyasında ve özellikle Osmanlı İmparatorluğu'nda güvenlik, kontrol ve asayişin gerçekleştiğini ifade eden bir terimdir. Kolluk devriyesi, adli, mülkî, askerî ve diğer görevleri yerine getirmek üzere karakollarca belli bir bölgede görevlendirilen, en az iki kişiden oluşan silahlı kolluk güçleridir (Yavaş, 2016, s. 30).

Osmanlı döneminde hem askerî hem de idari teşkilatlar tarafından kullanılan devriye birlikleri, belirli bölgelerin düzenli olarak denetlenmesi ve güvenliğin sağlanması amacıyla kullanılmıştır. Yeniçeri Ocağı'na bağlı devriyeler, geceleri sokaklarda dolaşarak suç işlenmesini önler ve padişahın emirlerini uygularlardı. Bu devriyeler, genellikle “kol” adı verilen küçük gruplar hâlinde bölgelerin ve belirli yerlerin kontrolünün sorumlusuydu. Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte devriye faaliyetleri, modern güvenlik teşkilatlarının önemli bir parçası hâline gelmiştir. Bu dönemde Jandarma Genel Komutanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü gibi kurumlar, devrime uygun olarak devriye hizmetlerini daha sistemli ve modern araçlarla yerine getirmeye başlamıştır. Şehirlerde yaya ve motorlu polis devriyeleri, kırsal alanlarda ise jandarma devriyelerinin artırılmasıyla, suçların önlenmesi ve düzeninin sağlanması amaçlanmıştır. 1960'lı yıllardan itibaren devriye görevlerinde araç kullanımının artması ile birlikte mobil devriyeler yaygınlaşmıştır. 21. yüzyılda ise drone ve kamera sistemleri ile dijital takip teknolojilerinin kullanımı ile birlikte dijital devriye ve sanal devriye gibi terimler de literatüre girmiştir.

TRT THM Repertuarı'nda yapılan araştırmada on türküde devriye teriminin geçtiği tespit edilmiştir. Devriye görevi ifâ eden kolluk görevlileri özellikle birbirini seven ve ailelerinden kaçarak yuva kurmak isteyen gençlerin yakalanmaktan korktuğu bir figür olarak türkülerde yer alır. Bununla birlikte işledikleri bir suç nedeniyle devriye görevi yapan kolluk görevlilerine yakalanmaktan çekinen kişilerin duyguları da türkülerde dile getirilmiştir. “Yaylanın Çimenine (193), Lamba Da Şişesiz Yanmaz Mı (894), Emine'min Hep Yolları Dikine (328), Binip De Kıratıma Hayladım Dizgin

(264)” isimli türkülerde “*Devriyeler Basmadan*” kalıbı kullanılarak devriyeler gelmeden bulunan yerin terk edilmesi gerektiği işlenmiştir.

TRT THM Repertuarı’nda kayıtlı, içerisinde devriye terimi geçen türkülerin birçoğunda devriye görevi îfâ eden kolluk görevlilerine yakalanmaktan duyulan endişe duygusuna yer verilmiştir. Kayseri yöresine ait “Bahçada Gül Ağacı” isimli türkûde;

*“Çiçekler ekiliyor
Bahçaya dikiliyor
Sen orada ben burada
Böyle zor çekiliyor
Devriyeler geliyor nere gidelim”*

dizeleriyle devriye kuvvetlerine yakalanmaktan duyulan endişe dile getirilmiştir.

1.10. Erat

“Erat” terimi, Türk Silahlı Kuvvetleri ve diğer askerî yapılarda, bireysel askerleri tanımlamak için yaygın olarak kullanılan bir kavramdır. Er ve at sözcüklerinden oluşmuş asker anlamı taşıyan birleşik bir yapıdır ayrıca kelimenin Kutadgu Bilig’de geçiyor olması Eski Türkçe döneminde de kullanıldığının bir göstergesidir (Önler, 2019, s. 253).

Erat kavramı, bireysel bir asker olmanın ötesinde bir bütünün parçası olma fikrini taşır, askerî ye içerisinde yer alan tüm erlerin birlikte hareket etme ve bir planın parçası olarak bir topluluk adı olarak kullanılır. Günümüzde daha çok kara kuvvetlerinde görev yapan er ve erbaşlar için kullanılmaktadır.

TRT THM Repertuarı’nda yapılan araştırmada “Erat” teriminin geçtiği Amasya yöresine ait “Kilo Kilo Elmalar (3800)” türküsü dışında herhangi bir türkû tespit edilememiştir. Bu türkûde Amasya gençlerinin kahramanlığı ve orada bulunan askerî taburun Mehmetçik yatağı olduğu aşağıdaki dizelerle dile getirilmiştir:

*“Amasya’nın bir bardağı
Bir olmazsa bir dağı
Mehmediyle şan dolu
Carcurum erat yatağı”*

1.11. İhtiyât

“Askerlikte ihtiyât”, gerek barış gerekse savaş dönemlerinde stratejik planlama ve güç yönetimi açısından önemli bir kavramdır. Türk Silahlı Kuvvetleri ve diğer modern ordularda “ihtiyât”, genellikle yedek kuvvetler veya belirli durumlar için ayrılmış olan stratejik kaynaklar anlamına gelir. “ihtiyât” kelimesi, Osmanlı döneminde askerî strateji literatüründe önemli bir yere sahipti. Osmanlı ordusunda ihtiyat kuvvetleri, genellikle savaş sırasında ihtiyaç duyulabilecek ek birlikler olarak konuşlandırılırdı.

Osmanlı ordusunda ihtiyât kuvvetleri genellikle cephe gerisinde tutulur ve savaşın durumuna göre ihtiyaç duyulan bölgelere sevk edilirdi. 1891’li yıllarda Osmanlı ordusunun yedek subay ihtiyacının karşılanması amacıyla ihtiyât zâbitliği yöntemi dile getirilmeye başlanmış 18 Nisan 1910 tarihinde çıkarılan Yedek Subay Teşkilatı Kanunu ile yasal bir zemine kavuşturulmuştur (Beşikçi, 2011, s. 51-52). Bu kanun ile ihtiyât zâbitleri; daha önceden orduda görev alan, emekli olmuş ya da istifa etmiş olan zâbitlerden oluşan “birinci sınıf ihtiyât zâbitleri” ve nizamiye ordularında on yıllık görevlerini dolduran, sınavlarda yeterlilik gösteren, belirli şartlara uygun, yüksekokul, idâdî ve rüştiye mezunlarından oluşan “ikinci sınıf ihtiyât zabıtları”ndan oluşmaktaydı (Akcan, 2021, s. 4-5’ten akt. Ezel, 2022, s. 10).

TRT THM Repertuarı’nda yapılan araştırmalarda içerisinde “ihtiyât” terimi geçen yalnızca bir türkü tespit edilmiştir. Bir Rumeli türküsü olan “İhtiyatlar Silah Çatmış Yolun Üstüne” (342) türküsünde sevdiği adamı ihtiyat kuvveti olarak askere gönderen ve askerden sevdiği adamın acı haberini alan kadın;

“İhtiyatlar silah çatmış yolun üstüne

Nazlı da yârim gelivermiş sol dizin üstüne”

dizeleriyle yaşadığı üzüntüyü dile getirmiştir.

1.12. Karakol

Karakol kelimesinin kökeni ile ilgili farklı görüşler ortaya sürülmektedir. “Bakmak, gözetlemek” anlamına gelen karamak fiiline meslek bildiren –vul ekinin gelmesi ile karavul olduğu düşünülmektedir (Akdeniz, 2021, s. 387).

18. yüzyılda Osmanlı Devleti’ndeki Batılılaşma süreciyle birlikte, II. Mahmud devrinden itibaren belirli bir programa göre yapılmaya başlanan karakollar,

Batılılaşma aşamasını ve mimari açıdan değişmeyi yansıtan resmî yapılar olmuştur. Bu yapılar, şehir ve kasabalarda asayişin sağlanması amacıyla kullanılan, askerî müfrezelerin konakladığı küçük kışlalar olarak hizmet vermiştir (Özcan, 2001, s. 210). Osmanlı döneminde karakollar, şehirlerin kritik noktalarında, özellikle kapılarında ve ticaret yollarında kurulan ve düzeni sağlamak için askerlerin veya bekçilerin konuşlandığı yerlerdi. Günümüzde karakollar hem askerî teşkilatlar tarafından hem de polis teşkilatı tarafından kullanılan yapılardır.

Karakol terimi ile ilgili repertuvarda yapılan araştırmada sekiz türkûde karakol teriminin geçtiği tespit edilmiştir. “Evlerinin Önü Yoldur (1296)” isimli türkûde “*Evlerinin önü yoldur / Yoldan geçen karakoldur*” dizelerinde karakol terimi doldurma dize olarak kullanılmıştır. Bu türkû dışında kalan diğer yedi türkûde ise karakolların vatandaşların adaletin ilk kapısı olarak başvurduğu birim olması, askere giden gençlerin görev yeri olarak çalıştığı yer olması, güzel ve yakışıklı polislerin bulunması, yakalanan kişilerin getirildiği-ifade verdikleri bir birim olması gibi özellikleriyle türkülerde yer almıştır.

Karakollar suça karışan kişilerin getirildiği ve işlemlerinin yapıldığı bir kamu binası olması nedeniyle genellikle gidilmek istenilmeyen bir yer olarak tasvir edilir ancak bazı türkülerde bunun tam tersi olan durumlara da rastlanır. Bolu yöresine ait “Evleri Var Karşımızda” (4650) isimli türkûde güzel kızların polis olması sebebiyle;

“Akan da çaylar bulanır

Ah deli gönül uslanır mı

Haydin haydin gidelim

Karakola gidelim

Naciye Hanım polis olmuş

Gidip teslim olalım”

dizeleriyle karakola gidip teslim olma isteği dile getirilmiştir.

1.13. Kolcu-Kolbaşı-Kolağası

Kolcu kelimesi sözlük anlamı olarak “bekçi, gardiyan, dîde-ban” anlamlarına gelmektedir (Sami, 2007, s. 1110). Türkçede “kol” kökünden türetilmiştir ve “kolluk” anlamına gelir. Türk Dil Kurumu’na göre, kolcu; “Bir şeyi korumak için bekleyen veya kol gezen görevli, muhafız” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2009, s. 1199). İç

güvenliği sağlayan kolcuların Osmanlı Devletinin klasik döneminde daha çok gümrüklerde görev alıyordu. Hem karada hem de denizlerde güvenliği sağlayan kolcuların şehir içindeki çeşitli eşyaların taşınmasında güvenliği sağlamak, yolcu tezkerelerini denetlemek, malların gümrükten geçişini denetlemek, bey'ye vergilerini toplamak, kaçakçılığı önlemek gibi çeşitli görevleri bulunmaktaydı. Kolcular yaptıkları işler veya aldıkları göreve göre çeşitli şekilde isimlendirilebiliyordu. Buna göre; cizye kolcuları, gümrük kolcuları, rüsûmat kolcuları, kadın kolcular, düyûn-ı umûmiyye kolcuları gibi kolcular bulunmaktaydı (Altunsoy, 2021, s. 50-57).

Kolbaşı, Türk askerî tarihinde önemli bir yere sahip olan ve belirli bir askerî rütbeyi ifade eden bir terim olarak kullanılmıştır. Osmanlı ordusunda, kolbaşı, belirli bir askerî birliğin veya kolun komutanı olarak görev yapardı. Günümüzde kolbaşı terimi, modern askerî yapıda veya polis teşkilatı içerisinde kullanılan bir terim değildir. Kolbaşı, modern askerî yapı içerisinde doğrudan bir rütbe olarak kullanılmasa da askerî liderlik ve yönetim becerilerini ifade eden önemli bir kavramdır. Kolbaşı terimi, askerî hiyerarşideki liderlik pozisyonlarını tanımlamada kullanılmıştır ve bu bağlamda, askerî liderlerin yeteneklerini ve sorumluluklarını anlamada önemli bir yer tutar (İçişleri Bakanlığı, 2022, s. 28).

Kolağası ise Osmanlı Devleti'nde yüzbaşı ile binbaşı arasındaki subay rütbesini ifade eden askerî bir rütbedir. Yeniçeri ocağının kaldırılmasından sonra çıkarılan yasa ve yönetmeliklerle askerî kadrolarda yükselme için bilgi, kıdem ve kadrolarda boşluk olması ilkesi benimsenmiştir. Buna göre Asakir-i Mansure ordusunda orduya er olarak alınan askerler yetenek ve başarılarına göre onbaşı, çavuş, sancaktar, mülazım, yüzbaşı, kolağası mülazımı, kolağası binbaşı rütbelerine yükselirlerdi. Kurmay yüzbaşılar ise sekiz ay staj gördükten sonra kolağası olurlar ve kurmay görevlerine atamaları yapılırdı (Tunalı, 2003, s. CXLV).

Kolcu, kolbaşı ve kolağası terimlerinin geçtiği türkülerle ilgili olarak TRT THM Repertuarı'nda yapılan araştırmalarda dört türküde bu terimlerin geçtiği tespit edilmiştir. Bodrum yöresine ait meşhur “Çökertme (2607)” türküsünde;

*“Güvertede gezer iken aman kunduram kaydı
İpekli mendilimi Halil'im aman ürüzgar aldı
Çakır da gözlü Gülsüm'ümü aman **kolcular** aldı”*

dizeleriyle türkünün kahramanlarından Gülsüm'ün kolcular tarafından yakalanışı dile getirilir.

Ankara yöresine ait “Vara Vara Vardık Bağa (2000)” isimli türküde ise Ankaralı seymenler, kolcubaşından çekinmekte, olası herhangi bir çatışma durumu için birbirlerini Kolcubaşı Hacı Ömer Ağa geldi, haberiniz olsun diyerek uyarmaktadır:

*“Vara vara vardık bağa
Sırtımızı gerdik dağa
Kolcubaşı Hacı Ömer Ağa
Beyler haberiniz olsun aman”*

Kars yöresine ait “Üç Yüz On İkide Gettim Askere” (5149) türküsünde askerde yaralanan ve hastanede tedavi gören askerin, kolağası tabibin gelişini ve ölüm haberi verişini anlatışı şu dizelerle dile getirilir:

*“Tohtur **gol ağası** geldi yanıma
Çekti bileğimi aldı eline
Dedi bu da getti ölüm heddine
Neçe bir bekleyim hastahanayı”*

Uşak yöresine ait “Paşa Beyin Merdivenden İnişi” (2959) türküsünde;

*“Paşa Beyin cigarası elinde
Ganlı gömlek golasının belinde
Düşmüş o güzel hovardalar eline”*

dizeleriyle yörenin sevilen yiğitlerinden birinin kanlı gömleğinin kolağasının elinde olduğu dile getirilir.

Bu dört türkü dışında kolcu/kolbaşı/kolağası terimi geçen bir türkü tespit edilememiştir.

1.14. Komutan (Kumandan)

“Komutan” terimi, askerî hiyerarşide önemli bir yer tutan ve bir birimi yöneten kişi anlamına gelir. “Komutan” kelimesi, Fransızca “commander” fiilinden türetilmiştir ve “emir vermek” anlamındadır. Türkçeye Fransızcadan geçmiş olan bu terim, askerî bağlamda “Bir asker topluluğunun başı, kumandan, bey” olarak

kullanılmaktadır (TDK, 2009, s. 1206). Askerî bağlamda, komutan; bir birimi, birliği veya ordunun tamamını yöneten ve stratejik kararlar veren kişidir. Osmanlı döneminde, komutanlık unvanları farklılık göstermekteydi. Örneğin, “beg” unvanı, oymakbaşı, başkan ve yüksek düzeyli idareci ve komutanlar için kullanılırken, “tigin” ve “tigit” gibi unvanlar da yüksek rütbeli komutanlar için kullanılmıştır. Ayrıca “ataman” terimi, “lider” ve “kahraman” anlamına gelirken, Rus Kazaklarında “komutan” anlamında kullanılmıştır (Saffet, 2019, s. 280).

TRT THM Repertuarı’nda yapılan taramada üç türkûde komutan/kumandan teriminin geçtiği tespit edilmiştir. Bu türkülerden ilki “Ah Evvel Bağdad’a Sefer Olanda (303)” isimli türküdür:

“Kelle koltuğunda üç gün savaştı

Şehitlere serdar (başkomutan) oldu Genç Osman”

dizeleriyle Osmanlı Sultanı Genç Osman’ın kahramanlığına dikkat çekilerek şehit olduktan sonra da şehitlere başkomutanlık yaptığından bahsedilir.

“Asker Ettiler Beni Kıdemli Çavuş (3902)” isimli türkûde komutan terimi kendisine saygı gösterilen bir rütbe işlevi ile kullanılmıştır.

“Güverteye çıktım uzandım yattım

Komutan gelince selama kalktım”

dizeleriyle güvertede uzanan askerin komutanını görmesi üzerine hemen kalkarak üstüne selam verişinden bahsedilir.

1.15. Mülazım

Arapça kökenli bir kelime olan mülazım “bir işe girmek için bir süre parasız olarak o işe devam eden” ve “teğmen” anlamlarına gelmektedir ((TDK, 2009, s. 1433). Günümüzde teğmen rütbesine karşılık gelen bir Osmanlı askerî terimidir. Osmanlı Devleti’nde mülazım ve yüzbaşıya zâbitan denilirdi (Pakalın, 1983, s. 544).

18. yüzyılda sakabaşıların mülazım çavuşluk hizmetinde istihdam edilmeleri bir kural haline gelmiştir (Ünsal, 2023, s. 221). Mülazım rütbesi daha çok Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde yaygınlaşmıştır. Askerî okullardan mezun olan genç subaylar mülazım rütbesiyle orduya katılmışlardır.

Osmanlı ordusunda mülazım rütbesi, özellikle Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde yaygınlaşmıştır. Askerî okullardan mezun olan genç subaylar, mülazım

rütbesiyle göreve başlardı. Bu rütbe, erlerle üst rütbeli subaylar arasında bir köprü vazifesi görürdü. Mülazım rütbesinin üstündeki subaylar ise muvazzaf olanlar arasından seçilirlerdi (Tunalı, 2023, s. CVII).

TRT THM Repertuarı'nda yapılan tarama neticesinde milazım terimi geçen iki türkü tespit edilmiştir. “Camilerde Minare (2453)” türküsünde;

“Mevlam sabırlar versin (vay milazım)

Yarinden ayrılmışa”

dizeleriyle milazım bir sevgiliden ayrılan gence sabırlar dilenmektedir. “Şirvan Da Kayfedeyatıyor (2008)” türküsünde ise kolluk kuvvetlerine yakalanan bir kişi yavuklusunun bir suçu olmadığını onun yakalanmaması için;

“Aman milazım canım milazım

Dokunmayın Hanife'ye bize lazım” diyerek mülazımlardan talepte bulunuyor.

1.16. Müfreze

Müfreze kelimesi, “Türlü askerî görev ve hizmetlerin yapılması için, küçük birliklerden, belli bir kuruluşa bağlı kalmadan geçici olarak oluşturulan grup” anlamındadır (TDK, 2009, s. 1431). Bu tanım, terimin askerî kullanımına da ışık tutar. Müfreze terimi, tarih boyunca askerî literatürde önemli bir kavram olarak yer almıştır. Genellikle bir ülkenin silahlı kuvvetlerine ait, belirli bir görevi yerine getirmek üzere özellikle seçilmiş ve organize edilmiş küçük bir birliği ifade eder. Müfreze terimi, tarih boyunca askerî yapıda önemli bir yer tutmuş ve küçük, hızlı hareket edebilen askerî birlikleri ifade etmiştir.

Özellikle milli mücadele döneminde müfrezelerin çabuk kurulması ve hızlı hareket etme kabiliyetleri nedeniyle birçok müfreze kurulmuş ve Batı Cephesinde Yunanlılara karşı önemli zaferler kazanılmıştır. 9-13 Mayıs 1920 tarihinde Edirne Kongresinde alınan kararla silahlı müfrezeler kurulmasına ve bu işlerin Müdafai Hukuk Heyeti Muvakkatesi adı altında tek bir merkezden idare edilmesine karar verildi (Başer, 2009, s. 46'dan akt. Demirhan, 2024, s. 113)

Türkü arşivinde müfreze teriminin geçtiği iki türkü bulunmaktadır. “Şu Dinar'ın Sıra Sıra Söğüdü Vay (5024)” isimli türküde İnce Memet isimli bir halk kahramanının askerler tarafından vurulması anlatılır.

“Dinar çayı şırıl şırıl akıyor

Müfrezeler atıp fişek yakmıyor”

dizelerinde İnce Mehmet’in yakalanması sırasında yaşanan çatışma dile getirilir.

“Çay Kenarında İnadına Bitiyor Kestane (3697)” türküsünde ise askerlik çağı gelen erkek, sevdiğine askere gitmekten korkmadığını;

“Çay kenarında inadına bitiyor kestane

Selamımı söyleyin müfrezeler gelsin üstüme”

dizeleri ile söylüyor. Türkünün devamında;

“Attan indim gül dalına bağladım

Asker oldum martinimi yağladım” diyerek askere gittikten sonra silahını hazırlayıp yağladığını dile getiriyor.

1.17. Onbaşı

Onbaşı terimi, askerî hiyerarşide alt kademelerde yer almakla birlikte çoğu zaman kritik görevler üstlenen bir rütbeyi ifade eder. Osmanlı’dan modern Türkiye Cumhuriyeti’ne kadar orduların yapısında varlığını sürdürmüş olan onbaşı, liderlik ve sorumluluk özellikleriyle dikkat çeker.

Onbaşı kelimesi, Türkçe kökenli bir terim olup “on kişiye başlık eden” anlamına gelir. Tarihsel olarak bu rütbe bir onluyu (on kişilik bir askerî birim) yöneten lideri tanımlar. Modern Türkiye’de ise onbaşı, er ile çavuş arasında bir rütbe olarak tanımlanır. Hiyerarşik yapıda en düşük rütbeli asker onbaşısıdır. Üst rütbelilerin talimatlarını astlarına ileterek birliğin ve düzenin sağlanmasına yardım eder. Onbaşılar subaylar ile erler arasında köprü vazifesi görmektedir.

TRT THM Repertuarı’nda onbaşı terimi geçen dört türkü bulunmaktadır. Çavuş rütbesinin bir kademe altında bulunan onbaşı rütbesi genç kızlar tarafından beğenilip tercih edilen bir rütbe değildir. Evlilik hayalleri kuran genç kızlar türkülerde evlenecekleri gençlerde çavuş ve üzerindeki rütbeleri tercih ettiklerini dile getirir. “Kuşburnuyu Budarlar (704)” türküsünde;

“Havuz başı su başı

Ben istemem onbaşı

Olursa çavuş olsun

Dosta düşmana karşı” diyerek kızlar evlenmek istedikleri kişinin en azından çavuş olmasını isterler.

Onbaşılar askerî eğitim düzeninde, disiplin ve kurallara riayet etme hususlarında astlarına örnek teşkil ederler. “Sabah Oluyor Güneş Doğuyor (4042)” türküsünde;

“Çekin kıratı binsin binbaşı

Selama durmuş nefer onbaşı” dizeleriyle astın üste selam verme teamülüne değinilmiştir (Yiğit, 2022, s. 13).

Onbaşılar askerî düzende erlere eğitim vermek dışında birçok işle de ilgilenmektedir. “Çungurlu’nun Çan Saati Parlıyor (773)” türküsünde;

“İki çavuş bir onbaşı geldiler

İlk ifadeyi karakolda aldılar

Elimize de dar kelepçe vurdular”

dizeleriyle çavuş ve onbaşı rütbesindeki askerlerin yakalama ve ifade alma gibi adli görevleri de yerine getirdikleri belirtilmiştir. Özellikle askerliğini jandarma olarak ifa eden çavuş ve onbaşılar ifade alma gibi adli kolluk görevlerini de yaptıklarından türküde geçen rütbeli askerlerin jandarma olarak görev yaptıkları anlaşılmaktadır.

Onbaşı teriminin geçtiği son türkü “Şu Derede İsmail Çavuş Yatıyor (2734)” isimli türküdür. Bu türküde yöre halkı tarafından çok sevilen İsmail isimli birinin vurulması sonrası kolluk kuvvetlerinden gerekli araştırmaları yapması, İsmail’e kıyanların bir an önce bulunması;

“Aman subaşım

Yandım gardaşım

Evrakları doğru yaz

Müdür onbaşım” dizeleriyle dile getirilmektedir.

1.18. Polis

Polis kavramı, belediye sınırları içerisinde kamu düzenini ve güvenliği sağlayan kolluk görevlilerini ifade eder. Günümüz polis teşkilatının temellerini oluşturan aynı zamanda polisin başlıca görevlerini belirten Polis Nizamnamesi, 20 Mart 1845 tarihinde yayımlanarak Sultan Abdülmecit döneminde yürürlüğe girmiştir. Polis kelimesi ise ilk defa 1800 yılında “Paris Emniyet Müdürünün Görevlerini Düzenleyen Kararname”den etkilenecek hazırlanan Polis Nizamnamesi ile resmî dile

girmiş ve Mehmet Ali Paşa da ilk polis müdürü olarak görevlendirilmiştir (Birinci, 1999, s. 10).

Suç ve suçlularla mücadele eden adli polislik birimlerinin yaygınlaşması ve tüm ülke genelinde başarılı bir şekilde görevini ifa etmesi sonrasında artan araç trafiğiyle birlikte yeni bir trafik kanununun oluşturulması ihtiyacı doğmuştur. 1953 yılında Karayolları Trafik Kanunu'nun yayımlanmasıyla birlikte Trafik Zâbitası kurulmuş, 1983 yılında bu kanunun düzenlenmesiyle birlikte Karayolları Trafik Kanunu kabul edilmiştir. 1965 yılında çıkarılan Toplum Zâbitası Kurulması Hakkındaki Kanun'la kurulan Toplum Zâbitası birimi 1982 yılında Çevik Kuvvet'e dönüşmüştür. 1985 yılında da Özel Harekât birimleri kurulmuştur (Bilgiç ve Karakaya, 2002, s. 179).

Kadınların polis teşkilatında görevlendirilmeleri 1890'ı yıllarda başlar. Bu dönemde özellikle gümrük işlerine yardımcı olmak maksadıyla “kadın kolcu” olarak göreve başlayan kadınlar emniyet müfettişliklerinde taharri memuresi olarak çalışmışlardır. Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar polis teşkilatı içerisinde telefon, daktilo, taharri veya ebe memuru olarak görev alan kadınlar ilk kez 1932 yılında “polis” olarak istihdam edilmeye başlamışlardır (Şahin, 2005, s. 102; Çelik, 2015, s. 1003'ten akt. Tepe, 2020, s. 38-39).

Emniyet teşkilatında hâli hazırda 12 rütbe bulunmaktadır. Bu rütbeler 22.03.2011 tarihli ve 2011/1639 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personeli Rütbe Terfileri ve Değerlendirme Kurullarının Çalışmalarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'te gösterilmiştir. Polis memurluğundan 1. Sınıf Emniyet Müdürlüğü'ne kadar uzanan bu rütbelere son olarak Komiser Yardımcısı rütbesinden önce gelen Başpolis Memuru ve Kıdemli Başpolis Memuru rütbeleri eklenmiştir. Emniyet Hizmetleri Sınıfı mensuplarının rütbeleri, meslek dereceleri ve görev unvanları aşağıdaki şekildedir:

RÜTBELER	MESLEK DERECELERİ	GÖREV UNVANLARI
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Emniyet Genel Müdürü
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Başkan, Polis Akademisi Başkanı, Merkez Emniyet Müdürü, Emniyet Müşaviri ⁽¹⁾
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	2	Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet Müdürü, Polis Başmüfettişi, Öğretim Görevlisi, Merkez Emniyet Müdürü, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü Başkan Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı, Teftiş Kurulu Grup Amiri, Emniyet Müşaviri, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Uçuş Kıymetlendirme Kurulu Üyesi, Pilot ⁽¹⁾
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürü, Daire Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, İlçe Emniyet Müdürü, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdür Yardımcısı, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Enstitü Sekreteri, Öğretim Görevlisi, Uçuş Kıymetlendirme Kurulu Üyesi, Havacılık Müdürü Özel Harekat Müdürü, Başkanlıklarda Şube Müdürü, Pilot ⁽¹⁾
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	Moral Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı Öğretim Görevlisi, Pilot ⁽¹⁾
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Şube Müdür Yardımcısı, Öğretim Görevlisi, Pilot, İlçe Emniyet Müdürü
Emniyet Amiri	6	İlçe Emniyet Amiri, Bürolar Amiri, Birlik Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, Ekipler Amiri, Tim Amiri, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Büro Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Sınıflar Amiri, Öğretim Görevlisi, Pilot
Başkomiser	7	Karakol Amiri, Büro Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, İlçe Emniyet Komiseri, Birlik Amiri, Tim Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Trafik Kayıt ve Tescil Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri, Grup Amiri, Öğretim Görevlisi, Pilot
Komiser	8	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Trafik İstasyonu Amir Yardımcısı, Öğretim Görevlisi, Pilot
Komiser Yardımcısı	9	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Öğretim Görevlisi, Pilot
Kıdemli Başpolis Memuru	10	Ekip Amiri, Tim Amiri, Grup Amiri, Büro Amir Yardımcısı, Grup Amir Yardımcısı, Büro Memuru, Ekip Memuru
Başpolis Memuru	11	Ekip Amiri, Tim Amiri, Devriye Amiri, Grup Amiri, Grup Amir Yardımcısı, Ekip Amir Yardımcısı, Büro Amir Yardımcısı, Büro Memuru, Ekip Memuru
Polis Memuru	12	Büro Memuru, Ekip Memuru, Tim Memuru, Karakol Memuru, Nokta Memuru, Devriye Memuru, Koruma Memuru, Trafik Memuru, Telsiz Memuru, Memur

Yukarıda belirtilen (URL-6) ve günümüzde kullanılan rütbelere sadece amir ve polis terimlerinin türkülerde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte yine polis teşkilatına ait olan bekçi (ases) ve Osmanlı döneminde polislik vazifesi yapan zaptiye terimleri de türkülerde kullanılan polisiye terimler olmuştur.

Temel kavramlar başlığı altında polis kelimesi ve tarihi hakkında detaylı olarak bilgi verilmiştir. TRT THM Repertuarı içerisinde polis teşkilatına ait kavram bulunan türkü sayısı askerî kavram bulunan türkülerle göre oldukça azdır. TRT THM

Repartuvarı'nda yapılan araştırmalarda içerisinde polis terimi geçen altı türkü tespit edilmiştir.

Polis, türkülerde hem suçluları kovalayan bir devlet görevlisi hem de güzelliği ve yakışıklılığı ile ön plana çıkan, gurur duyulan bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır. “Şu Kavak Meşe Kavak (2830)” türküsünde genç erkekler;

“Güzel kızlar polis olmuş

Hemen teslim olalım” mısralarıyla kadın polislerin güzelliğine vurgu yapmaktadır. “Evleri Var Karşımızda (4650)” türküsünde;

“Haydin haydin gidelim

Karakola gidelim

Naciye Hanım polis olmuş

Gidip teslim olalım” dizeleriyle kadın polislerin güzelliğine vurgu yapılmıştır.

Yakışıklılığı ve güzelliğiyle türkülere konu olan polisler adaletten kaçan kişilerin de korkulu rüyası olmuştur. “Tilkilik'te Çevirdiler Benim Yoluma (4607)” türküsünde polislere yakalanan erkek;

“Tilkilik'te çevirdiler benim yoluma

Beş on polis bağladılar benim koluma

Kıyma polis kıyma benim tatlı canıma

Ben bilirim mapushane yoluna”

dizeleriyle polislerden kendisini mahpushaneye koymamasını, kendisine kıyılmamasını istemektedir. “Şu Vetende Garip Kaldım Kimse Sormaz Halimi (5159)” isimli türküde yine polislere yakalanan bir genç;

“Beş on polis bir cenderme bağladılar kolumu

Aman polis dekhil polis gevşek bağla kolumu” diyerek polislerden kelepçeyi gevşek bağlamasını istemektedir.

1.19. Redif

Redif terimi, Osmanlı ordusu ve erken Cumhuriyet dönemi askerî yapısında önemli bir yere sahip olan, barış zamanında terhis edilmiş ancak savaş durumunda tekrar silahlaltına alınacak yedek askerleri tanımlayan bir kavramdır. Redif kelimesi, Arapça “ardından gelen, yedek” anlamına gelen bir kökten türemiştir.

Osmanlı Devleti’nde nizami ordunun yetersiz kalması sonucunda 1834 yılında Asakir-i Redif isimli yedek bir ordu teşkilatı kurulmuştur. Bu ordu özellikle taşrada kolluk vazifesini yerine getirmiş önemli kavşak ve derbentlerin muhafazasını sağlamıştır (Kara, 2016, s. 205). Ayrıca zâbita ve asayiş işleri de 1846’ya kadar redif birlikleri tarafından yürütülmüştür (Akdeniz, 2021, s. 390).

Askerlik alanındaki düzenlemeleri kapsayan 6 Eylül 1843 tarihli fermanla Osmanlı Devletinde süresiz olan askerlik süreye bağlanmış, beş yıllık muvazzaflıktan sonra yedi yıl redif asker olarak askerlik yapılması karara bağlanmıştır. Bununla birlikte muvazzaflık hizmetini tamamlayıp redife ayrılanların da her yıl bir ay süreyle bir ay boyunca eğitim görmesi kanunlaşmıştır (Tunalı, 2023, s. XXXII).

“Redif” kelimesi askerî terim olarak yalnızca bir türkûde geçmektedir. “Bozarık Bozarık Dağların Otu (4579)” isimli türkûde askerlerin terhis tarihini merak eden asker yakınlarının;

“Selam söylen İsmetinen Fevzi’ye

Redif askerinin günü yetti mi” dizeleriyle dönemin askerî paşaları olan İsmet İnönü ve Fevzi Çakmak’a seslenilmektedir.

1.20. Serasker

Osmanlı Devleti’nin askerî teşkilatında önemli bir konuma sahip olan seraskerlik makamı hem yönetim hem de askerî alanlarda geniş yetkilere sahip bir kurumdur. Osmanlı Devleti’nin klasik döneminde askerî teşkilat, Kapıkulu ve Tımarlı Sipahiler başta olmak üzere çeşitli birimlerden oluşmaktaydı. 19. yüzyılda modernleşme çabaları kapsamında Osmanlı ordusunda köklü değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Sultan II. Mahmud döneminde, 1826 yılında İstanbul’da Asakiri Muntazama-i Hassa (Asakir-i Mansure-i Muhammediye) isimli yeni bir ordu kuruldu. Harbiye Nezareti ve Başkomutanlık makamlarının birleştirildiği ve serasker denilen yeni bir makam oluşturularak kurulan yeni ordunun da başına getirildi. Ağa Hüseyin Paşa ilk serasker olarak görevlendirildi (Kalkan, 2019, s. 16). Seraskerler, iç güvenlik hizmetlerinde Yeniçeri Ağasının yetkilerine sahip bir makam olarak görevini sürdürmüştür (Özdemir, 2024, s. 2). Serasker, Osmanlı ordusunun en üst düzey yetkilisi olarak doğrudan padişaha bağlı olarak görev yapmış ordunun sevk ve idaresini sağlamak, askerî teşkilatlanma ve personel planlaması yapmak, savaş zamanı

orduya başkanlık etmek gibi görevlerinin yanında askerî bütçeyi ve lojistikle ilgili yapılacak çalışmaları yönetmek gibi mali konularda serasker önemli yetkilere sahip olmuştur. Mahmut Şevket Paşa, Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi isimli eserinde seraskerin görevini şu şekilde tarif eder: *Savaş zamanlarında sadrazam İstanbul'dan ayrılmadan önce yerine vekil olarak vezirlerden birini kaymakam olarak atardı. Sadrazamla birlikte giden vezirlerden biri de serasker olarak atanır, cenahlardan birinin komutası seraskere verilir ve muhaberenin sevk ve idaresinden tamamen serasker sorumlu tutulurdu*” (Şevket, 1983, s. 35). Seraskerlik makamı bugünkü Genel Kurmay Başkanı, İçişleri Bakanı ve Milli Savunma Bakanının yetkilerinin bir kısmına sahipti (Zürcher, 2019, s. 54). Büyük yetkilerle donatılan seraskerlik makamı 1879'da Harbiye Nezaretine bırakılmışsa da 1889'da tekrar seraskerliğe dönmüştür. 1908 yılında Harbiye Nazırlığı'nın kurulması ile birlikte seraskerlik makamı tamamen kaldırılmıştır (Çadırcı, 1975, s. 85-86'dan akt. Bolat, 2000, s. 11).

TRT THM Repertuarı'nda yapılan araştırmalarda içerisinde “serasker” teriminin geçtiği yalnızca bir türkü tespit edilmiştir. Sivas yöresine ait “Saba Mülkün Verir Bade (809)” türküsünde;

“Olalım Rume serasker

Çekildi Şama hak yeksar”

dizeleriyle talip olunan bir makam ve Rum diyarında fetihler yapmak için anahtar bir makam olma işlevi ile türküde yer almıştır. Divan şiiri geleneğinde yazılan bu türkü dışında içerisinde serasker terimi geçen başkaca bir türkü tespit edilememiştir.

1.21. Subaşı

Subaşı, Osmanlı Devleti'nde hem idari hem de askerî görevler üstlenen bir makamı ifade eder. Bu terim, tımar sistemi içerisinde bölgesel güvenliğin sağlanması ve düzenin korunmasında kritik bir öneme sahip olmuştur. Subaşı kelimesi, Farsça “sû” (asker) ve Türkçe “baş” (lider) kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur. Osmanlı Devletinin kuruluş yıllarında bile subaşılik makamı bulunmaktaydı. Karacahisar'ın fethiyle birlikte Osman Gazi'nin kardeşi Gündüz Bey Karacahisar'a subaşı olarak atanmıştır. Bununla birlikte subaşılik makamı o kadar önemliydi ki Osmanlı Devletinin bir yeri fethettiğinde ilk atanan memurlardan biri de subaşılar olmuştur. Aşıkpaşazâde, Tevârih-i Âl-i Osman adlı eserinde Karacahisar'ın fethedilmesini ve bir

Osmanlı şehri hüviyeti kazanmasını şu şekilde ifade etmektedir: “*Kadı konuldu. Ve sü başı konuldu. Ve bazar dürdü. Ve hutbe okundu. Ve kanun ister oldılar*” (Aşıkpaşazâde, 1949, s. 104’ten akt. Açık, 2016, s. 137).

Osmanlı Devleti’nde kazalarda “subaşılar” sancaklar da “sancak beyleri” ve eyaletlerde ise “beylerbeyi” bölgelerinde sorumlu otoriteler olarak emrindeki askerler aracılığı ile taşrada emniyet ve asayişini sağlamak üzere kolluk faaliyetleri icra etmişlerdir (Bakar, 2024, s. 68). Merkezde ise “karakullukçu” ismi verilen yeniçeriler kolluk vazifesini yerine getirmişlerdir (Akman, 1988, s. 28). Subaşılar, bir anlamda adli polis, diğer anlamda en yüksek emniyet görevlilerinden biri ve infaz memuru olarak Osmanlı kadısının en başta gelen yardımcıları olmuştur (Ortaylı, 2008, s. 284).

Osmanlı Devletinde önceleri “subaşı” adıyla bilinen bu görevlilere daha sonraki dönemlerde zaptiye adı verilmiştir. Kamu güvenliğinin sağlanması ve zâbita memurlarının amiri olarak görev yapan subaşılar daha sonraki dönemlerde savaşlarda emir komuta ettikleri bölgelerin de güvenliğini sağlayarak kolluk görevi yürütmüşlerdir (Özdemir, 2024, s. 1).

TRT THM Repertuarı’ndaki üç türküde subaşı terimi geçmektedir. Subaşılar iki türküde sevgili işleviyle yer alırken bir türküde de kolluk kuvvetlerinin başı olması nedeniyle olayların aydınlatılmasında yardım talep edilen makam olarak yer almaktadır. “İmanım Bandırma Sevdiğim Candırma Ayrılmam Vazgeçmem (4527)” türküsünde;

“İmanım Subaşı sevdiğim yüzbaşı almıyor sarmıyor

Saracak ama o nazik kolları ermiyor sarmıyor” ve “Vişne Dalı Eğilmiş (2382)” türküsünde;

“Gönlümü yaktın gittin

Be hey zalim subaşı” dizeleriyle sevgililerine yüz vermeyen subaşılar sitem edilmektedir.

1.22. Subay

Subay, askerî organizasyonlarda belirli bir rütbe ve sorumluluğa sahip olan kişileri tanımlayan bir terimdir. Subay kelimesi “sü” (ordu) ve “bay” (efendi, lider) kelimelerinin birleşiminden türemiştir. Osmanlı Devleti’nde subaylar, çeşitli askerî birimlerin liderliğini yapan ve genellikle saray ya da medrese eğitimi almış kimselerden oluşurdu (Gültekin, 2015, s. 56). Modern anlamda subaylık ise Batı tarzı

askerî eğitim kurumlarının açılmasıyla birlikte gelişmiştir. Osmanlı askerî sisteminde subaylık, özellikle Kapıkulu Ocakları ve Tımarlı Sipahi teşkilatlarında görülmektedir. Subaylar, askerî disiplinin sağlanması, eğitimlerin yürütülmesi ve savaş sırasında stratejik kararlar alınmasında kritik roller oynamışlardır (Akbulut, 1998, s. 78). III. Selim'in Nizam-ı Cedid reformları ve II. Mahmud'un askerî modernizasyon çabalarıyla birlikte subaylık kurumu Batılı standartlara uygun bir yapıya bürünmüştür. Subayların temel görevleri arasında askerî birliklerin eğitimi, sevk ve idaresi, disiplinin sağlanması ve savaş planlarının uygulanması yer alır. Ayrıca barış döneminde askerî eğitimlerin yanı sıra toplumsal projelerde de görev almışlardır. Subaylık, toplumda her zaman itibarlı bir meslek olarak görülmüştür. Osmanlı döneminde subaylar, halkla devlet arasında bir köprü işlevi görmüş ve askerî başarılarıyla toplumun güvenini kazanmışlardır. Cumhuriyet döneminde ise subaylar, modernleşme ve laikleşme süreçlerinde öncü roller üstlenmiştir. Özellikle Kurtuluş Savaşı'nda subayların liderlikleri, Türk toplumunun bağımsızlık mücadelesindeki kararlılığını pekiştirmiştir (Demir, 2018, s. 89).

TRT THM Repertuarı'nda yapılan araştırmalarda iki türkûde subay teriminin geçtiği tespit edilmiştir. Bu türkülerden ilki “Hayıtlı'dan Çıktım Da A Canım (2514)” türküsünde;

“Candarma subayı da imanım

Hayıtlı'ya yürüdü”

dizeleriyle subayların ordunun başında olması, askerleri yönlendirmesi vasfına değinilmiştir.

Subay teriminin geçtiği bir diğer türkû ise “Gökçe Ağacın Kilimi (3751)” türküsüdür. Bu türkûde de;

“Askerdir benim yârim

Subaylar izin verirse

Can olur gelir yârim”

.....

“Askerdir benim yârim

Subaylar izin vermez

Ne yapsın benim yârim”

dizeleriyle subayların askerler üzerindeki yön etkisine ve askerlerin izinleri konusunda belirleyici yönetici olduklarına yer verilir.

1.23. Teğmen

Teğmen kelimesi, “tağyim (değiştirme, düzenleme)” kökünden türemiş olup küçük askerî birimlerin idaresinden sorumlu olan subayları ifade etmek için kullanılmıştır (Kara, 2003, s. 62). Teğmen, askerî organizasyonlarda düşük subay rütbesini ifade eden bir terimdir. Osmanlı Devleti’nden itibaren kullanılan bu rütbe, modern Türk Silahlı Kuvvetleri’nde de yerini korumuş ve genç subayların liderlik yolundaki ilk basamağını oluşturmuştur. Teğmenler, genellikle bölük veya müfreze seviyesindeki askerlerin doğrudan liderleri olarak görev yapmıştır. Osmanlı Devleti’nde teğmenlik, modern anlamda subaylık kavramının gelişmeye başladığı 18. yüzyılda önem kazanmıştır. Özellikle Nizam-ı Cedit ve Sekban-ı Cedit gibi yenilikçi askerî birliklerin kurulmasıyla, teğmenler küçük birimlerin eğitim ve sevkinden sorumlu subaylar olarak görev yapmıştır (Akbulut, 1998, s. 45). Bu dönemde teğmenler, askerî düzenin sağlanması ve stratejik emirlerin uygulanmasında önemli roller üstlenmişlerdir. Teğmenlerin temel görevleri, emrindeki askerlerin eğitimini sağlamak, savaş ve barış dönemlerinde emirleri uygulamak ve üst rütbeli subaylara rapor vermektir. Ayrıca, askerî tatbikatların düzenlenmesi, lojistik desteğin sağlanması ve moralin yüksek tutulması gibi sorumluluklar da teğmenlerin görev alanına girer (Demir, 2017, s. 89). Savaş sırasında teğmenler, küçük askerî operasyonları yöneterek kritik operasyonları yönetmişlerdir. Cumhuriyetin ilanından sonra, modern Türk ordusunda teğmenlik rütbesi Batı tarzı askerî eğitim sistemine entegre edilmiştir. Kara, deniz ve hava kuvvetlerinde teğmenler hem liderlik hem de teknik bilgi açısından donanımlı bir şekilde yetiştirilmiştir. Günümüzde teğmenler, harp okullarından mezun olduktan sonra göreve başlayan ve genellikle birim komutanlığı yapan genç subaylar olarak önemli bir yer tutar (Yıldız, 2020, s. 75). Teğmenlik, Türk toplumunda saygın bir meslek olarak görülmüştür. Subay olmanın ilk basamağı olan bu rütbe, liderlik vasıflarının geliştirilmesi ve askerî disiplinin benimsenmesi açısından kritik bir rol oynar.

TRT THM Repertuarı’nda teğmen teriminin geçtiği iki türkü bulunmaktadır. “Yol Üstüne Kuruverdim Kazanı (1835)” türküsünde;

“Yol üstüne kuruverdim dermeni

Ben isterim çavuş ile teğmeni”

dizeleri ile genç kızların evlilik hayali kurduğu bir asker olan teğmen “Ağlayalım Atatürk’e (4387)” türküsünde Atatürk’ün ölümü sebebiyle tüm millet gibi yas tutup ağlayan bir asker olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.24. Yüzbaşı

Yüzbaşı, askerî organizasyonlarda orta düzey subay rütbesini ifade eden bir terimdir. Tarihsel süreçte hem Osmanlı ordusunda hem de modern ordularda stratejik öneme sahip görevler üstlenen yüzbaşılar, bir birliğin sevk ve idaresinde anahtar rol oynamıştır. Yüzbaşı kelimesi, Türkçe “yüz” (sayı) ve “baş” (lider) kelimelerinin birleşiminden türemiştir. Terim, Osmanlı döneminde yüz kişilik bir birliğin komutanını ifade etmek için kullanılmıştır. Modern anlamda ise bu rütbe, ordunun çeşitli seviyelerinde bir bölüğün veya birimin liderliğini yapan subaylara karşılık gelmektedir (Kara, 2005, s. 41). Osmanlı askerî teşkilatında yüzbaşılık, özellikle tımarlı sipahiler ve kapıkulu ocaklarında önemli bir konuma sahipti. Yüzbaşılar, emrindeki askerlerin eğitimini sağlamak, savaş düzenlerini oluşturmak ve sefere katılmak gibi görevler üstlenirdi. Ayrıca, yerel asayişin sağlanmasında ve devlet otoritesinin korunmasında önemli roller oynarlardı (Güler, 2010, s. 58). Cumhuriyetin ilanından sonra Türk Silahlı Kuvvetleri’nde yüzbaşılık rütbesi, Batı tarzı askerî hiyerarşiye uygun bir şekilde yeniden yapılandırılmıştır. Günümüzde yüzbaşılar, genellikle bir bölüğün komutanı olarak görev yapar. Kara, deniz ve hava kuvvetlerinde yüzbaşılar hem liderlik hem de teknik bilgi açısından donanımlı subaylar olarak yetiştirilmektedir. Bu rütbe, teğmenlik ve üst teğmenlikten sonra, binbaşılığa yükselmeden önceki önemli bir basamaktır (Demir, 2018, s. 74). Yüzbaşılar, genellikle bir bölüğün veya eşdeğer bir askerî birimin komutanlığını yaparlar. Görevleri arasında, askerî eğitimlerin planlanması ve uygulanması, harekât sırasında birliğin sevk ve idaresi, personelin moral ve motivasyonunun sağlanması, üst rütbelere rapor verme ve lojistik ihtiyaçların karşılanması gibi önemli sorumluluklar yer alır (Öztürk, 2016, s. 102). Ayrıca, kriz durumlarında stratejik kararlar alarak birliğin güvenliğini sağlamak da yüzbaşıların kritik görevlerinden biridir. Yüzbaşılar, Türk toplumunda genellikle disiplinli, bilgili ve liderlik vasıfları gelişmiş kişiler olarak tanınır. Özellikle Kurtuluş Savaşı sırasında yüzbaşıların ön cephelerde gösterdiği kahramanlıklar, bu rütbenin

saygınlığını artırmıştır. Yüzbaşılık hem askerî hem de sivil hayatta liderlik vasfının bir sembolü olarak görülmektedir (Yıldız, 2020, s. 89).

Yüzbaşı terimi diğer askerî terimlere göre türkülerde daha fazla kullanılan bir terim olarak dikkat çekmektedir. TRT THM Repertuarı'nda yapılan araştırmada; “Arpa Ektim Biçemedim (398), Sarıkamış Altınbulak (777), Şu Maşadın Kızları (799), Ordumuz Gitti Muş'a Dayandı (3013), İmanım Bandırma Sevdığım Candırma Ayrılmam Vazgeçmem (4527), Boztepe'nin Başında (4915), Cingilim Dolu Ayrın (5255)” türküsü olmak üzere yedi türkünde yüzbaşı teriminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu türkülerde yüzbaşı kişilere verilen lakap olarak, genç kızların evlilik hayalleri kurduğu bir asker olarak, askerlerin başında orduyu yönlendiren bir komutan olarak ve savaşa gidip dönmeyen bir komutan olarak işlenmiştir. Sadece bir türkünde yüzbaşı rütbesi paşalıkla mukayese edilmiş, gözü yükseklerde olan genç bir kız Antalya yöresine ait “Şu Maşadın Kızları” türküsünde;

“Ocak başı düzbaşı

Ben istemem yüzbaşı

Olursa paşa olsun

Dosta düşmana karşı”

dizeleriyle evlilik hayalleri kurduğu kişinin ancak bir paşa olmasını istediğini dile getirmiştir.

1.25. Zaptiye

Osmanlı Devleti 19. yüzyılda toplumsal düzeni sağlama ve merkezî otoriteyi güçlendirme çalışmaları kapsamında çeşitli reform hareketlerine girişmiştir. Bu reformlar arasında güvenliğin sağlanması ve asayişin temin edilmesi amacıyla 1845 yılında kurulan Zaptiye Teşkilatı önemli bir yere sahiptir. Tanzimat döneminde kurulan Zaptiye Teşkilatı günümüzdeki modern polis teşkilatının da temeli ve ilk adımı olarak kabul edilir. Bu teşkilat daha önce mahallî otoriteler ve yerel milisler tarafından yürütülen güvenlik görevlerini merkezîleştirerek modern anlamda bir polis teşkilatının temellerini atmıştır (Karal, 1982, s. 125). Zaptiye teşkilatının görevleri arasında hırsızlık, eşkıyalık ve halkın huzurunu bozan diğer suçlarla mücadele etmek yer alıyordu. Ayrıca teşkilat adlî ve idari görevleri yerine getirmekle yükümlüydü.

Zaptiye terimi türkülerde özellikle birbirine sevdalanıp aileleri tarafından evlilikleri uygun görülmeyen ve bu yüzden kaçarak evlenmek zorunda kalan gençlerin

yakalanmaktan korktuğu bir devlet görevlisi olarak karşımıza çıkmaktadır. “Açıl Ömrün Varı (3375)” ve “Hafız Mektepten Gelir (3025)” türkülerinin;

“Al beni burdan gacı

Zaptiyeler basmadan

Zaptiyeler basmadan”

dizelerinde olduğu gibi genç kızlar zaptiyelere yakalanmadan sevdikleri erkeklerden kendilerini kaçırmalarını istemektedir.

Zaptiye kuvvetleri toplu bir kuvvet olduğundan çokluk bildiren bir güç simgesi olarak da türkülerde kullanılmıştır. “Gara Yaylanın Çamları (3258)” türküsünde;

“Zaptiyeler yürüsün

Dağları duman bürüsün”

denilerek zaptiyelerin geçtiği yerlerde tozu dumana kattıkları, dağlarda gezen eşkıyaları yakaladıkları dile getirilmektedir. “Şu Lefke’nin Üstünü Duman Bürüdü (1500)” türküsünün;

“Şu Lefke’nin üstünü duman bürüdü

Zaptiyeler kol kol oldu yürüdü

Herkes de sevdiğini aldı yürüdü”

dizelerinde zaptiyelerin toplu kuvvet olarak hareket ettiklerine değinilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

KOLLUK KUVVETLERİ VE ASKERLİKLE İLGİLİ TERİMLERİNİN GEÇTİĞİ TÜRKÜLERİN MUHTEVASI

Anadolu sahası türküleri, halkın duygu, düşünce ve yaşayış biçimlerinin yansıtıldığı en zengin kaynaklardan biridir. Bu coğrafyada, yüzyıllar boyunca oluşan kültürel birikim, halkın başta devlet olmak üzere çeşitli otorite figürleriyle olan ilişkisini de türküler aracılığıyla dışa vurmuştur. Bu bağlamda, özellikle kolluk kuvvetleriyle ilgili terimlerin -zaptiye, jandarma, polis, bekçi gibi- türkülerde yer bulması dikkat çekicidir. Bu ifadeler, sadece literal anlamda değil; metaforik, eleştirel ya da dramatik bağlamlarda da kullanılmıştır. Halkla sürekli olarak içiçe görev yapan kolluk kuvvetleri hayatın olağan akışındaki tüm doğal hâlleri ile türkülere yansımıştır. Doğumdan ölüm acısına, hasretten kavuşmaya, devletin resmî bir gücü olup çekinilen bir makam olmaya, oradan güzelliği veya yakışıklılığı ile halkın beğendiği bir devlet görevlisi olmaya kadar her alanda kolluk kuvvetleri türkülerde kendisine yer bulmuştur. TRT Türkü Repertuarı'nda bulunan ve içerisinde kolluk terimleri geçen türküler muhtevalarına göre ölüm, kolluk makamlarından talepte bulunma, genç yaşta askere gitme, ayrılık-hasret, asker yolu bekleme, askerlik yapmadan evlenememe, askerlik dönüşü duyulan sevinç, kolluk kuvvetlerine yakalanma, vatan sevgisi-kahramanlık, düşman askerlerinin tasviri, şehitlik, kolluk kuvvetlerinin birini vurması, kolluk kuvvetlerine duyulan hayranlık ve diğer konular adı altında toplanarak incelenmiştir:

2.1. Ölüm

Ölüm ve ölüm sonrasında duyulan acı ve üzüntü türkülerde yer alan önemli temalardan biridir. Kolluk kuvvetlerinin ölümünden duyulan acı türkülerde önemli yer tutar. Ayrıca yine önemli devlet büyüklerinin ölümünden duyulan acı da türkülerde işlenmiştir. Bir Sivas türküsü olan ve Âşık Veysel'den derlenen “Ağlayalım Atatürk’e (4387)” isimli türküde amir, memur, teğmen toplumun her kesiminden insanın Atatürk’ün ölümünden duyduğu acı dile getirilmiştir.

-4387-

Ağlayalım Atatürk’e
Bütün dünya kan ağladı
Başbuğ’u olmuştu mülke
Geldi ecel can ağladı

Şüphesiz bu dünya fani
Tanrının aslanı hani
İnsu-cinni cem'i mahlûk
Hepisi birden ağladı

Doğu batı cenup şimal
Aman tanrım bu nasıl hal
Atatürk'e erdi zeval
Amir memur altun kürsü
Yas çekip insan ağladı

İskender'i Zülkarneyin
Çalışmadır bunca neyin
Her millet Atatürk deyin
Cem'i cümle hep ağladı

Atatürk'ün eserleri
Söylencek bundan geri
Bütün dünyanın her yeri
Ah çekti vatan ağladı

Fabrikalar icad etti
Atalığın isbat etti
Varlığın Türk'e terketti
Döndü çark devran ağladı

Bu ne kuvvet bu ne kudret
Var idi bunda bir hıkmət
Bütün Türkler İnönü İsmet
Gözlerinden kan ağladı

Tiren hattı teyyareler
Türkler geydi hep garalar
Semergand'ı Buharalar

Eşitti her yan ağladı

Serbest:

Siz sağ olun Türk gençleri

Çalışanlar galmaz geri

Maraşal Fevzi'nin askerleri

Ordular teğmen ağladı

Zannetme ağlayan gülmez

Aslan yatağı boş kalmaz

Yalınız gidenler gelmez

Melek'l-mevt'in elinden

Her gelen insan ağladı

Uzatma Veysel bu sözü

Dayanmaz herkesin z

Koruyalım yurdumuzu

Dost değil düşman ağladı

Kırşehir'de askerlik yaparken donarak len Adana ve Gaziantep'li iki jandarma erinin öyküsünü anlatan Kırşehir yöresine ait ‘‘Vilayetim Antep Kym De Sultan (814)’’ isimli trk ölüm acısının en yoğun olarak anlatıldığı türkülerden biridir. Tezkeresini almaya üç ay kala soğuktan donarak şehit olan iki asker için yakılan türküde iki askerin genç yaşta şehit olması anlatılır:

-814-

Vilayetim Antep kym de sultan

Ağla anam ağla ayrıldım senden

Bundan sonra mektup bekleme benden

Ezrayil gurbette geldi ağlarım

İlimi sorarsan yeşil Adana

Knyemi yazın da verin babama

Felek doyurmadı beni dünyama
Ezrayıl gurbette geldi ağlarım

Üç ay kaldı tezkeremi almaya
Çekindik **çavuştan** geri dönmeye
Felek kasteylemiş canım almaya
Ezrayıl gurbette geldi ağlarım

İsmimi sorarsan Yaralı Halit
Gençliğe doymadım Allah'ım şahit
Vazife uğruna olmuşam şehit
Ezrayıl gurbette geldi ağlarım

Araplı köyüne serdik postları
Kayıp ettik anne baba dostları
Bulunmaz başıma mezar taşları
Ezrayıl gurbette geldi ağlarım

Söyleme Hacı Osman söyleme yeter
Bülbülün dalında serçeler öter
Ocağım söndü de dostlar yas tutar
Ezrayıl gurbette geldi ağlarım

Halk tarafından çok sevilen devlet görevlilerinin ölümleri türkölere konu olmuştur. Van yöresine ait “Arpa Ektim Biçemedim (398)” isimli türkölde Van bölgesinde sevilen ve 1907-1908 yılları arasında Van’da vali olarak görevde bulunan Ali Paşa’nın Ermeni çeteleri tarafından vurulmasından duyulan acı dile getirilir.

“Ali Paşa’yı vurdular

Darılmayın yüzbaşılar”

dizeleri ile yüzbaşılardan bu durumdan dolayı alınıp gücenmemesi istenmektedir. Ali Paşa, Van halkı tarafından o kadar sevilmiştir ki bugün Van’ın en güzel mahallelerinden birine Ali Paşa’nın ismi verilmiştir.

-398-

Arpa ekdim biçemedim
Bir düş gördüm seçemedim
Alışmışam soğuk suya
İssi sular içemedim

Bağlantı:

Allı gelin pullu gelin
Sana liralar vereyim
Bu güzellik sende varken
Beşibirlik dizdireyim

Üç atım var biri binek
Arkadaşar kalkın gidek
Ali Paşa'yı vurdular
Yavrusuna haber vererek

Bağlantı:

Paşa giyer iki kürkü
Biri samur biri tilki
Ali Paşa'yı vurdular
Harab oldu Van'ın mülkü

Bağlantı:

Karavanaya vurdular
Yüzbaşılar darıldılar
Ali Paşa'yı vurdular
Darılmayın **yüzbaşılar**

Kars'tan derlenen “Üç Yüz On İkide Gettim Askere (5149)” isimli türküde miladi 1896 yılında askere giden bir erkeğin gözünden sıladan ayrılış ve ölümü bekleyiş anlatılır. Zaten sevdiklerinden uzakta ayrılık acısı çeken asker üzerinde hastanede tedavi altına alınmış ve buradaki ahvalini türküyeye yansıtmıştır. Türkünün

son bölümünde doktor yüzbaşının bileğini kontrol ettiğini ve artık ölüm zamanının geldiğini aşağıdaki dizelerde şöyle anlatır:

-5149-

Üç yüz on iki’de gettim **askere**
Dediler ki sana haram tezkire
Mevlam gısmet etsin alım tezkire
Neçe bir bekleyim hastahanayı

Hastahanelerin üzü savuhdur
Dışardan içeri gelenim yohdur
Atamın anamın haberi yohdur
Neçe bir bekleyim hastahanayı

Tohtur **gol ağası** geldi yanıma
Çekti bileğimi aldı eline
Dedi bu da gitti ölüm heddine
Neçe bir bekleyim hastahanayı

Ağıt türünde yazılan Şanlıurfa yöresine ait “Cabur Dağdan Kuş Geliyor (1302)” türküsünde genç yaşta askere giden fakat sonrasında eve dönemeyen Mehmet isimli gencin durumu dile getiriliyor:

-1302-

Cabur dağdan kuş geliyor
Mavzer sesi hoş geliyor
Bölük bölük giden **asker**
Geri dönmüş boş geliyor

Bağlantı:

Yazık oldu genç yaşına vay
Memedim aslan Memedim
Memedim civan Memedim
Dağlarda ceylan Memedim
Ağ demir pulat Memedim

Cabur dağın mağarası
Şen olsun Urfa balası
Bir yanımı dert çürüttü
Bir yanı mavzer yarası

Bağlantı:

Cabur dağda bağ olur mu
Kara yazı ağ olur mu
Bunca sene gurbet gezen
Yüreğinde yar olur mu

Osmanlı Devleti'nin son döneminde Yemen ile birlikte askerlik yapmanın zor olduğu ve istenmediği yerlerden biri de Belgrat'tır. Bir Rumeli türküsü olan "Belgrat Yolu Uzun Urgan (3278)" isimli türküde Belgrat'ta zor şartlar altında askerlik yapan kişi annesine seslenmekte, yaşadığı zorlukları dile getirmektedir. Soğuk Belgrat gecelerinde üzerinde yorgan bile olmadığını, vatana kurban olmak için ölümü göze aldığını dile getiren asker baba, üç çocuğunu da annesine emanet eder:

-3278-

Belgrat yolu uzun urgan
Üstümüzde yoktur yorgan
Ağla benim anneceğim
Ben Belgrat'ta kaldım kurban

Çıktım Belgrat'ın düzüne
Çizmeme çektim dizime
Açan baktım düşman geldi
Ben ölümü aldım göze

Bütün **asker** nöbet tutar
Tabutumdan kanlar akar
Ağla benim anneciğim
Üç evladım yola bakar

Ağıt türünde yakılan Kütahya yöresine ait “Kütahya’nın Pınarları Akışır (1631)” isimli türküde bir gencin ölümü sonrası olay yerine gelen kolluk kuvvetlerinin çaresizliğinden bahsedilir. Olay gerçekleşikten sonra olay yerine gelen kolluk kuvvetlerinin çokluğu ve ellerinden bir şey gelmeyişi; “Devriyeler kol kol olmuş bakışır/ Asalıya çuha şalvar yakışır” dizeleri ile dile getirilir:

-1631-

Kütahya'nın pınarları akışır
Devriyeler kol kol olmuş bakışır
Asalıya çuha şalvar yakışır

Bağlantı:

Amman amman vehbim öyle böyle olur mu
Ah ben ölürsem dünya sana kalır mı

Salım geldi musallaya dayandı
Kar beyaz benim Vehbim al kanlara boyandı
Seni vuran oğlan nasıl dayandı

2.2. Kolluk Makamlarından Talepte Bulunma

Tarih boyunca türküler bir milletin hafızası görevi görmüştür. İnsanlar acılarını, sevinçlerini, umutlarını ve taleplerini türküler vasıtasıyla nesilden nesile aktarmıştır. Anadolu coğrafyasında türküler sadece duyguların ifadesi değil aynı zamanda toplumsal olayların adaletsizliklerin ve halkın beklentilerinin bir yansıması olmuştur. Ankara yöresine ait olan “Şu Derede İsmail Çavuş Yatıyor (2734)” türküsünde halk tarafından sevilen İsmail Çavuş’un vurulması ve halkın da kolluk kuvvetlerinden İsmail Çavuş’u vuranların dosdoğru bir şekilde yakalanıp adalete teslim edilmesi talep edilmektedir:

-2734-

Şu derede İsmail **Çavuş** yatıyor
Gan altına akıyor
İsmail’in yaresine
Müddüyumlar bakıyor

Bağlantı:

Aman **subaşım**

Yandım gardaşım

Evrakları doğru yaz

Müdür onbaşım

Değirmenin (aman) aralı

Firdevs yazman garalı

İsmail'i vuranlar

Değirmenci kralı

Balıkesir yöresine ait “Filintamın Ucu Gümüştan (5124)” türküsünde yöre halkı jandarmadan ufak tefek işlere karışmamasını jandarmaya bir yandan da övgüler dizerek istemektedir. Jandarmanın dağların efesi olduğu dile getirilerek küçük işlerle uğraşmaması ve görmezden gelmesi istenilir:

-5124-

Filintamın ucu gümüştan

Hiç korkmam ben bu işten

Bağlantı:

Jandarma boş ver gitsin aldırma

Jandarma ufak tefek işe aldırma

Harmanlıktan gelir kıratın nal sesi

Jandarma bu dağların efesi

Denizli yöresine ait “Gara Yayla'nın Çamları (3258)” türküsünde çavuş lakaplı Ümmet isimli bir askerin öldürülmesi konu alınır. Çavuş rütbesi türkülerde en çok kullanılan terimlerden biri olmuştur. Onbaşı rütbesinin bir üst rütbesi olan çavuşluk hem rütbe olarak hem de lakap veya aile ismi olarak türkülerde geçmektedir. Aşağıdaki türküde Ümmet Çavuş lakaplı bir kişinin vurulması sonrası yaşanan acı durum tasvir edilirken türkünün sonunda zaptiyelerden Ümmet Çavuş'u vuranların bulunması ve hapislerde çürümesi istenilmektedir.

-3258-

Gara yaylanın çamları
Ardındadır dalları
Ümmet **ÇAVIŞI** annesi
Gonaklarda yalvarı

Gara yaylaya gün doğdu
Gözlerime gan doldu
Ümmet **ÇAVIŞI** vurmuşlar
Yüreğime dert oldu

Gara yayladan geçelim
Soğuk sular içelim
Ümmet **ÇAVIŞI** vurmuşlar
Biz yasını dutalım

Zaptiyeler yürüsün
Dağları duman бүrsün
Ümmet **ÇAVIŞI** vuranlar
Mapıslarda çürüsün

Bilecik yöresine ait “Dereli De Köyün Altından Gece Mi Geçtin (4437)” türküsünde Duras isimli bir gencin vurulması ve jandarma kuvvetlerinden Duras’ın katilinin bulunması istenilir. TRT THM Repertuarı’nda kayıtlı türkünün hikâyesinde Duras’ın dağlarda gezen bir eşkıya olduğu, jandarmaya teslim olmak amacıyla dağlardan inip karakola gittiği sırada bilinmeyen kişiler tarafından vurulup öldürüldüğü bildirilmektedir (URL-7).

-4437-

Dereli de köyünün altından gece mi geçtin
Ecel şerbetini de Duras’ım gene mi içtin

Bağlantı:

Uğurlar olsun kısa boylu Duras'ım uğurlar olsun
Seni de vurani ben bilemedim **jandarma** vursun

Bilecik'ten çıktım başım selamet
Kanlı dereye varınca Duras'ım koptu kıyamet

Askerdeki sevgilinin bir an önce terhis edilmesi isteği, kolluk makamlarından talep edilen bir diğer husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Manisa yöresine ait “Dam Üstünde Kestane (2487)” türküsünde sevdiği adamı askere uğurlayan genç kız;

“Dam üstünde kestane

Oğlan gider askere

Varın söyleyin zâbite

Versin ona teskere” diyerek zâbitlerden sevdiğine teskere vermesini istemektedir:

-2487-

Dam üstünde kestane

Oğlan gider **askere**

Varın söylen zâbite

Versin ona teskere

Bağlantı:

Oynasın top hanım da oynasın

Seni seven doymasın

Karşıdan gelir oğlu

Serviye benzer boyu

Bakmayın çalımına

Heybesi saman dolu

Bir tren kazasında hem yakınlarını hem de geçim kaynağı olan hayvanlarını kaybeden bir kadın için yakılan Sivas yöresine ait “Tiren Geldi Mormana’ya Dayandı (2972)” isimli türküde zaten ölüm acısı ile yıkılan kadın, bekçilerden beklediği

anlayışı; “*Hem malım gitti hemi de canım / Bekçi yok mu senin dinin imanın*” dizeleri ile dile getirmektedir.

-2972-

Tiren geldi Mormana’ya dayandı
Celeplerim al kanlara bulandı
Tiren beni kesti **bekçi** uyandı
Bir felek vurdu (da) bir de sen vurdun

Hemi malım gitti hemi de canım
Bekçi yok mu senin dinin imanın
Çeksen gırmızıyı göstersen ganım
Bir felek vurdu (da) bir de sen gitme

Tamey goyunludur oğlan olacak
Oğlan olup ne hayrını görecekt
Bir dul garı ne davayı görecekt
Bir felek vurdu (da) bir de sen vurdun

Kayseri yöresine ait “Fırın Üstünde Fırın (3144)” türküsünde de dayısının oğluna sevdalanan bir genç kız yoldan geçen askerleri görür ve yorgun argın gelen sevgilinin dinlenmesi için askerlerden ona yardım etmesini, altına bir sandalye koyup dinlendirilmesini talep eder.

-3144-

Fırın üstünde fırın
Giden **askerler** durun
Şu gelen dayımın oğlu
Altına sandalye koyun

Bağlantı:

Dayımın oğluna vay
Sarılsam boynuna vay
Yanarım uğruna hey
Dönerim uğruna hey

Fırın üstünde kürek
Ne efilersin yürek
Dayımın oğlu dururken
El oğlu neme gerek

Bağlantı:
Fırın üstünde bakır
Yosmam gözlerin çakır
O çakır gözlerine de
Kurban olsun bu fakir

Manisa yöresine ait “Filintamın Ucu Gümüştan (5124)” isimli türküde yöre insanı jandarmadan ufak tefek olaylara açıkça müdahale etmemesini istemektedir. Ege bölgesindeki efeler meşhurdur ve sürekli silah taşımaları ile bilinirler. Bu türküde de dağların en büyük efesi olarak tabir edilen jandarma kuvvetlerinden küçük olayları görmezden gelmesi talep edilir:

-5124-

Filintamın ucu gümüştan
Hiç korkmam ben bu işten

Bağlantı:
Jandarma boş ver gitsin aldırma
Jandarma ufak tefek işe aldırma

Harmanlıktan gelir kıratın nal sesi
Jandarma bu dağların efesi

Malatya yöresine ait “Adatepe Adatepe (2051)” türküsünde ise Adatepe’de meydana gelen sel felaketinde Asiye’nin ölmesi ve yavrularının anasız kalması sonucunda halkın döneminin valisi ve komutanlarından yardım istemesi anlatılmaktadır.

-2051-

Adatepe Adatepe
Yağmur yağar sere serpe
Asiye'yi sele verdik
Daha yavruları görpe (ölem görpe)
(Yavruları galdı görpe)

Bu vali de ağır vali
Gumandanı çağır vali
Gelinleri su götürmüş
Askerleri goyur vali

Osmanlı Devleti'nde 1914'te I. Dünya Savaşı'nın başlaması sonucunda seferberlik ilan edilmişti. 1915 yılında ise Enver Paşa komutasındaki yaklaşık 90.000 Türk askeri daha savaş başlamadan Sarıkamış'ta donarak şehit olmuştu. Çukurova yöresine ait "Sarıkamış Altınbulak (777)" isimli aşağıda yer alan türküde de Enver Paşa'dan seferberliği kaldırması talep edilmiştir:

-777-

Sarıkamış Altınbulak
Soğanlı'yı biz ne bilek
Bizim Uşak gökçek gezer
Ağca Zıbın gara yelek

Yüzbaşılar binbaşılar

Tabur taburu karşılar
Yağmur yağıp gün değince
Yatan şehitler ışılar

Gadasın aldığım eşe
Tekerim dayandı daşa
Seferberliği durdurun
Elini öpem Enver **Paşa**

Afyon yöresine ait “Şirvan Da Kayfedeyatıyor (2008)” isimli ağıt türküde ise Şirvan’ın vurulması, yavuklusu Hanife’nin onu camdan izleyişi ve askerlerden Hanife’ye dokunmaması isteniliyor:

-2008-

Şirvan da kayfedeyatıyor

Altına kanlar akıyor

Üstüne kilit vurmuşlar (Dökme de boylu Hanife’m)

Yavuklusu camdan bakıyor

Bağlantı:

Aman **milazım** canım **milazım**

Dokunmayın Hanife’ye bize lazım

Ser tahsildar yanında

El göğüs divanında

Varma da şirvan yanıma (Dökme de boylu Hanife’m)

Tabancası belinde

2.3. Genç Yaşta Askere Gitme

Anadolu sahası türkülerinde, genç yaşta askere gitme teması derin ve duygusal bir yere sahiptir. Türküler, toplumun ortak duygularını ve yaşanmışlıklarını dile getirirken, genç yaşta askere gitmenin getirdiği zorlukları, umutları ve hüznüleri de samimi bir şekilde yansıtır. Genç yaşta askere gitme, Türk toplumunda vatan borcu olarak kabul edilir ve bu süreçte yaşanan duygusal deneyimler, türkülerde sıklıkla işlenir. Türkülerde genç yaşta askere gitme teması, halkımızın duygusal dünyasını ve vatanseverlik duygusunu yansıtan önemli bir konudur. Bu türküler, genç yaşta askere gidenlerin yaşadığı zorlukları, geride bıraktıkları sevdiklerinin duygusal acılarını ve vatan borcunun getirdiği gururu dokunaklı bir şekilde anlatır. Genç yaşta askere gitme temalı türküler, Türk halkının değerlerini, duygusal bağlarını ve vatan sevgisini gelecek nesillere aktarmada önemli bir rol oynar.

Genç yaşta askere gitme konusunda yazılan en meşhur türkülerin başında Tokat yöresine ait “Hey Onbeşli Onbeşli” isimli türkü gelir. Ancak bu türküde herhangi bir kolluk terimi geçmediği için bu tezde türküyeye yer verilmemiştir.

Özellikle Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde devletin sürekli savaş hâlinde olması ve asker ihtiyacının sürekli artması nedeniyle türkû hazinemizde genç yaşta askere gitme teması ile yakılan birçok türkû bulunmaktadır. Bir Rumeli türküsü olan “Yemen Yemen Şanlı Yemen (3329)” isimli türkûde Yemen’e gidecek olan genç bir askerin evindeki son gecesinde yaşadığı duygular anlatılırken Yemen yerine evine yakın olması sebebiyle Edirne’de askerlik yapmak istediği anlatılıyor:

-3329-

Yemen Yemen şanlı Yemen

Taşı toprağı kanlı Yemen

Ben Yemen’e dayanamam

Verin beni Edirne'ye

Elma attım eziliyor

Asker yola diziliyor

Ben bu gece misafirim

Ela gözler süzülüyor

Ana ana canım ana

Daha doymadım ben sana

Bu gece misafirim

Helal eyle sütün bana

“Tren Düdüğünü Öter (4656)” isimli Bursa Karacabey türküsünde de askere giden “onlular”dan bahsedilmiştir. “Onlular” hitabı ile hicri 1310-Miladi 1894’te doğanların olanların I. Dünya Savaşı’nda Arap topraklarına asker olarak gönderilmesine vurgu yapılmaktadır (Yiğit, 2022, s. 7).

-4656-

Tiren düdüğünü öter

Türlü türlü diller döker

Aldı gitti yarimi yar yanıyom eyvah

Şam tarafına çeker

Tarlaya ekdim gabak
Yollara döktüm gombak
Onlular tamam **asker** yar yanıyom eyvah
Şam tarafına çeker

Mısır ekdim bir sıra
Yarım gitti Mısır'a
Benim şevkatli babam yar yanıyom eyvah
Kızlara da geldi sıra

Giresun'dan derlenen “Kırat Kırat Nallı Kırat (4615)” türküsünde Yemen’e gidecek askerin ardından duyulan üzüntü dile getirilmiştir. Yemen yerine Erzincan’a gitme isteği ve askerin yaşının küçük olması nedeniyle kalk borusu ile uyanamayacağı anlatılmıştır:

-4615-

Kırat kırat nallı kırat
Yemen’in yolları ırak
Ben Yemen’e dayanamam
Beni Erzincan’a bırak

Elma dalı eydi m’ola
Ucu yere deydi m’ola
Asker çavuş öldü derler
Validesi duydu m’ola

Askerler bağlar matara
Toplar yüklenmiş katıra
Sabahaca yatamıyom
Neler geliyor hatıra

Gitme Yemen’e Yemen’e
Yemen sıcak dayanaman

Kalk borusu çalınınca
Sen küçüksün uyanaman

Kahramanmaraş Elbistan yöresine ait “Gayabaşı Dirgenlik (325)” isimli türküde sevgilisinden bir türlü cevap alamayan ve askerlik çağına gelen bir delikanlının sevdası anlatılır. Ergenlik çağının gelmesiyle birlikte askere giden genç, sevgilisine son kez seslenip derdine ilaç olmasını istiyor:

-325-

Gayabaşı dirgenlik
Ne hoş olur ergenlik
Ergenlikte yar sevmek
Sandım ki bezirganlık

Bağlantı:

Hoydur gelin ne diyon
Söylüyom söylemiyon
Asker oldum gidiyom
Daha bana ne diyon

Odanı kireç eyle
Yüzünü güleç eyle
Derdinden ölüyorum
Gel bana ilaç eyle

Bir Tokat türküsü olan “Ekin Ektim Çöllere (1793)” isimli türküde ekinlerin çöle ekildiği belirtiliyor ve boşa verilen emeklerden dem vuruluyor. Küçük yaşlarda Fadime’ye sevdalanan gencimiz artık askere gittiğini söyleyip sevdiği kızın da onun peşinden gelmesini istediği lirik bir dille anlatılmıştır:

-1793-

Ekin ektim çöllere (Fadime’m)
Yoldurmadım ellere (Fadime’m)
Küçücükten yar sevdim (De Fadime’m)
Sezdirmedim ellere

Bağlantı:

Tombalacık fadimem de dağ başına gel
Ben askere gidiyom da düş peşime gel

Başım açık çevrem yok (Fadime'm)
Çağırmaya derman yok (Fadime'm)
Şu Köylerin içinde (Fadime'm)
Can sevecek dostum yok (Fadime'm)

Bitlis Ahlat yöresine ait “Ahlat’ın Altında Küçük İskele (4147)” isimli türküde ise doğrudan asker olma yaşıyla ilgili bilgilere rastlanmaktadır. “*Ahlat’ın altında küçük iskele / On sekiz yaşımda gittim askere*” dizelerinde türkünün yazıldığı dönemde askere gitme yaşının on sekiz olduğu anlaşılmaktadır.

-4147-

Ahlat’ın altında küçük iskele
On sekiz yaşımda gittim **askere**

Bağlantı:

Yol ver oy yol ver oy başı dumanlı dağlar
Yol ver oy yol ver oy göğsü çimenli dağlar

Yüksek minareden attım kendimi
Çok aradım bulamadım dengimi

“Ceviz Oynamaya Geldim Odana (3587)” isimli Kayseri yöresine ait türküde yaşça kendisinden küçük bir gençle nişanlanan kadının, sevdiği adamın küçük yaşta askere gitmesi nedeniyle yaşadığı üzüntü dile getirilmiştir.

“Asker bayrağını burca diktiler

Küçücük yârimi asker ettiler

Ben doymadan o yâri de alıp gittiler” diyerek genç yaşta askere giden sevdiğine seslenmiştir.

-3587-

Ceviz oynamaya geldim odana
Nişanlın da bu mu derler adama
Dayanamam senin kara sevdana

Bağlantı:

Aman aman olmuyor
Eş eşini bulmuyor
Kara yağız genç oğlan
Niye gönlün olmuyor

Asker bayrağını burca diktiler
Küçük yarimi **asker** ettiler
Ben doymadan o yarı de alıp gittiler

Bununla birlikte 1915 repertuar numarasına kayıtlı Antalya yöresine ait
“Kaleden İndirdiler (1915)” isimli türküde de;

“Kaleden indirdiler

Trene bindirdiler

Daha ön dört yaşında

Cepheye gönderdiler...” dizeleriyle türkünün yazıldığı dönemde de 14 yaşında
askere gidildiği anlaşılmaktadır.

-1915-

Cigaramı ince sar
Almıyor barmaklarım
Çok salınma sevdiğim
Kan doldu yanaklarım

Cigaramın incesi
Gönlümün eğlencesi
Bir akşam gel bir sabah
İlle de Cuma gecesi

Kaleden indirdiler
Trene bindirdiler
Daha ön dört yaşında
Cephaye gönderdiler

Genç yaşta askere gittiği anlaşılan bir askerin yaktığı türküde ise geçmişten günümüze kadar gelen geleneklere vurgu vardır. Komşusu teğmen olan erkek, askere giderken yanında neler götürmesi gerektiğini “*Komşunun adı Ali Mülazım / Ben askere gidiyom neler ilazım*” dizeleri ile sorar. Türkünün bağlantı bölümünde teğmen askere gidecek kişiye torunum diye hitap eder. Askerlikte dede-torun tabiri, aynı birlikte askerlik yapan iki askerin yaşça büyük olana “dede”, küçük olanına ise “torun” denilmesi durumudur. Aralarında kuşak farkı olan askerler arasında dede-torun ilişkisi bu şekilde kurulur ve büyük olan asker torunum diye hitap ettiği askeri korur ve bilgilerini ona aktarır. Türkünün bağlantı bölümünde teğmen, torunum diye hitap ettiği askere:

*“Allah de dorunum Allah de
Mini mini metelik toplayıver
Ağaların cebini yoklayıver”*

diyerek askere gitmeden önce köyün zenginlerinden harçlık toplamasını öğütler. Anadolu’da askere gitmeden önce köyün gençleri bir araya gelerek ellerinde bir bayrak, davul ve zurnalarla köy evlerini ziyaret ederler. Çaldıkları her kapı askere gidecek olan kişiye maddi durumuna göre yardımda bulunur. Durumu olmayanlar hediye olarak atlet, havlu gibi hediyeler vererek askere gidecek gençlerle helalleşirler.

-492-

Komşunun adı Ali **Mülazım**
Ben **askere** gidiyom neler ilazım

Bağlantı:
Allah de de dorunum Allah de
Mini mini metelik toplayıver
Ağaların cebini yoklayıver

Komşunun adı Hasan Hüseyin

Sen **askere** gidersen kime küseyim
Bağlantı

2.4. Ayrılık/Hasret

Askerlik, Türk toplumunda önemli bir geçiş ritüeli ve vatan borcu olarak kabul edilir. Bu süreç, genç erkeklerin askere gitmesi ve sevdiklerinden ayrılması ile başlar. Askerlik yolculuğunda, özellikle sevgiliden, nişanlıdan veya eşten ayrılmanın derin hüznü ve özlemi, türkülerde sıkça dile getirilir. Bu türküler, ayrılık acısını, vatan sevgisini ve askere giden kişinin sevgiliyle olan duygusal bağını dokunaklı bir şekilde anlatır. Askerin sağ salim dönmesi için edilen dualar, özlemle beklenen mektuplar ve hasretle geçen günler türkülerde yer bulur. Bu türküler, askere giden gençlerin ve geride bıraktıkları sevdiklerinin yaşadığı duygusal süreçleri derinlemesine işler. Ayrılık acısı, özlem ve sabır, bu türkülerin ana temalarıdır. Askerlik sürecinin zorluklarını ve bu zorlukların üstesinden gelmek için gösterilen dirayeti yansıtan bu türküler, Türk halkının duygusal dünyasını ve vatanseverliğini de ortaya koyar. Türkülerdeki bu zengin duygusal içerik, askerlik ve ayrılık deneyiminin ne kadar evrensel ve insani olduğunu gösterir.

Çorum yöresine ait “Bedirik Soku Dibi Mill’olur (4127)” isimli türküde derdini madımak benzeri bir ot çeşidi olan bedirike anlatan askerimiz, asker olup sevdiği kızıdan ayrılmanın verdiği üzüntüyü bedirik otuna anlatır ve onunla dertleşir. Sevdiğinin onu askerde beklemesini ister ve yâriyle buluşma hayalini türkü dizelerinde şu şekilde anlatır:

-4127-

Bedirik soku dibi mill’olur
Bedirik güzel seven dill’olur
Bedirik güzel seven oğlanın
Bedirik kaşlarından bell’olur

Bedirik kayalarda bitmez mi
Bedirik çektiklerim yetmez mi
Bedirik **asker** ettiler beni
Bedirik beklettiğin yetmez mi

Bedirik şu dağları aşmalı
Bedirik gülleri dolaşmalı
Bedirik ben **askerden** dönünce
Bedirik yarimle buluşmalı

Ayrılık acısının ölümle bir tutulduğu türkülerden bir tanesi de Rumeli yöresi ait “İhtiyatlar Silah Çatmış Yolun Üstüne (342)” isimli türküdür. Türküde geçen ihtiyat kelimesi Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinden askerliğini yapmasına rağmen yeniden askere alınan kişileri ifade etmek için kullanılan bir terimdir. Sevddiği adamı ihtiyat olarak tekrar askere gönderen kadın yaşadığı üzüntüyü;

*“Nazlı yârim de gelivermiş sol dizin üstüne
Gözüm yaşım durmaz akar gül yüzün üstüne”* dizeleri ile anlatmaktadır.

-342-

İhtiyatlar silah çatmış (ah) yolun üstüne (hey aman aman)
Nazlı da yârim gelivermiş sol dizin üstüne (adaş aman amman)
Gözüm yaşım durmaz akar gül yüzün üstüne (hey aman aman)
O da benim nazlı da yarım ne oldu sana (adaş aman amman)
Şimden sonra haram olsun şu yerler bana (hey aman amman)

Çıkayım gideyim (be kuzum) bir uçtan uca (hey aman aman)
Göstereyim sana da (be kuzum) ayrılık nice (adaş aman amman)
Kurbanlar keseyim (be kuzum) gördüğüm gece (hey aman)

Kayseri yöresine ait “Şu Dağları Aşmalı (895)” isimli türküde sevdiği adamı askere gönderecek olan ve daha askere gitmeden ayrılık acısını yüreğinde yaşayan bir kadının yaşadığı duygular anlatılır:

-895-

Şu dağları aşmalı
Çifte camız goşmalı
Yar **askere** gidince de (Ah suna boylum yörü)
Kiminen buluşmalı (Öldürüyön beni)

Bağlantı:

Yar yörü yörü kız yörü yörü sallanmanın yeri
Gız nişanlın geliyor Osmanlıca yörü

Poşunu eğdirmişsin
Kaşına değdirmişsin
Gayet güzel değilsin de (Nevruz gelin yallah)
Kendini sevdirmişsin (Öldürüyon billah)

Bağlantı:

Ekine firaz derler
Güzele beyaz derler
Kime Yansam Derdimi De (Nevruz gelin yörü)
Yana yana gez derler (Öldürüyon beni)

“Kemerim Yar Küpem Yar (4680)” isimli Erzurum yöresine ait türküde sevgisine karşılık bulamayan ve sevdiği adamı askere gönderip ayrılık acısı çeken bir kadının duyguları; “*Kemer ağır kalkmıyor / Yar yüzüme bakmıyor*” dizeleri ile dile getirilmektedir:

-4680-

Kemerim yar küpem yar (dolan dolan dolan yar)
Kemerim yar küpem yar (asker olup giden yar)
Eğil eğil öpem yar (dolan dolan dolan yar)
Eğil eğil öpem yar (**asker** olup giden yar)

Kemer ağır kalkmıyor (dolan dolan dolan yar)
Kemer ağır kalkmıyor (asker olup giden yar)
Yar yüzüme bakmıyor (dolan dolan dolan yar)
Yar yüzüme bakmıyor (**asker** olup giden yar)

Daha çok sevgiliye duyulan hasretin işlendiği türküler olsa da ana-oğul arasındaki hasretliğin işlendiği birçok türkü bulunmaktadır. Rize yöresine ait “Asker

Etiler Beni De (2903)” isimli türküde asker analarının yaşadığı acılardan bahsedilmektedir. Kurası Yemen’e çıkan bir asker;

“Asker gideyirum da

Uğradım handan hana

Ateş oldi yanayi

Bizi doğuran ana” diyerek Yemen’deki asker analarının çektiği acıyı dile getirmeye çalışmaktadır:

-2903-

Asker ettiler beni (de)

Kuram çıktı yemene

Vuruldum sol taraftan

Kanım akar çöllere

Askerim gideyirum (da)

Uğradım handan hana

Ateş oldi yanayi (da)

Bizi doğuran ana

Ay vuruyi vuruyi (da)

Vuruyi de duruyi

Konuştüğumuz yerin (de)

Çimenleri kuruyi

Ana-baba ve eşe/sevgiliye duyulan hasretin de işlendiği türküler de bulunmaktadır. İzmir’den Gölcük civarına askere giden erkek ailesi duyduğu hasreti “*Uçun kuşlar uçun İzmir’e doğru*” diyerek anlatmaya çalışır. Kıdemli Çavuş ve daha sonra Başçavuş olarak askerliğini yapan erkek “Anadan babadan yârdan bir haber yokmuş” diyerek hem anne ve babasına hem de yârine duyduğu özlemi anlatır. Ayrıca tüm özlem ve hasrete rağmen komutan geldiğinde saygısını gösterip komutanına selam verdiğini de belirtir:

-3902-

Asker ettiler beni **kıdemli çavuş**

Gölcük çöllerinde oldum **başçavuş**

Anadan babadan yardan bir haber yokmuş

Bağlantı:

Uçun kuşlar uçun İzmir'e doğru

Güverteye çıktım uzandım yattım

Komutan gelince selama kalktım

Anayı babayı yarı sılaya attım

Bir Kerkük türküsü olan “Altun Yüzük (5143)” isimli türküde yârdan ayrılmanın dayanılmaz acısı türküye işlemiştir. Asker olup sevgiliden ayrılacak olan erkeğin gönlüne ayrılık ateşi daha askere gitmeden düşmüştür. Yârini sılada bırakacak olan erkek duygularını;

“Evlerinin öğü pakla

Gögercinler döner takla

Nenev geldi meni sakla

Men yarımnan ayrılmışam dayanabilmem

Esker oldum gediyorum sabredebilmem” dizeleri ile dile getirir:

-5143-

Altun yüzük

Hoş bilezik

Kollar nazik (oy oy)

Men yarımnan ayrılmışam dayanabilmem

Esker oldum gediyorum sabredebilmem

Evlerinin öğü pakla (oy oy)

Gögercinler döner takla (dayanabilmem)

Nenev geldi meni sakla (oy oy)

Men yarımnan ayrılmışam dayanabilmem

Esker oldum gediyorum sabredebilmem

Bağlantı:

Evlerinin öğü tarçın (oy oy)

Koymaz felek gözüm açım (dayanabilmem)

Seni kapım nere kaçım (oy oy)
Men yarımnan ayrılmışam dayanabilmem
Esker oldum gediyorum sabredebilmem

“Mezerine Garlar Yağdı (4583)” isimli Sivas türküsünde eşini askere gönderen kadının, eşinin arkasından gittiği, diğer askerler arasında eşinin kolundaki çavuş nişanından tanıdığı eşine mektuplar yazıp yanına çağırması anlatılır:

-4583-

Mezerine garlar yağdı
Gün değdi de eridi mi
Kalksam orayı boylasam
Acep tabur yörüdü mü

Gardaşımı ora saldım
Doğru mezere varacak
Elâzığ’a katip durmuş
Harman kalkınca gelecek

Harmanaca savuşturdum
Eşim fersiz sallanıyor
Golunda **çavuş** nişanı
Ta geriden allanıyor

Yıkılasın yalan dünya
Candarmaya yaptım (ettim) helva
Gadanız alıyım eller
Mektup saldım geldi köye

Osmanlı-Rus Savaşının en zirvede olduğu 1916 yılında Muş ve Bitlis’in Rus işgaline uğradığı dönemde yazıldığı değerlendirilen Muş yöresine ait “Ordumuz Gitti Muş’a Dayandı (3013)” isimli türküde Bitlis ve Muş bölgelerindeki zulmü gören bir yüzbaşının annesine seslenişi ve ona umut verışı dile getirilmektedir:

-3013-

Ordumuz gitti Muş'a dayandı
Taşı toprağı kana boyandı
Bitlis'i gördüm yüreğim yandı
Ağlama aney belki gelirem

Hasan kalesi bir yüce kale
Edirafı aney dağı Kerbela
Yüzbaşım gitti gelmedi hala
Ağlama aney belki gelirem

Bir İstanbul türküsü olan “Gemiye Bineceğim (5013)” türküsünde gemiyle uzak diyarlara askere gideceğı anlaşılan erkek sevdiği kızıdan kendisini merak etmemesini ister ve askerliği bitirip geri geleceğini söyleyerek sevdiği kızıdan kendisini sabırla beklemesini diler:

-5013-

Gemiye bineceğim
Askere gideceğim
Merak etme sevdiğim
Ben yine geleceğim

Bağlantı:
Hay dini dini hay yallah
Ninoşuma ben yandım
Ninoşum şöyle dursun
Esmer yare ben yandım

Camekanın içinde
Ayna mısın cam mısın
Ayrılamam ben senden
Ayrılacak can mısın

Bağlantı:

Hay dini dini yaz geldi
Çarşıya kiraz geldi
Aldım bir okka kiraz
Sevdiğime az geldi

“Gız Sana Demedim Mi (3099)” isimli Trabzon yöresine ait türküde nazlı sevgisini evliliğe ikna etmeye çalışan bir erkeğin verdiği çaba dile getirilir. Ne kadar uğraşsa da sevdiği kızın “Almam seni” demesine içerlenen erkek kendisi askere giderken arkasından güzel kızların ağlamasını istemektedir:

-3099-

(Of of) Gız sana demedim mi
Var ayva da garınca
Evinde can galmasın
Tavuklara varınca

Büyü gavagım büyü
Göğü mi alacaksın
Almam seni diyisin
Bekar mı duracasın

Ben deli oldum deli
Tutun bağlağın beni
Ben **askere** giderken
Gızlar ağlasın beni

Yaylanın çimenine
Guzi yayılır guzi
Almam seni diyisin
Seni gavurun gızı

Rumeli türküsü olan “Elmayı Dildim Dildim (2016)” türküsünde sevdiğinin kıymetini askere gittikten sonra anlayan bir kadının yaşadığı duygular dile getirilir.

Ayrılığın getirdiği hüznle birlikte sevdiğinin kıymetini anlayan kadın, askerdeki sevgilisine şu dizelerle seslenir:

-2016-

Elmayı dildim dildim
Çamura düştü sildim
Ben senin kıymetini (Kara gözlüm)
Asker olunca bildim

Dere kumları gibi
Balık pulları gibi
Benim yüreğim yanar (Kara gözlüm)
Cami mumları gibi

Ankara yöresine ait “Camilerde Minare (2453)” türküsünde sevdiği kadından ayrılan bir subayın içerisinde bulunduğu duygusal durum tasvir edilir. Sevdiği kızıdan ayrılan genç teğmen aşk ve ayrılık acısını bir arada yaşamaktadır.

“Yılan akdı gamışa

Su ne yapsın yanmışa

Mevlam sabırlar versin

Yarinden ayrılmışa” dizeleriyle dile getirir:

-2453-

Camilerde minare (Vay **milazım**)
Dalga vurdu kenara (Gar beyazım)
Soğuk sular ne desin (Vay **milazım**)
İçerdeki yanara (Gar biyazım)

Fırın üstünde fırın (Vay **milazım**)
Duyun komşular duyun (Gar beyazım)
Ben bir gıza vuruldum (Vay **milazım**)
Derdime çare bulun (Gar beyazım)

Yılan akdı gamışa (Vay **milazım**)
Su ne yapsın yanmışa (Gar beyazım)

Mevlam sabırlar versin (Vay **milazım**)

Yarinden ayrılmışa (Gar beyazım)

Çukurova yöresine ait “Yarmı’ya Vardım Da Bir Kanlı Kürek (382)” isimli türküde evli ve bebeği olan Şevket isimli bir askerin sevdiklerini sılada bırakıp trenle askere gitmesi anlatılıyor. Ayrılık acısı ölüm acısı gibi yüreğini sızlatan erkek;

“Yarmı’ya vardım da bir kanlı kürek

Ben sana neyledim ey zalım felek

Kadir Mevlam senden bu muydu dilek

Yari benden beni yardan ayırdın” diyerek yaşadığı kederi dile getiriyor:

-382-

Yarmı’ya vardım da bir kanlı kürek

Ben sana neyledim ey zalım felek

Kadir Mevlam senden bu muydu dilek

Yari benden beni yardan ayırdın

Bağlantı (1):

Yörü bre Şevket’im yörü sizin mı kaldı

Beşikte beleli kuzun mu kaldı

Kara tiren gelip gelip geçiyor

Açılmadık yarelerim açıyor

Altı **başçavuş** da üç de **binbaşı**

Oturmuş yarime kefen biçiyor

Bağlantı (1):

Aşağıdan gelen aynalı posta

Başım yastıkta kulağım seste

Kurbanlar olurum yerlerde yatma

Var git **çavuşum** da karyolan üste

Bağlantı (2):

Eğil dağlar eğil bir gül alayım

Yolcu karısıyam nerde kalayım

Karayımış şu tirenin demiri
Gavurmuş da üstümüzün memuru
Yağmurlar yağıp da sular akmadan
Bu ne imiş üstümüzün çamuru

Bağlantı (2):

Tirenci emmi tirenini süreyim
Aç kapıyı nazlı yarım gireyim
Yarimi Yarmı'da buldum diyene
Kutnu kumaş müjdeler vereyim

Muğla yöresine ait “Demirciler Aman Demir Döver Tunç Olur (3938)” türküsünde sevdiği adamı askere gönderen kadının askere giden sevgilisinin ardından döktüğü gözyaşı “*Haydindik ovalarda gan yaşı / Yarım asker dinmez gözümün yaşı*” denilerek yaşanan üzüntü dile getirilir:

-3938-

Demirciler aman demir döver tunç olur
Sevip sevip aman ayrılması fidan boylum güç olur

Haydindik Çatalçam'da özger var
Benim yarimde halka gibi gözler var

İnme de durnam inme böyle susuz çöllere
Ben gidersem aman sen kalıyorsun fidan boylum ellere

Haydindik al işlikte mor düğme
Cavırın kızı gine geldin göynüme

Oduncular aman kısa keser odunu
Canfes şalvar aman sika da koymuş fidan boylum budunu

Haydindik ovalarda gan yaşı
Yarım **asker** dinmez gözümün yaşı

Ayrılık acısıyla birlikte ayrılık acısının getirdiği sevdiğinin kendisini unutma korkusu ya da bir başkasına gönül verme ihtimali de türkülerde işlenmiştir. Muğla yöresine ait “Dut Ağacı Dut Verir (2927)” türküsünde sevdiği adamı askere gönderen kadın;

*“Amanın amanın neye yanyıom
Sevdiğim asker ona yanyıom
Elin oğlu güvenemiyom”*

diyerek askerdeki sevgilisinin kendisini unutmasından başka bir yar bulup gönül bağlamasından duyduğu çekinceyi dile getirmektedir. Uzun askerlik süreleri hem giden hem de asker bekleyen için acaba sevdiğim beni unutur mu, acaba başkasına yar olur mu gibi düşünceleri de beraberinde getirmiş, bu durum türkülere de yansımıştır:

-2927-

Dut ağacı dut verir
Yaprağını gıt verir
Bu gençlikte yar sevmek
Güzellere dat verir

Bağlantı (1):

Amanın amanın giden araba
Nar gatmış gülüm şaraba
Hadi gidelim işim alada

Bahçelerde sarmaşık
Sarmadan oldum aşık
Yar aklıma gelince
Elimden düştü kaşık

Bağlantı (2):

Amanın amanın tekke gumuna
Ağam oturmuş ambar yoluna

Şal dolamış ince beline

Yeşilim suya düştü
Ağladım gözüm şişdi
Sevenlerin içinde
Ayrılık bize düştü

Bağlantı (3):

Amanın amanın neye yanıyom
Yarım **asker** ona yanıyom
Elin oğlu güvenemiyom

Askerlik yapan kişinin sevdiği kızını bir başkasının alacağını düşünüp acı çektiği türkülerin bir diğeri de Isparta yöresine ait “Kışlanın Kavakları (4493)” isimli türküdür. Kendisi askere gittikten sonra sevdiği kıza başka erkeklerin talip olduğunu öğrenen genç; “*Ben askere gidince / Yare eller dadanmış*” diyerek bu durumu dile getirmektedir. Türkünün başında geçen “Kışlanın kavakları/Burdur’un sokakları” dizeleri ise doldurma dizelere örnek teşkil edebilir. “Askerlikle ilgili bu terimlerin haricinde pek çok türküde kışla, ordu, tabur, piyade, er, siper gibi terimlerin de kullanıldığı görülmektedir. Bu terimler genellikle doldurma mısralarda kullanılmış olup doğrudan askerlikle ilgili türkülerde azdır.” (Yiğit, 2022, s. 18)

-4493-

Kışlanın kavakları
Burdur'un sokakları
O kız benim olmazsa
Yakarım konakları

Bağlantı:

Aman Fatma’m nerede kaldın
Dalgın uykuya daldın
Serhoş oldun bayıldın

Bağa vardım budanmış
Bülbül güle aldanmış
Ben **askere** gidince
Yare eller dadanmış

Manisa Demirci yöresine ait “İğdenin İğdesi Yok (3691)” türküsünde ise askerden dönmesine az bir zaman kalmış olan erkek sıladaki sevgilisinin başkasına yar olmasından korkmaktadır. Bu duygu yüzünden askerden dönüşüne bile sevinmeyen erkek;

*“Ekin ekdim olacak
Bu dert beni alacak
Fidan boylu Ayşecik
Ellere mi kalacak”* dizeleriyle dile getirmektedir:

-3691-

İğdenin iğdesi yok
Dibinin gölgesi yok
Üç beş tane yar sevdim
Birinin faydası yok

Alma attım nar diye
Çarşılarda var diye
Ben **askerden** geliyom
Ayşe’ m evde var diye

Ekin ekdim olacak
Bu dert beni alacak
Fidan boylu Ayşe’ cik
Ellere mi kalacak

Askere giden erkeğin vefasızlığını anlatan türküler de bulunmaktadır. Yozgat yöresine ait “Başımda Tülbendim Yar (49)” türküsünde askerdeki sevgilisinin kendisini bırakıp başka bir kadına gönül verişinden duyulan acı dile getirilir. Askerden başka birine gönül bağlayan erkeğin vefasızlığı;

*“Başımda tülbendim yar
Ağladım gülmedim yar
Küstürdüm nazlı yâri de askerim yârim
Dayanamıyom
Beni koymuş yar sevmiş de
Ona yanıyom”* dizeleriyle anlatılır:

-49-

Başımda tülbendim yar
Ağladım gülmedim yar
Küstürdüm nazlı yari de **askerim** yarım
Sonunu bilmedim yar da
Dayanamıyom
Beni koymuş yar sevmiş de
Ona yanıyom

Başımdaki tülbendi
Ben dokudum dokudum
Sevdanın mektebinde de **askerim** yarım
Yedi sene okudum da
Dayanamıyom
Ellerinen zevke dalmış
Ona yanıyom

Suya giderim suya
Elmayı soya soya
Kaldır yarım şapkanı da **askerim** yarım
Göreyim doya doya da
Dayanamıyom
Beni koymuş yar sevmiş de
Ona yanıyom

Osmanlı Devleti döneminde Yemen vilayeti asker olarak gidilmek istenilmeyen bir yerdir. Özellikle Rumeli türkülerinde uzaklığından dolayı Yemen’de asker olarak görev almak istenilen bir durum değildir. Bir Rumeli türküsü olan

“Yemen Yemen Şanlı Yemen (3747)” türküsünde de bu durum dile getirilmiştir. Nazlı yâri sılada bırakıp Yemen’e gitmek istemeyen erkek;

*“Yemen Yemen şanlı Yemen
Toprakları Kanlı Yemen
Ben Yemen’e dayanamam
Nazlı yardım ayırlamam”*

diyerek o sırada birçok asker kaybettiğimiz Yemen’e gitmenin zorluğundan bahsedilir. Türkünün diğer bölümünde ise istihkâmda görevli olduğu anlaşılan askerin “*Bir ananın bir oğlunu / Ta Yemen’e gönderdiler*” diyerek bu durumdan yakınışı yer alır:

-3747-

Yemen Yemen şanlı Yemen
Toprakları kanlı Yemen
Ben Yemen’e dayanamam
Nazlı yardım ayırlamam

İstihkâma indirdiler
Allı gömlek giydirdiler
Bir ananın bir oğlunu
Ta Yemen’e gönderdiler

“Oy Miralay Miralay (371)” türküsünde ayrılık acısı ironik bir dille anlatılmaktadır. Miralaya seslenen askerler kızların da askere alınmasını, böylece hem askerliğin kolaylaşmasını hem de böylece ayrılıkların son bulmasını isterler. Askerdeyken hayatının zindana döndüğünü belirten asker sevgiliye darılmayı bile özlediğini söyler:

-371-

Oy miralay **miralay**
Askerin alay alay
Al kızları **askere**
Askerlik olsun kolay

Ben başıma koyamam
Miralayın fesini

İşittikçe duramam
Nazlı yârin sesini

Ustam nasıl kondurdun
Taşbaşına binayı
Zindan ettin başıma
Ha bu yalan dünyayı

Ben başıma koyamam
Kadife kavukları
Pencereden bakıyor
Peygamber tavukları

İneceğim yalıya
Kuma sarılacağım
Ettim kendi kendime
Kime darılacağım

Bazı türkülerde sevdiği adamı askere göndermenin acısı, ölüm acısı ile eşdeğer tutulmuştur. Bir Sivas türküsü olan “Bayrağım Benek Benek (4788)” türküsünde genç yaşta sevdiği adamı askere gönderen kadın bu acıya yüreğinin dayanmadığını, öldüğünde mezar taşının bile sevdiği adamın evine konulması isteğini şu dizelerle dile getirir:

-4788-

Bayrağım benek benek
Sırtında allı yelek
Yar **askere** gidiyor
Nasıl dayansın yürek

Hey sunalar sunalar
Gülden güle konalar
Mezerimin daşını
Yar evinde yonalar

Arpa biçtim su iken
İçinde sarı tiken
Gelin kızlar oynıyak
Serde gençlik var iken

“Asker Türküsü” adıyla da TRT THM Repertuvarı’nda kayıtlı bulunan Kastamonu yöresine ait “Eğil Dağlar Eğil Üstünden Aşam (4934)” isimli türküde ayrılık acısı ve askere giden erkeğin büyük bir özlem içerisinde geride bıraktığı ailesine seslenişi dile getirilmiştir. Yunan çöllerinde güneşin altında kaldığını belirten asker ölmeden önce bir kez daha yârine kavuşmak istemekte, geride bıraktığı altı aylık bebeğinin hasretini yüreğinde yaşamaktadır:

-4934-

Eğil dağlar eğil üstünden aşam
Yeni talim çıkmış varam gidem alışam
Ölmeden bir dahi yâre kavuşam

Bağlantı:

Aldılar yarım elimden uyan uyansın
Buna taştan yürek ister nasıl dayansın

Çalınan davulu düğün mü sandın
Al yeşil bayrağı gelin mi sandın
Askere gideni gelir mi sandın

Bağlantı:

Kalenin kapısı demir değil mi
Demir eriten kömür değil mi
Harbe gitmek Hak'tan emir değil mi

Bağlantı:

Gümüş cezvelerim kaynar ocakta
Yunan çöllerinde kaldım sıcakta
Altı aylık yavrum kaldı kucakta

Ayrılık acısını hafifletmek, askere gitmenin hayatın olağan bir durumu olduğunu anlatmak için yakılan türküler de bulunmaktadır. Aksaray yöresine ait “Duvar Üstünde Duvar (4974)” isimli türküde askere giden erkek sevdiğinin üzülp ağlamamasını ister ve asker olmadık kim var diyerek sevdiğini teselli etmeye çalışır:

-4974-

Duvar üstünde duvar
(Aman) Ne var sevdiğim ne var
Oturmuş da ağlıyor
(Aman) **Asker** olmadık kim var

Bağlantı:

Konma bülbül konma dalım boş değil
Gülsem oynasam da gönlüm hoş değil

Yılan aklı karalı
(Aman) Sinem goygun yaralı
Sorsam söyler mi bana
(Aman) Acep aslı nereli

“Peştamalin Bağları Da (3500)” isimli Erzurum yöresine ait türküde sevdiği adamı askere gönderen nişanlının çektiği üzüntü türküde işlenmiştir. Türküde dönemin evlilik yaşı ile ilgili de bilgiler mevcuttur. Şöyle ki;

“Çiğ yumurta pişer mi

Pişer yere düşer mi

On beşime girmeden de

Bana nikah düşer mi” denilerek on beş yaşına girmeden evlenilemeyeceği dile getirilmiştir:

-3500-

Peştemalin bağları da
Duman aldı dağları
Nere koydun gidirsin de
Geldi murat ayları

Çiğ yumurta pişer mi de
Pişer yere düşer mi
On beşime girmeden de
Bene nikah düşer mi
Yumurtanın sarısı da
Yere düştü yarısı
Oğlan **askere** giden de
Ağlaşır nişanlısı

Balıkesir yöresine ait “Güzelim Güzelim De Allı Basmalar Aldım (901)” isimli türküde sevdiği adamı askere gönderecek olan kadının duyguları ve ayrılık acısının verdiği elem dile getirilir.

“Balıkesir özünden

Çıkmam yârin sözünden

Yarın asker sevk oluyor

Öpsem ela gözünden” diyerek sevdiği adama son bir sarılmak isteyen kadın türkünün devamında;

“Sarı saçım yaş durur

Yel gelir karıştırır

Davulcular düğüncüler

Hasiret kavuşturur” diyerek sevdiği adamla evlenmek için askerden dönüşü beklediğini söyler:

-901-

Güzelim güzelim de allı basmalar aldım
Yanıldım gönüller verdim de seni bir adam sandım

Balıkesir özünden

Çıkmam yarin sözünden

Yarın **asker** sevk oluyor

Öpsem ela gözünden

Güzelim güzelim de gül kurusu değil mi

Nere varsam sürmeli yarım de el kapısı değil mi

Bağlantı:
İnciyim dizilirim
Sedefim süzülürüm
Gönder yarım bir mektup da
Hastayım üzülrüm
Güzelim güzelim de bal koymuş balıp durur
Nazlı yarin üzerine de dünyalar dönüp durur

Bağlantı:
Sarı saçım yaş durur
Yel gelir karıştırır
Davulcular düğüncüler
Hasiret kavuşturur
Güzelim kibarım da ata binelim ata
Serbes yarım uzun boylum da bize gidelim bize

Bir Uşak türküsü olan “Şu Dağlara Kar Mı Da Yağmış Buz Gibi (4816)” isimli türküde ayrılık acısının hüznü karlı dağların soğuşuna benzetilmiştir. Eşini askere gönderen kadınlarımız kız gibi kaldıklarından bahsedilerek çekilen zorluklardan dert yanılmıştır:

-4816-

Şu dağlara kar mı da yağmış buz gibi
Asker gelinleri de kalmış kız gibi
Mevlam sizi ayırmazın biz gibi

Bağlantı:
A benim de bakmalarına da kıyamadığım
Sarılıp da yatmalarına da duyamadığım

Cıgıl cıgıl akar derenin suyu
Gittiğin yolların da gölgesi koyu
Başında şapkası kendinden dayı
(Başında yazması kendinden dayı)

Bağlantı:

Evlerinin önü ebe gömeci
Dolanı dolanı da çıktım yamacı
Senin için çekiyorum her gücü

Bağlantı:

Aşağıdan gelir yarin kağnısı
Ben bilemedim benim yarım hangisi
İnce dalan uzun boylu kendisi

Genç yaşta askere giden gençler olduğu gibi evlendikten sonra da askere giden birçok insanımız vardır. Evlendikten sonra askere giden kişilerde özlem duyulan kişi sayısı artar. Bu kez özlenen kişilere evlatlar da eklenir. Kütahya yöresine ait “Uzun Olur Kum Tarlalığın Düğümü (4739)” isimli türküde evli iken askere giden insanımızın duyguları ve çektikleri zorluklar anlatılır. “*Uzun olur bahçelerin selvisi / Ne zorumuş askerlerin evlisi*” diyerek evli halde askere gitmenin zorluğundan bahsedilir:

-4739-

Uzun olur kum tarlalığın dönümü
Gözüm aldım yar senin için ölümü

Bağlantı:

Aman da Halime'm aman yangın şekerim
Elverir haydi elverir
Yarım bana aman yaslan diye
Kol verir haydi kol verir

Uzun olur gemilerin direği
Yanık olur aşıkların yüreği

Bağlantı:

Uzun olur bahçelerin selvisi
Ne zorumuş **askerlerin** evlisi

Evliyken askere gitmenin zorluğundan bahseden bir diğer türkü de Rumeli yöresine ait “Ortaköy’ün Bacaları (5190)” isimli türküdür. Bu türküde “*İlişmeyin Gelinlere / Asker olmuş kocaları*” dizeleriyle eşini askere gönderen kadınların derdinin zaten kendilerine yettiğini, başka dert kederle uğraşmaları temenni edilir. Eş, dost, akrabadan eşini askere gönderen gelinlere ilişilmemesi istenir.

-5190-

Ortaköy’ün bacaları
Ezan okur hocaları
İlişmeyin gelinlere
Asker olmuş kocaları

Ortaköy’ün fermanları
Savruluyor harmanları
Çifte de dermen döndürüyor
Urumların al kanları

Ortaköy’ü yakıyorlar
Bomba kurşun atıyorlar
Evimizi barkımızı
Beş paraya satıyorlar

“Kaynar Kazan Taşmaz Mı? (3574)” isimli Çanakkale Ezine yöresine ait türküde askere giden genç sevdiği kızın askerdeyken başkasına gönül bağlamasından korkusunu;

“Sevdiğim sen ağlama

Kara yazma bağlama

Giderim tez gelirim

Başkasına bel bağlama” diyerek dile getirir. Aynı zamanda kendisi askerdeyken sevdiği kızın üzülp ağlamasını da istemez.

“Yari asker olanın canı sıkılır

Sevdiğim sen ağlama

Kara yazma bağlama” diyerek sevdiği kızı teselli etmeye çalışır:

-3574-

Kaynar kazan taşmaz mı?
Yol buradan aşmaz mı?
Sil gözünün yaşını
Ayrılan kavuşmaz mı?

Bağlantı:

Asmada üzümün suyu sıkılır
Yari **asker** olanın canı sıkılır

Sevdiğim sen ağlama
Kara yazma bağlama
Giderim tez gelirim
Ellere bel bağlama

Bağlantı:

Uza kavağım uza
Fındık çubuğu gibi
Kız beni oyalıyon
Beşik çocuğu gibi

“Mektup Yazdım Alasın (3368)” isimli türküde askerdeki sevgilisine mektup yazıp cevap bekleyen kadının duyguları anlatılır. Ayrılık acısının ölüm acısından beter olduğundan bahsedilir:

-3368-

Mektup yazdım alasın
Okuyup ağlayasın
Eğer beni seversen
Geri cevap yazasın

Garanfilim dallandı
Dallandı budaklandı
Benim o **asker** yarım

Ata bindi yollandı

Garanfilim gatmer oldu

Ayrılık yeter oldu

Şimdi ayrılığımız

Ölümden beter oldu

Garanfil eğdim yere

Boyu boyuma göre

Elimden alacaklar

Gözlerim göre gör

Askere gitmeden önce memleketinin bağlarında özgürce dolaşırken askere gittikten sonra askeriye'nin şartları gereği zorlaşan hayat koşulları türkölere yansımıştır. Bir Kerkük türküsü olan “Ne Durupsan Dağ Başında Kar Kimin (5295)” isimli türkölde gurbetin verdiği acı şu şekilde anlatılır:

-5295-

Ne durupsan dağ başında kar kimin

Omurcuklar baş veripti nar kimin

Gah koklaram gah dişlerem yer kimin

Bağlantı:

İndi oldum daldalardan bakan yar

Asker oldum dağdan dağa gezen yar

(**Asker** oldum gurbet elde gezen yar)

Suya geder su doldurur bulağdan

Altın üzüg suya düşer barmağdan

Gözüm o yar öpiş veri yanağdan

Askere giden gençlerin izin dönemlerini dört gözle beklediği bir an önce sılaya kavuşma hayali ile yakılan türköl de vardır. Bu türkölde yazıldığı dönemin askerlik süreci ile bilgiler de türkölere yansımıştır. Elâzığ yöresine ait “Pembe Çiti Bağlama

(Of Anam Nazlı Yar) (5177)” isimli türküde askere giden bir genç, askerliğinin üç aylık olduğunu, kendisini sevenlerin bu sürece dayanmasını ailesinden ve sevdiklerinden şu şekilde istemektedir:

-5177-

Pembe çiti bağlama (Of anam nazlı yar)
Asker oldum ağlama (He hele di gel gel)
Askerliğim üç aylık (Of anam nazlı yar)
Ellere bel bağlama (He hele di gel gel)

Dağdan gelirim dağdan (Of anam nazlı yar)
Belimde sarı yağdan (He hele di gel gel)
Baba ver bedelimi (Of anam nazlı yar)
Ayırma beni yardan (He hele di gel gel)

Dağları delemedim (Of anam nazlı yar)
Yol bulup gelemedim (He hele di gel gel)
İzinim el elinde (Of anam nazlı yar)
İzinsiz gelemedim (He hele di gel gel)

Bir Amasya türküsü olan “Pencerde Perde Ben (18)” isimli türküde ise askere gidecek olan kişinin ayrılık acısı ile sevgiliye seslenişi ve bu ayrılık acısının ölümle eşdeğer olduğu anlatılıyor:

-18-

Pencerde perde ben
Yeni düştüm derde ben
Yardan evvel ölürsem (Baygın Hamide’m)
Nasıl yatam yerde ben

Bağlantı:
Haydi de telleniver
Birazıcık eyleniver
Asker oldum gidiyom (Baygın Hamide’m)
Kaderine sayıver

Evleri görünüyor
Gönüldür yeriniyor
Çekilecek dert değil (Baygın Hamide'm)
Mevlam sabır veriyor

Askere giden gencin ardından gözyaşı döken sevgiliye seslendiği duygusal yönü ağır türküler de vardır. Bir Rumeli türküsü olan “Potinimin Tabanı (3287)” isimli iki varyantı bulunan türküde askere gidecek olan kişi;

*“Potin bağım çözüldü
Bağla sevdiğim bağla
Ben askere giderim
Ağla sevgilim ağla”* diyerek sevgiliye seslenir:

-3287-

Potinimin tabanı
Yabanidir yabani
Ya verirsin abanı
Ya vururur babanı

Potin bağım çözüldü
Bağla sevdiğim bağla
Ben **askere** giderim
Ağla sevdiğim ağla

Al şemsiye çık pazara
Vursun serinlik sana
Küçüksün sevdiğim
Uymaz gelinlik sana

Kalk gidelim pazara
Yem alalım kazlara
Kazlar yemi yeyince
Sarılalım kızlara

-5319-

Potinimin tabani
Yabanidir yabani
Ya alırım ablani
Ya vururum babani

Potin bağım çözüldü
Bağla sevdiğim bağla
Ben **askere** giderim
Ağla sevdiğim ağla

Aç kızım şemşiyeni
Vursun serinlik sana
Küçücüksün be yavrum
Uymaz gelinlik sana

Deniz getirir balık
Okalıktır okalık
Ayıp görmeyin dostlar
Bekarlıktır sefalık

Köprü altında testi
Kemer belimi kesti
Karşıdaki yan fesli
Şimdi buradan geçti

Bilecik yöresine ait aşağıdaki türküde askerlik nedeniyle eşinden ayrılan genç bir kızın yaktığı türküde ayrılık acısı şu şekilde tarif edilmektedir:

-4527-

İmanım Bandırma sevdiğim **candırma** ayrılmam vazgeçmem
Ben ayrılmadım **askerlik** (düşmanlar) ayırdı yârimden eşimden

İmanım **subaşı** sevdiğim **yüzbaşı** almıyor sarmıyor

Saracak ama o nazik kollar ermiyor sarmıyor

İstanbul'a cura da yazdım saz geldi saz geldi

Hikmet de **çavuşa** kordonlu saat az geldi az geldi

Niğde yöresine ait “Dama Bulgur Sererler (201)” isimli türküde sevdiği kızın başka biriyle görüşmesine üzülen genç, askere gitmeden önce yaktığı ve sevdiği kıza seslendiği türküde duygularını şu şekilde dile getirir:

-201-

Dama bulgur sererler

Çıkma (da) boyun görerler

Saçın ibrişim telli

Hançere kaytan örerler

Bağlantı:

Aman şerif ne dersin

Suna suna boylum ne dersin

Asker oldum ben gidiyorum

Daha daha bana ne dersin

Dama çıkma üşürsün

Güzellikte menşürsün

Meyil verdik aldandık

Ellernen konuşursun

“Dama Goydum Yakacak (875)” isimli Ankara yöresine ait türküde asker, sevdiğini başkasına emanet etmekten korktuğu için askere gitmenin üzüntüsü içerisinde. Aynı zamanda kendisi askerde iken sevdiği kıza başka dünürçülerin geleceğinden de korkmaktadır:

-875-

Dama goydum yakacak (Ah da gara gözlüm)

Şimdi tiren kalkacak

Ben **askere** gidiyom (Ah da gara gözlüm)

Sana kimler bakacak

Bağlantı:

Hop taraleydim havası

Yandı pilav tavaşı

Ergen kızlar kaçıyo

Vermiyince babası

Gidiyom gidemiyom (Ah da gara gözlüm)

Ben sensiz edemiyom

Yârim cahil ben cahil (Ah da gara gözlüm)

Goyup da gidemiyom

Bağlantı:

Gidiyom sen de ben de (Ah da gara gözlüm)

Bir arzum galdı sende

Derdinden oldum deli (Ah da gara gözlüm)

Din iman yok mu sende

“Bir Kuş Gelir Öte Öte (3168)” isimli Adana yöresine ait başka bir türküde ise sevdiği kızı bırakıp trenle askere giden gencimizin ardında bıraktığı sevgiliye seslenişi türküde işlenmiştir:

-3168-

Bir kuş gelir öte öte

Ben yanıyorum tüte tüte

Asker oldum gidiyorum

Toros dağlarından öte

Bağlantı:

Gel yanıma türkmen kızı

Sen allar giy ben kırmızı

Çıkalım yayla düzüne

Sen gül topla ben nergizi

Yar bahçenizin gülleri
Şak şak öter bülbülleri
Yaktı beni kül eyledi
Türkmen kızının dilleri

Mektup aracılığı ile haberleşmek eski dönemlerdeki askerliğin en önemli haberleşme araçlarının başında gelmekteydi. Mektup metaforu birçok türküde yer almıştır. Adıyaman yöresine ait “Bir Mektup Yazdırdım (Anam) Urfalı Kızına (2272)” isimli türküde de karakola verilen bir askerin sevdiklerine yazdırdığı mektuptan bahsedilmekte, askerin yaşadığı duygular dile getirilmektedir:

-2272-

Bir mektup yazdırdım (anam) Urfalı kızına
Zalımın kızı (anam) bakmaz yüzüme
Anam duyar ise (anam) bakmaz yüzüme
Di nenni nenni esmerim nenni **askerim** nenni

Hastahane önü (anam) mermer döşeli
Doktorlar geliyor (anam) eli şişeli
Üç gün oldu ben bu (anam) derde düşeli
Di nenni nenni esmerim nenni **askerim** nenni

Bir mektup yazdırdım (anam) dört ucu kara
Künyemiz verildi (anam) **karakollara**
Anam duyar ise (anam) düşer yollara
Di nenni nenni esmerim nenni **askerim** neni

Çukurova yöresine ait “Asker Oldum Giydım Yelek (4220)” isimli türküde ise askerden izinli gelmek için mektubun önemine değinilmiştir.

“Suna Gelin Suna Gelin

Tez mektup yaz bana gelin

İzin alıp sana gelim” denilerek askerden izinli gelinmesi için bir mektuba ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır:

-4220-

Asker oldum giydim yelek
Eylen Suna Gelin eylen
Üç günde ayırdı felek
Eylen Suna Gelin eylen

Bağlantı:

Suna Gelin Suna Gelin
Tez mektup yaz bana gelin
İzin alıp sana gelim

Verin benim martinimi
Koy çantama tütünümü
İşte giydim potinimi
Eylen Suna Gelin eylen

Kütahya yöresine ait “Akçaalan Yolunu Duman Mı Aldı (1129)” isimli türküde askerdeyken sevdiği kıza mektuplar yollayan bir askerin sevdiği kızdan mektupları okuma yazma bilen birisine okutması ve hasretine ortak olması dile getirilmektedir:

-1129-

Akçaalan yolunu duman mı aldı
Özencim var idi karnımda kaldı

Aha yârim aha yârim çalı gazeli
Şu zamane kızları çalım güzeli

Akçaalan yolunda sarıvedim kelemi
Düş peşime ben çekiverem çileni

Aha yarım aha yarım sen ne diyon
Oluverdim **asker** de ben gidiyom

Akçaalan yolunda buluverdim bir iğde
Mektuplar yolladım okut da dinle

Giresun yöresine ait “Biz Hepimiz Üç Kardaş Da (138)” isimli türküde ise askere giderken sevdiği kıza seslenen askerin yaşadığı duygular anlatılmıştır, çekilen hasretliğin zorluğundan dem vurulmuştur. Bu türküde evlenme yaşı ile ilgili bilgiler de yer almaktadır. Türkünün sonunda askere gidecek olan erkek “*Alacağım seni de / On Altı Da Var Mısın*” diyerek sevdiği kızla evlenmek için on altı yaşında olup olmadığını sormaktadır:

-138-

Biz hepimiz üç kardaş da
Ben ayrı anadanım
Sevdalık çekenleri de
Sen gayır yaradanım

Ayağında çorabın da
Biri yün biri pamuk
Yetişemiyum sağa da
Çabuk gidiyun çabuk

Asker oldum gidiyum da
Görele bizim tabur
Yar aklıma gelende de
Nasıl edeyim sabur

Sis dağının başında da
Kar mısın boran mısın?
Alacağım yar seni de
On altı da var mısın?

Aksaray yöresine ait “Ben Gidiyom Da Güççük Hanım Ağlama (5158)” isimli türküde ailesine seslenen asker, arkasından ağlayıp sızlanılmamasını istemekte ayrıca Yemen’deki askerlik şartlarından bahsetmektedir:

-5158-

Ben gidiyom da güççük hanım ağlama (Amman aman ağlama)
Ağlayıp da ciğerciğim de dağlama (Amman dağlama)
Tabur gitti de beni yoldan eyleme (Amman aman eyleme)

Bağlantı:

Acep beyim indi m'ola Yemen'e (Ağam ağam Yemen'e)
Kendim ettim kendim buldum kime ne (Kime ne)

Esti kum tipisi de görünmez otlar (Amanın otlar)

Perişan oldu da küheylan taylar

Yörümez **askerim** de atılmaz **toplar**

Piyade olarak askerlik yaptığı anlaşılan bir askerın sılada bıraktığı yârini merak etmesi, askerden dönmemesi hâlinde sevdiği kızın başkaları ile evlenmesinden duyduğu endişe Rumeli yöresine ait “Ben Gül İdim Bülbül Kırdı Dalımı (4092)” isimli türkûde şu şekilde anlatılmıştır:

-4092-

Ben gül idim bülbül kırdı dalımı
Ben sağ iken kimler alır yarımı
Yok mu kimse arz edeyim halimi

Bağlantı:

Yandı dağlar yandı da dağlar ko yansın
Ben yanmışım gayrı (dostlar) arkadaşlar yanmasın

Ben gül idim hep güllerden ziyade
Asker oldum yalnız kaldım **piyade**
Yazım buymuş eremedim murade

Bağlantı:

Ben ölürsem kimler tutar yasımı

Kadir Mevlam o yazmıştır yazımı
Benden sonra kimler sarar yârimi

Bulgaristan’a asker olarak giden sevgilisine sevdiğini söyleyemeyen genç bir kızın yaktığı Kastamonu yöresine ait “Asger Gatar Gatar Olmuş Gidiyor (2790)” isimli türküde aşk ve ayrılık acısı bir arada anlatılmıştır. Evlatlarını askere gönderen ana babaların ağlayışı, gözü yaşlı gelinlerin bir kız gibi içli içli ağlayışı türküde ifade edilmiştir:

-2790-

Asger gatar gatar olmuş gidiyor
Bulgar dağlarını seyran ediyor
Serbest:
Analar babalar figan ediyor
Gitti kömür gözlüm eyleyemedim
Ar ettim derdimi söyleyemedim
Gartal guşun ganadından al olur
Nazlı yarin yanağında bal olur
Serbest:
Sevip sevip ayrılması zor olur
Yaktı ciğerimi karlı buz gibi
Gözü yaşlı gelinler ağlar kız gibi

2.5. Asker Yolu Bekleme

Türkülerde asker yolu bekleme teması, Türk halk şiirinde derin izler bırakan ve duygusal yoğunluğu yüksek olan bir konudur. Asker yolu bekleyenlerin hissettiği özlem, hüznün, umut ve sabır, türkülere dokunaklı bir şekilde yansımıştır. Bu türküler, askere giden gençlerin geride bıraktığı sevgililerin, eşlerin, annelerin ve diğer aile bireylerinin duygusal dünyasını duygusal bir dille anlatır. Asker yolu bekleyen bazen genç bir kız, bazen de askerin aile üyelerinden biri olabilir. Evladının sağ salım askerden dönmesini bekleyen anneler, sevdiği adama kavuşmak için gün sayan gelinlik kızların duyguları türkülere olduğu gibi yansımıştır. Özlem, vuslat arzusu bu türkülerde bolca işlenen duygulardır.

“Şu Kışlanın Kapısına (2345)” isimli Adana yöresine ait türküde askere gönderdiği eşinin geri dönmesini bekleyen bir kadının duyguları ifade edilmiştir. Asker eşini büyük bir hasret ve özlemle bekleyen kadın, eşi gelmeden telli yataklarda yatmayacağını söyler. Türküde aynı zamanda askerde olan erkeğin de yaşadığı duygulardan bahsedilir. Askerde olan eş; “İki sene asker oldum / Nazlı yârim ağlamasın” diyerek sevdiği kadından üzülmemesini istemektedir:

-2345-

Şu kışlanın kapısına
Mail oldum yapısına
Telli kurban bağlayayım
Asker yârin kapısına

Bağlantı:
Yüce dağlar olmasaydı
Laleleri solmasaydı
Ölüm Allah’ın emri de
Şu ayrılık olmasaydı

Kara kazan kaynamasın
Atım cirit oynamasın
İki sene **asker** oldum
Nazlı yârim ağlamasın

Bağlantı:
Kıratımın beli ince
Ölürüm yar görmeyince
Telli yatak serdiremem
Asker yârim gelmeyince

“Tarlada Bostan Olur Mu? (3309)” isimli Kütahya türküsünde nişanlısı askere gönderen kadının sevdiği adamın terhis olmasını umutla bekleyişi anlatılır. Çeyiz bohçasını hazırladığı ve askerdeki yârin beklemesi dile getirilir:

-3309-

Tarlada bostan olur mu?
Dillere destan olur mu?
Benim yârim **askerden** kara gözlüm
Acep **terhis** olur mu?

Bağlantı:
Haydi yârim kayabaşına kayabaşına
Yeni girmiş on üç aman da yârim yaşına

Tarlamın üstü sürülü
Sırmalı saçları örülü
Benim yârim gelince kara gözlüm
Ceyiz bohcam dürülü

Asker yolu beklemenin zorluğunu anlatan bir başka türkü de Kütahya yöresine ait “Askerlere Giydirmişler Kareyi (4741)” isimli türküdür. Türküde sevdiği adamın askerden dönmesini dört gözle bekleyen bir kadının duyguları ve yaşadığı zorluklar anlatılır. Sevdiği adamı askere gönderen kadın aynı zamanda yöredeki diğer genç kızlara da asker sevmenin zorluklarından bahsederek kendi tecrübelerinden yola çıkar ve diğer kızlara asker yâr sevmeyin diyerek öğüt verir:

-4741-

Askerlere giydirmişler kareyi
Boş mu da galdı şu devletin sareyi
Asker olanlara verin pareyi
Dön gel yarım dön gel bayram edelim
Bayram ertesine seyran edelim

Kışlanın önünde selvi söğütler
Oturmuş **binbaşı asker** öğütler
Yarinden ayrılan nazlı yiğitler
Yeşilli yazmalar koynumda galdı
Goyak sevilerim garnımda galdı

Kışlanın önünde yayılan gazlar
Benim yarım **asker** olmuş a kızlar
Asker oğlanlara varmayın kızlar
Dön dedim yarimi döndüremedim
Mektuplar yazdırdım kandıramadım

Kışlanın önünde bir pınar akar
İçen **askerleri** kor gibi yakar
O nazlı yarının belini bükür
Yaz ayları geçti güz ayları ne zaman gelir
Gayırma sevdiğim çok durmaz gelir

Sevdiğin adamın askerden dönüşü beklemenin bazı meşakkatleri vardır. Sevdiği adamın başka kızlara gönül vermesinden korkulur. Asker yolu hem büyük bir heyecanla hem de acaba yârim oralarda başkasına gönül bağlar mı korkusuyla iç içe beklenir. Yozgat yöresine ait “Annem Entari Almış (4850)” türküsünde genç kız askerdeki yârinin kendisini darıldığı ama yine de heyecanla sevdiği adamın yolunu gözlediğini anlatır. Askerdeki sevgilisine kazaklar ördüğünü, yâri gelinceye kadar kazağı bitirip sevdiği adama vereceğini söyler:

-4850-

Annem entari almış (da)
Siyah dalları varmış
Keşke sevmez olaydım (da)
(Gülü sevmez olaydım da)
Yarimin yari varmış

Bağlantı:

Yarım yar çay şeker
Yarım kahve önünde of çeker

Annem entari almış (da)
Yakasında işi var

Gölüşüne kurbanım (da)
İnci gibi dişi var

Bağlantı:
Annem entari almış (da)
Efil efil esiyo
Yarım bana darılmış (da)
Selamını kesiyo

Bağlantı:
Annem entari almış (da)
Harmana veresiye
Yare kazak bitirdim (de)
Askerden gelesiye

Bağlantı:
Annem entari almış (da)
Rengi akşam güneşi
Benim yarım **asker** olmuş
Dünyada yoktur eşi

Yozgat yöresine ait “Asker Yolu Beklerim (1799)” türküsünde sevdiği adamı askere gönderip dönmesi için günleri sayan bir kadının duyguları anlatılır. Askere giden sevgilinin hasreti öylesine ağır basmıştır ki sevdiği adamın bacısı ile küs olan kadın gidip onunla bile barışmıştır:

-1799-

Asker yolu beklerim
Günü güne eklerim
Sen git yarım talime de
Ben burayı beklerim

Bağlantı:
Mendilimde tel oya

Gülmedim doya doya
Asker yolu beklerim de
Gününü saya saya

Sucu sucu suyunan
Soğan acısıyınan
Küsüdüm de barıştım
Yarin bacısıyınan

Bağlantı:
Pilav pişirdim yavan
Üstüne kestim soğan
Yatağına uzanmış da
Uyan **askerim** uyan

Kayseri yöresine ait “Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi (3998)” isimli türküde gurbet ellere gelin verilen bir asker eşinin yaşadığı duygular acı bir şekilde dile getirilir. Kendi annesinden yana bile bahtının gülmediğini belirten kadın bir de askere gönderdiği eşinin gidişiyle yaşadığı üzüntüyü türküde anlatmaktadır:

-3998-

Hey hey
Verdiğin yazmayı bürüneyim mi
Dostuma düşmanıma gine görüneyim mi
Dosta düşmanlara da gine görüneyim mi
Ellere bakınca yerineyim mi
Atma garib anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın da anam yansın derdime
Of of
Menekşe koymuşlar gülün adını
Almadım dünyadan gine ben muradımı
Almadım dünyadan da gine ben muradımı
Ben ölünce dertli koyun adımı

Atma garip anam yalınayak kış günü
Ben seni seviyom da havaların hoş günü
Hey hey
Susuz göllerde de balık avlanmaz
Ciğer yanmayınca gine gözler ağlamaz
Ciğer yanmayınca da gine gözler ağlamaz
Hayırsız yarinen gönül eylenez
Aylar on beş on beş gine gurbet tükenmez
Ellerin köylerinde de bu hasretlik çekilmez
Of of
Gesi bağlarında üç ırgat işler
Silamdan mı da geliyor gine bağrısan guşlar
Silamdan mı da geliyor gine ötüşen guşlar
Her ana gurbete gız mı bağışlar
Aylar on beş on beş gine gurbet tükenmez
Ellerin köylerinde de bu hasretlik çekilmez

(2)

Hey hey
Gesi bağlarına indi bir Firenk
Bu mektubu yazan ne dertli yürek
Gönderin ağıamı o bana gerek
Atma garib anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın da anam yansın derdime
Of of
Gesi bağlarında dolandım taşa
Gardaş ekmeğini kakarlar başa
Çalıştım çalıştım emeğim boşa
Eğil dağlar eğil bir gül alayım mı
Asker karısıyım nerde kalayım
Hey hey
Evereğin bayırına düzüne
Ellerin anası gider gızına
Benim anam hiç bakmıyor yüzüme

Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın da anam yansın derdime

Sevdiği adamı askere gönderen kadınlar, tüm evlilik hazırlıklarını yaparak askerden gelecek olan sevdiklerini beklerler. Bursa yöresine ait “Bahçede Erik Dalı (1358)” türküsünde de kadın askerden gelecek sevgilisini dört gözle beklemektedir. “*Gıyıdan gıyıdan gel / Ortası çamur gıyıdan gel*” diyerek sevdiğinin geleceği yolda bile üzerine çamur bulaşmasını istemez. En güzel kıyafetlerini giyip hazırlandığını, sevdiği adamın askerden dönmesini beklediği ve kimselere varmadığını şu dizelerle anlatır:

-1358-

Bahçede erik dalı (amanın)
Dibinde gördüm yarı
Sen otur da söyleyim (amanın)
Başıma gelen hali
Bağlantı:
Gıyıdan gıyıdan gıyıdan gel
Ortası çamur gıyıdan gel
Gaz goydum yansın diye (amanın)
Al geydim alsın diye
(mor geydim alsın diye)
Kimselere varmadım (amanın)
Askerden gelsin diye

Asker yolu bekleyen kadınların bu durumu mizahi bir dille anlattığı türküler de bulunmaktadır. Kütahya yöresine ait “Harman Yeri Sürmeli (5136)” isimli türkünün başında askerdeki yârini özleyen kadın;

*“Harman yeri sürmeli
Bağdaş kurup durmalı
Askerdeki yârime*

Tel vurup getirmeli” diyerek sevdiği adama duyduğu hasreti ve kavuşma arzusunu dile getirir. Türkünün son kısmında ise;

“Harman yeri yarıldı

Kaynanam bana darıldı

Ne darıldın kaynana

Oğlun bana sarıldı” denilerek askerden dönen sevgilinin önce sevgiliye sarılması nedeniyle kaynananın bu duruma darılmaması istenilir. Bu türkünün bir başka varyantı olan “Biberim Biberim Acı Biberim (5136)” türküsü de bulunmaktadır:

-5136-

Harman yeri sürmeli

Bağdaş gurup durmalı

Askerdeki yarime

Tel vurup getirmeli

Bağlantı:

Biberim biberim acı biberim

Ben ellere ne deyim benim kaderim

Ben ellere ne deyim çilem tecellim

Harman yeri yaş yeri

Yavaş yürü hoş yürü

Ak gerdanın altında

Otuz iki diş yeri

Bağlantı:

Harman yeri yarıldı

Kaynanam bana darıldı

Ne darıldın kaynana

Oğlun bana sarıldı

-5063-

Biberim biberim acı biberim

Ben ellere ne deyim benim kaderim

Eğer yarım benim olmazsa

Başım alıp nere giderim

Harman yerini süpürmeli

Bağdaş kurup oturmalı
Askerdeki yarime
Tel vurup getirmeli

Harman yeri yaş yeri
Yavaş yürü hoş yürü
Ak gerdanın altında
Olur iki diş yeri

Harman yeri yarılır
Kaynanam bana darılır
Kaynanam bana darılma
El oğludur sarılır

“Kaleden İndirdiler (3148)” isimli türküde sevdiği adamı trenle askere gönderen kadının sevgilisinin dönüşünü hasretle bekleyişi anlatılır.

-3148-

Kaleden indirdiler
Tirene bindirdiler
O benim nazlı yarı
Askere gönderdiler

Bağlantı:
Güzelim nenni nenni
Civanım nenni nenni
Yat dizimin üstüne
Sana söyleyim nenni

Bir taş attım tirene
Tireni aşırmaya
Çok mektuplar yolladım
O yarı kaçırmaya

Bağlantı:
Dağları aşam dedim
Aşam ulaşam dedim
Bir hayırsız yar için
Herkese paşam dedim

“Gökçe Ağacın Kilimi (3751)” isimli Kastamonu yöresine ait türküde sevdiği adamın askerden dönmesini bekleyen kadın subayların sevdiği adama izin vermesini istemektedir;

*“Askerdir benim yârim
Subaylar izin verse
Can olur gelir yârim”*

diyerek sevdiği adamı dört gözle beklemektedir. Subayların sevdiği adama izin vermediğini, bu yüzden yârinin askerden dönemediğini mizahi bir dille dile getirir. Türkünün devamında ise türküyü yakan kişinin evli bir kadın olduğu anlaşılmaktadır.

*“Kaynananın dileği
Hep doldurur fileyi
Oğlan askere gidince
Gelin çeker çileyi”*

diyerek evli iken askere gidilmesinin en çok gelinleri zorladığını dile getirir. Eşinin ailesiyle birlikte kalan gelin hem asker yolu bekler hem de kayınvalidesiyle birlikte yaşamının verdiği zorlukları türküde dile getirir. Ancak buna rağmen türkünün sonunda “Kaynanamı severim / El âleme överim” diyerek kayınvalideye karşı saygıda kusur etmediğini de belirtir:

-3751-

Gökçe ağacın kilimi
Tut kaynana dilini
Oğlun akşam gelince
Kırar kambur belini

Bağlantı:
Oy oy oy yârim
Askerdir benim yârim

Subaylar izin verse
Can olur gelir yârim
Hey hey hey hey yârim
Askerdir benim yârim
Subaylar izin vermez
Ne yapsın benim yârim
Bahçede bakla kaynana
Dibini de yokla kaynana
Oğlun akşama gelecek
Pırtını topla kaynana

Bağlantı:
Kaynananın dileği
Hep doldurur fileyi
Oğlan **askere** gidince
Gelin çeker çileyi

Bağlantı:
Kaynanam bakar candan
Suyu doldurdum çaydan
Ben yarimden vazgeçmem
Geçerim tatlı candan

Bağlantı:
Kaynanamı severim
Elaleme överim
Eller bana acırsa
Askerime giderim

Uşak yöresine ait “Hana Da Vardım Han Kapısı Sürgülü (5108)” türküsünde asker yolu bekleyen bir kadının yaşadığı duygular anlatılır. Asker yolu beklerken canından bezdiğini anlatan kadın;

“Aman haydi ocakda odun

A sevdiğim asker mi oldun

Gel gari canıma doydum” diyerek yaşadığı hasretin boyutunu gözler önüne

serer:

-5108-

Hana da vardım han kapısı (a efem de) sürgülü

Sırma da saçlar fesi ile (a yârim de) örtülü

Haydi, güzelim halıları damalı

Ben olaydım güzellerin çobanı

Yaşsa yârim da ri ri ri da ri ri ri ray rom

Aman haydi seke seke gel yanıma

Garşıya çık bakayım boylarına

Beşibirlik takayım gerdanına (des den di)

Garşı da garşı yaptırırım (a efem de) hanları

Galdıralım gasaveti (a yârim de) gamları

Haydi güzelim garşı dağın dumanı

Geldi geçti sarılmanın zamanı

Yaşsa yârim da ri ri ri da ri ri ri ray rom

Aman haydi ocakda odun

A sevdiğim **asker** mi oldun

Gel gali canıma doydum (des den di)

Çıbığım yok yol üstüne (a efem de) uzansın

Der manim yok yar yolunu (a yârim de) gözlesin

Haydi güzelim geldi geçiyor yazlar

Yari görünce yüreğim sızlar

Yaşsa yarım da ri ri ri da ri ri ri ray rom

Aman haydi sokuda bulgur

Zalimin oğlu anbarı doldur

Depinive de annene yar buldur (des den di)

Askere giden eşin/sevgilinin bir an önce terhis olmasının istendiği türküler de vardır. Çanakkale yöresine ait “Evlerinin Önü Arpa (4687)” isimli türküde de yârini askere gönderen kadın;

“Evlerinin önü dere

Yarım gidiyor askere

Çabucak gelse tezkere

Sarsam onu beş on kere” diyerek sevdiğinin bir an önce terhis olmasını ve kavuşma arzusunu dile getirir:

-4687-

Evlerinin önü arpa

Atlar yiyor gırpa da gırpa (hey aman)

Memet beyim at oynatır

Kollarını çırpa da çırpa (hey aman)

Evlerinin önü kuyu

Kuyudan çekerler suyu (hey aman)

Hesap ettim yaşlarını

Küçücüksün biraz büyü (hey aman)

Evlerinin önü dere

Yârım gidiyor **askere** (hey aman)

Çabucak gelse **tezkere**

Sarsam onu beş on kere (hey aman)

Türkülerde ayrılığın sembol araçlarından biri de trenler olmuştur. Öyle ki birçok türküde sevenleri sevdiğinden ayıran bir araç olarak görülen trenler için “kara tren” tabiri kullanılmıştır. Sivas yöresine ait “Gara Tiren Gay Da Gel (4017)” türküsünde de sevdiğini trenle askere gönderen kadın, trenden sevdiğini oralarda bir başına koymamasını, bir an önce askerdeki yârini de alıp sılaya dönmesini ister:

-4017-

(Hop şina nay nay) gara tiren gay da gel

(Yar şina nay nay) gara tiren gay da gel

(Hop şina nay nay) **askerliğin** say da gel

(Yar şina nay nay) **askerliğin** say da gel

(Hop şina nay nay) benim nazlı yârimi

(Yar şina nay nay) benim nazlı yârimi

(Hop şina nay nay) orda goyma al da gel

(Yar şina nay nay) orda goyma al da gel

(Hop şina nay nay) tiren gelir dört teker

(Yar şina nay nay) tiren gelir dört teker

(Hop şina nay nay) biri gurbete çeker

(Yar şina nay nay) biri gurbete çeker

(Hop şina nay nay) yâri gurbette olan

(Yar şina nay nay) yâri gurbette olan

(Hop şina nay nay) döner döner of çeker

(Yar şina nay nay) döner döner of çeker

Sivas yöresine ait “Bozarık Bozarık Dağların Otu (4579)” isimli türküde askere gidip terhis olan ancak sonradan tekrar askere çağrılan askerlerden bahsedilmektedir. Redif asker uygulaması Cumhuriyetin ilk yıllarında da devam etmiştir. Türküde dönemin askerî komutanlarının isimleri de geçmektedir.

“Bir kuş saldı İstanbul’a öttü mü

İzinliler sılasına getti mi

Selam söyleyen İsmet’inen Fevzi’ye

Redif askerın günü yetti mi”

dizelerinde İsmet İnönü ve Fevzi Çakmak’ın isimleri geçmektedir. Türkünün harf devriminden sonra yazıldığı;

“Allah’ını seversen gurbette gezme

Mektup yazarısan latince yazma

Latince yazıyı okuyan olmaz” dizelerinden anlaşılmaktadır.

-4579-

Bozarık bozarık dağların otu
Yârim sen gidersen giderim zati
Yanılır şaşar da bir iş tutarsa
Desinler gelinin kaderi kötü
İstanbul paşası Hadımköy'lüğü
Nazlı yar da kiralamış yaylıyı
Kendi karayanız orta boylu
Şöyle bir yiğitte nazarım kaldı
Bir kuş saldım İstanbul'a öttü mü
İzinliler sılasına getti mi
Selam söyleyin İsmet'inen Fevzi'ye
Redif askerinin günü yetti mi
Ayağına giymiş bir kara dizge
Allah'ı seversen gurbette gezme
Mektup yazarısan Latince yazma
Latince yazıyı okuyan olmaz

Askere giden bir erkeğin yakmış olduğu Erzurum yöresine ait “O Yaylalar Yaylalar (2737)” türküsünde sevdiklerini sılada bırakıp askere giden erkek, arkasından ağlayan kızların ağlamasının normal olduğunu, askerliğin hayatın olağan akışında bir süreç olduğunu dile getirir.

-2737-

O yaylalar yaylalar
Çimen bağladınız mı
Ben **askere** gidende
Gızlar ağladınız mı

Bağlantı:

Yayla yaylaya bakar (yar eylen eylen)
Yayla suyi yan akar (yar yavaş bende gelem)
Güzel kızlar dururken (yar eylen eylen)
Çirkinlere kim bakar (yar yavaş bende gelem)

Yaylanın yolundayım
Gürgenin dalındayım
Anam beni sorarsa
Kızların yanındayım

Bir Rumeli türküsü olan “Baltayı Vurdum Meşeye (3289)” türküsünde askerdeki sevgilisi aklına gelen kadın;

“Masa üstünde testi

Kemer belimi kesti

Askerdeki dal fesli

Şimdi gönlümden geçti” diyerek askerdeki yârinin aklına geldiğini şu dizelerle anlatır:

-3289-

Baltayı vurdum meşeye

Yağ doldurdum şişeye

Kız ben seni beklerim

Dolan da gel köşeye

Meçuva'da bir çınar

Daline bülbül konar

(Rumeli'nin) Meçuva'nın kızları

Ne sararır ne solar

Masa üstünde testi

Kemer belimi kesti

Askerdeki (mor) dal fesli

Şimdi gönlümden geçti

2.6. Askerlik Yapmadan Evlenememe

TRT THM Repertuarı'nda incelediğimiz türkülerinin büyük bir kısmında evlilik konusu işlenmektedir. Evlilik ve askerlik müessesesi, Türk – İslam kültüründe kutsal bir müessese olarak kabul edilir. Askerlik, İslam dininde yüceltilen, şehitlik ve gazilik makamlarını da barındıran kutsal bir meslektir. Her ne kadar günümüzde azalmış olsa da, yakın geçmişte toplumda askerlik yapmayana kız vermeme gibi bir

düşünce hâkimdi. Erkekler askere gitmeden evlendirilmezlerdi. Bu durum türkölere de aynen yansımıştır.

“Şalın Bir Ucu Yerdedir (3370)” isimli Rumeli türküsünde yârini askere gönderen, bu sırada evlilik hazırlıklarına başlayan bir kadının yaşadığı duygular anlatılır:

-3370-

Şalın bir ucu yerdedir
Bir ucu da beldedir
Dünya güzel ile dol’olsa
Gene gönlüm sendedir

Bağlantı:

Al şalım yeşil şalım
Dayleri dolaşalım
Sen yağmur ol ben bulut
Bir avşam kavuşalım

Al girdim alsın diye
Mor girdim sarsın diye
Nişanlıma varmadım
Yavuklum alsın diye

Bağlantı:

Şalın parasını bitirdim
Yârimi askere geçirdim
Yârim askerden gelince
Ben çizimi bitirdim

Aydın yöresine ait “Eğil Kavağım Eğil (3452)” türküsünde sevdiğine darılan erkek, sevgilisi ile kavuşmalarının önünde askerliğin engel olduğunu anlatmaya çalışır. “El aç Allah’a yalvar” diyerek sevgilisinden askerden dönmesi yönünde dua etmesini ister.

-3452-

Eğil kavağım eğil (bi danem aman)
Bu kavak bizim değil
Yar üstüme yar sevmiş (güzelim aman)
Sırça da parmağım değil

Kavak dibi deşmeli (bi danem aman)
Üstüne basıp geçmeli
Nazlı da yârin önünden (güzelim aman)
Sallana sallana geçmeli

Kavakta kuru dal var (bi danem aman)
Ayakta mavi şalvar
Asker oldum gidiyom (güzelim aman)
El aç Allah'a yalvar

Askerliğin kavuşmaya engel olduğunu dile getiren bir türkü de Çankırı yöresine ait “Çıra Çattım Yanmadı Da (546)” isimli türküdür. Bu türküde herkes sevdiğine kavuşurken asker seven kızların sevdiğine kavuşamamasından dem vurulur. “*El yârine kavuşmuş da / Darısı bize felek de*” dizeleriyle yâri asker olanların da sevdiklerine kavuşması dilenir:

-546-

Çıra çattım yanmadı da
Meyil verdim almadı da
(Hah ha da ha un ele hah ha da ha dönelim ha)
Ben Allah'a çok yalvardım
Duam kabul olmadı da
(Hah ha da ha un ele hah ha da ha dönelim hah ha da ha güzelle)

Bağlantı:

Hah ha da ha yavruya hah ha da ha fîdana ha

Kapıda gümüş firenk de
Dumanım direk direk de
(Hah ha da ha un ele hah ha da ha dönelim ha)
El yârine kavuşmuş da

Dasırı bize felek de

(Hah ha da ha un ele hah ha da ha dönelim hah ha da ha güzelle)

Bağlantı:

Elmanın kabukları da

Güzelin topukları da

(Hah ha da ha un ele hah ha da ha dönelim ha)

Hep mi **asker** oldunuz da

Mahlenin kopukları da

(Hah ha da ha un ele hah ha da ha dönelim hah ha da ha güzelle)

“Kalemin Dürmesine (4611)” isimli Giresun türküsünde genç bir kıza sevdalanan erkeğin maddi olarak çok fazla harcama yapmasından ama sonunda da askere gidip yardan ayrılmasından ve yaptıklarının boşa gitmesinden dem vurulur:

-4611-

Kelemin dürmesine

Dostum ale göz sürmesine

Dostum bir şeftali ver yanaktan

Dostum kazanıp vermesine

Bağlantı:

Olmaz mı da hanım yar olmaz mı

Dostum seni sevmeyen ölmez mi

Fidayda da fidayda

Beş yüz lira yedirdik bir ayda

Tarla tapan koymadık bu ayda

Arpa buğday koymadık ambarda

Öküz inek koymadık kapıda

Sonunda da **asker** olduk ne fayda

Arpa buğday çec olur

Dostum ergen kız güleç olur

Dostum ergen kızın sinesi

Dostum her derde ilaç olur

Burdur yöresine ait “Ovalar Ovalar Engin Ovalar (4173)” türküsünde Kezban isimli bir kıza gönlünü kaptıran erkek;

“Bahçelerde baldıcan

Ben askere yazılcam

Askerden gelip bille

Ben Kezben’e sarılcam” diyerek sevdiği kızla yuva kurmasının önünde askerliğin bir engel teşkil ettiğini dile getirir:

-4173-

Ovalar ovalar engin ovalar

Ovada yayılır tülü mayalar

Bağlantı:

Dağdan gel yarım dağdan

Gel geç bizim o yoldan

Sen âşıksın ben yangın

Anen bilmiyor haldan

Bahçalarda badılcan

Ben **askere** yazılcam

Askerden gelip bille

Ben Kezben'e sarılcam

Kuşlar gibi biz havada uçalım

Ver elini yar dağlara kaçalım

Bağlantı:

Kızgın olur yaylamızın taşı

Guduretten çekilmiş kalem kaşı

Muğla yöresine ait “Kiraz Dali Eymeli (3588)” türküsünde evliliğin önündeki tek engelin askerlik olduğu anlatılır. Nazmiye isimli bir kıza âşık olan erkek sevdiğine “*Kız ben seni alırım Nazmiye’m / Başım askere bağlı*” dizeleriyle askerde olmanın evliliğe engel olduğunu, askerlik bittikten sonra sevdiği kıızı mutlaka alacağını dile getirir:

-3588-

Kiraz dalı eymeli
Meyvesini yemeli
Oturmuş kazak örer Nazmiye'm
Bekliyor süreleri
Süt koydum tencereye
Yar geldi pencereye
Yar Allah'ın seversen Nazmiye'm
Al beni içeriye
Tabancam kara dağlı
Kıratım ona bağlı
Kız ben seni alırım Nazmiye'm
Başım **askere** bağlı

Henüz askerliğini yapmamış olmak manasında kullanılan “Başı askere bağlı olmak” ifadesi askerliğin evliliğe engel teşkil ettiği diğer türkülerde de aynı şekilde kullanılmıştır. Denizli yöresine ait “Et Aldım Elim Yağlı (2645)” isimli iki türküde de “*Kız beni seni alırdım / Başım askere bağlı*” dizeleriyle askerlik yapmadan evlenmenin mümkün olmadığı dile getirilmiştir:

-2645-

Et aldım elim yağlı
Şal kuşak belde bağlı
Kız ben seni alırdım
Başım **askere** bağlı
Bağlantı:
Aman yalel elli lam
Yeşil elli lam
Haydi yeşil elli lam
Makarada ipliğim
Nerde kaldı kekliğim
Hangi yoldan gelirsin
O yolları bekleyim

Bağlantı:
Deniz altında balık
Okkalıktır okkalık
Ana beni evlendir
Yetti galan bekarlık

-3419-

Et aldım elim yağlı
Şal kuşak belde bağlı
Gız ben seni (yemin olsun) alcem ya
Başım **askere** bağlı

Bağlantı:
Öte yakalı yandım amanın beri yakalı
Nasıl gaçıverdın beğendin de kürek sakalı
Deniz içinde balık
Okkalıktır okkalık
Gadın anam (vakdım geldi) evlencem
Yetti gari (yemin olsun) bekarlık

“Başı askere bağlı olmak” ifadesinin geçtiği bir diğer türkü de Bilecik yöresine ait “Dabancam Karadağlı (3113)” isimli türküdür. Sevgilisinin kendisini karakollara çektirip ağlatmamasını isteyen erkek;

“Dabancam Karadağlı

Kıratım damda bağlı

Kız beni seni alırım

Başım askere bağlı” dizeleriyle henüz askerlik görevini yapmadığı için sevdiği kızla evlenemediğini anlatmaya çalışmaktadır:

-3113-

Dabancam karadağlı
Kıratım damda bağlı
Kız ben seni alırım
Başım **askere** bağlı

Bağlantı:

Haydi haydi ağlatma beni

Kara kolda yalvartma beni

Dabancamın demiri

Kimden aldın emiri

Karakola gidiyor

Feride'nin gelini

Asker olmanın evliliğe engel teşkil ettiğini dile getiren bir başka türkü de Orta Anadolu yöresine ait “İlimon Ektim Taşa (4253)” türküsüdür. Bu türküde de erkek “*Kız beni seni alırdım / Askerlik geldi başa*” dizeleriyle sevgiliye seslenir ve askerlik engeli olmamış olsa sevdiği kızla çoktan evleneceğini anlatmaya çalışır:

-4253-

İlimon ektim taş (İlimon yar aman)

(Amanın) bitmedi kaldı kışa (Vay vay)

Kız ben seni alırdım (İlimon yar aman)

(Amanın) **askerlik** geldi başa

Bağlantı:

İlimon da değil nar gelsin vay vay

Yandı da yürek kar gelsin vay vay

Yarın beyaz kolları İlimon yar aman

Amanın sarıldıkça dar gelsin vay vay

Fındık serdim harmana

Aşık oldum ben sana

İkimizin derdini

Yazdıralım fermana

Bağlantı:

İlimon ektim düze

Bitmedi kaldı güze

Kız ben seni alırdım

Tezkere geldi bize

Bağlantı:

İlimonum susuzum

Kaç gündür uykusuzum

Gitsem yerin yanına

Dilim durmaz huysuzum

“Kara Basma İz Olur (2306)” isimli Bayburt türküsünde sevdiği kızla evlenmek isteyen adam sevgilisinden askere gitmeden kıymetini bilmesini istemektedir. Kendisine denk olarak gördüğü genç kıza;

“Kara basma kayarsın

Sen benimle ayarsın

Asker olduğum zaman

Günlerimi sayarsın” dizeleriyle seslenen erkek, sevgilisine vakit varken evlenmek gerektiği mesajını verir ve eğer askere giderse sevgilisinin kendisini çok arayacağını anlatmaya çalışır.

-2306-

Kara basma iz olur

Güzellerde naz olur

Gündüz gelme gece gel

Eller duyar söz olur

Bağlantı:

Hop ninnayı ninnayı

Gel oynay oynay

Kara basma kayarsın

Sen benimle ayarsın

Asker olduğum zaman

Günlerimi sayarsın

Bağlantı:

Kar üstüne kar damlar

Dayanmaz buna canlar
Ne zaman düğünümüz
Sayılmıyor bu aylar

Erzurum yöresine ait “Kavak Uzanır Gider (1627)” ve bu türkünün varyantı olan “Al İşli Al Gey Eyle” türkülerinde genç kız sevdiğine askerlik yaptıktan sonra kendisi ile evlenmesini söyler. Evlenmeyen kızların duasının bile kabul olmayacağını söyleyen kadın, sevdiği adamdan bir an önce askere gidip gelmesini ister.

-1627-

Kavak uzanır gider
(Ele güzel oğlan şeker oğlan sen de gel sen de gel)
Dalı bezenir gider
(Ben eve gidim köye gidim suya gidim sen de gel sen de gel)
Sevip sevip almayan
(Ele güzel oğlan şeker oğlan sen de gel sen de gel)
Günah kazanır gider
(Ben eve gidim köye gidim suya gidim sen de gel sen de gel)
Derelerin alucu
(Ele güzel oğlan şeker oğlan sen de gel sen de gel)
Kınalı parmak ucu
(Ben eve gidim köye gidim suya gidim sen de gel sen de gel)
Evlenmeyen kızların
(Ele güzel oğlan şeker oğlan sen de gel sen de gel)
Kabul olmaz orucu
(Ben eve gidim köye gidim suya gidim sen de gel sen de gel)
Al işliği al eyle
(Ele güzel oğlan şeker oğlan sen de gel sen de gel)
Al da beni yar eyle
(Ben eve gidim köye gidim suya gidim sen de gel sen de gel)
Git **askere** gel eyle
(Ele güzel oğlan şeker oğlan sen de gel sen de gel)

Gel de beni sar eyle

(Ben eve gidim köye gidim suya gidim sen de gel sen de gel)

-1405-

Al işli gey al eyle

Al da beni yar eyle

Git **askere** gel eyle

Al da beni yar eyle

Sarı kâğıt möhrelî

Oğlan bizim mahleli

Ben seni alır mıyım

Sen bir asık çehrelî

Bir Rumeli türküsü olan “Altın Tabakta Vişne (3026)” isimli türkü birbirini seven iki gencin konuşması şeklinde geçmektedir. Genç kız sevdiği adama onun peşinden koşmamasını, ne yaparsa yapsın kendisini ona vermeyeceklerini söyler. Sevdiği kadından vazgeçmeyen erkek ise kimsenin lafına, sözüne bakmadığını ne olursa olsun sevdiği kıızı alacağını, aralarındaki tek engelin ise askerlik olduğunu dile getirir:

-3026-

Altın tabakta vişne

Oğlan ardıma düşme

Beni sana vermezler

Boşuna dile düşme

Bağlantı:

Tahta havuzlu (canımı)

Sevdim doğrusu

Ay doğmuştur ışıktır

Tabak dolu kaşıktır

Komşular ne karışır

O yar bana âşıktır

Bağlantı:
Kız Feride Feride
Kınalı elleride
Seni alacağım ama
Askerlik var geride

2.7. Askerlik Dönüşü Duyulan Sevinç

Türk kültüründe askerlik, genç erkekler için önemli bir dönüm noktasıdır. Asker yolu bekleme, askere gitme süreci içerisinde çekilen acılar, hüznler türkülere çokça konu olmuştur. Bununla birlikte askerliğin bitmesi ve kavuşma anını anlatan türküler de bulunmaktadır. Askerlik süreci hem bireysel hem de toplumsal açıdan derin bir anlam taşır. Askerlik görevinin tamamlanması ve gençlerin sağ salim eve dönüşü, aileler ve sevdiklerince büyük bir sevinçle karşılanır. Askerlik sonrası duyulan sevinci anlatan türküler, halkın duygularını, özlemlerini ve mutluluklarını dile getirir. Bu sevincin ifadesi, halk müziğinde ve türkülerde de sıkça yer bulur. Ancak içerisinde kolluk makamlarına ait terimlerin geçtiği iki türkü bulunmaktadır.

Bu türkülerden ilki bir Erzurum türküsü olan “Al Mendilim Kaldı Kaya Başında (2765)” isimli türküdür. Bu türküde askerden yeni dönen bir taburun içerisinde bulunan genç, on üç-on dört yaşlarında olan sevgilisini uzaktan görür ve peçesinden yârini tanır. Bu durum türküde şu şekilde anlatılır:

-2765-

Al mendilim kaldı kaya başında
Bir yar sevdim on üç on dört yaşında
Kalem oynar kirpiğinde kaşında

Asker girdi İstanbul’dan içeri
Hanımlar oturmuş iki geçeli
Benim yârim ortadaki peçeli

Kırklareli’den derlenen “Harman Yerini Süpürdüm (706)” isimli türküde de askerliğini bitiren ve sevgiliye kavuşmayı muradına kavuşmak olarak dile getiren bir erkeğin duyguları anlatılır.

Harman yerini süpürdüm
Bağdaş kurdum ben oturdum
Kahirlenme ela gözlüm
Ben **askerliğimi** bitirdim

Harman yerini savuştum
Mor çiçekli dağlar aştım
Esme rüzgâr yağma yağmur
Ben muradıma kavuştum

2.8. Kolluk Kuvvetlerine Yakalanma

Türk halk şiirinde adalet, toplumun temel değerlerinden biri olarak sıkça işlenen bir temadır. Adaletten kaçmanın imkânsızlığı, halkın ortak vicdanının ve ahlaki değerlerinin yansıması olarak türkülerde kendine yer bulur. Bu türküler, haksızlık yapanların er ya da geç adaletle yüzleşeceği inancını güçlü bir şekilde dile getirir ve toplumsal düzenin korunmasında önemli bir rol oynar. Adaletin herkes için geçerli olduğu ve hiçbir haksızlığın cezasız kalmayacağı düşüncesi, bu türkülerle nesiller boyu aktarılır. Adaletin sağlanmasında, suçluların yakalanması, suçun önlenmesi konusunda da kolluk kuvvetlerine büyük görevler düşmektedir. Kolluk kuvvetlerinin suç oluşumunda caydırıcı bir etkisi vardır. Anadolu sahası türkülerinde de kolluk kuvvetlerinin özellikle askerlerin bu caydırıcı etkisinden söz edilmektedir. Örneğin sevdiği adama kaçmak isteyen genç bir kız, yaktığı türküde sevgilisinden zaptiyeler basmadan kendisini kaçırmamasını istemektedir. Başka bir türküde ise muhtemel bir suça karışan delikanlı, “Gel burdan gidelim, candarmasız köylere” diyerek sevdiği kıza seslenmektedir.

Bir Aydın türküsü olan “Tilkilik’te Çevirdiler Benim Yolumu (4607)” isimli adaletten yedi yıldır kaçan bir gencin polise yakalanması ve kelepçelenerek mahpusa götürülmesi anlatılır. Aydın’ın Tilkilik beldesinde yakalanan erkek;

*“Tilkilik’te çevirdiler benim yolumu
Ben on polis bağladılar benim kolumu
Kıyma polis benim tatlı canıma*

Ben bilirim mapushane harman yolunu” diyerek polislerden kendisine kıymamalarını istemektedir:

-4607-

Tilkilik'te çevirdiler benim yoluma
Beş on **polis** bağladılar benim koluma
Kıyma **polis** kıyma benim tatlı canıma
Ben bilirim mapushane harman yoluna

Yüce dağ başında akar bulanık seller
Kolum demir kelepçeli açmasın güller
Yedi yıldır ayrı düştüm nazlı yârimden
Hasretlik bağrımı yakar ne bilsin eller

Bartın yöresine ait “Kale Kapısından Girdim İçeri (861)” türküsünde kolluk kuvvetlerine yakalanan ve hapishaneye atılan bir gencin duyguları dile getirilmiştir. Osmanlı döneminde kaleler aynı zamanda Yedikule Zindanları’nda olduğu gibi zindan/hapishane olarak kullanılmaktaydı.

“Kale kapısından girdim içeri

Candarmalar olmuş iki geçeli

Alt’ay oldu bu sevdadan vazgeçeli” dizelerinde mahpusa düşen erkek oradaki ortamı tasvir etmektedir. “Jandarmalar Olmuş İki Geçeli” dizeleri ile jandarmaların iki sıra hâlinde görev yaptıkları dile getirilmektedir.

-861-

Kale kapısından girdim içeri
Candarmalar olmuş iki geçeli
Alt’ay oldu bu sevdadan geçeli
Kalenin içinde üç ağaç incir

Bağlantı:

Ah sen kime yandın
Ah ben sana yandım

İncir sallandıkça her yanımlı sancır
Ellerim kelepçe boynumda zincir

Afyon yöresine ait “Erzurum’dan Çevirdiler Yolumu (2464)” türküsünde polis tarafından yakalanarak karakola götürülen genç bir erkeğin içinde bulunduğu durum tasvir edilir. Polislerin kendisini yakalaması nedeniyle sevdiği kızıdan da ayrılmak zorunda kalan erkek, kendisini yakalamaya gelen polislerin bölük bölük olduğunu aktarmaktadır:

-2464-

Erzurum'dan çevirdiler yolumu
Beş on **polis** bağladılar kolumu (Aman kolumu)
Ne bağlarsın **polis** benim kolumu
Ben bilirim **karakolun** yolunu (Aman yolunu)

Bağlantı:

Elleri koynunda kınalı gelin edalı gelin
Başının yazması oyalı gelin sevdalı gelin

Toplanıp da bölük bölük geldiler (Aman geldiler)
Ciğerimi delik delik deldiler
Benim burda olduğumu bildiler (Aman bildiler)

Adaletten kaçmanın mümkün olmadığı türkülerin bazılarında hem polis hem de jandarma makamları aynı anda geçmektedir. Bir Kerkük türküsü olan “Şu Vatende Garip Kaldım Kimse Sormaz Halimi (5159)” isimli türküde İstanbul’da yakalanan bir gencin yakalanma sırasında yaşadığı duygular anlatılır. Beyoğlu’nda yakalanan genç erkek, daha önce hiç mahpusluk görmediğini söyleyerek polislerden kollarını gevşek bağlamalarını ister.

-5159-

Şu vetende garip kaldım kimse sormaz halimi
Varın söyleyin validem mezet etsin malımı
Elimden almak isterler benim nazlı yârimi

Yağma yağmur esme rüzgâr yolda yolcum var benim
Bahd-i sefid üzerinde kara gözlüm var benim

İstanbul'da çevirdiler Beyoğlu'nun yolunu
Beş on **polis** bir cenderme bağladılar kolumu
Aman **polis** dekhil **polis** gevşek bağla kolumu

Ben garibem tanımaram mahpusane yolunu
Ben garibem tanımaram mahpusane yolunu

“Çungurlu'nun Çan Saati Parlıyor (773)” isimli Adana yöresine ait türküde sevdiği kızı kaçıran ve kızın ağabeyi tarafından kolluk makamlarına şikâyet edilen erkek sevdiği kızdaki kendisini zorla kaçırdığını söylememesini ister. Ailesi tarafından sevdiği adamla evlendirilmeyen kızların sevdikleri adamlar tarafından kaçırılması eski dönemlerde sıkça karşılaşılan bir durumdur. Kaçarak evlenme olarak tabir edilen bu durum türkülerde de karşılık bulmuştur. Adana yöresine ait türküde sevdiği kızı kaçıran ve askerler tarafından yakalanan erkek, sevgilisinden mahkemede doğru söylemesini, içinde bulunduğu bu zor durumdan kendisini kurtarmasını istemektedir. Bununla birlikte türküde adaletin ilk kapısı olan karakol da geçmektedir. Askerlere yakalanan erkek ilk ifadenin karakolda alındığını söyler:

-773- (Uzun Hava)

Çungurlu'nun çan saati parlıyor
Sultan gelmiş domur domur terliyor
Gâvur emmisi de görmüş gibi zorluyor
Doğru söyle kurtar beni sarı Sultan'ım

Evleri var aman da dağın içinde
Sultan gül topluyor bağın içinde
Emsalin yoktur da köyün içinde
Niye cerbi dedin sarı Sultan'ım

Boğazına takmış da bir ala boncuk
Topuğundan ısırısın enikli gancık
Dizlerin sızı olsun da belin ilancık
Kara bağrın üstüne sürün Sultan'ım

Arpalar saradı da gittik yolmaya
Kız gurban olam da kolundaki burmaya

Hâkim Bey geldi de ifadeyi almaya
Doğru söyle kurtar beni Sultan'ım

İki **çavuş** bir **onbaşı** geldiler
İlk ifadeyi de **karakolda** aldılar
Elimize de dar kelepçe vurdular
Niye cerbi dedin sarı Sultan'ım

“Ben Giderim Ereğ Yolu (261)” isimli Van yöresine ait türküde belinde silahı ile Ereğ Dağlarında dolaşan ve bir yosmaya gönlünü kaptırdığını beyan eden erkek, zaptiyelere yakalanmaktan duyduğu çekinceyi şu şekilde dile getirir:

-261-

Ben giderim Ereğ Yolu
Liverim belimde dolu
Beni tutan **zaptiye** kolu
Aman şimdi yaman şimdi

Bağlantı:

Aman şimdi yaman şimdi
Dağlar başı duman şimdi
Güzel sevmek çok hoş amma
Ayrılması yaman şimdi

Atım kaçtı ben vuruldum
Düştüm boynuna sarıldım
Kınamayın arkadaşlar
Ben bir yosmaya vuruldum

Bağlantı:

Ördek çalkanır göllerde
İsmim söylenir dillerde
Kalmışım gurbet ellerde
Halin nedir diyenim yok

Mersin yöresine ait “Açıl Ömrümün Varı (3375)” ve “Hafız Mektepten Geliyor (3025)” türkülerinde de sevdiği ile evlenemeyen gençlerin kaçarak evlenme istekleri anlatılır. Zaptiyelere yakalanmadan sabah yelinde sevdiği adama varmak isteyen genç kız “*Al beni burdan gacır / Zaptiyeler basmadan*” diyerek sevdiği adama seslenir:

-3375-

Açıl ömrümün varı (Yârim ey ey)
Bad-ı sabah olmadan (Yörü yöre yöre)
Bad-ı sabah olmadan (Ömrüm belalım aslanım yürü yürü)

Bağlantı:

Atladım bağdan bağa
Başım değdi yaprağa
Gız yanında ölmezsem
Goymasınlar toprağa

Al beni burdan kaçır (Yârim ey ey)
Zaptiyeler basmadan (Yörü yöre yöre)
Zaptiyeler basmadan (Ömrüm belalım aslanım yürü yürü)

Bağlantı:

Hafız mektepten geliyor (Yârim ey ey)
Edayınan nazınan (Yörü yöre yöre)
Edayınan nazınan (Ömrüm belalım aslanım yürü yürü)

Bağlantı:

Oynadırım gız seni (Yârim ey ey)
Dokuz telli sazınan (Yörü yöre yöre)
Dokuz telli sazınan (Ömrüm belalım aslanım yürü yürü)

-3025-

Hafız mektepten gelir (Ah aman vay)
Edayınan (da) nazınan (Ömrüm ömrüm vay)
Ben Allah'tan çok isterim (Aman aman vay)
Geçinemem de azınan (Ömrüm ömrüm vay)

Al beni burdan kaçır (Ah aman vay)
Zaptiyeler basmadan (Ömrüm ömrüm vay)
Oynatırım gız ben seni (Aman aman vay)
Dokuz telli sazınan (Ömrüm ömrüm vay)

Kütahya yöresine ait “Çatal Çam Başına Koydum Keseri (1820)” türküsünde genç yaşta Ayşe isimli bir kıza sevdalanan ve daha sevdiğinin eli bile eline değmemiş olan erkek zaptiyeler tarafından işlediği bir cürüm nedeniyle vurulmuş ve sevdiğine kavuşamadan ölmüştür. Ağıt türünde yakılmış olan bu türküde sevdiğine kavuşamadan ölen gencin yaşadığı duygular dile getirilir:

-1820-

Çatal çam başına koydum keseri
Gınaman gomşular (da) gençlik (amanın) eseri

Bağlantı:

İniver iniver
Er doğan aylar iniver
El duymadan gel yanıma (Yavrum) geliver
Ay Ayşa gelin
İncedir belin
Vallah billah değmedi
Eline elim

Şu derenin üzümleri bellendi
Ben vuruldum **zaptiyeler** (amanın) dinlendi

Bir Rumeli türküsü olan “Drama’nın İçinde Komit Hasan Çınar Da Ağacı (4381)” isimli türküde Rum çeteleri ile savaşan Hasan Çınar isimli bir efenin kahramanlığı anlatılır. Türküde Hasan’ın jandarmalar tarafından yakalanmasından korkulur ve kaçması istenir:

-4381-

Drama’nın içinde (bre) komit Hasan çınar da ağacı
Kurşunda yarasının (bre) komit Hasan yok mudur ilacı

Bağlantı:

Atsana bre Hasan komita Hasan martini atsana

Candarmalar saracak seni balkana kaçsana

Drama mapsanesi (bre) komit Hasan kireçle sıvalı

Komita Hasan'ın martinide sedeften sırmalı

Bağlantı:

Drama'nın içinde (bre) komit Hasan martinde patladı

Hasan'ı görünce şumkarda Yanis paytondan atladı

Ankara yöresine ait “Vara Vara Vardık Bağa (2000)” türküsünde bir sebeple kanun kaçağı durumuna düşen Ankara Seymenleri kolcubaşının geldiğini, yakalanmamak veya çatışmaya girmemek için dikkatli olunması gerektiğini birbirlerine şöyle haber vermektedir:

-2000-

Vara vara vardık bağa

Sırtımızı gerdik dağa

Kolcubaşı Hacı Ömer Ağa

Beyler haberiniz olsun aman

İstanbul'dan gelir ipek

Elimizde yağlı tüfek

Biz bu yerden nasıl da gidek

Beyler haberiniz olsun aman

Ankara'dan gider ekin

Yükümüzün biri kefin

İçimizde yoktur hekim

Beyler haberiniz olsun aman

Burdur yöresine ait “Gazamat Da Derler Adıma (2509)” isimli türküde de dağlarda çetelerle savaşılan “Kaz Ahmet” lakaplı bir gencin durumu anlatılır. Aynı zamanda işlediği suçlar dolayısıyla kanun kaçağı olarak aranan Kaz Ahmet’in jandarmalar tarafından yakalanmaması istenilir:

-2509-

Gazamat da derler adıma
Çok düşen oldu ardıma
Beş yüz kater fişeklik kuşandım
Nazlı yârin derdine

Bağlantı:

Aman da Gazamat olaydın sen

Gazamat da burdan geçti mi
Tasdaki sudan içtin mi
Arifanımın yoluna
Çille de damına düştün mü

Bağlantı:

Gazamat da taşta oturur
Candarmalar fermanını getirir
Kemerin gelinleri
Gazamat’a gatmer götürür

Manisa yöresine ait “Bakırlım Gül İstiyor Mercandan (4738)” türküsünde de yine jandarmaya yakalanma korkusu dile getirilmektedir:

-4738-

Bakırlı’m gül istiyor mercandan
Balı şeker mastika süzer fincandan
Bakırlı’m usanmıştı bu candan

Bağlantı:

Candarmalar kovalayıp gider bakırlım

Bakırlı'm şu dağlarda yaslanır
Yağmur yağar silahları ıslanır
Bakırlı'm kuz'etinlen beslenir

Artvin yöresine ait “Çift Candarma Geliyor (2999)” türküsünde kanundan kaçan bir erkeğin içinde bulunduğu durum tasvir edilir. Yârini çok seven erkek kendisinin bir kanun kaçağı olması nedeniyle jandarmalardan sürekli kaçmaktadır. Bu nedenle sevdiği kıza “*Benden sana yar olmaz / Get aklın başan devşir*” diyerek öğütte bulunur.

-2999-

Çift **Candarma** geliyor (loy)
Kaymakam konağından
Fiske vursam (loy) kan damlar
Gırmızı yanağından

Haydi malim haydi canım şinanay aslan yarım

Zeytin yaprağı yeşil (ley)
Altında gayfe bişür
Benden sana yar olmaz (ley)
Get aklın başan devşir

Haydi malim haydi canım şinanay aslan yarım

Orta Anadolu yöresine ait “Kara Büber Aş Olmaz (1723)” türküsünde ise jandarmalardan kaçan erkek, sevgilisinden kendisi ile bir gelmesini ve onunla birlikte diyar diyar gezmesini istemektedir:

-1723-

Kara Büber aş olmaz (Allı da yar yar pullu da yar)
Her güzelde kaş olmaz

Bağlantı:

Kara Büberim büberim büberim

Başım alır diyar diyar ben giderim
Candarmalar geliyor kalk gidelim

Kara Büber aş için (Yandım yar yar öldüm yar)
Yandım kara kaş için

Bağlantı:
Kara Büber soyulmaz (Allı da yar yar pullu da yar)
Nazlı yâre doyulmaz

Jandarmaya yakalanma korkusu birbirini seven âşıkların başka diyarlara giderek hayatlarını oralarda sürme arzusunu da beraberinde getirir. Hatice isimli bir kıza sevdalanan erkek, sevdiği kadını alıp jandarma olmayan köylere yerleşme isteğini “*Aman Hatçem / Bağlara Gel Bağlara / Biz de gidelim / Candarmasız köylere*” diyerek dile getirir:

-3940-

Hoca ezan okuyor
Hatçe’m peşkir dokuyor
Hatçe’m min peşkirleri
Karanfiller kokuyor
(Karanfilli kokuyor)

Bağlantı:
Aman Hatçe’m
Bağlara gel bağlara
Biz de gidelim
Candarmasız köylere

Bizim köyün bacası
(Şu binanın bacası)
Ezan okur hocası
İnce belli Hatçe’nin
Ben olaydım kocası

Bursa yöresine ait “Hadi Gidelim Bağlara (2027)” türküsünde Hanife isimli bir kıza sevdalanan ancak karşı taraftan karşılık bulamayan bir gencin durumu anlatılır. Kendisine yüz vermeyen sevgilisinden bağlara gelmesini isteyen erkek, aynı zamanda jandarmaya yakalanmaktan da korkmaktadır. Jandarmaya yakalanmamak için gerekirse çatışmaya girmeyi bile göze alan erkek “*Jandarmalar geliyor / Fişek koydum bağlara*” diyerek yakalandığında teslim olmayacağını dile getirmektedir:

-2027-

Hadi gidelim bağlara
Üzüm verelim ağlara
Candarmalar geliyor
(Suna boylu Hanife’*m*)
Fişek koydum bağlara

Şu dere derin dere
Suları serin dere
Ben o yâri sevmişim
(Suna boylu Hanife’*m*)
Göğsümü gere gere

Ak pınarım akıyor
Yârim bana bakmıyor
On iki daldan gül aldım
(Suna boylu Hanife’*m*)
Senin gibi kokmuyor

Uşak yöresine ait “Mezar Ardının Kuyusu (4764)” türküsünde bir kişi tarafından vurulup öldürülen Nazife Gelin’in ölümü anlatılır. Türkünün sonunda jandarmaların katili yakalamak için köye geldiği belirtilir:

-4764-

Mezar ardının kuyusu
Çayır çimen kıyısı
Nazife gelini vurmuş
Hamdoların ağası

İndim çeşme başına
Yazı yazdım taşına
Nazife gelini vurmuşlar
Sakırgalı kaşında

Tomafilim geliyor
Dağı taşı deliyor
Haber verin muhtara
Jandarmalar geliyor

Muğla yöresine ait “Hayıtlı’dan Çıktım Da A Canım (2514)” isimli türküde Mustafa isimli bir erkeğin başından geçenler ve sonunda jandarmalar tarafından vurulması anlatılır. Türküde Mustafa’nın başından geçenlere neden olanların Hayıtlı’da bulunan Topal lakaplı bir kişi (dayısı) olduğu bildirilir. Jandarmanın bölükler halinde Mustafa’yı aradığı “*Candarmalar kol kol olmuş / Hayıtlı da yolunda*” dizeleri ile dile getirilmiştir:

-2514-

Hayıtlı’dan çıktım da a canım
Gittim aman yoluma
Hayıtlı’dan çıktım da imanım
Gittim aman yoluma
Candarmalar kol kol olmuş
Hayıtlı da yolunda

Evlerine vardım da a canım
Kapıları kapalı
Evlerine vardım da imanım
Kapıları kapalı
Mustafa’ya sebep olan
Hayıtlı’nın Topalı

Candarma subayı da imanım
Hayıtlı’ya yürüdü
Candarma subayı da a canım

Hayıtlı'ya yürüdü
Hayıtlı'nın dağları da imanım
Kara duman bürüdü
Hayıtlı'nın dağları da a canım
Kara duman bürüdü

Kayseri yöresine ait “Al Bostancı Bir Bostan Ver Hastam Var Aman (353)” türküsünde devriyelere yakalanmaktan korkan bir gencin durumu anlatılır. Devriyeler bulundukları mahalde sürekli dolaşarak güvenliği sağlamakla görevli kolluk birimleridir. Daha önceki türkülerde jandarmaya ve askere yakalanma korkusu dile getirilirken bu türküde ise devriyelere yakalanma korkusundan bahsedilmektedir. Sevdığı kadınla buluşmak isteyen adamı devriyelerin gelip peşine düşmesinden çekincesini şu dizelerle dile getirmektedir:

-353-

Al Bostancı bir bostan ver hastam var amman
Asmanın dibine gelmiş yosmam var
Sen olmasan beni burda ister var amman

Bağlantı:

Amman efeler şu mahlede bir güzel
Devriyeler gelir gelir de peşime düşer

Al Bostancı bir bostan ver yiyeyim amman
Yiyeyim de bu diyardan gideyim
Nazlı yardan ayrı düştüm nideyim amman

Devriyelere yakalanmaktan duyulan çekincenin işlendiği bir türkü de Kayseri yöresine ait “Bahçada Gül Ağacı (1273)” isimli türküdür. Sevdığı kadına kavuşmanın hayalini kuran erkek, bir yandan da devriyelerin gelmesinden ve kendisini yakalamalarından çekinmektedir.

-1273-

Bahçada gül ağacı (Gözelim haydi haydi)
Dibinde iki bacı (Aman nidelim nasıl edelim)

Sinamdaki yaranın (Gözelim haydi haydi)
Sen olursun ilacı (Aman nidelim nasıl edelim)
Devriyeler geliyor nere gidelim

Çiçekler ekiliyor (Gözelim haydi haydi)
Bahçaya dikiliyor (Aman nidelim nasıl edelim)
Sen orada ben burada (Gözelim haydi haydi)
Böyle zor çekiliyor (Aman nidelim nasıl edelim)
Devriyeler geliyor nere gidelim

Kayseri yöresine ait “Binip De Kıratıma Hayladım Dizgin (264)” türküsünde de “*Var mı benim gibi sıladan bezgin / Sılanın dikenı gül oldu bana yar oldu bana*” dizeleri ile devriyelere yakalanma korkusundan artık sılayı terk etmeyi düşünen gencin durumu anlatılır. Türkünün kahramanı İnce Mehmet devriyelere yakalanmamak için sıladan ayrılmayı bile göze almıştır:

-264-

Binip de kıratıma hayladım dizgin
Şahinin payına iner mi kuzgun
Var mı benim gibi sıladan bezgin
Sılanın dikenı gül oldu bana yar oldu bana

Buhurcular atar atar vuramaz
İnce Mehmet dumanından duramaz
Kalk gidelim bu yer bize yaramaz
Şimdi **devriyeler** basarlar bizi tutarlar bizi

Devriyelere yakalanmadan sevgili ile kaçma arzusunun işlendiği bir diğer türkü de Trabzon yöresine ait “Yaylanın Çimenine (193)” isimli türküdür. Sevdığı kadını alıp başka diyarlara götürmek isteyen erkek;

“Asmadan gel asmadan

Fistan giyer basmadan

Kalk gidelim sevdiğim

Devriyeler basmadan” dizeleri ile sevdiği kadını devriyeler gelmeden kaçırmak istediğini dile getirir:

-193-

Yaylanın çimenine
Kuzu yayılır kuzu
Gün de bugünkü gündür
Sallan yosmanın kızı

Bağlantı:

Aman kızı Çaçan kızı
Sen allar giy ben kırmızı
Çıkalım dağların başına
Sen gül topla ben nergizi

Asmadan gel asmadan
Fistan giyer basmadan
Kalk gidelim sevdiğim
Devriyeler basmadan

Bağlantı:

Giresun yöresine ait “Sokak Başı Meyhane (192)” isimli türküde ne olursa olsun sevdiği kızıdan ayrılmak istemeyen gencin gözü karalığı dile getirilir. Devriye görevi yürüten kolluk kuvvetleri etrafını sarsa da sevdiği kızı bırakmak istemeyen genç erkek, bu uğurda hapis yatmayı bile göze almıştır:

-192-

Sokak başı meyhane
Asmadandır kapısı
Ben gözüme aldırdım
On beş sene mapısı

Bağlantı:

Hanım oynasın oynasın
Sür cezveler gaynasın
Hanımı da saran doymasın
Saranda murad almasın

Kara koç boyanır mı
Öpsem yar uyanır mı
İkimiz de sevdalı
Buna can dayanır mı

Bağlantı:
Kale bayırı düzü
Devriye sardı bizi
Hep beraber olalım
Vermiyelim şu gızı

Bağlantı:
Alçacık beden yârim
Sallanıp giden yârim
Seviştik de ayrıldık
Sebebi neden yârim

Mersin yöresine ait “Zeytin Dallarında Tabakam Kaldı (4443)” isimli ağıt türündeki türküde, yöre halkı tarafından sevilen Ali isimli bir gencin ölümünden duyulan acı dile getirilir. Devriyeler tarafından Ali’nin kama yarası ile öldürülmüş olmasından bahsedilir. Her ne kadar türkünün kahramanı olan Ali devriyeler tarafından öldürülmüş olsa da türküde devriyelerle ilgili olumsuz bir durumdan bahsedilmez.

-4443-

Zeytin dallarında tabakam kaldı
Dört yanıma baktım (aman) **devriyeler** sardı
Ali'm kırk kişiden bir haber aldı

Bağlantı:
Uyan Ali'm uyan aman uyanamaz oldum
Kama yarasına efem dayanamaz oldum

Odalar yaptırdım bir uçtan bir uca
İçinde yatmadım (aman) üç gün üç gece
Kurbanlar keseyim geldiğin gece

Devriye görevi yürüten kolluk kuvvetleri türkülerin bazılarında birbirini seven gençlerin yakalanmaktan çekindikleri bir birim olarak karşımıza çıkmaktadır. Edirne yöresine ait “Pınar Başının Gülleri (1648)” isimli türküde de sevdiği kızla gece vakti buluşan erkek, kolluk kuvvetlerinin elinde kandille gezmesinden, devriye atmasından dert yanmaktadır. Gece vakti gizli gizli buluşan sevgililer ellerinde kandille gezen kolluk kuvvetlerine yakalanmaktan çekinmektedirler:

-1648-

Pınar başının gülleri (eşim aman amman)
Şak şak öter bülbülleri
O yârin çıtı pıtı dilleri (eşim aman amman)

Bağlantı:

Elimden aldı ya mendili
Kol bastı söndür kandili
Öperken soldurdun yâri

Pınara vurdum kazmayı (eşim aman amman)
Hanımlar bağlar yazmayı
Nerden öğrendin gezmeyi (eşim aman amman)
Bağlantı:

Kaçarak evlenme metaforunun işlendiği türkülerden bir diğeri de Diyarbakır yöresine ait “Makaram Sarı Bağlar (1179)” isimli türküdür. Türküde birbirine âşık iki gencin hikâyesi anlatılır. Kızın ailesi kızları Asiye’yi sevdiği adamın dışında başka bir adama vermek istemektedir. Bu durumdan rahatsız olan gençler birlikte kaçmaya karar veriler ancak kaçtıkları evin etrafı devriyeler tarafından sarılmıştır. Devriyeler tarafından etrafı çevrilen gençler “*Devriyeler sardı da bizi / Meğer kaderim böyle*” diyerek içinde bulundukları durumu anlatmaya çalışırlar:

-1179-

Makaram sarı bağlar (Oy)
Kız söyler gelin ağlar
Niye ben ölmüşmüyem (Lo)
Asyem karalar bağlar

Bağlantı:

O perde o perde

Zülfün yüzüne perde

Devriyeler sardı da bizi

Meğer kaderim böyle

Makarada ipliğim (Oy)

Asye benim kekliğim

Hiç aklımdan çıkmıyor (Lo)

Tenhalarda gezdiğim

Bağlantı:

Sarı gülü derende (Oy)

İnsaf senin nerende

Kabahat sende değil (Lo)

Sana gönül verende

Devriyelere yakalanmadan kaçmak isteyen gençlerin hâlini anlatan bir diğer türkü de “Lamba Da Şişesiz Yanmaz Mı (894)” isimli Gaziantep türküsüdür. Birbirini seven gençler;

“Asmadan gel asmadan

Cicim fistan geymiş basmadan

Gel buradan kaçalım

Bizi devriyeler basmadan” dizeleri ile kolluk kuvvetlerine yakalanmadan kaçmak istediklerini dile getirirler:

-894-

Lamba da şişesiz yanmaz mı

Cicim bana yar bulunmaz mı (Yallah)

Ben bu dertten ölürsem

Bana da acıyan olmaz mı (Yallah)

Bağlantı:

Alamadım kaşları karayı

Süremedim zevk ile sefayı (Yallah)

Asmadan gel asmadan
Cicim fistan geymiş basmadan (Yallah)
Gel buradan kaçalım
Bizi **devriyeler** basmadan (Yallah)

Devriyelerin baskınından duyulan korkuyu anlatan son türkü de Manisa yöresine ait “Emine’min Hep Yolları Dikine (3328)” isimli türküdür. Bu türküde de “devriyeler basmadan” ifadesi kullanılmış ve birbirini seven iki genç, devriyelere yakalanmadan kaçabilmenin derdine düşmüştür:

-3328-

Emine'min hep yolları dikine
Güzelmışsin Emine'm düşmemişsin dengine

Bağlantı:

Engine gel Emine'm engine
Gadersizsin Emine'm düşmemişsin dengine

Emine'min gapıları asmadan
Gel kaçalım emine'm **devriyeler** basmadan

2.9. Vatan Sevgisi / Kahramanlık

Anadolu’nun zengin kültürel mirası içinde, vatan/bayrak sevgisi ile kahramanlık konularını alan türküler önemli bir yer tutar. Bu türküler, Anadolu insanının yurt sevgisini, millî birlik ve beraberlik duygusunu derin bir içtenlikle ifade eder. Hem bireysel hem de toplumsal duyguları yansıtan bu türküler, halkın millî değerlerine olan bağlılığını ve bu değerler uğruna fedakârlık yapma isteğini anlatır. Vatan ve bayrak sevgisini konu alan türküler, millî birlik ve beraberlik duygularını pekiştirir. Bu eserlerde, milletin bir bütün olarak vatani savunma ve bağımsızlığını koruma iradesi vurgulanır. Anadolu’nun çeşitli bölgelerinden derlenen bu türküler, farklı kültürel unsurların ortak değerler etrafında birleştiğini gösterir. Vatan ve bayrak sevgisi türkülerin birçoğunda işlenen bir konudur. Her ne kadar bu konu ile ilgili birçok türkü yakılmış olsa da bu türkülerin birçoğunda kolluk terimi tespit

edilememiştir. Vatan-bayrak sevgisi temasını işleyen ve içerisinde kolluk terimleri geçen türküler şunlardır:

Iğdır yöresine ait “Asker Olup Vatana Hizmet Eylerem Men (3245)” isimli türküde askere giden erkek hem sevdiği kıza hem de vatanına duyduğu sevgiyi coşkunu bir dille anlatır. Çağrılmadığı hâlde askere gitmekle övünen genç erkek, askere gitmenin vatana hizmet etmenin bir yolu olduğunu anlatır. Vatanına kurban olmak için can atan genç erkek ay yıldızın olan sevdasını haykırır:

-3245-

Asker olup vatana hizmet eylerem men
Çağrılmadan **asker** olup giderem men

Bağlantı:

Giderem gurbet ele yar sana gurban olaram
Gurban olim vatana
Vatanın bayrağına
Onu candan severem
Gurban olim ayına
Ayına yıldızına
Onu candan severem

Goy dolanım başına pervane dek
Salma meni çöllere divane dek

Bağlantı:

Başına döndüğüm Gars'ın ceylanı
Men olmuşam o gözlerin heyranı

TRT THM Repertuarı'na kayıtlı “Mehmetçik” ifadesinin geçtiği tek türkü Amasya yöresine ait “Kilo Kilo Elmalar (3800)” türküsüdür. Bu türküde Amasya'nın gençlerinin yiğitlikleri övülür, Mehmetçiğin şanından coşkulu bir dille bahsedilir:

-3800-

Kilo kilo elmalar
Pazarlarda satarlar

Amasya'nın gençleri (Ley ley ley leylam)
Yürekleri yakarlar
(Hem okur hem yazarlar)

Bahçelere kar gelir
Kilo kilo nar gelir
Amasya'nın gençleri (Ley ley ley leylam)
Akşam eve er gelir

Amasya'nın bardağı
Biri olmasa bir dağı
Mehmediyle şan dolu (Ley ley ley leylam) (Mehmetciği şanlıdır)
Carcurum erat yatağı

Penceresi perdeli
Oldum bende bir deli
Yâre küsmüş gidiyor (Ley ley ley leylam)
Mecnun oldum dön geri
(Yâre küsüp gitmezler)
(Amasya'nın gençleri)

İzmir yöresine ait “Sabah Oluyor Güneş Doğuyor (4042)” türküsünde de vatan uğruna asker olmanın, düşmanla korkusuzca savaşmanın verdiği gururdan bahsedilir. Düşmana sefere çıkan askerlerden övgüyle bahsedilir.

*“Kapının önünde bir binek taşı
Çekin kıratı binsin Binbaşı
Selama durmuş nefer onbaşı
Vatanın uğruna giden Osman'ım”*

dizeleri ile sefere çıkan bir binbaşidan övgü ve saygıyla bahsedilerek sefere çıkan binbaşı önünde selama duran askerlerden bahsedilir:

-4042-

Sabah oluyor güneş doğuyor
Nefere baktım **mavzer** yağıyor

Düşman dedikleri yaman ağlıyor
Vatanın uğruna giden Osman'ım

Bağlantı:

Amanin aman hallerim yaman
İzmir dağlarını bürüdü duman
Amanin aman hallerim yaman
İzmir dağlarını bürüdü duman

Kapının önünde bir binek taşı
Çekin kıratı binsin **binbaşı**
Selama durmuş nefer **onbaşı**
Vatanın uğruna giden Osman'ım

Düşmana karşı korkusuzca savaşan askerlerin kahramanlıklarının anlatıldığı bir diğer türkü de Rumeli yöresine ait “Tuna Nehri Akmam Diyor (452)” türküsüdür. Bu türküde tarihimizde büyük yer edinmiş olan Plevne kahramanı Osman Paşa’dan bahsedilir. Askerinin yanında ordunun başında düşmana Tuna’yı dar eden Osman Paşa’nın kahramanlığı anlatılırken yer yer mübalağa sanatından da faydalanılmıştır:

-452-

Tuna nehri akmam diyor
Kenarımı yıkmam diyor
Ünü büyük Osman **Paşa**
Plevne’den çıkmam diyor

Düşman Tuna’yı atladi
Karakolları yokladı
Osman Paşa'nın kolundan
Beş bin top birden patladı

Kılıncımı vurdum taşa
Taş yarıldı baştan başa
Ünü büyük Osman **Paşa**
Askerinle binler yaşa

Destan türünde okunan ve bir Nizip türküsü olan “Karşı Dağda Kara Tabur Ordu Var Agam Ordu Var (979)” isimli türküde vatan uğruna savaşmanın kutsallığından bahsedilerek, kahramanca vatan savunması yapan yiğitlerin önemine değinilir. Bu türküde Türklük vurgusu yapılarak bu uğurda can vermenin önemine vurgu yapılır:

-979-

Karşı dağda kara **tabur ordu** var agam **ordu** var
Karşı dağda kara çadır ordu var agam **ordu** var
Her yiğidin de yüreğinde derdi var agam derdi var aslan derdi var
Herkesin de vatanı var yurdu var agam yurdu var

Vatan için ben bu dağda gezerim yavrum gezerim aslan gezerim
Türklük namına canımı feda ederim yavrum ederim aslan ederim

Türküler destanlar gibi tarihî olayları ve savaşları da içinde barındıran toplumun hafızasını yansıtan kültürel ürünlerdir. Sıradan olayların anlatıldığı türküler olduğu gibi askerî başarı ve savaşların anlatıldığı türküler de bulunmaktadır. Askerî başarıların ele alındığı türküler o kadar sevilmiş ve halk tarafından benimsenmiştir ki, birçok türkünün farklı yörelerde farklı varyantları ortaya çıkmıştır. İçerisinde kolluk terimleri barındıran bu türkülerden bir tanesi de Osmanlı Devleti padişahlarından Sultan II. Osman’ın Bağdat Seferini konu alan “Genç Osman Türküsü ”dür. Konya (303-306) ve Aydın (451) yörelerine ait varyantları bulunan türküde Genç Osman’ın askerlerinin çokluğu “*Of of askerin bir ucu göründü Van’dan*” dizeleriyle dile getirilir. Çok sayıda askerle Bağdat üzerine yürüyen padişahın korkusuzluğu ve yiğitliği “*Kelle koltuğunda üç gün savaştı / Şehitlere serdar oldu Genç Osman*” dizeleri ile anlatılır:

-303-

Ah evvel Bağdat’a sefer olanda
Dalkılıç yazıldı çıktı Genç Osman

Of of Bağdat’ın kapısını Genç Osman açtı
Gören düşmanların tedbiri şaştı
Kelle koltuğunda üç gün savaştı

Şehitlere serdar oldu Genç Osman

Of of **askerin** bir ucu göründü Van'dan
Kılıcın kabzası görünmez kandan
Bağdad'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman

-306-

Ah evvel Bağdad'a sefer olanda
Dalkılıç yazıldı çıktı Genç Osman

Of Of Bağdad'ın kapısın Genç Osman açtı
Gören düşmanların tedbiri şaştı
Kelle koltuğunda üç gün savaştı
Şehitlere serdar oldu Genç Osman

Of of **askerin** bir ucu göründü Van'dan
Kılıcın kabzası görünmez kandan
Bağdad'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman

-451-

(Aman) Genç Osman dediğin bir küçük uşak
Beline bağlamış ibrişim kuşak (of of)
(Of Of) **Askerin** içinde birinci uşak
Allah Allah deyip geçer Genç Osman (of of)

(Aman) Bağdadın içine girilmez yastan
Her ana doğurmaz böyle bir aslan (of of)
(Of Of) Kelle koltuğunda geliyor Kars'tan
Allah Allah deyip geçer Genç Osman (of of)

(Aman) Bağdad'ın kapısın Genç Osman açtı
Düşmanın cümlesi önünden kaçtı (of of)

(Of Of) Kelle koltuğunda üç gün savaştı
Allah Allah deyip geçer Genç Osman (of of)

(Aman) **Askerin** bir ucu göründü Van'dan
Kılıncın Kabzası görünmez kandan (of of)
(Of Of) Bağdad'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman (of of)

Tarihte yer etmiş kahraman devlet adamlarının anlatıldığı türkülerden biri de yine Kars yöresine ait “Karadağ'da Düşman Topu Patlıyor (1142)” isimli türküdür. Bu türküde Osmanlı Rus Savaşı sırasında Kars, Ardahan ve Sarıkamış'ı düşmandan geri almakla görevlendirilen Halit Paşa'nın kahramanlıkları anlatılır. Askerinin başında en ön saflarda elinde tüfekte savaşan ve Kars'ı düşmandan geri alan Halit Paşa'nın destansı mücadelesi lirik bir dille anlatılır:

-1142-

Karadağ'da düşman topu patlıyor
Asker hücum etmiş Kars'ı alıyor
Hırsınnan hasımımız çatlıyor

Bağlantı:
Vurun evlatlarım Allah aşkına
Şehit olanımız cennet köşküne
Atın aslanlarım Allah aşkına
Şehit olanımız cennet köşküne

Kars'ın kalesinde Yahni Çölü'nde
Asker ilerliyor gümrü yolunda
Halit Paşa önde tüfek elinde

Bağlantı:
Halit Paşa der ki durmayın atın
Düşmanın da kökü gelsin büsbütün
Bozulmuş **ordusu** kaçıyor tutun

Türk askerinin yiğitliği ve kahramanlığının anlatıldığı bir diğer türkü de Kars yöresine ait “Hoş Gelişler Ola (1087)” isimli türküdür. Türküde Halaskargazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Kars’a gelişi tasvir edilir. “*Dönmez Geri Türk’ün Askeri*” dizeleriyle Türk askerinin yiğitliğinden bahsedilir. Vatan ve bayrak sevgisi dile getirilir:

-1087-

Hoş gelişler ola
Mustafa Kemal Paşa
Askerin milletin
Bayrağınla çok yaşa

Bağlantı:
Arş arş arş ileri ileri
Arş ileri marş ileri
Dönmez geri Türk'ün **askeri**
Sağdan sola soldan sağa
Al da bayrağı düşman üstüne

Cephede süngüler
Ayna gibi parlıyor
Doğunun Türk'leri
Bayrak açmış bekliyor

Bağlantı:
Parlayan yıldızın
Âlemi tenvir eder
Cumhuriyet bayrağın
Semalar içre süzer

Bazı türkülerde kahramanlık ve şehitlik iç içe geçmiş vaziyettedir. Kastamonu yöresine ait “Gide Gide Gitmez Oldu Dizlerim (5156)” türküsünde Türk-Yunan

Harbine katılan askerimizin gösterdiği kahramanlıklardan bahsedilirken vatan uğruna şehit olmanın kutsiyetine değinilir:

-5156-

Gide gide gitmez oldu dizlerim
Ağlamaktan görmez oldu gözlerim
Ben sılamın yollarını gözlerim

Git oğlum git sakın dönme sen geri
Perişan olsun Yunan'ın **askeri**

Gide gide yol buradan ayrıldı
Gitme deyi yar boynuma sarıldı
Bize kısmet gurbet elde verildi

Bu hasretlik yine büktü belimi
Saramadım top kâküllü yârimi

Kütahya'yı siyah duman bürüdü
Türk Askeri her cepheden yürüdü
Çetelere hücum emri verildi

Git oğlum git sakın dönme sen geri
Perişan olsun **Yunan'ın askeri**

Gide gide kundurama kum doldu
Kum da değil yüreğime kan doldu
Zalim düşman ciğerime dert oldu

Git oğlum git selvi boyun göreyim
Milletime seni **şehit** vereyim

Osmanlı divan şiiri geleneğine bağlı olarak yakılmış olan Sivas yöresine ait
“Saba Mülkün Verir Bade (809)” isimli türküde hem aşk hem de askerî kahramanlıklar

benzetmeler kurularak bir arada işlenmiştir. Anadolu ve Balkanları ifade eden Rum diyarı Osmanlı'da büyük bir öneme haizdi. Rum diyarına serasker olmak yapılacak fetihler bakımından büyük bir öneme sahipti. Seraskerlik makamı başkomutanlık makamına tekabül ettiği için nüfuz olarak da büyük bir öneme sahipti. Sivas yöresine ait "Saba Mülkün Verir Bade" isimli türküde;

"Olalım Rume serasker

Çekildi Şama hak yeksar

Habeş de kesti çok sevar" dizeleri ile İslam ordularının Şam ve Habeş'teki başarılarına atıfta bulunularak aynı fetihlerin Rum diyarında da süreceğine olan inanç dile getirilmiştir.

-809-

Saba mülkün verir bade
Dağıttıkça sabada zülfün
Yıkar Çin mülkünü de ahır
Harabeyler hata zülfün (yar)

Olalım Rume **Serasker**
Çekildi Şama hak yeksar
Habeş de kesti çok sevar
O mehdimacara zülfün (yar)

Boyun serv-i revan etmiş
Dühanı erdühan etmiş
Acam yana giryan etmiş
İran üzre beha zülfün (yar)

Diyarı zülmatı seyran
Eder İskenderi devran
Lebindir çeşmeyi giryan
Hızırdır rehnuma zülfün (yar)

Buhari balhı hıgırmana
Haber gitti Horasan'a

Düşüp pazarı tarhana
Senin İran hoda zülfün (yar)

2.10. Düşman Askerinin Tasvir Edilmesi

Türkülerde kolluk birimleri tasvir edildiği gibi Türk milletine düşmanlık yapan, savaşlarda Türk halkına ve Türk askerine zulmeden yabancı düşman askerleri de tasvir edilerek konu edilmiştir. TRT THM Repertuarı'ndaki türkülerde geçen ve düşman askerlerini tasvir etmek amacıyla kolluk terimlerinin kullanıldığı üç türkü bulunmaktadır. Bu türkülerden ilki Rumeli yöresine ait “Vidin Dedikleri Metin Kasaba (5306)” isimli türküdür. Bu türküde Rus askerinin Türk halkına yaptığı zulümden bahsedilirken Rus askerleri kasaba benzetilmiştir:

-5306-

Vidin dedikleri metin kasaba
Kesilan kellalar gelmez hesaba
Urus'un askeri döndü kasaba

Bağlantı (1):

Serbest:

Aman padişahım yesir düştüksen de bilesin
Fermanını gönder bizi elden alasın

Vidin'in tarihi bilmem kaç asır
On yedi bin kız gelin Vidin'de esir
Babalar evlatlar hepimiz mahsur

Bağlantı (2):

Aman padişahım yesir düştük bağrın taş mıdır
İmdadınız yetişmedi yollar kış mıdır

Vidin'in içinde kırılmaz buzlar
Hep esir edildi gelinlik kızlar
Anneler babaların ciyeri sızlar

Bağlantı (1):

Vidin'in etrafı dolanır sazlar
Üstten uçar durnalar ve hem de kazlar
Şehit oldu nice gelinler kızlar

Bağlantı (2):

Atılan güller vermez hiç ara
Kadı ile müftü verdiler vira
Ulah beklerimiş böyle bir sıra

Düşman askerinin tasvir edildiği bir diğer türkü de Uşak yöresine ait “Kütahya'yı Kara Duman Bürüdü (4761)” isimli türküdür. Bu türküde Kurtuluş Savaşı sırasında Kütahya ve Uşak yöresinde Türk askerinden kaçarken her tarafı yakıp yıkan Yunan askerinden bahsedilir. Türk ordusu karşısında kaçacak delik arayan ve perişan olan Yunan askerinin durumu şu şekilde anlatılır:

-4761-

Kütahya'yı kara duman bürüdü
Üç yüz atlı beş yüz yaya yürüdü
Ciğerlerim mosmor oldu çürüdü

Bağlantı:

Vur aslan vur vur da dönme sen geri
Perişan olsun **düşmanların askeri**

Gide gide gitmez oldu dizlerim
Ağlamaktan görmez oldu gözlerim
Çetelere geçmez oldu sözlerim

Düşman askerinin tasvir edildiği son türkü de Aydın yöresine ait “Aydın İçinde Kapalı Çarşı (3450)” isimli türküdür. Bu türküde de Yunan askerinin İzmir'e doğru kaçıışı ve Türk askerinin Yunan üzerine yürüyüşü anlatılır:

-3450-

Aydın içinde kapalı çarşı
(Yürü hey) Cafer sen de yürü düşmana karşı
Düşman askeri kaçıyor İzmir'e karşı
(Yürü hey) Cafer sen de yürü düşmana karşı

Germencik'in içinde toplar kuruldu
Aslan cafer sol yanından (aman aman aman) vuruldu
Varır söylen anama (da) yollara bakmasın
Çuha şalvarlarıma düğmeler takmasın

-5083-

Maştanlı'ya geldi ya Hüseyin'im yan basa basa
Karakoldan çıktı ya Hüseyin'im kan kusa kusa

Maştanlı içlerinde Hüseyin'im izin mi kaldı
Selime İnge'nin tülbindinde gözün mü kaldı

Maştanlı içlerinde Hüseyin'im diz çöküp durdu
Minço da candarma Hüseyin'i arkadan vurdu

2.11. Şehitlik

Şehit kelimesi Arapça kökenli bir kelimedir. Arapça'dan Türkçeleşmiş Kelimeler Sözlüğünde; “din, iman, vatan ve namus gibi mukaddes değerler uğruna savaşıırken ölen Müslüman kimse” (Ermiş, 2008, s. 600) olarak tanımlanan şehit kelimesi güncel Türkçe sözlükte ise “kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse” olarak tanımlanmaktadır (URL-10). Terim anlamı olarak ise Allah yolunda öldürülenlere şehit denir (Kurt, 2012, s. 190-193).

Şehitlik, İslam inancında en yüce mertebelerden biri olarak kabul edilmektedir. Bu kavram, yalnızca bir ölüm biçimi olmayıp aynı zamanda Allah yolunda canını feda etmenin, inancını ve vatanını korumanın en üstün ifadesidir. Şehitlik hem dinî hem de millî bir değer olarak toplumun hafızasında derin izler bırakan bir kavramdır.

Vatan için, devlet için, bayrak için can veren şehitler, ölümlerinin ardından unutulmazlar. Şehitlerin isimleri hatıralarının yaşatılması amacıyla aile fertleri tarafından yeni doğan bebeklere verilir. Şehitlerin hatıralarının yaşatılması sadece aile fertlerinin eylemleri ile sınırlı değildir. Şehitlerin isimleri hatıralarının yaşatılması amacıyla park, bahçe, sokak, okul gibi yerlere verilir. Şehitlerin adına çeşmeler, şadırvanlar yaptırılır (Aslan–Türksever, 2015, s. 43). Son dönemlerde polis ve jandarmaya ait zırhlı araçlara şehitlerin ismi yazılarak, şehitlerin isimleri ekip araçlarında da yaşatılmaktadır. Şehitler adına şiirler yazılır, türküler yakılır. Bu toplumun onlara minnet borcunu ifade etmenin bir biçimidir. TRT THM Repertuarı’nda yapılan taramada şehitlikle ilgili tespit edilen türküler şunlardır:

Erzurum’dan derlenen “Eledim Eledim Höllük Eledim (1299)” türküsünde oğlunu askerde şehit veren bir annenin yürek yakan feryadı dile getirilir. Bin bir zorlukla yetiştirip askere gönderdiği oğlunun geri gelmediğini söyleyen anne, şehit oğlunun arkasından ağlayıp feryat ettiği için ehli din sahibi olan kimselerin de kendisini kınamamasını ister:

-1299-

Eledim eledim höllük eledim
Aynalı beşikte (canan) bebek beledim
Büyüttüm besledim **asker** eyledim
(Yandı ciğerim canan buna ne care)
Gitti de gelmedi canan buna ne çare

Bir güzel simadır aklımı alan
Aşkın sevdasını canan serime salan
Bizi kınamasın ehli din olan
Gitti de gelmedi canan buna ne çare

Sakarya yöresine ait “Kura Kâğıtları Aklı Kareli (5153)” isimli türküde Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde askere alma işlemlerinde uygulanan kura uygulaması geçmektedir. Kura usulüne göre askere alınan erkekler beş sene zorunlu askerlik yaparken yedi sene de yedek kuvvet olarak askerlik yapmaktaydı (Cengiz, 2017, s. 51-57). Bu durum türküde “askere gidenlerin yüreği bereli” şeklinde ifade

edilmiş ayrıca; “*Ağlar annem ağlar gelmez ölürüm / Devletin yoluna kurban olurum*” dizeleriyle devlet uğruna şehit düşmenin kutsiyetine vurgu yapılmıştır:

-5153-

Kur’a kâğıtları aklı kareli
Kimi **şehit** düşmüş kimi yareli
Askere gidenin yüreği bereli

Bağlantı:

Aman dostlar ben dünyama doymadım
Eller gibi yar koynunda durmadım

Kur’a kâğıtları allı yeşilli
Ben babama ısmarladım eşimi
Söylen ağlatmasın kız kardeşimi

Bağlantı:

Ağlar annem ağlar gelmez ölürüm
Devletin yoluna kurban olurum

Talim ettiğimiz bir kısık dere
Sallama kırbacın her yerim yara
Sorun **binbaşıya** sılamız nere

Bağlantı:

Ağlar annem ağlar gelmez ölürüm
Devletin yoluna kurban olurum

Ölümü göze alarak Zemun vilayetine askere giden genç erkeğin annesine bir nevi veda mektubu olan “Zemun Zemun Allı Zemun (3267)” isimli Rumeli türküsünde Zemun’da askerlik yapmanın zorlu koşullarına vurgu yapılır. Vatana kurban edilen gencin arkasından ağlayıp acı çeken anne, binbaşılardan darılmamalarını ister ve “*Asker oğlum kurban gitti / Kilit vurun kapısına*” diyerek oğluna veda eder:

-3267-

Zemun Zemun allı Zemun
Taşın toprak karlı Zemun
Ben Zemun'a varacağım
Ben Zemun'da kalacağım

Zemun yolu uzun urgan
Üstümüzde yoktur yorgan
Ağla beni anneciğim
Ben Zemun'da kaldım kurban

Zemun yolu gezilir mi?
Tabur yola dizilir mi?
Ağla beni anneciğim
Zemun'a dek gezilir mi?

Çektım Zemun'un düzüne
Şımayzeri aldım dizime
Dediler düşman geliyor
Ölümü aldım gözüme

Karavanalar çalıyor
Binbaşılar darılıyor
Darılmayın **binbaşılar**
Can ciğerden ayrılıyor

Mapushane kapısına
Nail oldum yapısına
Asker oğlum kurban gitti
Kilit vurun kapısına

2.12. Kolluk Kuvvetlerinin Birini Vurması

Anadolu sahası türküleri, toplumun ortak duygularını, deneyimlerini ve tarihî olaylarını yansıtan zengin bir ifade biçimidir. Kolluk kuvveti mensuplarının birini vurması gibi trajik olaylar, halkın derin üzüntü ve karmaşık duygularını ifade eden türkülerde işlenmiştir. Bu tür türküler, sadece bireysel acıları değil, aynı zamanda toplumsal travmaları ve adalet arayışını da dile getirir. Askerin birini vurması üzerine yazılan türküler, genellikle derin bir hüznün ve yas atmosferi taşır. Bu tür olaylar, askerin görevi sırasında yaşanan bir çatışma veya yanlış anlaşılma sonucu meydana gelebilir. Türkülerde, bu tür trajik olayların ardından yaşanan acı, kayıp ve yas dile getirilir. Söz konusu türküler, halkın ortak duygularını ve toplumsal hafızayı canlı tutar.

TRT THM Repertuarı'nda yapılan taramalarda kolluk kuvvetlerinin ateş açması sonucu vurulma konusu işleyen beş adet türkü tespit edilmiştir. Bu türkülerden en meşhur olanı TRT THM Repertuarı'nda 2607 sayısıyla kayıtlı Muğla-Bodrum yöresine ait olan Çökertme türküsüdür. Bu türküde dönemin Bodrum yöresinde halk tarafından çok sevilen Halil isimli bir gencin bir nedenle kanun kaçağı durumuna düşmesi ve bu yüzden jandarmalar (kolcular) tarafından vurulmasının hüznü öyküsü anlatılır:

-2607-

Çökertme'den çıkdım da Halil'im aman başım selamet
Bitez de yalısına varmadan Halil'im aman koptu kıyamet
Arkadaşım İbrahim **Çavuş** Allah'ıma emanet

Bağlantı:

Burası da aspat değil Halil'im aman bitez yalısı
Ciğerime ateş saldı telli kurşun yarası

Güvertede gezer iken aman kunduram kaydı
İpekli mendilimi Halil'im aman ürüzgar aldı
Çakır da gözlü Gülsüm'ümü aman **kolcular** aldı

Bağlantı:

“Salkuya İçinde Bre A Ninem Bir İnce Kaldırım (331)” isimli Rumeli türküsünde Salkuva yöresinde halk tarafından sevilip sayılan Ali Yazıcı isimli bir gencin zaptiyeler tarafından vurulması anlatılır. TRT THM Repertuarı’nda kolluk kuvvetlerine dolaylı yoldan bile olsa ilk kez beddua edilen türkü de bu türküdür:

*“Dimedim mi sana bir Ali Yazıcı’m inme de ovaya
Zaptiyeler pusu kurmuş Yazıcı’mı da vurmaya
Sallan kavak sallan da çınar dalında kurusun
Ali Yazıcı’yı da uranın elleri kırılsın”*

dizeleri ile Ali Yazıcı’nın ölümünden duyulan acı ve ona kıyanlara duyulan öfke dile getirilmiştir. Bu yönüyle bu türküyü Ali Yazıcı’nın sevdiği bir kadın veya aile yakınlarından biri de yakmış olabilir.

-331-

Salkuva içinde bre a ninem bir ince kaldırım
Ali Yazıcı’mı da urmuşlar gidin kaldırın

Bağlantı:

Demedim mi sana bre Ali Yazıcı’m inme de ovaya
Zaptiyeler pusu kurmuş Yazıcı’mı da urmaya

Sallan kavak sallan da çınar dalinde kurusun
Ali Yazıcı’yı da uranın elleri kırılsın

Bağlantı:

Salkuva içinde bre a ninem bir yeşil çadır
O çadırın içinde bre a ninem bir babayığit yatır

Bilecik yöresine ait “Aralıktan Candarmalar Bakıyor (3112)” isimli türküde jandarma tarafından vurularak yaralanan bir gencin duyguları dile getirilmektedir. Yaralı genç türküde kendisine doktorların baktığını ve bir an önce iyileşip yârine kavuşmayı dilemektedir:

-3112-

Aralıktan **candarmalar** bakıyor
Candarmanın kurşunu beni yakıyor

Hastalandım bana doktor bakıyor

Bağlantı:

Engin dağlar dumanlı dağlar engine

Kız güzel amma düşememiş dengine

Yükümdeki elma değil alıçtır

Üç aşağı beş yukarı savuştur

Kadir Mevlam beni yare kavuştur

Kahramanmaraş yöresine ait “Kale Benim Kar Benim (4950)” isimli türküde kanun kaçağı konumunda olan ve jandarmalar tarafından vurulan Ömer isimli gencin hikâyesi anlatılır. TRT THM Repertuarı’nda hikâyesi bulunan ender türkülerden biri olan türkünün hikâyesi şu şekildedir:

“Ömer, Gürün’ün Celikenyurt (şimdiki Yazıyurdu) Köyü’ndendir. Bu köyde Saltoğlu soyadını taşıyanlar onun akrabaları olurlar. Ömer’in küçük kardeşi Arif, Gülbahar adlı bir hanımla yakınlık kurar ama bu hanımın akrabalarından Minikler’in İbrahim silahla Arif’i ayaklarından vurup yaralar. Ömer’in İbrahim’den intikam alacağından çekinen ailesi bu olayı Ömer’den gizler. Günlerden bir gün Arif ayağındaki yarayı temizleyip sararken Ömer bunun farkına varır. Annesi, “Attan düştü de böyle oldu” diye bahaneler uydurmuşsa da Ömer buna inanmaz, işin aslını öğrenince de Minikler’in İbrahim’in peşine düşer, bir inşaat işinde duvar örerken onu 9 yerinden vurarak öldürür. Bu olayda Ömer’e 7 yıl hapis cezası verilir ama o teslim olmaz, kaçak duruma düşer. Bu arada Ömer, Afşin’in Kerevin Köyü’nden Dudu adlı bir kızla nişanlıdır. Fakat 7 yıl hapislik, kaçaklık vs. Dudu’nun işine gelmez, etrafın da öğütlemesiyle Dudu, Ömer’i bırakıp başka bir delikanlıya kaçır. Bu kez Ömer nişanlısını kaçırın adamın peşine takılır ve onu takibe alır. Nihayet asker sevkiyatı sırasında, Elbistan-Maraş arasında “Kısık” denilen yerde nişanlısını kaçıranı yakalar. Askerlerle Ömer arasında şiddetli bir çatışma başlar. Ömer bu hengamede muhatabını yaralayıp şarampole yuvarlar. Kendisinin de atını vururlar ama Ömer heybesini, yamçısını alarak oradan kaçıp kurtulmayı başarır. Bunun olay üzerine Ömer için “vur emri” çıkartılır. 1931 yılında, ekin biçim zamanı Celikenyurt Köyü’nün arkasında “Yoncalık” denilen yerde jandarmalar Ömer’e pusu kurarlar. Ömer, Yoncalık’ta gezerken Maraşlı bir jandarma onu görür ve silahını ateşler ama ona kıyamadığından kurşunu üzerinden aşırır. Ömer, kurşunun geldiği tarafa bakar bakmaz öteki jandarma Kayserili Hakkı, Ömer’in ağzında parlayan altın dişi nişan alıp ateş eder ve Ömer’i orada vurup öldürür.” (URL-8).

-4950-

Kale benim kar benim (uy uy)
Ayva benim nar benim (uy uy)
Ak çardakta salınan (uy uy)
Suna boylu yar benim (aman)

Bağlantı:

Şen dağlar uy uy
Yaylalar uy uy
Sevdiğim uy uy

Yoncalığın cılga yolu
Birbirine kavuşuyor
Seni vuran **jandarmalar**
Elvanınan savuşuyor

Jandarmalar tarafından yaralanarak yakalanan Musa isimli bir gencin vurulmasından duyulan acıyı anlatan Denizli yöresine ait “Haydi Musa’m Akmalı Çamlar (5198)” isimli türküde sevdiğinin yaralanmasına üzülen kadın “*Ben neyleyim atını / Bana Musa Bey’imi gönderin*” diyerek bir an önce sevgilisinin iyileşip kendisine gelmesini beklemektedir.

-5198-

Haydi Musa’m akmalı çamlar
Yaktı da beni **candarmalar**
Ben vuruldum ölürsem
Ah Melek Hanım’ım ağlar
(Yar Melek Hanım’ım ağlar)

Altınımı bozdurun
Atımı da babama gönderin
Ben neyleyim atını
Bana Musa Bey’imi gönderin
(Bana Musa Bey’imi gönderin)

2.13. Kolluk Kuvvetlerine Duyulan Hayranlık

Türküler, halkın duygularını ve düşüncelerini en içten ve samimi şekilde ifade eden eserlerdir. Bu tür eserlerde kolluk kuvvetlerinin cesareti, fedakârlıkları ve vatan sevgileri kadar, onların yakışıklılığı ve güzellikleri de bazen dile getirilir. Bu tür türkülerde, kolluk kuvvetlerinin fiziksel özellikleri ve karizması ön plana çıkarılır. Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde, kolluk kuvvetlerine duyulan hayranlık sadece görevleri ve cesaretleriyle sınırlı kalmaz. Özellikle genç kızlar ve kadınlar, köye gelen yakışıklı jandarma veya polis memurları için onları güzelleyen türküler yakar. Bu tür türküler, kolluk kuvvetlerinin fiziksel özelliklerini ve karizmalarını öne çıkararak, onların toplum içindeki özel yerini ve halkın gözündeki değerini yansıtır. Yakışıklı jandarmalar ve polisler, türkülerin hayranlık duyulan kahramanları olarak halkın kalbinde yer ederler. 1932 yılından sonra kadın polislerin de emniyet teşkilatında polis olarak görev alması ile birlikte güzel kızların polis olması ile ilgili türkülerin de repertuvara girdiğini görmekteyiz. Kolluk kuvvetlerine duyulan hayranlığın yansıması olan bu türküler kolluk kuvvetlerinin görevlerinin yanında, onların insani yönlerini ve halkla olan duygusal bağlarını da gözler önüne serer. Bu eserler, halkın kolluk kuvvetlerine olan hayranlığını ve sevgisini ifade etmenin bir yolu olarak, kültürel mirasımızda özel bir yer tutar.

Asker eşi olmak birçok genç kızın hayalidir. Hem sabit bir geliri olması hem de resmî üniformanın gençlerin gözündeki yüksek değeri asker erkeklerin cazibelerinin artmasını sağlar. “Yol Üstüne Kuruverdim Kazanı (1835)” isimli Eskişehir türküsünde de genç kızlar, kendilerine okuma yazma bilen kültürlü eşler istediklerini söyleyip evlenmek istedikleri gençlerin çavuş ya da teğmen olmasını isterler. “*Yol üstüne kuruverdim dermeni / Ben isterim Çavuş ile Teğmeni*” diyerek evlenmek istedikleri eş adaylarının mesleklerini, hatta rütbelerini söylerler:

-1835-

Yol üstüne kuruverdim kazanı

Ben isterim okuyanı yazanı

Bağlantı:

Oğlan yekte kızlar oynamakta

Ne olursa olsun delikanlılıkta

Yol üstüne kuruverdim dermeni
Ben isterim **çavuş** ile **teğmeni**

Bağlantı:

Yol üstüne kuruverdim pazarı
Ben istemem şaşkın şaşkın gezeri
Bağlantı:

Yüzbaşı rütbesi türkülerde özellikle asker eşi kadınlar tarafından övgüyle bahsedilen bir terim olarak kullanılmaktadır. Çavuş ve teğmene göre daha üst rütbe olan yüzbaşı, türkülerde kadınların ağzında gurur kaynağı olarak kullanılırken, erkekler arasında ise çoğunlukla çatışma ortamındaki bir görevliyi anlatmak için kullanılmaktadır (Yiğit, 2022, s. 27).

-4915-

Boztepenin başında (anam)
Yar oturmuş saz çalar
Allah ben nasıl edim (anam)
Dar geliyor gopçalar

Boztepenin başında (anam)
Yuvarladım boncuğu
Ne dertlere düşürdün (anam)
Benim gibi çocuğu

Boztepenin başında (anam)
İnek yayarım inek
A gız senin yüzünden (anam)
Yedim yüz elli deynek

Boztepenin başında (anam)
Kuzu yayarım kuzu
Dün gece neredeydin (anam)
Seni zalımın kızı

Boztepenin düz taşı (anam)
O da denize karşı
Ben yarimi gönderdim (anam)
Askerlere yüzbaşı

Boztepe beri bakar (anam)
Suyu bulanık akar
Delikanlı dururken (anam)
İhtiyara (gocamana) kim bakar

Polislik ve askerlik daha çok erkekler tarafından icra edilen meslekler olarak akla gelse de bu meslekleri icra eden genç kızlar da bulunmaktadır. Memur sayısının fazla olduğu başkent Ankara'ya ait “Şu Kavak Meşe Kavak (2830)” isimli türküde de genç erkekler “*Güzel kızlar polis olmuş / Hemen teslim olalım*” diyerek polis kızlarına olan hayranlıklarını dile getirmektedir.

-2830-

Şu kavak meşe kavak
Dalını döşe kavak
Yarım (de) gölgende yatmış
Sen binler yaşa kavak

Bağlantı:
Aman aman kecliğim
Gerdana gül ektiğim
Yeter senin elinden
Bunca zaman çektiğim

Limonum portakalım
Yalvarırım kalalım
Güzel kızlar **polis** olmuş
Hemen teslim olalım

Bağlantı:
Kavak senden uzun yok
Dalların çok üzüm yok
Küstürdüm de gönderdim
Gel demeye yüzüm yok

Burdur yöresine ait “On İkidir İmanım Aman Şu Burdur’un Dermeni (1509)” isimli türküde “*Olalım olalım efem zeybek olalım / Güzel de kızlar polis olmuş aman teslim olalım*” ve Bolu yöresine ait “Evleri Var Karşımızda (4650)” isimli türküde “*Karakola gidelim / Naciye Hanım polis olmuş / Hemen teslim olalım*” dizeleriyle benzer duygular dile getirilmiştir.

Cumhuriyet dönemine ait olduğu anlaşılan bu türkülerde kadınların da polis olarak hayata atılması ve çalışma hayatında yer almasının teşvik edildiği değerlendirilmektedir.

-1509-

On ikidir imanım aman şu Burdur’un dermeni
Dermenciye aman nasıl gönül vermeli
Ya kendisi imanım aman ya kellesi gelmeli
Ay karanlık aman görünmüyor izimiz
Üç kardeşiz aman kurban gitsin birimiz

Bağlantı:
Olalım olalım olalım efem zeybek olalım
Güzel de kızlar **polis** olmuş teslim olalım

Bir incecik imanım aman yolum gider dermene
Oturmuşlar aman çayır ile çimene
Hem severim imanım aman hem koklarım kime ne
Al karanfil aman mor şişeden ıslanır
Birgün olur aman deli gönül uslanır

-4650-

Evleri var karşımızda aman aman
Sevdası var başımızda
Uzak değil komşumuzda

Bağlantı:

Akan da çaylar bulanır mı
Ah deli gönül uslanır mı
Haydin haydin gidelim
Karakola gidelim
Naciye Hanım **polis** olmuş
Gidip teslim olalım

Bağlantı:

Evlerinin önü harman aman aman
Harmanda okunur ferman
Dizimde kalmadı derman

Genç kızların kendilerini naza çektikleri ve sevdikleri kişileri çok defa peşlerinden koşturmalarını konu alan türküler vardır. Antalya yöresine ait “Şu Maşadın Kızları (799)” türküsünde de genç kızlar kendilerini naza çekmekte, gözlerini yükeklere çevirmektedir. “*Ocakbaşı düzbaşı / Ben istemem yüzbaşı / Olursa Paşa olsun / Dosta düşmana karşı*” diyerek yüzbaşı olan bir damat adayı bile istemediklerini evlenecekleri kişinin ancak bir paşa olmasını mizahi bir dille dile getirirler.

-799-

Şu maşadın kızları
Balgın bakar gözleri
Gözlerine bakarken
Kaybettim öküzləri

Beyle m’olur asmaların direği
Bir oğlumu edemedim güveyi

Entarisi beyazlı
Geliyor nazlı nazlı
Bakmayın çalımına
Evinin üstü sazlı

Nerelisin kömür gözlüm nereli
Verem oldum sana gönül vereli

Ocak başı düz başı
Ben istemem **yüzbaşı**
Olursa **paşa** olsun
Dosta düşmana karşı

Beyle m'olur asmaların direği
Bir oğlumu edemedim güveyi

Kıyaslama yoluyla daha yüksek rütbedeki eş adayının istendiği bir diğer türkü de Yozgat yöresine ait “Kuşburnuyu Budarlar (704)” türküsüdür. Çavuş rütbesinin bir üst rütbesi olan onbaşı rütbesinin eş adayı olarak tercih edildiği türküde “*Ben istemem onbaşı / Olursa çavuş olsun / Dosta düşmana karşı*” dizeleriyle çavuş rütbeli bir eş tercih edildiği belirtilir:

-704-

Kuşburnuyu budarlar
(Hoydah) ıskın sürmesin deyi
Bizi burdan koğarlar
(Hoydah) Güzel sevmesin deyi

Bağlantı:
Kız geline bak geline
Kınalar yakmış eline
Gelin kurban olayım
Seni bana verene

Havuz başı su başı
(Hoydah) ben istemem **onbaşı**
Olursu **çavuş** olsun
(Hoydah) dosta düşmana karşı

Bağlantı:
Denize dalayım mı?
(Hoydah) Bir balık avlayım mı?
Ay doğdu şafak attı
(Hoydah) daha yalvarayım mı?

Kadınlar bazı türkülerde kendilerini naza çekerken bazı türkülerde de sevdikleri adama sevgilerini haykırmaktan çekinmezler. Bir İstanbul türküsü olan “İstanbul’dan Üsküdar’a Yol Gider (1110)” isimli türküde muhtemelen Fatih civarında oturan kadın, Üsküdar’dan gelip giden çavuş sevgilisinin yollarını hasretle beklemekte, sevdiği adamın yollarını gözlemektedir. “İstanbul’la Üsküdar’ın arası / Yaktı beni kaşlarının karası” dizeleriyle çavuş sevgiliye olan hayranlık dile getirilir:

-1110-

İstanbul’dan Üsküdar’a yol gider (Yol gider **çavuş** yol gider)
Hanımlara deste deste gül gider (Gül gider **çavuş** gül gider)

Bağlantı:
Yandım **çavuş** yandım senin elinden (Elinden **çavuş** elinden)
Çok sallanma kasatura da fırlar belinden (Belinden **çavuş** belinden)

İstanbul’dan üç mum aldım yakmaya (Yakmaya **çavuş** yakmaya)
Yakıp yakıp yar yoluna bakmaya (Bakmaya **çavuş** bakmaya)

Bağlantı:
İstanbul’la Üsküdar’ın arası (Arası **çavuş** arası)
Yaktı beni kaşlarının karası (Karası **çavuş** karası)

Kadınların kendilerine naza çekip sevdiklerine yüz vermediği türküler olduğu gibi kolluk kuvveti mensuplarının da kimi zaman kadınlara yüz vermeyip

bakmadıklarından şikâyet edilen türküler de vardır. Kilis yöresine ait “Ufacık Taşınan Kale Yapılmaz (3607)” ve Gaziantep yöresine ait “Kapımın Önünden Gelir Geçersin (3918)” isimli türkülerde bir yeniçeriye gönlünü kaptıran ve büyük bir hayranlıkla yeniçerinin kendisine cevap vermesini bekleyen bir kadının duyguları dile getirilir:

-3607-

Ufacık taşınan kale yapılmaz
Penceresi yüksektir yare bakılmaz
Bir yar sevmeyinen dünya yıkılmaz

Bağlantı:

Atma bu taşları ben yareliyem
El alem al giymiş ben kareliyem

Kapımın önünden gelir geçersin
Karanfil kokulu tütün içersin
Ne Beni alırsın ne vaz geçersin

Bağlantı:

Kapımın önünde bir **yeniçeri**
Ayağı çizmeli başı keçeli
Yalvardım yakardım girmez içeri

-3918-

Kapımın önünden gelir geçersin
Karanfil kokulu tütün içersin
Ne beni alır ne vaz geçersin

Bağlantı:

Atma bu taşları ben yaralıyam
Elalem al giymiş ben karalıyam

Kapımın önünde bir **yeni çeri**
Yalvardım yakardım aldım içeri

Ayağı çizmeli başı keçeli

Bağlantı:

Kapımın önünde üç okka kiraz

Bir yanı kırmızı bir yanı beyaz

Ak gerdan üstünden öpmeli biraz

2.14. Diğer Konular

Yukarıda başlıklar hâlinde gruplandırılan konuların dışında kalan ve kolluk terimlerinin kullanıldığı türkü metinlerinde ele alınan farklı konular da bulunmaktadır. Bazen bir lakap bazen yalnızca bir askerî terim bazen de bir sevda türküsünde teşbih yapmak amacıyla kullanılan kolluk terimleri de vardır. Bu terimlerin geçtiği türküler bu başlık altında detaylı olarak incelenmiştir:

TRT THM Repertuarı'nda 2623 sıra numarası ile kayıtlı “Geceler Zar Geceler” isimli Kerkük türküsünde ases (gece bekçisi) terimi kullanılmıştır. Gece bekçisi, adından da anlaşılacağı gibi gecenin sessizliğinde, sokakları, mahalleleri koruyan ve sabırla sabahı bekleyen bir kişidir. Bu yönüyle, türkülerde yalnız kalan, sevdiğine kavuşamayan ya da hasret çeken kişilerin ruh hâlini yansıtır. Aşk acısı çeken bir âşık, gece bekçisinin sessizliğinde kendi iç dünyasına yolculuk yapar, sabırla bekler, fakat çoğu zaman umutsuz bir bekleyişin içinde kaybolur. Halk edebiyatında sıkça karşımıza çıkan kader anlayışı, gece bekçisi metaforuyla da kendini gösterir. Bekçi, her gece görevini yapar, karanlıkta dolaşır, bazen yağmurda, bazen ayazda sabreder. Bu durum, insanın hayat karşısındaki çaresiz bekleyişini anlatan güçlü bir benzetmedir.

-2623-

Geceler zar geceler (esmer halların gösterir)

Mene zinhar geceler (koynun kucağın gösterir)

Ay battı ülker doğdu (esmer yanağın gösterir)

Gelmedi yar geceler (koynun kucağın gösterir)

Bağlantı:

Susuzam su isterem (esmer halların gösterir)

Yatmağa yer isterem (koynun kucağın gösterir)

Gecenin yarısı da (esmer halların gösterir)
Yar ömrüm varisidi (koynun kucağın gösterir)
İki gözüm insaf et (esmer yanağın gösterir)
İnsaf din yarısıdı (koynun kucağın gösterir)

Bağlantı:

Geceler ases menem (esmer halların gösterir)
Bineva bikes menem (koynun kucağın gösterir)
Can erdim cefa çektim (esmer yanağın gösterir)
Emeği abes menem (koynun kucağın gösterir)

Her ne kadar gece bekçisi metaforu genellikle yalnızlık ve hüznle ilişkilendirilse de içinde umut barındıran bir anlam da taşır. Çünkü bekçinin görevi gecenin karanlığında başlar, fakat sabaha ulaşmak için sabırla görevine devam eder. Bu, insanın zorluklar karşısında direnmesi, sabırla beklemesi ve sonunda bir aydınlığa ulaşması gerektiğini simgeler. Bekçi sadece boş sokakları bekleyen kişi değildir. Bekçi, türkülerde aynı zamanda sevgilerin kalplerinde taşıdığı aşkın da koruyuculuğunu yapan kişidir. “Ay Gara Çuha Memede Sen (2164)” isimli Azerbaycan türküsünde de “*Ay bu gönlümün pasbanı / Niye bahırsan yanı yanı*” dizeleriyle gönül bekçiliğinden bahsedilmiştir.

-2164-

Ay gara çuha memede sen
Yar bağından ter gül deresen
Bir te cüt çorap ne menedi
Emi gızı can emi gızı

Ay bu gönlümün pasbanı
Niye bahırsan yanı yanı
Demişdin nişan göndercem
Bes o verdiğin vede hanı

Emi gızı can emi gızı

Gözleri Mercan emi gızı
Bir te cüt çorab ne menedi
Emi oğluna gönderesen

Ağ develer yühlendi emi gızı
Ağzı yohşa tihlendi
Gözlerim sennen cevap yoh
Göynüm şeklendi Emi gızı

Alay ve tabur düzeyindeki birliklerin komutasından sorumlu olan binbaşı rütbesi Kocaeli yöresine ait “Kur’a Kağıtları Allı Yeşilli (4328)” türküsüne askerlere liderlik etme ve onların işlemlerinde belirleyici rol oynama vasfıyla konu olmuştur. Türkülerde ele alınmış şeklide binbaşı/komutan bir açıdan askerin kaderini belirleyen bir rütbelidir (Yiğit, 2022, s. 28).

-4328-

Kur’a kağıtları allı yeşilli
Ben babama ısmarladım eşimi
Kim ayletmiş benim kız kardeşimi

Bağlantı:
Ağlar anam ağlar babam gelmez ölürüm
Devletin yoluna kurban olurum

Talim ettiğimiz bir kısık dere
Sallama kırbacını her yanım yara
Sorun **binbaşıya** sılamız nere
Bağlantı:

Kur’a kağıtları Üsküdar aştı
Üçlülerin dörtlülerin tebdili şaştı
Üç aylık gelini bıraktı kaçtı
Bağlantı:

Bazı türkülerde çavuş, onbaşı gibi askerî terimlerin terim anlamı dışında kişilere verilen lakap olarak kullanıldığı da görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında türkülerde en çok kullanılan terim “çavuş” tur. Geçmiş zamanlarda erkeğin askerde aldığı rütbe, tezkere sonrasındaki hayatında gurur kaynağı olmakta, kimi zaman bu rütbe gündelik hayattaki lakabı ve sülale adı hâline de gelmektedir. (Yiğit, 2022, s. 27). “İnönü’nün Hanları (1169)” isimli Isparta türküsünde de “*Süleyman Çavuşu öldüren/Şu ballığın çamları*” dizelerinde askerliğini çavuş olarak yapan Süleyman isimli bir kişinin ölümünden bahsedilmektedir.

-1169-

İnönü’nün hanları

Galdırıverin camları

Süleyman **Çavuşu** öldüren (Ela da gözlü Cevriye’m)

Şu ballığın çamları

Guz dağından indin mi (vay)

Gır atına bindin mi

Gır atına binmeden (Ela da gözlü Cevriye’m)

Düşmanını bildin mi

Kars yöresine ait “Gars’a Giderim Gars’a (846)” isimli türküde de memleketini bırakıp gurbete giden kişi Çavuş lakaplı sevdiğine “*Sallama Çavuş mendili yar*” diye seslenmekte arkasından üzülop ağlanmamasını istemektedir.

-846-

Gars’a giderim Gars’a

Bağlantı:

Ağam ey paşam ey beri beri bak

Çavuş’a da dadaş dön geri bak

Kandili kandili kandili yar yar

Sallama **çavuş** mendili yar

Sözüm yare varırsa

Bağlantı:

Giderim böylesine

Bağlantı:

Karakız mehlesine

Bağlantı:

Çavuş lakabı bazı hüznü türkölere de konu olmuştur. Denizli yöresine ait “Bir Yayla İsterim Yörük Gonmadık (3438)” isimli türkölde sevdiği kızın Ömer Çavuş lakaplı bir gence verildiğini öğrenen erkek, sevdiğine sitem “*Önümde yavuklum var demedin mi / Haydi de Fadik Hanım sar demedin mi / Omar Çavuş seni gor demedin mi*” dizeleriyle dile getirmektedir.

-3438-

Bir yayla isterim yörük gonmadık

Menevşe isterim boyun eğmedik

Ben bir yar isterim eller değmedik

Bağlantı:

Amanın nazlı yarım ar demedin mi?

Önümde yavuklum var demedin mi?

Haydi de Fadik Hanım sar demedin mi?

Omar **Çavuş** seni gor demedin mi?

Sırtına geçirmiş gadife yelek

Geyinmiş guşanmış (anam) olmuş bir melek

Ayrılmam dediydim ayırdı felek

Çavuş teriminin lakap olarak kullanıldığı bir diğer türköl de Samsun yöresine ait “Hüsnü De Çavuş Nerede (4507)” isimli türkölür. Bu türkölde de Hüsnü Çavuş lakaplı bir kişinin eşkıyalar tarafından vurulmasından duyulan keder anlatılır:

-4507-

Hüsnü de **Çavuş** nerede

Su doldurur derede

Hüsnü **Çavuş** vurulmuş (annem annem)

Döndü gelin neredede

Karanfil ezenim yok

Ezip de süzenim yok

Kaldım eşkiya elinde (annem annem)

Halin ne diyenim yok

Sepet dolu narım var

Bugün çok efkarım var

Güneştepe ardında (annem annem)

Hüsnü **Çavuş** yarım var

Çavuş unvanının lakap olarak kullanıldığı bir diğer türkü de Rumeli yöresine ait “Beşli Martin Çaybaşında Patladı (4053)” isimli türküdür. Harmanlı bölgesinde halk tarafından sevilen Rüstem Çavuş isimli bir yiğidin bölgedeki gençleri de toplayıp çetecilerle mücadelesinin anlatıldığı türküde “*Rüstem Çavuş kızanları topladı / Koçyiğitler siperleri atladı*” dizeleriyle Rüstem Çavuş ve yanındaki yiğitlerin kahramanlıklarından bahsedilir.

-4053-

Beşli martin (aman) Çaybaşı'nda patladı (aman)

Rüstem **Çavuş** (aman) kızanları (da) topladı (aman)

Koçyiğitler (aman) siperleri atladı (aman)

Bağlantı:

Yağlı kurşun (aman) ciğerimi (de) dağladı (aman)

Nazlı yarım (aman) kareleri (de) bağladı (aman)

Harmanlı'yı (aman) tipi boran bürüdü (aman)

Rüstem **Çavuş** (aman) yüz atıyla (da) yürüdü (aman)

Anaların (aman) kara bağı eridi (aman)

Bağlantı:

Askeriyedeki birliklerin düzen ve disiplinini sağlayan çavuşlar türkülerde övünç kaynağı olarak kullanılmıştır. “Ay Gider Ayan Ayan (4786)” isimli Sivas türküsünde sevdiği adamı askere gönderen kadın “*Acemiler üstüne / Olmuşsun çavuş*” diyerek ona hem moral verir hem de rütbeli bir asker olarak acemi erlerin üzerinde olmasından gurur duyar:

-4786-

Ay gider ayan ayan
Düştüm yollara yayan
Düşüne girmez iken
Yanına geldim uyan

Bağlantı:

Aman oğlan (aman yarım)

Şu yandan savuş

Acemiler üstüne (de)

Olmuşsun **çavuş**

Ay Gider bulunmaz mı?

Bana yar Bulunmaz mı?

Bana yar bulunmazsa

Cenazem gılınmaz mı?

Bağlantı:

Ay gider buludunan

Cıngıllı kilidinen

Uzak yerlere gitsem

Sevdiğim yiğidinen

Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde uzun askerlik süreleri, askerlikteki imkânların kısıtlı olması, şehit sayısının fazla olması sosyal hayatı da olumsuz yönde etkilemiştir. Arkalarında gözü yaşlı bir eş bırakmak istemeyen erkekler kimseye gönül vermeden, kimsenin gönlünü çalmadan askere gitmek isterler. “Nazoğlu’nu Manisa’da Vurdular (4537)” isimli Rumeli türküsünde de benzer bir durumdan bahsedilmektedir.

Kendisinin asker olduğunu, bu yüzden sevdiği kadının kendisine gönül bağlamamasını öğütleyen erkek, sevdiği kadına şu şekilde seslenmektedir:

-4537-

Nazoğlu'nu (aman) Manisa'da vurdular

Vurdular da (aman) at üstüne koydular

Bağlama:

Aman Ayşem (aman)

Mor menekşe (aman)

Bana gönül bağlama

Ben **askerim** (aman)

Ben yolcuyum (aman)

Bana mendil sallama

Manisa'nın (aman) ufak tefek taşları

Hilallenmiş (aman) o yârimin kaşları

Askere gittikten sonra arkalarında gözü yaşlı bir eş bırakmak istemeyen erkelerin yaktığı türkülerle birlikte sevdiği adamı askere yollayıp üzülen, askere yolladığı eşiyle birlikte kendi bahtsızlığına da sitem eden türküler vardır. Muğla yöresine ait “Ah Alıverin (3610)” türküsünde sevdiği adamı askere gönderen kadın ayrılık acısını ölüm acısı ile eş tutmakta, bir yandan da kendi bahtsızlığına sitem etmektedir:

-3610-

Ah alıverin (aman aman)

Ah tabancamı (yavrum da) doldurem

Ah doldurem (de aman aman)

Ah ben kendimi (yavrum da) öldürem

Ah varın bakın (aman aman)

Ah kabir bana (yavrum da) dar geldi

Ah bu gençlikte (aman aman)

Ah ölüm bana (yavrum da) zor geldi

Ah çekmecemin (aman aman)
Ah anahtarı (yavrum da) altından
Ah bir yar sevdim (aman aman)
Ah **asker** oldu (aman da) bahtımdan

Sivas yöresine ait “Entarini Al Eyle (4801)” türküsünde sevdiği adamı askere gönderen kadın bir yandan “*Ne olur bizi kavuştur / Yeri göğü yaradan*” dizeleriyle Allah’a dua ederken bir yandan da “*Ne kötü talihim var / Asker oğlana düştüm*” dizeleriyle asker sevmenin bahtsızlığından duyduğu üzüntüyü dile getirir:

-4801-

Entareni al eyle (de)
Bir Öptüm helal eyle
Burnuyun hızmasından (da)
Kundurama nal eyle
Entaremin ağları (da)
Duman aldı dağları
Yarime gurban olsun (da)
Köylünün ağaları
Entaresin ben biçtim (de)
Yeni sevdaya düştüm
Ne kötü talihim var (da)
Asker oğlana düştüm
Entaresi dum dum yar (da)
Gelir diye umdum yar
Yastıyaca gözledim (de)
Gözlerimi yumdum yar
Entaresi tireden (de)
Su doldurur dereden
N'olur bizi kavuştur (da)
Yeri göğü yaradan

Kadınlar tarafından eşlerinin/sevgililerinin rütbesinin yüksek olması aynı zamanda bir övünç kaynağı olarak da karşımıza çıkmaktadır. Çavuş ve teğmene göre

daha üst rütbe olan yüzbaşı, türkülerde kadınlar tarafından gurur kaynağı şeklinde kullanılırken, erkekler tarafındansa çoğunlukla çatışma ortamındaki bir görevliyi anlatmak için kullanılmaktadır (Yiğit, 2022, s. 27). Uşak yöresine ait “Cingilim Dolu Ayran (5255)” isimli türküde Ödemişli bir yüzbaşuya gönlünü kaptıran kadın bu durumdan övgü ile bahsetmektedir:

-5255-

Cingilim dolu ayran
Gezelim seyran seyran
Benim de yarım sorarsan
Ödemişli Kör Bayram

Olur mu böyle
Kostak gelin derdini söyle

Dermenimin ak daşı
Döner de döner üst başı
Benim de yarım sorarsan
Ödemişli **yüzbaşı**

Olur mu böyle
Haydi yarım derdini söyle

Kilis yöresine ait “Süt İçtim Dilim Yandı (773)” isimli türküde de jandarma olarak görev yapan bir askerin izinli olarak evine dönüşünden duyduğu sevinç dile getirilir. Savaş ortamında izinli olma durumu nadiren gerçekleşse de birkaç türküye yansımıştır:

“Cendermeyim cenderme (amanın amanın)

Beni yoldan gönderme (kız sana hayranım)

Ben bir izinliliyem (amanın amanın)

Canıma kasteyleme (kız sana hayranım)” (Yiğit, 2022, s. 26).

Kendi rütbesi ile övünen erkek “*Beni çavuş sanmayın / Bölüğün başkanıyam*” diyerek her ne kadar çavuş rütbesinde olsa da yaptığı işler bakımından kendisini bölük başkanı olarak tasvir etmekte, yaptığı görevle övünmektedir:

-773-

Süt içtim dilim yandı (amanın amanın)
Döküldü kilim yandı (kız sana hayranım)
Ben kilimde değilem (amanın amanın)
Bahçemde gülüm yandı (kız sana hayranım)

Cendermeyim cenderme (amanın amanın)
Beni yoldan gönderme (kız sana hayranım)
Ben bir izinliliyem (amanın amanın)
Canıma kasteyleme (kız sana hayranım)

Cenderme çavuşuyam (amanın amanın)
Yol verin savuşuyam (kız sana hayranım)
Beni **çavuş** sanmayın (amanın amanın)
Bölüğün başkanıyam (kız sana hayranım)

Osmanlı Devleti'nde il veya sancak düzeyindeki bir yerleşim yerinin asayiş ve güvenliğinden sorumlu olan subaşılık makamı “Vişne Dalı Eğilmiş (2382)” isimli Balıkesir türküsüne de dış görünüşü ile yansımıştır. Lacivertler giydiği anlaşılan bir subaşına gönlünü kaptıran kadın “*Pınar başı gölbaşı / Yarimin çatık kaşı / Gönlümü yaktın gittin / Be hey zalim subaşı*” dizeleri ile sevdiği adama seslenmektedir:

-2382-

Vişne dalı eğilmiş (de)
Vişneleri yeşilmiş
Dün akşam gördüm yarı
Lacivertler giyinmiş

Bağlantı:

Tiri nay nay nam

Pınar başı gölbaşı (da)
Yârimin çatık kaşı
Gönlümü yaktın gittin

Be hey zalim **subaşı**

Bağlantı:

Şu gelen sandal mıdır (da)

Döşemesi al mıdır

Sevip de alamayan

Dünya da adam mıdır

Bağlantı:

Ocak başında testi (de)

Kemer belimi kesti

Orta yerde oynayan

İstanbul'a söz kesti

Askerlik görevi toplu hâlde yapılan bir görevdir. Askerlerin tek tip giyinmesi, onları birbirine benzer kılar ve aralarında bir ayrım olmadığını gösterir. Kayseri yöresine ait “Nar Ağacı Ulam Ulam (1748)” türküsünde de sevdiği adamı askere gönderen kadın onu nerede olursa olsun tanıyıp bileceğini, beş yüz askerin içinde bile olsa kaşlarından tanıyıp seçeceğini dile getirir. Asker sayısının çokluğuna vurgu yapıp bu çokluk hâlinde bile sevdiği adamı diğerlerinden ayırt edebilecek kadar tanıdığını anlatmaya çalışır:

-1748-

Nar ağacı ulam ulam

Yar yitirdim nerelerde bulam

Beş yüz **askerin** içinde

Ağam kaşlarından bilem

Bağlantı:

Edana edana

Mail oldum sedana

Ne dedim de darıldın da

Gelmiyon odama

Nar ağacı nar ağacı
Narı yaprağından acı
Bu derdi ben senden aldım
Sensin derdimin ilacı

Bağlantı:
Nar ağacı nar değil mi
Ela gözlü de yar değil mi
Ben sevdim eller aldı da
Bu da bana ar değil mi

“Kol kol olma-Kol kol yürüme” ifadesi kolluk kuvvetlerinin toplu şekilde olması ve organize olarak birlikte görev yapmasını ifade eden bir ikilemedir. Bilecik yöresine ait “Şu Lefke’nin Üstünü Duman Bürüdü (1500)” isimli türküde de “*Zaptiyeler kol kol oldu yürüdü / Herkes de sevdiğini aldı yürüdü*” dizeleri ile zaptiye kuvvetlerinin toplu şekilde hareket ettiğine değinilmiştir.

-1500-

Şu Lefke’nin (aman aman) üstünü duman bürüdü
Zaptiyeler kol kol oldu (aman) yürüdü
Herkes (de) sevdiğini (aman) aldı aldı yürüdü

Bağlantı:
Yandı da Lefke cayır cayır (aman) evleri
Bize de mesken oldu çadır (aman) evleri

Şu Lefke’nin (aman aman) alt yanında bahçalar
Emine Hanım bohçasını (aman) bohçalar
Senin (de) için (aman aman) kazanılmış akçalar

Bağlantı:

Osmanlı Devleti’nde uzun süre askerlik, profesyonel ocak askerleri (Yeniçeriler, Kapıkulu Ocakları) ve tımar sistemi üzerinden yürütülmüştür. Ancak 19. yüzyılda modernleşme süreci ile birlikte askerlik sisteminde de çeşitli reformlar

yapılmıştır. 1834 yılında Asakir-i Mensure Redife kurulmuş, bu yedek orduda bulunan askerlere yılda iki kez eğitim yaptırılmış, savaş döneminde ise orduya katılımları sağlanmıştır. 3 Kasım 1839 tarihinde ilan edilen Tanzimat Fermanı ile birlikte askerlik hizmeti tüm Osmanlı tebaası için süreli ve zorunlu hale getirilmiştir. Ancak 1846 yılında çıkarılan kanunla sadece Müslümanlar askerlikle yükümlü kılınmıştır (Kandil ve Karagöz, 2021, s. 42-43). Ayrıca “bedel-i nakdi” sistemi ile bir çeşit bedelli askerlik uygulaması getirilmiştir. Bu bedelli askerlik uygulaması zenginlerin bedel ödeyerek askerlikten muaf olmasını sağlamıştır.

Bir Rumeli türküsü olan “Pencereden Yel Gelir (1646)” isimli türküde de “babanın ödemediği bedelin sevgili tarafından ödeneceği dile getirilir” (Yiğit, 2022, s. 27).

-1646-

Pencereden yel gelir (oh)

Sandım sana yar gelir (oh)

Ben yarimi görünce

Sırma yelek dar gelir (oh)

Raf üstünde pekmez (oh)

Yarım gurbete gitmez (oh)

Yarım gurbetten gelse

Bir gece bana yetmez (oh)

Duvarı deleceğim (oh)

Yanına geleceğim (oh)

Yârim **asker** olursa

Bedelini vereceğim

Aydın yöresine ait “Kıratımın Nalı Yoktur (5087)” isimli türküde İzmir’in işgali sırasında Yunan ordusu ile kahramanca savaşan Postlu Efe’den bahsedilir. Postlu Efe, dönemin zorlu koşullarında halkın haklarını korumak ve işgalci güçlere karşı direniş örgütlemek amacıyla dağlarda çeteler kurmuştur. Özellikle Aydın dağlarında gerçekleştirdiği baskınlar ve stratejik hamlelerle Yunan kuvvetlerine karşı önemli başarılar elde etmiştir. Bu nedenle, Millî Mücadele döneminde halkın gözünde

bir kahraman olarak anılmıştır (Demir, 2021, s. 78). Türküde geçen “*Bize derler Postlu Efesi / Başımızda amir yoktur*” dizelerinde geçen amir terimi, bir kolluk terimi olmaktan ziyade bir otorite veya emir verme yetkisine haiz bir kişi olarak geçmektedir.

-5087-

Kıratımın nalı yoktur
Torbasında yemi çoktur
Bize derler Postlu Efesi
Başımızda **amir** yoktur

Kıratımın saçakları
Çamur olmuş bacakları
Düşmanlara teslim olmuş
Efelerin alçakları

Kıratımın nalı ince
Ölüyorum görmeyince
Teslim etmem gümüş de saplı martinimi
Postlu efem gelmeyince

Bazı türkülerde kolluk kuvvetlerine ait terimler kullanılsa da terim anlamlarının dışında doldurma dize olarak kullanılan kolluk terimleri vardır. “*Evlerinin önü yoldur / Yoldan geçen karakoldur*” dizelerinde olduğu gibi kollukla ilgili ifade doldurma mısra olarak kullanılmıştır.

-1296-

Evlerinin önü yoldur
Yoldan geçen **karakoldur**
Al hançeri beni öldür

Bağlantı:
Yandım dolanı dolanı
Türkmen kızı gel imane
Sen benimsin ey divane

Evlerinin önü çöplük
Çöplükte büklerler iplik
Anası kızından keklik

Bağlantı:
Evlerinin önü arpa
Koyun gelir kırpa kırpa
Anası kızından körpe

Bağlantı:
Evlerinin önü kaya
Kayadan bakarlar aya
Kurban olam fidan boya

Askere gidecek olan gençler askere gitmeden önce sevdiklerine kimseden korkmadıklarını, çakı gibi birer asker olacaklarını söylerler. Bu ifadeler asker gidecek kişinin motivasyonunu yükseltirken sevdikleri kişilere de moral vermektedir. Afyon Sandıklı yöresine ait “Çay Kenarında İnadına Bitiyor (3697)” türküsünde askerlik çağı gelen genç kimseden korkmadığını, ordu da üstüne gelse çekinmediğini;

*“Çay kenarında inadına bitiyor kestane
Selamımı söyleyin müfrezeler gelsin üstüme
Attan indim gül dalına bağladım
Asker oldum martimi yağladım”* dizeleriyle dile getirmektedir.

-3697-

Çay kenarında inadına bitiyor kestane
Selamımı söylen **müfrezeler** gelsin üstüme

Bağlantı: (1)
Haydi güzelim kayada kabir olmaz
Kabir olmaz seviye sabır olmaz
Haydi güzelim kundanı sağlam yere bas
Ben seninim ister öldür ister as

Attan (aman) indim gül dalına bağladım
Asker (aman) oldum martinimi yağladım

Bağlantı: (2)
Haydi güzelim tarlaların keseklisi
Ne hoş oluyor güzellerin göbeklisi
Haydi güzelim sağlam yere bas
Ben seninim ister öldür ister as

Kanun kaçağı konumunda bulunan ancak halk tarafından eşkıya veya düşman askerleri ile çarpışmasından dolayı çok sevilen halk kahramanlarının anlatıldığı türküler de vardır. Afyon yöresine ait “Şu Dinar’ın Sıra Sıra Söğüdü Vay (5024)” türküsünde kanun kaçağı vasfından dolayı askerlerce aranan ve müfrezeler tarafından ateş açılan İnce Mehmet’in vurulması dile getirilir. Türküde İnce Mehmet kahramanlaştırılmasına rağmen askerler hakkında olumsuz bir ifadeye yer verilmez.

-5024-

Şu Dinar’ın sıra sıra söğüdü vay
Biz giderken yaprakları göğüdü of
İnce Mehmet güççüğüdü büyüdü vay
Ah yıkılası erenlerin söğüdü söğüdü of

Buhurcular Ak Gedik’de ünledi vay
İnce Mehmet kulak verdi dinledi of
Arkadaşlar düşman imiş bilmedi vay
On yedi yerinden kurşun yedi ölmedi of

Dinar Çayı şırıl şırıl akıyor vay
Müfrezeler atıp fişek yakmıyor of
İnce Mehmet hiç bizlere bakmıyor vay
Yol ver ince Mehmet bize kaçalım of

Askerlik kurumu sadece savaştan ibaret bir kurum değildir. Asker ocağında hayata dair her şey öğrenilir. Asker ocağı erkekler için hem sosyal hem de psikolojik

bir eğitim ortamıdır. Bu eğitim müddetince askerlerin belirli kurallara göre disiplin altına alınmaya çalışılmaktadır (Yiğit, 2022, s. 13). Askerliğini tamamlayan gençler olgunlaşarak silya dönerler. Ankara yöresine ait “Asker Oldun Vatana (3820)” türküsünde de bu duruma işaret edilmektedir.

“Asker oldun vatana

Gidiyon mu kıtana

Gışla boyu yol boyu

Adam ederler toyu” dizeleriyle askere toy olarak giden erkeklerin dönüşte adam yani olgun bir erkek olarak döndükleri dile getirilir.

-3820-

Asker oldun vatana (Zalif'im)

Gidiyon mu kıtana (Zalif'im)

Gışla boyu yol boyu (Zalif'im)

Adam ederler toyu (Zalif'im)

Bağlantı:

Gazak ördüm ağladım (Zalif'im)

İlmek ilmek bağladım (Zalif'im)

Seni gelecek diye (Zalif'im)

Tandır sacı yağladım (Zalif'im)

Sizin köyün arası (Zalif'im)

Bende gönül yarası (Zalif'im)

Babam beni verecek (Zalif'im)

Yüzbin başlık parası (Zalif'im)

Bağlantı:

Çorak dere sazaklı (Zalif'im)

Gelir allı gazaklı (Zalif'im)

Ben sana yarım Demem (dimem) (Zalif'im)

Sizin köyler tuzaklı (Zalif'im)

SONUÇ

Bu çalışmada, TRT THM Repertuarı'ndaki türkülerde kolluk kuvvetlerinin temsillerini ele alarak halkın güvenlik güçlerine yönelik algısını ve bu algının kültürel kodlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Türk Halk Edebiyatı'nın önemli bir türü olan türkülerin halkın sosyal, siyasal ve duygusal deneyimlerini yansıttığı dikkate alındığında, kolluk kuvvetlerinin bu sözlü kültür içindeki temsilleri, yalnızca bireysel veya yerel anlatılarla sınırlı kalmayıp toplumsal belleğin ve ortak tarihsel tecrübenin bir izdüşümü olarak değerlendirilmelidir.

TRT THM Repertuarı'ndaki türkülerde yapılan taramada, kolluk kuvvetleri ve askerlikle ilgili; “albay (miralay), amir, asker, bekçi (ases), binbaşı, candarma (jandarma), cercurum (erat), çavuş, çeri/yeni çeri, devriye, ihtiyat, karakol, kolbaşı, kolcu, kolağası, komutan (kumandan), milazım, müfreze, onbaşı, polis, redif, serasker, subaşı, subay, teğmen, yüzbaşı, zaptiye” terimleri tespit edilmiştir.

İnceleme kapsamında ulaşılan bulgular, kolluk kuvvetleri ve askerliğin türkü metinlerinde farklı rollerle temsil edildiğini ortaya koymuştur. Bu temsiller; tarihsel bağlam, dönemin siyasal atmosferi, yerel güç dengeleri ve halkın adalet algısı gibi çok boyutlu etkenlere bağlı olarak çeşitlenmektedir. Özellikle jandarma, zaptiye ve polis figürlerinin türkülere yansıma biçimleri, kimi zaman bir disiplin ve güvenlik aracı, kimi zaman ise adaletin sağlanmasında görevli bir kamu otoritesi olarak şekillenmektedir. Bu çift yönlü temsiller, halkın devletle kurduğu ilişkinin değişken doğasını gözler önüne sermektedir.

TRT THM Repertuarı'nda kolluk kuvveti terimlerinin en çok kullanıldığı türküler askerlikle ilgili olanlardır. Gençlerin askere gitmesi, askere gitme aşamasında yapılan hazırlıklar, askere giderken yaşanan duygular, askerlik sırasında çekilen zorluklar, askerlik yapmadan hayata atılamama – yuva kuramama gibi olgular, askere eşe sahip olmanın zorlukları, askerdeyken yaşanan ayrılıklar, savaş ortamında askere giden gençlerin duyguları, askerlikte gösterilen kahramanlıklar, şehit haberleri, gidip de dönmeme gibi olgular askerlikle ilgili türkülerde en fazla işlenen temalar olmuştur. Askerden dönüşte duyulan sevinç, kavuşma hayali gibi lirik duyguların işlendiği türkülerin sayısı oldukça azdır. Askerlik türkülerinde genellikle hüznün ve ayrılık acısının verdiği elem duyguları hâkim olmuştur.

TRT THM Repertuarı'ndaki türk  örneklerinde, kolluk kuvvetleriyle eşkıya tipolojisi arasındaki karşıtlık özel bir dikkatle ele alınmıştır. Bu karşıtlık yalnızca bir “düzen bozucu-düzen koruyucu” ikilemine indirgenemeyecek kadar derin bir yapıya sahiptir. Bazı türkülerde kanun kaçağı durumunda olan ancak halk tarafından sevilen, sayılan kişilerin kolluk kuvvetleri tarafından yakalanması hatta yaşanan çatışma sırasında yaralı veya ölü olarak ele geçirilmesinin işlendiğı türküler bulunmasına rağmen bu türkülerde kolluk makamları yerilmemiştir. Kendisine verilen görevi yerine getirmesi, aldığı emri ifa etmesi gibi nedenlerle halkın sevdiği ancak kanun kaçağı durumunda olan kişileri yakalayan kolluk kuvvetlerine kötü gözle bakılmamıştır.

Repertuarda yer alan yaklaşık altı bin türk  içerisinde sadece bir türküde zaptiyelere dolaylı yoldan beddua edildiğı tespit edilmiştir. “Salkuya İçinde Bre A Ninem Bir İnce Kaldırım (331)” isimli Rumeli türküsünde; “*Dimedim mi sana bir Ali Yazıcı'm inme de ovaya/ Zaptiyeler pusu kurmuş Yazıcı'mı da vurmaya/ Sallan kavak sallan da çınar dalında kurusun/ Ali Yazıcı'yı da uranın elleri kırılısın*” dizeleriyle Ali Yazıcı isimli genci vuran kişilere beddua edildiğı görülmüştür.

TRT THM Repertuarı resmi bir devlet kurumunca arşivlenen türkülerden oluştuğundan kamu hizmeti veren kurumların veya kolluk kuvvetlerinin türkülerde eleştirilmemesi normal bir durum olarak karşılanabilir. Bu bağlamda, halk edebiyatı ürünleriyle devletin güvenlik mekanizması arasındaki ilişkinin analiz edilmesi, yalnızca edebiyat bilimsel değil; sosyoloji, tarih, antropoloji ve kültürel çalışmalar gibi alanlar için de önemli veriler sunmaktadır. Bundan sonraki çalışmalarda TRT repertuarı dışındaki türk  metinlerinin incelenmesi, türkülerin sözlü icra bağlamı, performatif unsurları ve dinleyici tepkileri de dâhil edilerek çok katmanlı analizlerin yapılması; ayrıca kolluk kuvveti temsillerinin dönemsel dönüşümünü merkeze alan tarihsel karşılaştırmalarla desteklenmesi, bu alanın kuramsal derinliğini artıracaktır.

Çalışma sonucunda ulaşılan temel çıkarım; kolluk kuvvetleri ve askerliğin türk  geleneğinde halk-devlet ilişkilerinin sosyokültürel bir aynası olarak konumlandığıdır. Kolluk figürleri, yalnızca bireysel hik yelerin ya da dramatik anlatıların unsuru değil, aynı zamanda halkın adalet, otorite, güvenlik ve iktidar gibi temel kavramlara ilişkin tarihsel ve toplumsal bakışını yansıtan sembolik yapılarıdır.

Sonuç olarak TRT THM Repertuarı'ndaki türkülerde kolluk kuvvetleri ve askerliğin temsili hem halk kültürü hem de devlet-toplum ilişkileri bakımından zengin

bir araştırma alanı sunmakta; bu temsiller üzerinden halkın tarihsel belleği, adalet anlayışı ve otoriteyle kurduğu ilişki daha açık bir biçimde okunabilmektedir.

KAYNAKÇA

- “Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu”, Kanun No: 2559, Kabul Tarihi: 4.7.1934, *Resmî Gazete*: 14.7.1934, Sayı: 2751.
- “Türkiye Cumhuriyeti Emniyet Teşkilatı Kanunu”. *Resmî Gazete*, Sayı: 3119, 4 Haziran 1937.
- “Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği”. *Resmî Gazete*, Sayı: 18254, 17 Aralık 1983.
- Açık, Turan. “Osmanlı İmparatorluğu’nun 17. Yüzyıldaki Alacakaranlığından Bir Kesit: Trabzon Subaşılarının Yerelleşmesi”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 40, 2016: 135-149
- Akbulut, Mustafa. *Osmanlı Askerî Teşkilatında Reformlar*, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 1998.
- Akdeniz, Cüneyt. “Polis Mecmuası (1913-1928) Yazılarına Göre Osmanlı Devleti’nde Polis Teşkilatı”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 40 (69), 2021: 364-401
- Akgündüz, Ahmet. *Osmanlı Askerî Teşkilatı ve Kıyafetleri*, İstanbul: OSAV, 1990.
- Akman, Nurettin. *Yönetimde İç Güvenlik ve Jandarma*, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 1991.
- Altunsoy, Burak. “Osmanlı Devleti’nde Tütün Kaçakçılığına Karşı Bir Örgütlenme: Reji Korucuları ve Uygulamaları”, Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2021.
- Aslan, Ferhat ve Türksever, Zeynep. “İstanbul Folklorunde Şehitlik Etrafında Oluşan Halk İnançları, Uygulamalar ve Memoratlar: Edirnekapı Şehitliği Örneği”, *Journal of Turkish Language and Literature*, 51 (51), 2015: 27-62.
- Ayyıldız, Hasan. *Kolluk Hukuku ve Güvenlik Yönetimi*, Adalet Yayınevi, 2019.

- Avcı, Ali. *Özel Kolluğun Zor Kullanma Yetkisi*, Doktora Tezi, Ankara: Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, 2011.
- Balcı, Ali. *Osmanlı'da Askerî Rütbelere ve Görevler*, İstanbul: Tarih Yayınları, 2015.
- Bakar, Halil Can. “*Kamu Düzeninin Korunmasında Jandarmanın Yetkileri*”, Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2024.
- Beşikçi, Mehmet. “İhtiyat Zâbitinden Yedek Subaya: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bir Zorunlu Askerlik Kategorisi Olarak Yedek Subaylık ve Yedek Subaylar 1891-1930”, *Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar*, 13, 2011: 51-52.
- Beyhan, Mehmet Ali. *Yeniçeri Ocağının Kaldırılışı Üzerine Bazı Düşünceler “Vak'a-yı Hayriyye”*, Cilt 7, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 1999.
- Bilgiç, Faruk ve Karakaya, İsmail. *Türk Polis Teşkilatında Yeniden Yapılanma: Toplum Zâbitası'ndan Çevik Kuvvet'e*. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, 2002.
- Birinci, Ali. *Türk Polis Teşkilatı Tarihi: Kuruluşundan Cumhuriyet'e*, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, 1999.
- Birinci, İsmail. *Osmanlı İmparatorluğu'nda Polis Teşkilatı ve Gelişimi*, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 1999.
- Bolat, Cahide. “*Redif Askeri Teşkilatı (1834-1876)*”, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000.
- Boratav, Pertev Naili. *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*, Ankara: BilgeSu Yayınları, 2016.
- Çelik, Ali. *Türk Halk Müziğinde Türkülerin İşlevsel ve Tematik Analizi*, Ankara: Geleneksel Yayınları, 2015.
- Çobanoğlu, Özkul. *Halk Edebiyatına Giriş II*, Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 2013.

Demirhan, Hasan. “Millî Mücadele Yıllarında Doğu Trakya’da Bir Milli Müfreze: Trakya Fedaileri”, *Humanitas Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 2024: 111-124.

Devellioğlu, Ferit. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi, 2001.

Dilçin, Cem. *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1983.

Donuk, Abdulkadir. *Eski Türk Devletlerinde İdarî-Askerî Unvan ve Terimler*, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Yayınları, 1988.

Durmuş, Eda. “Eski Türklerde Askerî Yapı ”, *Asya Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 2020: 87-102.

Elçin, Şükrü. *Halk Edebiyatına Giriş*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1993.

Ermış, Hamza. *Arapça’dan Türkçeleşmiş Kelimeler Sözlüğü*, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2008.

Eroğlu, Selin. “Türk Müziği Repertuvarının Kültürel Diplomasideki Rolü”, *Müzik ve Diplomasi Dergisi*, 15 (2), 2020: 110-125.

Eroğlu, Türker. “Türkü Nedir?”, *Kesit Akademi Dergisi*, 7, 2017: 78-91.

Ezel, Emine Elif. *Millî Mücadelede İhtiyat Zâbitan-ı Teavün Cemiyeti*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 2022.

Güler, Mehmet. *Osmanlı Askerî Teşkilatı*, Ankara: YKY Yayınları, 2010.

Gültekin, Ahmet. *Osmanlı Askerî Eliti: Subayların Sosyal ve Eğitim Profili*, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 2015.

Gürbüz, Aydın Murat. “Jandarma Teşkilatı ve Tarihi Süreç İçerisinde Gelişimi”, Yüksek Lisans Tezi, Çankırı: Çankırı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2023.

Halaçoğlu, Yusuf. *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1991.

Haklı, Salih Zeki. Erken Cumhuriyet Döneminde Polis Teşkilatının Kuruluşu ve Gelişimi, *Güvenlik Çalışmaları Dergisi*, 24(1), 2022: 4-30.

İçişleri Bakanlığı. *Türkiye’de Askerî Teşkilatın Tarihçesi*, Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları, 2022.

İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı, Faaliyet Raporu, 2021, chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/A6gVnVMgjz-jandarma-genel-komutanligi.

Kalkan, Nuri. “*Osmanlı Ordusunda Küçük Zâbitlik (Astsubaylık)*”, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.

Kandil, İsmail ve Karagöz, Mevlüt. “Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Ordusunda Bedel-i Nakdi Uygulamaları”, *Harp Tarihi Dergisi*, 4, 2021: 39-73.

Kara, Evrim. “*Devlet Kolluk İlişkisi Kapsamında Jandarma ve Türk Jandarması*” Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016.

Kara, Hasan. *Osmanlı Askerî Rütbeleri ve Görevleri*. İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2003.

Kara, Hasan. *Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemlerinde Askerî Rütbeler*. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 2005.

Karakuş, Fehim. “*Jandarmanın Kamu Düzenini Koruma Yetkisi*”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2022.

Karal, Enver Ziya. *Osmanlı Tarihi: Tanzimat Dönemi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1982.

Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.

Kaya, Doğan. *Anonim Halk Şiiri*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2014.

- Koç, Ümit. “XVI. Yüzyılda Osmanlı Devleti’nde Çavuşluk Teşkilatı”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (2), 2002: 395-402.
- Köprülü, Mehmet Fuat. *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1976.
- Kurt, Hasan. “İslam İnancına Göre Şehitlik”, *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 16 (1), Haziran 2012: 189-220.
- Mahmut Şevket Paşa. “*Osmanlı Askeri Teşkilatı ve Kıyafeti (Osmanlı Ordusunun Kuruluşundan 1908 Yılına Kadar)*”, Sadeleştiren Nurettin Türsan-Semiha Türsan, Ankara: KKK. Basımevi, 1983.
- Mirzaoglu, Feyzan Gülay. *Türküler ve Kültürel Bellek: Etnomüzikolojik Bir İnceleme*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 2019.
- Onar, Sıddık Sami. *İdare Hukukunun Umumi Esasları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1966.
- Ortaylı, İlber. *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*. Ankara: Cedit Neşriyat, 2008.
- Önler, Zafer. “Bir Askerî Terim Olan Erat Sözcüğü Üzerine”, *Türkoloji Dergisi*, 23(2), 2019: 245-254.
- Öz, Muhammet Cem. “*Türk Romanında Yeniçeriler*”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 2016.
- Özbek, Mehmet. *Türküler: Kültürel Bellek ve Kimlik*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1994.
- Özcan, Abdülkadir. “Karakol”, *TDV Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı, 2001: 430-431.
- Özdemir, Onur. “*Türkiye’de Genel Kolluk Personelinin Görev, Yetki ve Sorumluluklarının Mukayesesi*”, Yüksek Lisans Tezi, Aydın: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2024.

Pakalın, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.1, İstanbul: Milli Eğitim Basım Evi, 1983.

Seçkinler, Ali Hakan. *İç Güvenlik ve Polis Teşkilatı (1839-1938)*, Ankara: İksad Yayınevi, 2021.

Sezer, Sezernaz, “*Bir Başka Polislik: Toplum Destekli Polislik*”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2023.

Sönmez, Mehmet. *Osmanlı’da Zaptiye Teşkilatı ve Kolluk Hizmetleri (1839-1908)*, İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2006.

Şafak, Ali ve Bıçak, Vahit. *Güvenlik Kuvvetleri ve Polis Teşkilatı-Polisin El Kitabı*, Ankara: Liberte Yayınevi, 1999.

Şemsettin Sami. *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul: Çağrı Yayınları, 2007.

TDK, *Türkçe Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2009.

Tepe, Cemal. “Türk Kadının İlk Defa Polis Olması”, *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 21, 2020: 37-54.

Terkin, Talha. “*Geleniğin İntikali Açısından Türkülerde Nasihat: TRT THM Repertuvarı Örneği*”, Yüksek Lisans Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2022.

Tunalı, Ayten Can. “*Tanzimat Döneminde Osmanlı Kara Ordusunda Yapılanma*”, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.

Türk Halk Müziği Sözlü Eserler Antolojisi, Cilt 1-2, Ankara: TRT Yayınları, 2006.

Türk Halk Müziği Sözlü Eserler Antolojisi, Cilt 3, Ankara: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları, 2002.

URL-1: “TÜRKÜPEDİA Türkü Ansiklopedisi Site Hakkında Açıklama”, <https://share.google/Ehdu09xDkTtRjxxLK>, (Erişim Tarihi 03.06.2024)

URL-2: “*Polis Teşkilatının Kuruluşu.*” Emniyet Genel Müdürlüğü,
<https://www.egm.gov.tr/tarihce>. (Erişim Tarihi: 23.07.2024).

URL-3: “*Polis Teşkilatı Teşkilat Yapılanması.*” Emniyet Genel Müdürlüğü,
<https://www.egm.gov.tr/teskilat-semasi>. (Erişim Tarihi: 27.10.2024).

URL-4: “*Jandarma Genel Komutanlığı Rütbeler*”,
<https://www.jandarma.gov.tr/rutbeler> (Erişim Tarihi: 16.11.2024).

URL-5: “*Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilat Şeması*”,
<https://share.google/gGw7wii1Odsvr1EVo> (Erişim Tarihi: 09.12.2024).

URL-6: “*Polis Teşkilatı Rütbeler*”, <https://www.egm.gov.tr/personel/rutbeler>, (Erişim Tarihi 19.12.2024).

URL-7: “*Dereli De Köyün Altından Gece Mi Geçtin?*”, <https://repertukul.com/dereli-koyunun-altindan-gece-mi-gectin-4437>, (Erişim Tarihi: 18.06.2024).

URL-8: “*Kale Benim Kar Benim*” <https://www.repertukul.com/KALE-BENIM-KAR-BENIM-4950>, 2025, (Erişim Tarihi: 16.11.2024).

URL-9 Kara, Hidayet. “*Osmanlı Kurumları Tarihi I*”, Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi,
<https://ataaof.edu.tr/pdf.aspx?du=3jNrbcmrZAUVhosGgn6pdA==> (Erişim Tarihi: 02.01.2025)

URL-10 “*Şehit*” TDK Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 02.01.2025).

Ünsal, Coşkun. *Osmanlı Askerî Teşkilatında Kapıkulu Süvarileri (XVI-XVII. Yüzyıllar)*”, Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 2023.

Yardımcı, Mehmet. *Türk Halk Şiiri*. İzmir: Ürün Yayınları, 2008.

Yaşar, Mehmet. *Polis ve Güvenlik Hizmetleri*. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, 1996

- Yavaş, Cengiz. “Türkiye’de Devriye Hizmetleri ile Suç İlişkisinin İncelenmesi: Gölbaşı Örneği”, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 4 (1), 2016: 21-53.
- Yazgılı, Veli Doğan. “*TRT THM Repertuvarında Bulunan Zonguldak Yöresine Ait 6 Kırık Havanın Müzikal Analizi*”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2024.
- Yazıcı, Öseday Abdulkadir. “*Askerlik Hikâyelerinde Erkeklik Alıntısı*”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2024.
- Yıldız, Emre. *Türk Silahlı Kuvvetlerinde Eğitim ve Liderlik*. İstanbul: Askerî Akademi Yayınları, 2020.
- Yılmaz, Saffet. “Eski Türk Runik Harfli Metinlerdeki Askerî ve Siyasî Terimler ile Unvan Niteleyicilerin Özbek Türkçesindeki İzleri”, *Uluslararası İdil-Ural ve Türkistan Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 2019: 208-240
- Yiğit, Neslihan Huri. “Türkülere Yansıyan Yönleriyle Askerlik Sistemi”, *Çeşmi Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları E-Dergisi*, 9 (2), 2022: 2-32.
- Zürcher, Erik Jan. *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, Çev: Yasemin Saner, İstanbul: İletişim Yayınları, 2019.

SÖZLÜKÇE

Abes: Boş

Acem yana giryan etmek: Acem ülkesine ağlamak.

Ahir: Sonunda

Al işlik: Kırmızı gömlek.

Alım: Alayım

Alma: Elma

Alt'ay: Altı ay

Aluc: Alıç, yabani bir ağaç türü

Arifanım: Arife Hanım

Ases: Bekçi

Aspat: Bodrum yakınlarında bir yer adı.

Asye: Asiye (Bir kadın adı).

Ata ana: Baba, anne.

Avşam: Akşam.

Ayletmek: Ağlatmak.

Bad-ı sabah: Sabah yeli.

Badılcan: Patlıcan.

Bahr-i sefid: Akdeniz.

Bala: Çocuk.

Balhi: Belh şehri.

Balkan: Ormanlık alan.

Bedel: Askerlik yapmamak veya yapılacak süreyi kısaltmak isteyenlerin devlete ödedikleri para.

Bedirik: Madımak benzeri, yenilebilen ot türü.

Beha: Baha, değer.

Belemek: Çocuğu beşiğe yatırıp bağlamak.

Bes: Ne oldu, nerede kaldı?

Beşbirlik: Beş altın lira değerinde altın.

Bezirgân: Tüccar.

Bikes: Kimsesiz.

Bineva: Sessiz.

Bir te cüt: Bir tek çift.

Bozarık: Sararmış, kurumuş.

Buhari: Buhara şehrinde oturan.

Buhurcular: Konar göçer bir aşiret.

Buhuru: Deveci

Camfes: Açık mavi.

Carcurum: 15. Er Eğitim Tugayı'nın halk arasındaki adı.

Celep: Büyük baş hayvan alım satımı yapan kişi.

Cenderme: Jandarma.

Cenup: Güney.

Çaçan: Çeçen.

Çardak: Tarla, bahçe vb. yerlerde ağaç dallarından örülmüş barınak; alaçık.

Çaybaşı: Yer, belde adı.

Çeşmeyi giryan: Ağlayan göz.

Çırpız: Sonbaharda ekilip sulanarak erken yeşillenen, filizlenen buğday.

Çuha: Tüysüz, ince, sık dokunmuş yünlü kaba kumaş.

Dalkılıç: Yalın kılıç.

Dam: Tutukevi, hapishane, mahpushane.

Dekhil: Yalvarmak (dehalet).

Del'eylemek: Deli etmek.

Derde düşmek: Âşık olmak, kara sevdaya tutulmak.

Dermen: Değirmen.

Devran: Zaman.

Devriye: Güvenlik kuvvetleri, karakol.

Devşirmek: Toplamak, dermek.

Deyin: Diye.

Dirgen: Harman saplarını yayma, karıştırmada kullanılan iki çatallı tarım aleti.

Diyanı zulmeti seyran: Zulmet diyarını görmek.

Dizge: Esenli. İki-üç renkli, diz altı çorap.

Dizgin: Geminin ucuna bağlanarak hayvanı idareye yarayan kayış.

Dorun: Torun.

Dühanı erdühan etmek: Duman duman üstüne çıkarmak.

Eder İskender-i devran: İskender gibi gezip dolaşmak.

Ehl-i din: Din ehli, dininin kurallarını bilip uygulayan, hakbilir.

Ellernen: Eller ile, yabancılar ile.

Entare: Entari.

Erek: Bir yer adı.

Everek: Bir dağ adı.

Eylemek: Beklemek, durmak.

Figana: Haykırış, bağırış, ağlayış, çığlık, inilti.

Filinta: Namlusu kısa, kurşun atan bir tür küçük tüfek.

Firaz: 1. Yeni çıkmaya başlamış ekin, 2. Biçilmiş tarlada kalan ekin kökleri.

Firenk: 1. Asma kilit, 2. Yabancı uyruklu kişi.

Gayfe: Kahve.

Gayırmak: Kayırmak, korumak, gözetmek.

Gazak: Kazak.

Gazamat: Kaz Ahmet.

Gelip bile: Geldikten sonra.

Getti: Gitti.

Gırmızı: İstasyon görevlilerinin kullandığı dur işareti.

Gidiyun: Gidiyon.

Giryan: 1. Ağlayan kişi, 2. Göz yaşı.

Gocaman: İhtiyar.

Gol ağası: Kolağası (yüzbaşı).

Guduret: Gudret, Tanrı, Tanrı'nın gücü.

Gümeli: Hamile.

Habeş: Habeş ülkesinden olan.

Hak Yeksar: Toz toprak içinde.

Harmanlı: Bulgaristan'da bir yer adı.

Hastahana: Hastane.

Hata: Çin

Haylamak: Hayvanı yürütmek.

Heddine: Sınırına.

Hod: Baş zırhı, miğfer.

Hoydur: Söyle, anlat.

Höllük: Bebeğin altına sermek için hazırlanan küçük taneli kum, bebeğe bağlanan killi toprak.

İşgın/İşkın: Bir yıllık ağaç sürgünü.

İki geçe: İki sıra, iki taraf.

İlimon: Limon.

İnge: Yenge.

İnsu cinni cemi mahluk: İnsanlar, cinler, periler, bütün yaratıklar.

İssi: Sıcak.

İstihkâm: 1. Askerlikte bir sınıf, 2. Güçlendirilmiş yer, siper.

İşlik: Gömlek, mintan.

Kabza: Silahın elle tutulan kısmı, sap.

Kadı: Tanzimat'a kadar her türlü davaya, Tanzimat ile Medeni Kanun arasındaki dönemde ise yalnız evlenme, boşanma, nafaka, miras davalarına bakan mahkemelerin başkanları.

Kama: Silah olarak kullanılan, ucu sivri, iki ağzı da keskin uzun bıçak.

Kara yazı: Kötü talih, alın yazısı, kader.

Karavana: Boşa atmak, isabet ettirememek.

Karayanız: Karayağız.

Kâtip durmak: Kâtip olarak çalışmaya başlamak.

Kavuk: Başa giyilen başlık.

Kaytan: Pamuk veya ipekten sicim.

Kefin: Kefen.

Kendinden dayı: Pek güzel.

Kıygın: Gıygın, parlak.

Kol: Devriye nöbeti yapan güvenlik güçleri.

Kolcu: Devriye, güvenlik görevi yapanlar.

Komit: Efe, milis.

Kopuk: Argo da işsiz güçsüz, aylak.

Koyunlu: Hamile.

Kur'a: 19. yüzyılda Osmanlı döneminde hükümetin asker Almada uyguladığı yöntem.

Kuzgun: Çaylak, akbaba türü leş yiyen yırtıcı bir kuş.

Leb: Dudak.

Lefke: Bilecik ilinin Osmaneli ilçesinin eski adı.

Liver: Tabanca, revolver.

Mail Olmak: Eğilmek, gönlü düşmek.

Martin: Tek kurşun atan bir tüfek türü.

Maşat: Mezarlık.

Mayil: İstekli, hevesli.

Mehle: Mahalle.

Melekü'l-mevt: Ölüm meleği, Azrail.

Men: Ben

Menevşe: Menekşe.

Menşür: Meşhur, ünlü.

Metelik: Eskiden on para değerinde olan para.

Meyil vermek: Sevmek, gönül vermek.

Mezer: Mezar.

Mezet Etsin: Satsın.

Milazım: Subay.

Minço candarma: Bulgar jandarması.

Miralay: Albay.

Mormana: 1. Divriği'de bir köy adı, 2. Hemzemin geçit adı.

Müddüyüm: Savcı.

Müfreze: Birlik, devriye.

Mülazım: Teğmen.

Ne mene: Nedir ki?

Neçe: Nice, nasıl?

Özger: Rüzgâr.

Pas ban: Bekçi, gece bekçisi.
Pazarı tarhana: Asiller.
Peşkir: Büyük mendil.
Peygamber tavukları: Kızlar.
Pulat: Çelik.
Redif: Son dönem Osmanlı ordusunda yedeğe ayrılan asker.
Rehnuma: Yol gösteren.
Rume: Rum (Anadolu'ya).
Saba mülkün: Saba'nın memleketi.
Saçak: Bazı giyim eşyalarında veya döşemeliklerde kumaş kenarlarına dikilen süslü iplikten püskül.
Sağa: Sana.
Sal: Tabut.
Salkuya: Batı Trakya'da bir yer adı.
Sam: Hz. Adem'in oğlu.
Sancımak: Sancılanmak.
Savuh: Soğuk.
Ser: Baş.
Serdar: Baş komutan.
Serv-i revan: Boylu poslu, uzun boylu, güzel.
Sevar: Ata binmiş olan, süvari.
Seyran etmek: Gezip dolaşmak, görmek.
Suna: Erkek ördek.
Şekendi: Şüphelendi, kuşkulandı.
Şimal: Kuzey.
Şimayzer: Alman yapımı makineli bir tüfek.
Şumkar: Eşkıya.
Tabaka: Sigara tabakası.

Tabur: Dört bölükten kurulan başında bir binbaşı olan birlik.
Tamey: Kadın adı.
Tandır: Yere çukur kazılarak yapılan bir fırın türü.
Tebdili Şaşmak: Ne yapacağını bilmemek, telaşa kapılmak.
Tedbir: Önlem.
Ter: Taze.
Tezkire: Tezkere.
Tihlendi: Diklendi.
Tire: İnce kumaş.
Tohtur: Doktor.
Tomofil: Otomobil.
Turna: Durna: Tarih boyunca sadakat, gurur, sevgi, barış, umut, mutluluk sembolü olmuş, yaklaşık 100 yıl yaşadıkları söylenen, tek eşli yaşayan ve eşleri ölünce bir daha eşleşmeyen, çiftler hâlinde yaşasalar da büyük katarlar hâlinde uçan ve Alevi-Bektaşî inancında kutsal sayılan bir kuştur.
Tülü maya: Süslü dişi deve.
Ulah: Romanya'nın yerli halkına veya bu halkın soyundan olan kimselere Osmanlı Türklerinin verdiği ad.
Ulam ulam: Öbek öbek, yığın yığın.
Urgan: Keten, kenevir, pamuk, jüt gibi türlü dokuma maddelerinden yapılan ince halat.
Urmak: Vurmak.
Üçlüler, Dörtlüler: Askerlik dönemleri, tertipler.

Ürüzgar: Rüzgâr.

Üzü: Yüzü.

Üzüg: Yüzük.

Vede: Vade.

Vedehan: Söz vermek, vad etmek.

Vidin: Osmanlı Devleti'ne ait bir eyalet.

Yalı: Kıyı, sahil.

Yanis: Bir erkek adı.

Yastı: Yatsı.

Yaylı: İlkel fayton.

Yazıldı çıktı: Atının karnı yere sürünürcesine savaş alanına çıktı.

Yerinmek: 1.Acınmak, teessüf etmek,

2. Pişman olmak.

Yetti Mi: Oldu mu?

Yohdur: Yoktur.

Yohşa: Yokuşa.

Yosma: Şen, güzel, fettan (kadın).

Zaptiye: Kolluk kuvveti, jandarma.

Zar: Feryat, inleme, ağlama.

Zati: Zaten.

Zemun: Sırbistan'da bir yer adı.

Zinhar: Aman, sakın, asla.

Zülûf: Şakaklardan sarkan saç lülesi.

TRT THM REPERTUVARI'NDAKİ TÜRKÜLERİN SIRALI LİSTESİ¹

Repertuar No.	EZGİ ADI	Repertuar No.	EZGİ ADI	Repertuar No.	EZGİ ADI
1	YÖRÜ BİRE ÇİÇEKDAĞI	235	MADIMAK UZAR GİDER	469	ÇİY KÖFTELER NE ACI
2	ŞU AYDININ UŞAĞI	236	MAVI ÇUHA GIYMIŞ KONAKTA GEZER	470	ÇAYDA ÇİRA YANIYOR
3	KALK GİDELİM YAR SENİN İLE NEMSE'YE	237	ZERDALI ÇİÇEKLENDİ	471	EVLERİ YAKIN YARIM (Can Maral Can)
4	KALENİN BAŞINDA EKERLER DARI (Temiraga)	238	GERİZLER BAŞINDA HOPLİYAMADIM	472	CIHAR ATTIM ŞEŞ OYNADIM
5	TEK KAPIDAN ÇIKTIM YÜZÜM PEÇELİ	239	GÖKTE YILDIZ TEK GİDER	473	DÖN BERİ DÖN BERİ DE YÜZÜN GÖREYİM
6	KAR YAĞAR BARDAN BARDAN	240	AYA BAK NİCE GİDER	474	PINARA YURDUM KAZMAYI
7	AĞ ELİME MOR KINALAR YAKTILAR	241	ENTARİSİ DAMGALI	475	AL MENDİLİ MENDİLİ
8	EVLERİNE BEN VARAMADIM DAVŞANDAN	242	PENCERESİ YEŞİL PERDE	476	BİR AY DOĞAR PASENDEN
9	ENDİM DERE BEKLERİM	243	ÇIKTIM AMBAR KOLUNA	477	BU YIL BU DAĞLARIN KARI ERİMEZ
10	DEVRENT DERESİNE DUMAN BÜRÜDÜ	244	EŞİMDEN AYRILDIM YOKTUR KARARIM	478	BAGDAT ELLERİNDEN GELEN DURNALAR
11	EL VURUP YAREMİ İNCİTME TABİP	245	YÜKSEK MINAREDEN ATTIM FESİMİ	479	YEŞİL OLUR SANDIKLININ BİBERİ
12	MERDİVENDEN İNERKEN	246	İZZETİ ÇAĞIRIN EY KALBI MERMER	480	BU KADAR CEVRETME AZIZ SULTANIM
13	SEHERDE BİR BAĞA GİRDİM	247	DAĞLAR SİZ NE DAĞLARSIZ	481	YEŞİL M'OLUR GEMİLERİN DİREĞİ
14	ALTUN HIZMAV MÜLAYİM	248	BEN GİDİYORUM BAYLARE	482	BULBULUN GÖŞÜ AL OLUR
15	DÜNGÖRCÜLER GELDİ SIRA SIRA DİZİLDİ	249	BÜK DİBİNDE YATARIM	483	VARIN BAKIN TÜRKMEN KIZI UYUR MU
16	BENİM ADIM DERTLİ DOLAP	250	KAŞLARIN DEDİ BENİ	484	VARDIM KI YURDUNDAN AYAK GÖÇÜRÜMÜŞ
17	KALEDEN İNDİM ANCAK	251	KUMKAPININ KILIDI	485	ALTIN TASTA GÜL KURUTTUM
18	PENCEREDE PERDE BEN	252	GEMİLERDE TALİM VAR	486	EL EYVANA YATAK SERDİM YUMUŞAK
19	OTURMUŞLAR HERKE'NİN AĞALARI	253	HANI BENİM AĞALARIM BEYLERİM	487	ALTI KIZLAR
20	HASTANE ÖNÜNDE İNCİR AĞACI	254	KARANFİLSİN BİBERSİN	488	ATTIM TABANCAMI ATEŞ ALMADI
21	GEL HA GÖNÜL HAVALANMA	255	KICILAR KAVAK KICILAR	489	HOTİNA'NIN UFAK TAŞI
22	EVLERİNİN ÖNÜ MARUL	256	İPEK MENDİL DANE DANE	490	ASMALI MENCERE
23	EĞDİM KAVAK DALINI	257	BAĞA GİRDİM ÜZÜME	491	YAŞ NANE KURU NANE
24	BACA BACA BARHANA	258	BULGURU KAYNATIRLAR (Kenan Bar)	492	KOMŞUNUN ADI ALI MÜLAZİM
25	SÖĞÜK SU BAŞINDA YEDİM KEBABİ	259	BENİ ŞAD ETMEDİ BU ÇARKI FELEK	493	YAYLA YOLLARINDA YURUYUP GEUR
26	AŞAĞIDAN GELEN ÜZÜM KAĞNISI	260	BAHÇANIN KAPISIN AÇTIM	494	NE BAKARSIN KOMUR GÖZLÜM KAPIDAN
27	ENTARİSİ YEŞİLLİ	261	BEN GİDERİM EREK YOLU	495	AY DOĞAR SİNİ SİNİ
28	ŞU DÜNYADA ÜÇ ŞEY VARDIR GÖRÜNÜR	262	YAYLA YOLLARINDA GALDİM YALINIZ	496	ARPA BUĞDAY ÇEC OLUR
29	MEŞEDEN GEL A SÜRMELİM MEŞEDEN	263	ENDİM DAVET ETTİM KOÇ BABAYI	497	ABA DA BİR KEBE DE BİR GİYENE
30	AYLI GECE SERİN KÜLEK GÖY ÇEMEN	264	BİNİP DE KIR ATIMA HAYLADIM DİZGİN	498	AÇIL MOR MENEVŞEM BAHAR ERİŞİDİ
31	ODAYIN YAPUSUNA (Mencoglu)	265	AY OĞLAN YIGIT MISIN	499	SABAH OLDU SABAH OLDU
32	İKİ DAĞIN ARASINDA KALMIŞAM	266	GEMİ KALKAR SULARA AKAR	500	ÇATAL ÇAMA KURŞUN ATTIM
33	ŞU DAĞLAR ULU DAĞLAR	267	BUNA ER MEYDANI DERLER	501	ÇUBUĞUM YOK YOL ÜSTÜNE UZADAM
34	NE ELMADIR NE DE NAR	268	ÖYLEDİR EY ÖYLEDİR	502	MENEVŞE BULDUM DEREDE
35	YAYLALAR İÇİNDE ERZURUM YAYLA	269	MECNUN'UM LEYLA'MI GÖRDÜM	503	VARIN BAKIN AK YILDIZ DOĞMUŞ MU
36	BUGÜN BEN BİR GÜZEL GÖRDÜM	270	MEÇO İBRAM DEDİKLERİ	504	ŞU KARŞIKI DAĞDA KAR VAR DUMAN YOK
37	ÇAMLAR ALTINA	271	BAHÇALARDA BORULCE	505	AŞIGIN YAYLASI DERLER OTAĞI
38	BERBER VER AYINAYI BAKAYIM	272	BİTLİŞİN DAĞLARINDA	506	ELMA ATTIM YUVARLANDI
39	BAHÇEN BOZUK DEĞİL Mİ	273	BİCO NERDEN GELİYON	507	KEKLİK TAŞDA NE GEZER
40	MAVI YELEĞİN OĞLAN	274	AL ŞU MUMU ELİNE YAK DEMEDİM Mİ	508	AYYA DİBİ SERİN OLUR
41	KARANFİL SUYU NEYLER	275	BAĞ ALTINDA OTURURKEN	509	AYYA ÇİÇEK AÇMIŞ YAZ MI GELECEK
42	KARIMCA KARIMCA KARA KARIMCA	276	BAHÇALARDA BİR KUZU	510	AÇ KAPİYİ BEN GELDİM
43	HALKALI ŞEKER ŞAM FİSTİK	277	İNCE ELEGİM DUVARDA	511	AL YEŞİL GIYMIŞ ALLANIR
44	BAŞINDAKİ TELLERE	278	DERELER BÜZ BAĞLADI	512	EZİM EZİM EZİLİYOR YÜREĞİM
45	ALAYDIM ELİN ELİME	279	KAYA DİBİ KAR İMİŞ	513	AŞIP AŞIP GARLI DAĞLAR GELİRSİN
46	EVLERİNDE VAR BADIYA	280	DEĞİRMEDE DÖNER TAŞIM	514	ÇARŞIDA BAL VAR
47	SABAHTAN ERKENDEN GELMİŞ ÇEŞMEYE	281	BAHÇELERDE MOR MENİ	515	ÇADIR ALTI MİNARE
48	YASEMEN DALINA YAR NEDEN EYMELİ	282	BUGÜN AYIN ÖNDÖRDÜ	516	AL GEYDİM AL SIN DİYE
49	BAŞINDA TÜLBENDİM AĞLADIM GÜLMEDİM	283	ARAP SENİ GEZDİRİRLER	517	BAGYA GİRDİM BAĞ BUDANMIŞ
50	ZÜLÜF DÖKÜLMÜŞ YÜZE	284	ÇAKTIM ÇAKTIM YANMADI	518	ANNE BEN HASTAYIM MARUL İSTERİM
51	KARŞIDADIR EVLERİ	285	ALLI GELİN GIRMİŞ BARA	519	YEŞİL GEY YEŞİL KUŞAN
52	HALAY ÇEKİN DÜZÜLSÜN	286	BİR BOLUK AĞCA KIZLAR	520	ARPAKILTAN ARPA BİÇER
53	HACI FARACIN KIZISAN	287	AÇILDI LALELER GÜLLER	521	MANİSA'YLA BERGAMA'NIN ARASI
54	AH ELMADAN (= Haydide haydi)	288	YILDIZ DAĞI İŞTE DE GELDİM YANINA	522	TEPELER TEPELER YÜKSEK TEPELER
55	ATLARINI TEPE TEPE GELDİRİDİ (= Leylim dilber)	289	BU DAĞLAR MEŞE DAĞLAR	523	KUMALAR DAĞINDA GOÇ KATAR KATAR
56	ELİNDE DÜDÜK KAVAL	290	TÜRKMEN KIZI UN ELİYOR	524	BİR ELİNDE KANTAR (Name Gelin)
57	EZEL BAHAR OLMAYINCA	291	KALEDEN İNDİM BUGÜN	525	ÇIKSAM BAKSAM GÖRÜNÜR MÜ
58	GÜN GÖRÜNMEZ MELENGECİN DALINDEN	292	BAHÇELERDE VEZ OLUR	526	ÇORABI ÇEKTIM DİZİME
59	DRAMA'NIN İÇİNDE YAPARLAR PAZAR	293	HANI BENİM YEMENİM	527	GEMİCİLER KALKALIM
60	GİDERİZ BİZ KİMİZ	294	HISARDAN İNMEM DİYOR (Menberil)	528	ÇARŞIYA VARDIM ERKİTEN ALDIM
61	ÜMMÜ'M SENİ HANAYLARDAN ATARLAR	295	TILDIR HASTANE KARŞIMA KARŞI	529	ÇARŞAMBA DEDİKLERİ
62	AY DOĞAR AYISTANDAN	296	ADA YOLU KESTANE	530	ÇAYIN ÖTE YÜZÜNDE
63	BİR ATEŞ VER SİGARAMI YAKAYIM	297	ÇİĞDEM DER Kİ BEN ELAYIM	531	ÇİMENLİ BAHÇEDE BULGUR ELİYOR
64	ARDIÇTANDIR KUYULARIN KOVASI	298	GÖKÇEN EFEM İNER GELİR İNİŞTEN	532	ÇARŞIDAN ALDIM KESTANE
65	AYNA ASTIM MEŞEYE	299	ARPA DERMİS SÜT İKEN	533	ÇİNALLAR DERESİNE TAŞ KÖPRÜ KURULACAK
66	BEN BİR AVUÇ DARI OLUP	300	ATLAR EĞERLENDİ GELDİ KAPİYA	534	DERE GELİYOR DERE
67	İĞDENİN DALI GEVREÇİK OLUR	301	AMAN ECEL AMAN ÜÇ GÜN ARA VER	535	DERİK SAÇIN ORMEZLER
68	ALLI GELİN TAŞBAŞINI YOL EDER	302	TİPİR TİPİR YÜRÜRSÜN	536	DÜN MÜ BURADAYDIN BUGÜN MÜ GELDİN
69	KONSOL ÜSTÜNDE MUMLAR	303	AŞAĞIDAN GELİR ELİ DEVELİ	537	GÖNÜL GURBET ELE VARMA
70	ELA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER	304	BEN BİR YARIN BAKIŞINA MAILEM	538	DÜMLÜCANIN BAYIRINA
71	ŞAPKAMIN TEREĞİ DÜZ	305	YAZ GELİNCE İRENÇBERLER HERG EDER	539	DERELERDE KUM SAVRULUR
72	BAHÇALARDA KUM DARI	306	EVVELA BAGDADA SEFER OLANDA	540	YABANDAN GEL YABANDAN
73	EVLERİNİN ÖNÜ BİR KÖTÜ YOKUŞ	307	BÖRAN GELDİ KİŞİ GELDİ	541	SARI ÇİÇEK MOR MENEVŞE ZAMANI
74	YOL ÜSTÜNDE DİKİLİ TAŞ	308	ALÇAKIK DUVAR ÜSTÜ	542	NE UZUNDUR ŞU FATSA'NIN YOLLARI
75	UCA DAĞLARIN BAŞINDA (Köröglü Solağı)	309	NASIP OLSA GİNE GİTSEM YAYLAYA	543	BUGÜN BEN GÜZELLER ŞAHİNİ GÖRDÜM
76	BAHARIN GÜL ŞEN ÇAĞINDA (San Bulbul)	310	BAHAR GELDİ GÜL AÇTI	544	ÇAMLİBEL'E SÜREYDİM YOLUNU
77	DAMDA BACALARI ADAM SANIRDIM	311	BENİ BİR DOST YARALADI	545	ÇAYIRA SERDİM POSTU
78	KALANIN ARDINDA EKERLER KÜNCÜ	312	BAHÇEDEN HUDAR GELDİ	546	ÇİRA ÇATTIM YANMADI
79	ÇAY AŞAĞI İNERKEN	313	BİZİM ELLER NE GÜZEL ELLER	547	ÇAYA İNDİM TAŞI YOK
80	ARPA EKTİM OLACAK	314	TEVEKTE ÜZÜM KARA	548	ÇİFTE KUBURLARI ÇAKTIM ALMADI
81	EŞME EŞDİM SABAHTAN	315	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR	549	ÇEKMECEMİN KILIDI
82	YAYLADAN GELİRİM YÜKÜM ÜZÜMDÜR	316	GEDİZ PAZARIDIR BENİM PAZARIM	550	ÇAMBAŞINA ÇIKDIM ÇIRAM YANMADI
83	ÇAYIN ÖTE YÜZÜNDE	317	SABAH GÜNEŞİ DOĞDU BOYALI KONAKLARA	551	ÇAY İÇİN MİLLERİ
84	DAĞLARIN BAŞINDAYIM	318	ALTIN YÜZÜK VAR BENİM	552	ÇEK GEMİCİ GEMİLERİ

¹ Türkü listesi, Talha Terkin'in “*Geleneğin İntikali Açısından Türkülerde Nasihat: TRT THM Repertuarı Örneği*” adlı yüksek lisans tezinden alınmıştır.

85	GARŞIN ÖNÜNE GAR YAĞMIŞ	319	ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ	553	AŞAĞIDAN GELİYOR FADİMEM
86	DAŞ ÜSTÜNE DAŞ KOYDUM BEN	320	ÇİÇEKLER İÇİNDE MENEVŞE BAŞTIR	554	DAĞLAR DAĞIMDIR BENİM
87	MUHABBETLER KURULDU	321	ÇAMDAN SAKIZ AKIYOR	555	DURNAMIN KANADI YEŞİL
88	ÇİRİŞE GİTMEZDİM ANAM YOLLADI	322	ÇAY BENİM ÇEŞME BENİM	556	DAM BAŞINA AŞI GOYMUŞ GALBİRİ
89	PORTAKAL DİLİM DİLİM	323	CEVAHİR TAŞINA KIYMET BİÇİLMEZ	557	DALDALAN DALDALAN BALDAN AŞAĞI
90	SIYAH ÇORAP GEYSENA	324	DERE GEÇTİ VERMEZSE	558	DİNLE SANA BİR NASİHAT EDEYİM
91	ÇIKTIM ÇAMIN DORUSUNA	325	GAYABAŞI DİRGENLİK	559	DIYARBEKİR ŞAĞ AKAR
92	ATLADIM GİRDİM BAĞA	326	KARANFİL OYLUM OYLUM	560	DÖMEKE YANDI GENE
93	KARADENİZ GÜMBÜR GÜMBÜR GÜMELER	327	BENÜSENE GİDEYİM	561	DEĞİRMENİN BENDİNE
94	ALLI DA YEMENİM	328	YAYLALARI İÇİNDE ERZURUM YAYLA	562	DAĞLARDA MEŞELERDE
95	SIRA SIRA KAZANLAR	329	EMMİLER EMMİLER TÜRKMEN EMMİLER	563	DUMAN ALDI YOLLARIMI
96	DARACIK SOKAKTA YARE KAVUŞTUM	330	GİDER OLDUM PADİŞAHIM	564	DAĞLAR DALDADIR GÖZÜM YOLDADIR
97	AY AKŞAMDAN İŞİĞİDİR	331	ZEYNEP BU GÜZELLİK VAR MI SOYUNDA	565	DENİZ DİBİ TEKNELİ
98	BİR GİDER DE BEŞ ARDIMA BAKARIM	332	GÜLLÜM GÜLE DARILMIŞ	566	DAGDAN KESTİM DİRGENLİK
99	BAHÇIYA KUZU GİRDİ	333	ÇAYIR ÇİMEN GEZE GEZE	567	DOLAMA GİYER DOLAMA
100	VARIN SORUN BABASINA	334	GİNE CELALLANDI MERAM BAĞLARI	568	DEDİM DİLBİR DİDELERİN İSLANMIŞ
101	EVİMİZİN ARDINDA BİR TARLA MERCİMEK VAR	335	BAHÇALARDA GÜLÜMSÜN	569	PINAR BAŞI BEN OLAYIM
102	URFA'YA PAŞA GELDİ	336	BEN DE ŞAŞTIM BU GÖNÜMÜN ELİNDEN	570	AFİYON'UN ORTASINDA GALEŞİ
103	AY BULUTTA BULUTTA	337	İZMİRİN KAVAKLARI	571	SU GELİR ARK UYANIR
104	UYKUDAN UYANMIŞ GÖZLERİ BİR HOŞ	338	SÖYLEYİM BAYBURT'UN VASFİ HALİNİ	572	DUVARA VURDUM KAZMAYI
105	FİRİN ÜSTÜNDE FİRİN	339	MERT DAYANIR NAMERT KAÇAR	573	ELİ ELEKLİ GELİN
106	BULGURU KAYNADIRLAR (Fıdayda-Hüdayda)	340	ON İKİ ŞUBATTIR KURTULUŞ GÜNÜ	574	SUDA BALIK OYNUYOR
107	BANA KARA DİYEN DİLBİR	341	HAVADA BULUT YOK BU NE DUMANDIR	575	ELİNDE DÜLDÜL GELİYOR MUDUR
108	GİTTİ GELİRİM DİYE	342	İHTİYATLAR SİLAH ÇATMIŞ YOLUN ÜSTÜNE	576	AK PINAR YAPISINA GÜN DOĞMUŞ KAPISINA
109	KARANFİL OYLUM OYLUM	343	KURDELEMIN UÇLARI İPEKTEN	577	KIZILCIKLAR ÇİÇEK AÇTI
110	HEKİMOĞLU DERLER BENİM ASLIMA	344	SİGARAMIN İNCESİ	578	İSPANAKTAN EZEL ÇIKAR MERDEME
111	FESİMİN KOZASINA	345	GİNE GELDİ YAZ BAHARIN AYLARI	579	SARI KAVUN DİLİMİ
112	HALİL OĞLAN GEL SENİNLE KAÇALIM	346	BAYBURT DAĞLARINDA TABAKAM KALDI	580	ŞEFTALİ AĞAÇLARI
113	DANE DANE BENLERİ VAR YÜZÜNDE	347	ATTIM ŞALIMI BOYNUMA	581	SIYAH ZULFÜN TELLERİNE
114	PALANGANIN EVLERİ	348	BİNNAZ KIZI NAZ KIZI	582	HAYDINDI KIRTİMENİN KIZI
115	VARDIM HİNT ELİNE KUMAŞ GETİRDİM	349	DENİZ KENARINDA BİR EV YAPMIŞAM	583	BAYIRDA GEZEN BACILAR
116	KARA DUTA YASLANDIM	350	DULDALANMA YAR MEVLAYI SEVERSEN	584	NE AĞLARSIN DERTLİ DERTLİ
117	KEMENCEMİN TELLERİ	351	AŞIK KEREM DÜŞ EYLEMİŞ DAYLARE	585	HATIRINA DÜŞMEZ SORMAZ HALİMDEN
118	PINAR BAŞTAN BULANIR (Rıma Yarım)	352	SIYAH KETEN ÇARIM VAR	586	BİR FİNDİĞİN İÇİNİ YAR SENDEN AYRI YEMEM
119	DERENİN KENARINA SERECEĞİM KILIMI	353	AL BOSTANCI BİR BOSTAN VER HASTAM VAR	587	DURSUNBEYİN HANLARI
120	AY DAĞLAR SENDE GÖZÜM VAR	354	ANAM YOGURDUNU AYRAN EYLESİN	588	DAMA ATTIM DEYNEKLERİ
121	GOCA KAPININ GÜLLABİ AĞIR	355	İRMEĞEN GEL İRMEĞEN	589	ÇEKİN HALAY DİZİLSİN
122	GİDERKEN BİZE UĞRA	356	ANAM BENİ HASLARINAN HASLADI	590	LOFÇANIN ARDINDA KAYA (1-2.Örnek)
123	ELA GÖZLÜ BENLİ DİLBİR	357	ÇAYA İNDİM DURNAYA	591	BAHÇAYA İNDİM Kİ GÜLLERİ DEREM
124	PENCEREDEN BAKIVER (İnce Dudu'm)	358	ATEŞ ALDI ELİMİ DE KÖLÜMÜ	592	BİRİNİ DE YAVRUM BİRİNİ
125	AKŞAMIN VAKTİ GEÇTİ	359	YARDAN AYRILAN BİR GÜN DE KAVUŞUR	593	SABAH KALKTIM ER GİTTİM (Kıymet-Alaca da çorap örmedim)
126	SALLANI SALLANI GELİR GEÇERSİN	360	KÖMÜRLÜK DAĞINA YAĞIYOR YAĞMUR	594	BU DERE BAŞTAN BAŞA AYVALI BAĞ
127	GAM GASAVET KEDER YOK OLUP GİDER	361	İNDİM YARIN BAHÇESİNE GÜL AÇILMIŞ	595	MADİMAH BİTTİ M'OLA
128	SULAR DURULUR DERLER	362	ARMUTTAN KAYACAGIM	596	BEN BİR ALTIN FENERİM
129	MARAL GEZER DAĞ ÜSTE	363	AYAĞINA GIYMIŞ KARA YEMENİ	597	SABAHIN YEMİŞİ BİR TANE VİŞNE
130	ÇİTTEN SOKTUM ÇANGALI	364	DERE BOYU DÜZ GİDER	598	KIZ BELİN İNCEDİR İNCE
131	HAYRİYE'YE MENDİL VERDİM ALMADI	365	BÜLBÜLLER DÜĞÜN EYLER	599	YUCE DAĞ BAŞINDA CEYLAN BALALAR
132	SEHER VAKTİ ÇALDIM YARIN KAPISIN	366	FİNCANIN DİBİ NOKTALI	600	KARPUZ KESTİM SULANDI
133	BİR TAŞ ATTIM DARABAYA TIK DEDİ	367	BİR TEPEĞEN BİR TEPEYE ÜN OLUR	601	EVLERİNİN ÖNÜ HANDİR
134	BESMELEYLEN ÇIKTIM YOLA	368	AYVANIN İRİSİNE TAŞ ATTIM BİRİSİNE	602	GÜZEL NE GÜZEL OLMUŞSUN
135	HANA VARDIM HAN DEĞİL (Bilafım)	369	KEKLİĞİ VURDUM DAŞDA	603	ÇEMBERİMİ ÇALDIM TAŞA
136	SABAHINAN ESEN SEHER YELİ Mİ	370	GARGİ DERESİNİN PİYNAZ ODUNU	604	SEHERDE BİR BÜLBÜL ÖTER YARIN BAĞINDA
137	ŞU DERELER ŞU DÜZLER (Bombili)	371	OY MİRALAY MİRALAY	605	KOYUN GELİR YATA YATA (1-2.Örnek)
138	BİZ HEPIMİZ UÇ KARDAŞ	372	KIZ PINAR BAŞINDA DESTİ DOLDURUR	606	SIYAH PERÇEMLERİN GONCA YÜZLERİN
139	GİNE AK YOKUŞU DUMAN BURUDU	373	İSTANBUL'UN KONAKLARI KOŞELİ	607	HEY GÜZELLER GÜZELLER
140	KAHVEÇİLER KAHVE KOYAR FİNCANA	374	BENDEN SELAM OLSUN BOLU BEYİNE	608	KAVAK KAVAKTAN UZUNDUR
141	A GİZİM SANA POTİN ALAYIM MI	375	KAHVENİN ÖNÜNDEN GELİR GEÇERSİN	609	KESTANENİN İRİSİ
142	BUYUK CEVİZİN DİBİ	376	BENDE MECNUNDAN FUZUN	610	SEHER OLDU VAKT'OLDU
143	EVLERİNİN ÖNLERİ SARI KARINCA	377	KOZAN DAĞI ÇATAL MATAL	611	DINAR YOLU GİDE GELE AŞINDI
144	MENDİLİ OYALADIM	378	BÜLBÜL BAĞA GİRİY YAPMIŞ YUVAYI	612	PEŞKİR ÇEKTIM DİREKTEN
145	ŞU DERENİN UZUNU (Tımbılı)	379	YAR YAMAN SEYYİT KIZI (Kaleden Endim Bugün)	613	MİHRİCAN MI DEĞDİ GÜLÜN MÜ SOLDU
146	UÇ GÜN EVVEL GELDİ GELİN ALICI	380	AŞAĞI İMARET (Evlerine Varamadım Anımdan)	614	MARAL SEN GÜZELSİN ALİ NEYLERSİN
147	ELA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBİR	381	ALİ'NİN ÇAMDA BULDUM İZİNİ	615	ERZURUM ÇARŞI PAZAR
148	BİR GEMİM VAR SALİVERİN ENGINE	382	AH DAĞLAR SERİN DAĞLAR	616	YUCE DAĞ BAŞINDA BİR GOYUN MELER
149	DENİZLERİN KUMUYUM	383	AYAĞINA YEMENİ	617	HAYDİ GİDAH TOYUNA
150	PENCEREDEN BAK BENİ	384	GÜL KOYDUM GÜL TASINA	618	DURNAM GELİR YATA KALKA
151	BİR TAŞ ATTIM ÇAYA DÜŞTÜ	385	BİR KIZ İLE BİR GELİNİN BAHSI VAR	619	ŞİŞMANOĞLI VURDILAR
152	KÖPRÜNÜN ALTİ DİKEN	386	CEBİNDE ÇAKISI VAR	620	EDİRNE'NİN ARDI BAYLER
153	ÖZÜNE ÖZÜM KURBAN	387	BİR TÜRKÜ DİYECEĞİM	621	ENTARISI ALA BENZYİYOR
154	AZİME'NİN BAHÇESİNDE KUYU VAR	388	MAÇIN DAĞI MAÇIN DAĞI	622	ENTERE ALDIM KIRKBEŞE
155	BAHÇAYA BİBER EKTİM	389	ÇIKABİLSEM O YARIN KOŞKÜNE	623	HALAY BAŞI KİM ÇEKER
156	GİCİLAR KAVAK GİCİLAR	390	BİR HİŞMİNAN GELDİ GEÇTİ (Kızıroğlu) (Örnek 1-2)	624	AYLETMEN GELİNİ YAZIK
157	ATLADI ÇIKTI EŞİĞİ	391	KARA TAVUK GÜBALI (San Kız)	625	SEYYAH OLUP ŞU ALEMİ GEZERİM
158	GAŞIN KEMANA BENZER (Mensure)	392	ATA BİNMIŞ GİDİYOR	626	HOROZUMU KAÇIRDILAR
159	BUGÜN SABAH İLE VİSALİ YARDAN	393	ASMAALAR DA KÖL UZATMIŞ DALLERE	627	GİCİR GİCİR GELİR YARIN KAĞNISİ
160	GABARDİCİN SALINMASI DALİNEN	394	ALLİM GUGUK DURNALAR (Gitti Gelirim Deyi)	628	KEMANİNİN TELLERİ
161	TARLAYA EKTİM SOĞAN	395	GUVERCİN UÇUVERDİ (Misget)	629	GIYDİVANIN GİZLARI
162	YUZUNU SEVDİĞİM SEYRANA ÇIKMIŞ	396	SABAH GÜNEŞİ DOĞMUŞ	630	BİTER BİTER DE KIRŞEHİRİN GÜLLERİ BİTER
163	A İSTANBUL SEN BİR HAN MISIN	397	ALIDA VERİN BENİM BARUTUMA SAÇMAMA	631	GESİ BAĞLARINDA DOLANIYORUM
164	YAYLANIN SOĞUK SUYU	398	ARPA EKTİM BİCEMEDİM (Ali Paşa Ağidi)	632	OKLAVIYAM PAZIYAM
165	SU İÇEMEM TESTİDEN	399	AŞAĞIDAN GELEN GELİN NERELİ	633	BADILCANI DOĞRADIM
166	DAR KÖPRÜDEN GEÇERKEN	400	AYNA AYN A ELLERE	634	VARDIM DOSTUN BAHÇASINA
167	GİDER İKEN ÇEVİRDİLER YOLUMDAN	401	UZUN OLUR AHLATININ ÇALLISI	635	BEN BİR GEYİK GEZER GÖRDÜM
168	YURU GÜZEL YURU SAÇIN SÜRÜNSÜN	402	ANAM BENİ SOĞUK SUYA YOLLADI	636	DAMDAN DAMA ATLAN YAR
169	HOROZUMU KAÇIRDILAR	403	AH TİREN KARA TİREN (= Ah Tren)	637	BAŞINDAKİ PUŞU MUDUR
170	DUMAN DA BASTI DAĞLARA	404	BİZİM GELİN NAZLI GELİN	638	BEGİM GÖZÜN AYDIN OLSUN
171	DEVE GELİR İNİŞTEN	405	AYAGINDA MESİ VAR	639	ŞEMSİYEMİN UCU KARE
172	YAYLADAN ÇIKTIM DA KAMALAR PARLAR	406	GİDEMEM ŞİRAZA BEN	640	GELİN OLAN TOMBUL OLUR
173	BİLİRSEN Mİ SENNEN NİYE KÜSMÜŞEM	407	ARDAHANIN YOLLARINDA	641	ELMA TEKERLENDİ YAR
174	AŞAĞIDAN GELİR ALDIRAMADIM	408	AL ATTA YEŞİL KOLAN	642	GÖKTE UÇAN HUMA KUŞU
175	YAĞMUR YAĞAR HER DERELER SEL ALIR	409	AL TAVANDAN BELLERİ	643	YAVUZ GELİYOR YAVUZ (1 - 2 ÖRNEK)
176	KALK GİDELİM ELMASA	410	ARAS ARAS HAN ARAS	644	MENTEŞELİ MENTEŞELİ
177	MAYIS AYI GELENDE	411	BAHÇAYA GEL GÖREYİM (Mandilli)	645	İRAFA KOYDUM NARI
178	ELİNDE SÜT KULEĞİ (Bir Kaş Bir Göz)	412	BAŞINA BAĞLAMIS DASTAR	646	DAM ÜSTÜNDE ÇUL SERER
179	EKİN EKTİM ÇÖLERE	413	BİR SİĞARA VER BANA	647	BİR YİĞİT GURBETE GİTSE
180	ŞU DERENİN UZUNU	414	BİR DAL KESTİM ORMANDAN	648	YILDIZ AKŞAMDAN DOĞARSIN

181	KUTUDA KARA BİBER	415	BİR ÇİFT GAVLAK KOŞARIM	649	KARANFİLİN MORUNA
182	PENCERESİ YOLA KARŞI	416	BİR ELİNDE NARGİLE	650	SABAHTAN BİZİM PİNARA
183	SARI ZEYBEK ŞU DAĞLARA YASLANIR	417	BİLAL'IMIN BİLAL'IM	651	SURUVERİN CEZVELER KAYNASIN
184	BEL BAĞIMIN TOKASI	418	ELİNİZDEN ELİNİZDEN	652	DEĞİRMENİN BENDİNE
185	MENEVŞESİ TUTAM TUTAM	419	OCAK BAŞINDA KALDIM	653	HAVADA KAR SESİ VAR
186	EMİN'EM GYMIŞ ALLARI	420	KIRMIZI BUĞDAY SEC OLUR	654	GEYDİĞİM ALDIR
187	BOYLEDIR YAR BOYLEDIR	421	DAMDAN DAMA YÜRÜDÜ	655	KAŞLARIN KEMAN SENİN
188	HACI SARIKLİ MÖLLA	422	DAĞDAN KESTİM FİNDİĞİ	656	ET PİŞİRDİM YAĞLI YAĞLI
189	OY BİR SİGARA VER BANA	423	BİR OK ATTIM VİZİLADI	657	ŞU KARŞI YAYLADA GÖÇ KATER KATER
190	YÜKSEK YÜKSEK TEPELERE EV KURMASINLAR	424	BİR ALÇACIK GÜSEM DALI	658	BAŞI PARE PARE DUMANLI DAĞLAR
191	EVLERİNİN ÖNÜ İĞDE DALLARI	425	BİZİM SAHRLARIN BAŞI	659	KARA KOYUN AK KOYUN
192	SOKAK BAŞI MEYHANE	426	BULUT GELİR SEHER İLE	660	KOÇLARI VURDUM DEREYE
193	YAYLANIN ÇİMENİNE	427	BİR MEKTUP YAZAYIM GÜL YÜZLÜ YARE	661	BAHÇENİN GEDİĞİNDEN
194	GÜZEL GEL BERİ GEL BERİ	428	KOPRUYE VARINCA KOPRU YIKILDI	662	AŞIKLAR NEYLESİN SENİ
195	YAR SABAH OLSUN	429	BELGRAT KALASI ZEMLİN OVASI	663	AYRI DÜŞELİ SENDEN
196	BEN ÇAYA İNDİM ÇAY KARA DAŞLAR	430	VER ATEŞİ YALAN DA DÜNYA KO YANSIN	664	GÜL KURUTTUM GÜL KURUTTUM
197	UZUN SELVİ NE UZARSIN BOŞUNA	431	ESTERĞON KALESİ SÜ BAŞI DÜRAK	665	TUTAM YAR ELİNDEN TUTAM
198	ORTACA'DA EVİMİZ	432	AŞAĞIDAN GELİYOR TÜRKMEN GOYUNU	666	HASAN DAĞI SENDEN YÜCE DAĞ OLMAZ MI
199	SARICA BUĞDAY DANESİN	433	MEZARIMIN TAŞI BOZDAĞA KARŞI	667	BEN AĞLARIM YANE YANE
200	GARA GOYUN GOYUNLARIN BEYDİR	434	ARMUT DALDA ESİYİYOR	668	DERMAN ARADIM DERMİME
201	DAMA BULĞUR SERERLER	435	ASMALEDİR EVİMİZ	669	YÜKSEK AYVANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER
202	BAHÇE BAHÇE GEZERSEN	436	BAHÇALARDA ZERDALI	670	İSTANBUL'DAN GELİR KAYIK
203	ÖTME BÜLBÜL ÖTME ŞEN DEĞİL BAĞIM	437	DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK	671	GÜL ALTINDA GERGEÇ İŞLER
204	AMAN AMAN NALBANDIM	438	AY DOĞAR GİRESUNDAN	672	BAYBURDUN İNCE YOLUNDA
205	YİĞİTLER SİLKİNİP ATA BİNİNCE	439	ŞANİŞ'İN ALTINDAN GELİR GEÇERSİN	673	DİDEBAN ÜSTÜNDEYİM
206	BAK ŞU DA KAŞIN KARESİNE	440	DOST DOST DİYE HAYALINA YELDİĞİM	674	İMELEİN AH İMELEİN
207	GEZDİM GURBET ELİ SEYRAN EYLEDİM	441	KIRMIZI BUĞDAY AYRILMIYOR SEZİNDEN	675	DAĞDAN KESTİM ÇINARI
208	BİR OF ÇEKSEME KARŞIKI DAĞLAR YIKILIR	442	BEYLER BAHÇESİNDEN ATLIYAMADIM	676	DUVAR ÜSTÜNDE DÜRDÜM
209	MEN PERİYEM AYIM YOHTUR	443	ŞU BENİM DİVANE GÖNLÜM	677	GİDE GİDE YORULDUM
210	İREYHAN EKER MİSİN	444	İĞNELERİ DÜĞMELERİ	678	EL ZANNEDER BEN DELİYEM
211	YAYLALARDA ÇATIM VAR BİNİLİR	445	KİREMİTE SÜ DÜŞTÜ	679	SEHERDE İNDİM BEN BAGA
212	BEN ATIMI NALLATIRIM	446	EVLERİNİN ÖNÜ ÇEVİRME ÇARDAĞI	680	SUYA DÜŞTÜ GÜLÜMUZ
213	DEVE YÜKSEK ATAMADIM URGANI	447	GÖNÜL İSTER GÜLÜN KOKLAMASINI	681	ŞU GELEN ATLI MİDİR
214	DAM BAŞINDA DURAN KIZ	448	BEYAZ FESLİ ESİMER	682	KARA KAŞ BOYANIR MI
215	GELİNE BAK GELİNE	449	ŞU KARŞIKI KARLI DAĞLAR	683	NECİBENİN KAŞLARI KARE
216	KOPRÜNÜN ALTİ DESTİ	450	HAVALANMA TELLİ TURNAM	684	DEĞİRMENİN POSTU DAR
217	FİNCAN FİNCANA KURBAN	451	GENÇ OSMAN DEDİĞİN BİR KUÇUK UŞAK	685	EVLERİNİN ÖNÜ PAZARA YAKIN
218	BİR TAŞ ATTIM KARAKOLUN CAMINA	452	TUNA NEHRİ AKMAM DİYÖR (Osman Paşa)	686	GİTME YARIM UZAGA
219	BAGA VARDIM NAR İÇİN	453	BİR SABAHTAN YOLUM DÜŞTÜ GELİNE	687	KALENİN ÜSTÜ DİREK
220	GİZ PİNAR BAŞINDA YATMIŞ UYUMUŞ	454	ÇİTTE ÇIKAR MARTİNİMİN DUMANI	688	EKİNLER EKİLİRKEN
221	AKŞAM OLDU GÜN DOLAŞMAZ	455	ATIMIN YELESİ BEYAZ	689	PENCEREDE ŞİŞESİN
222	AHMET BEYİN BİR KUHEYLAN ATI VAR	456	AZİZİYE AZİZİYE DUMAN ÇÖKMÜŞ BOZ YAZIYA	690	TALAS ALTI HAYMANA
223	OCAKTA KAHVE PİŞİRİR	457	AYŞE'NİN EVLERİ YAYLA YOLUNDA	691	KALEDEN KALEYE SAHİN ÇÜRDÜM
224	KEKLİK İOİM VURDULAR	458	HANÇ'OSMAN'IN AVLUSUNDA KUM KAYNAR	692	KOYUNA BAK KOYUNA
225	BUGÜN GÜNERDEN CUMADIR CUMA	459	ÇAY İÇİNDE ADALAR	693	KALENİN BEDENLERİ (Niksar'ın Fidanları)
226	BÜLBÜLÜM ALTIN KAFESTE	460	ÇATLAKAYA ALINMAZ	694	MINAREDE TAŞ MÖLÜR
227	BUGÜN BAYRAM GÜNÜDÜR	461-1	ÇANAKKALE İÇİNDE AYNALI ÇARŞI (1 - 2 ÖRNEK)	695	KARA TAVUK CUCUĞU
228	ÇEKMECEMİN PERÇİNİ	462	UZUN KAVAK NE GİDERSİN ENGINE	696	EVLERİ VAR HANE HANE
229	BOĞAZINDA HAKİK VAR	463	KİREMİT BACALARI	697	YAKIŞIR ALLAR SANA
230	KUYUNUN SERENİ	464	KONMA BÜLBÜL KONMA NERGİZ DALİNE	698	EVLERİNİN ÖNLERİ KUYU
231	BEN HAVADA UÇARIDIM	465	ODUNCULAR KISA KESER ODUNU	699	GÜLLİ HAMAMIN ÜSTÜYEM
232	ARABAM TAŞA GELDİ	466	ÇELİK PAZARINDA UFAÇIK TAŞLAR	700	GEYDİĞİM MAVRİM
233	BEN BEYİMİ UYANDIRDIM (Ramazan Türküsü)	467	ÇAY BAŞINA BOSTAN EKTİM YAYILDI	701	GELE GELE GELDİK BİR KARA TAŞA
234	AK ÇEŞMENİN TAŞLARI	468	CEVİZİN YAPRAĞI DAL ARASINDA	702	BU KADAR CEVRETME AZİZ SULTANIM
Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI
703	MAPUSHANE İÇİNDE YANIYOR GAZLAR	937	AŞKA DÜŞTÜM YENİ	1171	İKİ KEKLİK BİR KAYADA ÖTÜYÖR
704	KUŞBURNUYU BUDARLAR	938	AKÇA FERİKLER İNCE FERİKLER	1172	KAHPE FELEK ŞAŞITTIRDI YOLUMU
705	EKİN EKTİM ÇÖLLERE (Çit Çit Çedene)	939	AYNAM DÜŞTÜ YERLERE	1173	KAŞLARIN KARESİNE
706	HARMAN YERİNİ SÜPÜRDÜM	940	ALAM BAŞIM BEN DAĞIN AŞIM	1174	KIRMIZI GÜL AL BAYLEYÖR
707	URFA'LIYAM DAĞLIYAM	941	ABALIMIN CEPKENİ SAFTI SİRMA İLİKLİ	1175	KIRMIZI GÜL DEMET DEMET
708	YAMADAN GEL YAMADAN	942	AKSU DERLER ADINA	1176	KARA KOÇUN BOYNUZU
709	ÇAKTILAR ÇAKMAK TAŞINI	943	ALTUNU BODURAYIM	1177	TESTİ DOLDURDUM ÇAYDAN
710	BİN DERMİM VAR İBİ BİN DAHA OLDU	944	ALLI DURNAM BİZİM ELE VARIRSAN	1178	LİVERİMİN KAYTANI
711	DERE DERE GİDELİM	945	ARABAMIN İSBİTİ	1179	MAKARAM SARI BAĞLAR
712	BOYAKÇI'NIN GELİNİ	946	ALT'AYDIR DAĞ DAĞ GEZERİM	1180	MERDİVEN ALTINDA BİR LİRA BULDUM
713	YERİ YERİ HAN BAĞINA	947	İKİ GEMİ YANYANA	1181	MİSİRİMİ KAZMALI
714	KARŞIDAN YAR GELİYÖR	948	ARMUDU TAŞLAYALIM	1182	MEREKTE SARI SAMAN
715	MENDİL ALDIM BİR DESTE	949	BANA CEVREYLEYİP GEYİP DOKUNMA	1183	MADEM DİLBER MEYLİN YOGİDİ BENDE
716	GEMİLER POSTA POSTA	950	AÇIL EY ÖMRÜMÜN VARI	1184	OYALI YAZMA BAŞINDA
717	TİK DEDİ GAPI GÖRÜMCESİ GELDİ	951	ATIMI BAŞLADIM BEN BİR ORMANA	1185	ŞU DAĞLAR GARLI DAĞLAR
718	GİDERSEN UĞUR OLA	952	AŞAĞIDAN GELEN GELİNE BENZER	1186	HATİPOĞLU NAM VERÜR
719	GÜLAHSIZ'DA GUYI VAR	953	BÜLBÜL BİR YUMURTA GUZLAR	1187	EMİN'EM PAZAR MİSİN
720	BAL YEME BAL YEME BAL ŞİRİN OLUR	954	BAŞINDA ALTIN TACIM	1188	SEVDİĞİME VARAMADIM (Abum Abum Güz Abum)
721	GÖKTE YILDIZ YÜZ ATMIŞ	955	BÜLBÜLÜN GÖĞSÜ AL OLUR	1189	DERE KENARINDA TUZAK KURDULAR
722	OSMAN'IN BİNDİĞİ DÖRÜ KUHEYLAN	956	DAĞDAN KESERLER MEŞEYİ	1190	HAK BENİ YARATTI ADEM
723	ÖRDEĞİSEN GÖLE GEL	957	EVLERİM EVLERİM SARAY EVLERİM	1191	BEN DE HAYDARLTDAN BELİ GELİRİM
724	YAZ GELİRSE SARI ÇİĞDEM UYANIR	958	HAYKIRDI ÇIKTI MEŞEDEM	1192	YAPRAK GAZANIN ALTI SÖKÜLDÜ
725	KALKIDA VERMİŞ MARTİNİMİN GALEYİ	959	MAVİ YORGAN DÜREYİM	1193	BÜLBÜL NE ÖTERSİN VİRANDIR BAĞIN
726	KEVENGİN YOLLARINDA (1-2 ÖrneK)	960	MENEKŞESİ BİÇİM BİÇİM	1194	YUMURTANIN SARISI
727	KIRAZ ALDIM DİKMEDEN	961	ÇEKEMEDİM AKÇA KIZIN GÖÇÜNÜ	1195	YÜCE DAĞ BAŞINDA TURNA TELEĞİ
728	KARŞIDA ÇEVİRMELER	962	ODAM KİREÇ TİTMUYÖR	1196	MERDİVEN ÜSTÜNDEYİM
729	EVLERİM EVLERİM YÜKSEK EVLERİM	963	UFAÇIK TAŞINAN BİNA YAPILMAZ	1197	ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR
730	DELHADIR BAŞINDAYIM	964	ŞU GELİNİN MERDİVENDEN İNİŞİ	1198	ŞEPKE'NİN KAVAKLARI
731	İKİ DURNAM GELMİŞ AKLI KARELİ	965	PORTAKAL DİLİM DİLİM	1199	GELİN YAYLANIZ ÇIYILLI PİNAR
732	GİNE GÖRDÜM ELİF KIZIN YUZUNU	966	ŞU TEPEİNİN ÖTE YÜZÜ	1200	YAĞMUR YAĞAR TİPİR TİPİR YERLERE
733	EĞDİM KAVAK DALINI	967	BİR GÜZEL ŞUHA DEDİM	1201	KAYALAR KÖGLENDİ
734	EVLERİM EVLERİM HANI YAMAN EVLERİM	968	BAHÇEYE GEL Kİ GÖREM	1202	HER SABAH HER SABAH CUMBUŞA GELİR
735	KIZARDI KAYALAR AL GEYDİ DAĞLAR	969	BAHÇEMİZİN GÜLLERİ	1203	BEN BÜ DAĞIN AGACIYAM
736	KARŞIDAN AŞIK GİDER	970	BAHÇEYE GEL BAHÇEYE	1204	MEREKTE SARI SAMAN
737	KALE KALEYE KARŞI	971	BİZİM DAĞLAR MEŞELİDİR MEŞELİ	1205	BU YARAYI DOSTTAN ALDIM EZELİ
738	KOCAKUŞUN YÜKSEKTEDİR OYUNU	972	BOYDA BOSUN YÖKTÜR	1206	YUMAK YUMAK OLMUŞ ŞAÇININ TELİ
739	KARANFİLEM BUDAM BUDAM BUDAMA	973	BU DAĞLARDA BAĞ OLMAZ	1207	YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR ULU PİNAR
740	KOYUN SENİ GÜDE GÜDE GETİRDİM	974	BİTLİSİN YOLLARI TAŞDIR GEÇİLMEZ	1208	BAŞINDAKİ YAZMAYI SARIYA MI BOYADIN

741	KAR MI YAĞDI KÜTAHYA'NIN DAĞINA	975	BAHÇELERDE AY DA BAR	1209	ÇAY AŞAĞI İZ GİDER
742	KARANFİLSİN TARÇINSIN	976	BEŞ PARMAK DAĞI SIRA	1210	ELİF DEDİM BE DEDİM
743	GARDAŞ GİTMEM DİYARBAKIR DÜZÜNE	977	BEN BAĞA VARDIM ELMA'DAN ALDIM	1211	HALAY BAŞI KİM ÇEKER
744	KIRMIZILIM KIRMIZILIM	978	BİR GÖMLEK GİYER KISARAK	1212-1	BARANA HAVALARI- SABAHTAN KAVUŞTUM BEN BİR GÜZELE
745	KEKİĞİMİN KAFESİ (Gubalak Kekik)	979	BİR TAŞ ATTIM ÇAYA DÜŞTÜ	1212-2	BARANA HAVALARI- EVLERİ VAR ÜST BAŞTA (Barana Hv.)
746	URFA'NIN ETRAFI DUMANLI DAĞLAR	980	BAŞINA DONDUGUM KURBAN OLUĞUM	1212-3	BARANA HAVALARI- AŞAĞIDAN ÇIKTI BAYRAĞIN UCU
747	YOZGAT'IN MAHLESİNDE GÖREMEDİM GELİNİ	981	BEN YEMENİMİ AL İSTERİM	1212-4	BARANA HAVALARI- KAYALICANIN DAĞLARI
748	TÜRKMEN KIZI BAR OYNUYOR	982	BİR YAKADAN BİR YAKAYA BAKILMAZ	1212-5	BARANA HAVALARI- YAĞMUR YAĞIYOR DERE TABANLARINA
749	GEYME DEDİM GEYDİN SEN BU ALLERİ	983	BENİM ATIM ŞU YERLERDE EŞİNİR	1212-6	BARANA HAVALARI- DURSUN BEYİN HANLARI
750	KAĞIZMAN'IN HARMANLARI SAVRULUR	984	BİR YİĞİT DÜNYADA KELEŞ GEZENDE	1212-7	BARANA HAVALARI- ENGİN DERELERİN SUYU ÇAĞLASIN
751	ELMANIN BİR YANI PEMBE	985	BESPARMAKTAN İNMEM BEN	1212-8	BARANA HAVALARI- AŞAĞI MAHALLE HOCASI
752	EKİN EKİLEN YERE	986	BU GELEN NAHİR MİDİR	1213	GİDEREM BU DÜZÜNEN
753	ERZURUM BİR DİKTEDİR	987	BAHÇESİNDE NANEYEM	1214	ÖTE GEÇE BU GEÇE
754	İNCE GİYERİM İNCE	988	BİRİNİ YAVRUM BİRİNİ	1215	GARA ÇUHALIM OĞLAN
755	KIR ATA VURDUM KAŞAĞI	989	ÇAYIRDA BULDUM SENİ	1216	BU GECE AY DOĞACAK
756	KETEN GÖMLEK GİYER TENİNDEN NAZİK	990	ÇAYA İNER AĞLARIM	1217	GARA GUŞ YUVA YAPMIŞ
757	EREMEDİM VEFASINA DÜNYANIN	991	KARŞIDA KAVUN YERLER	1218	DAGDA DARI HARMANI
758	GÖKÇE DE KARGA OLAYDIM	992	DEREDE DEĞİRMENİM	1219	YILAN AKAR GAMIŞA
759	DEMİRCİLER DEMİRİ NASIL DOĞERLER	993	DAR KOPRUDEN GEÇERKEN	1220	TARLA TUMBU YUMUŞAK
760	DOST KIYLARDAN MERCANDAN	994	DEĞİRMEN BAŞINDA VURDULAR BENİ	1221	DALDALA DALLA DAL BEN OLAYDIM
761	FERAY'DIR KIZIN ADI FERAYI	995	DEDİM GİZ YAŞIN NEDİR	1222	GEDİKTE DUVAK ALLANIR
762	TAŞA ÇALDIM NAMUSUMU ARIMI	996	EVLYALAR MENZİDİR	1223	BULGAR DAĞINDA YATARIM
763	TAN YERİ ATANDA ŞAFAK SÖKENDE	997	ELMAYI NAZİK SOYARLAR	1224	ARABAM MAZİDİR
764	TAŞA VERDİM YANIMI	998	ERÇİYEŞTİR DAĞI HARMANCIK YURDU	1225	KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
765	TABAKT'NİN DERESİ	999	EMİN'EM DAGDAN KAR GETİR	1226	DAĞDA KÜZE ENİRDİM
766	KARŞIDAN GEL KARŞIDAN	1000	ELMAYI TOP TOP YAPALIM	1227	PINAR BAŞINDA DURMA
767	KARA ÇADIR DÜZDEDİR	1001	ÇEKİRGE' M UÇAR GELİR	1228	BU DAĞDA OT BİTMEZ Mİ
768	TUTUNCUDEN TUTUN ALDIM YÜZ DİRHEM	1002	ENTERİ DİKTİM GİYMEDİ	1229	KALENİN BEDENLERİ
769	TÜRKMEN KIZI YAKTI BİZİ	1003	ELİNDE DE ŞİŞE	1230	ÖTE YAKAYA GEÇELİM
770	MEŞELİ DAĞLAR MEŞELİ	1004	ENTARİSİ PEMBEDEN	1231	PENCERENİN ALTINDA
771	METERİST'EN İNEYDİM	1005	EY SU YOLU SU YOLU	1232	SU GELİR LÜLE LÜLE
772	MEZAR ARASINDA HARMAN OLUR MU	1006	EVLERİNİN ÖNÜ NANE	1233	SALINA SALINA GIRMİŞ BAHÇAYA
773	SUT İÇTİM DİLİM YANDI	1007	EY SEVDİĞİM ARTIK YETER	1234	SUYA GİDEN BACILAR
774	AĞILIN ALTI KENGER	1008	ELİNDE ÇİNGİL ORAK	1235	SALLANDIM GİRDİM BAĞA
775	ADALARDAN ÇIKTIM YAYAN	1009	EKLEMEDİR KOÇA KONAK EKLEME	1236	SENDEN BANA YAR OLMAZ
776	BEBEĞİN BEŞİĞİ ÇAMDAN	1010	EV'DEN ÇIKTI YÜRÜDÜ	1237	SABAHINAN SABAHINAN
777	BEBEĞİN BEŞİĞİ ÇAMDAN	1011	ESKİ EVİN MERTEGİ	1238	SENDEKİ KAŞLAR BENDE DE OLAYDI
778	ÖRDEK SUYA DAL DA GEL	1012	EVLERİ YOL ÜSTÜDÜR	1239	SERVİ KAVAK UZUN KAVAK
779	ÖRDEK ÇALKANIR GÖLLERDE	1013	ERZURUM ELLERİNDE	1240	ŞU UZUN GECE'NİN GECE'Sİ OLSAM
780	OY SUSEN SUSEN OY	1014	EMİRİM SUYA GİDER DESDİ DOLDURUR	1241	TEL SARI ZULUF SARI
781	O SUSEM O SUMBUL O GÜL O BAĞINDIR	1015	ELİ ELİME DEYDİ	1242	TERSANEDEN KALKDI EFE ALAYI
782	OY TRABZAN TRABZAN	1016	EVLERİNİN ÖNÜ UÇ AĞAÇ ÜZÜM YERİ	1243	TARLAM KESEK DEĞİL Mİ
783	OYNAMA YORULURSUN	1017	ENTARİSİ MAVİLİ	1244	TERAZİ MİZAN İMİŞ
784	NE ÖTERSİN DERTLİ DERTLİ	1018	EĞMELERİ EĞMELERİ	1245	SÜRÜLER İÇİNDE SÜRME'Lİ KOYUN
785	KEKİĞİDİM VURDULAR	1019	EZELİDİR DELİ GÖNÜL EZELİ	1246	SU GELİR MİLENDİRİR
786	MINARENİN ALEMİ (Edali Bebek)	1020	EKİNİ BİÇER OLDUM	1247	KAHVE KOYDUM FİNCANA
787	MENDİLİM DİLİM DİLİM	1021	EĞREM DE BÜĞREM GAVRASARI'N YOLLARI	1248	SERGENİN BAŞI İN GİBİCE
788	MERDUVANIN BAŞINDAYIM	1022	ET KOYDUM TENCİREYE	1249	GEL GİDELİM SEVDİĞİM
789	MAHİMİ GÖRDÜM DÜŞÜMDÜ	1023	EVLERİ GÖRÜNÜYOR	1250	KELO GURBAN SOYLEME
790	MEŞELİ DAĞLAR MEŞELİ	1024	EVLERİNİN ÖNÜ MERSİN	1251	KÜPKIRAN OVALARI
791	SABAHTAN KALKTIM KI EZEN SESİ VAR	1025	ENGELLER KOYMUYOR YAR SANA VARSAM	1252	GAYALAR DİREK DİREK
792	SABAHINAN KALKDIM SUDU PIŞIRDIM	1026	ESTİREYEM Mİ	1253	BAHÇAYI BELLEDİLER
793	MELEK HANIM HAS BAHÇEDE GEZİYOR	1027	EVLERİNE VARAMADIM GAZELDEN	1254	ARPALAR DESTESİYEM
794	MIZIKA ÇALINDI DÜĞÜN MU SANDIN	1028	FERACEMİ AL İSTERİM	1255	SEHER VAKDİ KALKAN KERVAN
795	KAYADAN İNDİRDİLER (MİS PAMUĞUM)	1029	FELEK ŞAD OLACAK GÜNÜN GÖRMEDİM	1256	BİR GURŞUN ATACAGIM
796	MANİ BİLİRİM ELLİ (Dahiri Havası)	1030	FADİME' M SÜSLÜ GEZER	1257	ÇAYDA BALIK YAN GİDER
797	MAVİ YELEKLİ YARIM	1031	FES BAŞINA PÜSKÜLÜ BEN OLAYDIM	1258	DAM ÜSTE DAM ÖRERLER
798	MAVİ YELEK MOR DÜĞME	1032	FERACEMİN UCU SİRMA	1259	GAR YAĞAR BARDAN BARDAN
799	ŞU MAŞATIN KIZLARI	1033	GAFİLEN GELİRSE BAŞINA BİR İŞ	1260	SOKUDA BULGUR GELİNİM
800	GİTME GİDENLERİNEN (Şu Boyda)	1034	GÖK YÜZÜNDE TUTAN OLSAM	1261	BİR BOYUNA BAKTIM BİR DE YÜZÜNE
801	ŞU DALMA'DAN GEÇTİN Mİ	1035	GUVERCİN VURDUM KALKMAZ	1262	KULLAR OLAM SENİ DOĞURAN ANAYA
802	ŞU SÖĞÜTTE BİR KUŞ VAR	1036	GUVER BOSTANIM GUVER	1263	ÇATILAR OCAK TAŞINI
803	ŞU DERENİN UZUNLU (Yeşil İpek Bükeyim)	1037	GÜRGENİNİN GAZELİ	1264	EŞİĞİN ALTINDA ÇİFT İLAN ÖTER
804	ŞERİF HANIM ATA DA BİNER ESTİRİR	1038	GERMENCİ'Yİ'NEN BALATCI'ĞIN ARASI	1265	GÜL YÜZLÜ SEVOİĞİM NEMDEN İNCİNDİN
805	ŞENKAYA'YA VARDIM SAAT BİR İDİ	1039	GİZ SENİN DERİNDEN DERBEDER OLDUM	1266	AYIN ORTASINDA BİR SARI YILDIZ
806	SUYA GİDER SU TESTİSİ ELİNDE	1040	GALALIYAM GALALI	1267	CİCİ PABUCUM CİCİ
807	SUDA BALIK YAN GİDER	1041	GELMEMİŞ DÜNYAYA SEN GİBİ TAZE	1268	ÇEMBERİMDE GÜL OYA
808	SEHER YELİ NAZLI YARE	1042	GİDERİM BU DÜZÜNEN	1269	ELA GOZLU NAZLI YARI
809	SABA MÜLKÜN VERİR BADE	1043	TARLALARDA ÖRENE	1270	CEYRANIM GEL GEL
810	SEYİRTTİM ÇIKTIM HANAYA	1044	İNDİM KOÇ BABAYI TAVAF EYLEDİM	1271	ÇAYDA ÇINAR AĞACI (Tello)
811	SENİN DUKKAN BENİM DUKKAN DEMİRDEN	1045	ERME'NEĞİN KEKİKLERİ ÖTÜYÖR	1272	ÇAYA DÜŞTÜ TUTAMADIM GÖLÜNÜ
812	SARI KIZ DEDİĞİN BİR İNCE KIZDIR	1046	GIYIP GÜLLÜ TUMANINI	1273	BAHÇADA GÜL AĞACI
813	SARI KIZIN AYAGINDA KUNDURA	1047	YAR KAYALARDA YAŞLANIR	1274	DER'SİM DÖRT DAĞ İÇİNDE
814	SARAY YOLU İNCEDİR	1048	SAÇAKLIKTAN SU DAMLAR	1275	ELMA DALDA BİTER Mİ
815	SUZUL GÜZEL SUZUL BELİN İNCEKİ	1049	İNCE DE MEHMET MARTİN TAKMIŞ KOLUNA	1276	DAŞ HARMANIN MAZİSİ
816	SU SIZIYOR SIZIYOR	1050	YAYLAM OTUN NENENDİR	1277	DERE GELİYÖR DERE
817	SULTANIN GEYDİĞİ KARELİ KUMAŞ	1051	MAVİ KİREP BAŞINDA	1278	DERE KENARINDA TAŞ BEN OLAYDIM
818	SIRA SIRA KAZANLAR	1052	İSLAMOĞLU DERLER BENİM ADIMA	1279	DUMAN VARDIR GÜZEL İZMİR BAŞINDA
819	SU BULANIK İÇİLMEZ	1053	UZUN UZUN KAMIŞLAR	1280	DÜRNAM GELİR KONA KALKA
820	KAVUN ELMANIN YILI	1054	ÇIKMA DIŞARILARA DA GÜN VURUR SENİ	1281	ENTARİSİ DİM DİM YAR
821	SULTAN SECCADESİN DE YAYMIŞ KOŞEYE	1055	BİR GİDERİM BEŞ ARDIMA BAKARIM	1282	DEREYE İNDİM DERE DERİNDİR
822	SIYRILDIM DÜŞTÜM YAMAÇTAN	1056	SARI OLUR ÜST YAKANIN GEVENİ	1283	DERELEDE GUŞBURNU
823	SELLER ALDI DERMENİMİN BENDİNİ	1057	KALEDEN İNDİM İNİŞ	1284	DUMANIM DERELERE
824	SARAYDAN İNDİ YERİDİ	1058	DAM BAŞINDA DUDU VAR	1285	EKTİĞİM YONCA
825	SÖĞÜDÜN ERENLERİ	1059	KARLYMIŞ AŞAMADIM DAĞLARI	1286	EVLERİNİN ÖNÜ HARMAN YOL ÜSTÜ
826	SEHERDE AĞLAYAN BULBUL	1060	KAYASERDİR YOLUMUZ	1287	ALTINI BOZDURAYIM
827	SABAHIN SEHER VAKTİNDE	1061	SANDIK ÜSTÜNDE SANDIK	1288	DOLDURDUM MARTİNİMİ
828	SEPETÇİOĞLU BİR ANANIN KUZUSU	1062	EĞİL KAVAĞIM EĞİL	1289	EY GÜLCÜ GÜLLERİN SATAN
829	SARSI KIRANINDA KIRATIM KIŞNER	1063	HÜSEYİNİM GELİYÖR TOZLU YOL GİBİ	1290	DUT FİDANI BOYUNCA

830	SARI BUĞDAY BAŞIYIM	1064	AL YAZMANIN OYASI	1291	KIZ BAĞÇENDE GÜL VAR MI
831	SÜPÜRGESİ YONCADAN	1065	MAHRAMAMDA KIŞIŞ İLE BADEM VAR	1292	DAĞDA KIRARLAR CEVİZİ
832	SERENLER SERENLER YÜKSEK DE SERENLER	1066	GİNE DE SAHLANIYOR KOLBAŞININ KIR ATI	1293	DAĞLARI DAĞLASINLAR
833	PINARIN BAŞINA YAĞMAZ MI DOLU	1067	GEYDİM ÇARIKLARIMI	1294	DALDA FİNDİK KALMASIN
834	PENCERESİ YEŞİL BOYA	1068	GELİN OLAN UZUN OLUR	1295	ÇORABIN ENİNE BAK
835	PINAR SENİN NE SEVDALI BAŞIN VAR	1069	GİDE GİDE KUNDURAMA KUM DOLDU	1296	EVLERİNİN ÖNÜ YOLDUR
836	PINARDAN DUDU GEÇTİ	1070	GEL ÇIKALIM TEPELERDEN TEPEYE	1297	ÇAY BENİM ÇEŞME BENİM
837	PINARA VURDUM KAZMAYI	1071	GİDEREM BURDAN ARTIK	1298	ERZURUMDA BİR KUŞ VAR
838	POTİN BAYIM ÇÖZÜLDÜ	1072	GÖKTEKİ YILDIZIN UÇU TERAZİ	1299	ELEDİM ELEDİM HOLLUK ELEDİM
839	PINARA VURDUM KAZMAYI	1073	GEL GÖNÜL SABREYLE ÇİLE DOLMAMIŞ	1300	DOLAMA DOLAMAYI
840	PINARA VARMADIN MI	1074	GEYDİRMEŞLER BOYLU BOYLU SEVAYI	1301	BU SABAH KONDU DALA
841	PINARA VARMADIN MI	1075	GİNE YEŞİLENDİ GERMİR BAĞLARI	1302	CABUR DAĞDAN KUŞ GELİR
842	KERPİÇ DUVAR DAŞUDIR	1076	GİNE BUGÜN YARALANDIM	1303	İKİ BÜLBÜL DERELERDE ÜN EDER
843	KAPILARI KATIRAN	1077	GİDERİM YOLUN DAĞDIR	1304	BAYRAM GÜNÜ SAAT TEZDE
844	KARANFİL DESTE GİDER	1078	GURBETE GİDİŞİMDİR	1305	AŞAĞIDAN GELEN DE HANIM OYNASIN
845	KAHVE YEMENDEN GELİR	1079	GÖK YÜZÜNDE BÖLÜK BÖLÜK DURNALAR	1306	KAYANIN BEDENLERİ (Çay Kuşu)
846	GARSA GİDERİM GARS'A	1080	GÜZEL OLUR Çİ YIUMURTA SOYUNCA	1307	EVLERİNİN ÖNÜ DUMANLI DAYLER
847	KARA KAŞ ALTINA ÇEKMiŞ SÜRMELER	1081	GÜVERDİM BOSTAN OLDUM	1308	BÜLBÜLÜ TUTTUM DA GÜLE BAĞLADIM
848	KÜP DİBİNDE BULGURUM	1082	GİRESUN KAYIKLARI	1309	ALTIN TAS İÇİNDE GINAM EZDİLER
849	KARŞIDA HAYVALIKLAR	1083	GÜZEL ADIN ISMAIL	1310	ALTINI BOZDURAYIM
850	KALENİN ARDI BÜBER	1084	GEMİDEYİM GEMİDE	1311	GAR MI DA YAĞMIŞ ŞU YAYLANIN DÜZÜNE
851	KAPELESİ AK GİBİ	1085	GEMİDEYİM GEMİDE	1312	YÜKSEK MINAREDEN ATTIM KENDİMİ
852	KARŞIDA KARA ERİK	1086	GAYFECİLER GAYFE DE PİŞİRİR	1313	AH NE BAKARSIN HAYIN HAYIN
853	KIZ ZULÜFLERİN PERDE PERDE	1087	HOŞ GEÜŞLER OLA	1314	ÇİFT BEYAZ GÜVERCİN ÖLSAM
854	KARŞI DAĞLAR BİZİMDİR	1088	SABAHINAN GÜN DOĞAR	1315	DENİZİN ORTASINDA
855	KALENİN ARDINA EKERLER DARI	1089	HARMAN YERİ YAŞ YERİ	1316	AT GELİR ŞAKIR ŞAKIR
856	KARŞIDAN KARŞIYA HERG İDEN KÖMŞÜ	1090	HARMAN YERİ SÜRSELER	1317	PENCERENİN MİLLERİ (Muleyli)
857	KAÇMA GÜZEL KAÇMA BEN ADAM YEMEM	1091	HEY NALBANDI NALBANDI	1318	ARDIÇ ARASINDA BİTEN NANELAR
858	KEKLİK ÖLSAM YUVA YAPSAM	1092	GÖKTEN BİR ÇİFT SUNA İNDİ	1319	FİNDİK ATTIM HARMANA
859	KAVAK KAVAĞA YAŞLANIR	1093	HEZİN HEZİN GİR KAPIDAN	1320	DALDİM GÖLLERE DALDİM
860	KÖPRÜNÜN ALTİ DİKEN (ZÖHREM)	1094	HANI BENİM ELLİ DİRHEM KESDENEM	1321	EVLERİNİN ÖNÜNDE GARA ÜZÜM ASMASI
861	KALE KAPISINDAN GİRDİM İÇERİ	1095	HAVADA DURNA SESİ GELİR GANEDİ GİRMA	1322	YAYLA ÇİMENİ BUDUR
862	KEMERİM YAR KÜPEM YAR	1096	HURUNU YAVRUM HURUNU	1323	PUSKULLUDUR PUSKULLU
863	KAP'ARDINA ASIVİRMİŞ ELEĞİ	1097	HURUNU A YARIM HURUNU	1324	HAYDE HAYDE GİDELİM
864	KIZ KARA KIZ KARA KIZ	1098	HA BURANIN EKİNİ	1325	NEREN AĞRUR NEREN AĞRUR
865	KİRİM'DAN GELİRİM ADIM DA SINAN'DIR	1099	HER SABAH HER SEHER GELİR GEÇERSİN	1326	BEN GEÇİYE GİDEMEM
866	BEN DE GİTTİM BİR GEYİĞİN AVINA	1100	HAVUZ BAŞININ GÜLLERİ	1327	ŞU KÖYCEĞİZ YOLLARI
867	EFENDİM AŞKINLA İŞTE PURYANIM	1101	HASAN DAĞI OYMAK OYMAK	1328	KÖYDEN KÖYE GEZERİM
868	AŞAĞIDAN DA GELE GELE GELDİLER	1102	HAVUZUN BAŞINA VARMASIN ELLER	1329	BAĞÇELERDE GÖK BİBER
869	ALTIN YÜZÜK YAPTIRDIM (Garanfili Yar Ali Yar)	1103	HAVUZ BAŞININ GÜLLERİ	1330	MADEN DAĞI DUMANDI
870	BASIM DA KIRILDI İĞDENİN DALI	1104	AL GEYDİM ALSIN DEYE (Hadi Gine Bindalı)	1331	TARLAM KESEK DEYİL Mİ
871	BAHÇALARDA GÜN DONDU (Gabah)	1105	BU DERENİN GEVENİ (Hay Lîlim Hoy Lîlim)	1332	KİMİN AĞRIYIR CANI (Çay)
872	BEYLER BAĞÇESİNDE BİR DERİN KUYU	1106	HİŞ HİŞİ HANÇER BOYNUMA	1333	KURBAN OLAM BEN O KAŞI KARAYA
873	CAMİNİN ARDI AYAZ	1107	EVLERİNİN ÖNÜ YONCA (Hareli Baso)	1334	DE GET BAYBURT DE GET SENDE NEM KALDI
874	ÇALI KOYDUM ÖCAGA	1108	İSPARTA'DAN ÇIKTIM BAŞIM SELAMET	1335	BEN GİDİYORUM YOLUMA
875	DAMA GOYDUM YAKAÇAK	1109	İNDİM DERE İRMAĞA	1336	AH HAMAMCI BU HAMAMA GÜZELLERDEN KİM GELİR
876	DERE GELİYOR DERE	1110	İSTANBUL'DAN ÜSKÜDARA YOL GİDER	1337	AL İPEK YEŞİL İPEK
877	DOSTUN BAĞÇESİNE BİR HOYRAT GİRMİŞ	1111	GÖKTEPEYLE İNÖNÜ'NÜN ARASI	1338	BEN SÜSADIM SULAR İSTERİM
878	ERKİLET ALTINI KOLGE BASMA MI	1112	MENDİLİMİN YEŞİLİ	1339	BUGÜN AYIN İŞİCİ
879	GÜLMEDİM DÜNYAYA GELDİM GELELİ	1113	KAYADA KEKLİK ALAYI	1340	BEN YARE YOLLADIM BİR ELMAS KUTU
880	KIZIM SANA FİSTAN ALDIM VARDI MOLA	1114	MEŞELER GÖVERMİŞ VARSIN GÖVERSİN	1341	GAPIYA ÇIKTIM Kİ YELLER ESİYOR
881	KERPİÇ DUVAR YAN UÇTU	1115	KALENİN BEDENLERİ	1342	AL KANLAR İÇİNDE YATAN MELEĞİM
882	KAVAKTA KURU DAL VAR	1116	MERDIVANIM KIRK AYAK	1343	BAĞÇE DUVARINI AŞTIM
883	OY DERELER DERELER	1117	PUSKUL PENCİREDEN UÇDU	1344	BAGINDA ÜZÜM GALDI
884	SARILI YAZMAMI YIRTAR EKLERİM	1118	PAZARDAN ALDIM HALI	1345	A GİZ SENİN ADIN DUDU
885	SAMANLIKTAN GALDIRAMADIM SAMANI (Zühdi)	1119	TABAGA KOYARLAR KAYMAĞI BALI	1346	BADEMLİYE BİR İNCECİK KIŞ OLDU
886	SABAHIN SEHER VAKTİNDE	1120	TOKATA GİDEMİYÖM	1347	AŞAĞIDAN GELİR ÖMUZ ÖMUZA
887	ŞU SİLAYI GECE GEÇTİM GÖRMEDİM	1121	YAYLA ÇİÇEĞİ MİSİN	1348	AL ALMAYI DALDAN AL
888	ŞU ÇİRDAKTAN GECE GEÇTİM (Yarım Çırdak)	1122	YASSIYA VARMADAN GÜVEYİ KOYARLAR	1349	AK FASULLE OLDU MU
889	TİRENE BİNDİ DE SAVUŞTU MOLA	1123	VARDIM BAKTIM DEMİR KAPI SÜRGÜLÜ	1350	AĞLAMA CEYLAN BALASI
890	VARDIM DÜŞTÜM İSİRGANLI KOYAĞA	1124	YAŞ PİYNAZ KÖKLENİR Mİ	1351	DAŞLI TARLA AYRIKLI
891	UZUN KAVAK NE UZARSIN BOYUNA	1125	GUŞ GAYADAN SESLENİR (Can Maral Can)	1352	BU DAĞ BU DAĞ ÜSTÜNE
892	DERSİNİ ALMIŞ DA EDİYOR EZBER	1126	FİNCAN İÇİ FİĞ OLUR	1353	ARPALAR ORAK OLDU
893	ARDIÇTANDIR GUYULARIN GOVASI	1127	SANDIGİM SIRA SIRA	1354	BOZTEPE'NİN BAŞINDA
894	LAMBA DA ŞİŞESİZ YANMAZ MI	1128	ZANDALYA GETİRİN GELİN OTURSUN	1355	BU HAL NE HALDİ
895	ŞU DAĞLARI AŞMALI	1129	AKÇAALAN YOLUNU DUMANMI ALDI	1356	BAĞLAMAM VAR UÇ TELLİ
896	BİR SABAH UĞRADIM GÖL KENARINA	1130	GÖGERÇİN VURDUM KALKMAZ	1357	BALİKESİR YOLUNDA
897	SAMANLIKTA KEDİLER (Hop Badirik)	1131	KIZ BAĞÇENDE UÇ ÇİÇEK VAR AÇIYOR	1358	BAĞÇEDE ERİK DALI
898	HAYATLARI DEĞİRMİ	1132	ÇEKİN KIR ATIMI NALBANT NALLASIN	1359	BİR GEMİM VAR ADALARA YAŞLANIR
899	HAYDIN ARKADAŞLAR KİNA YAKALIM	1133	ZEYTİNYAĞLI YİYEMEM	1360	AKŞAMDI EZAN VAKDİ
900	SEYYAH OLUP AYRI DÜŞTÜM ELİMDEN	1134	YEMENİMİN UÇLARI	1361	HELKEMİ SUYA DALDIRDIM
901	GÜZELİM GÜZELİM DE ALLI BASMALAR ALDIM	1135	YANDIM ALLAH YANDIM YATAMIYORUM	1362	BAKKALLAR SATIYOR KARACA ÜZÜM
902	ÖRDEK SUYA DAL DA GEL	1136	YORUK DE YAYLASINDA YAYLAYAMADIM	1363	BEN BİR KAVAK YOL ÜSTÜNE BİTEREM
903	AL'İM GİTME BAZARA	1137	URFALİYAM EZELDEN	1364	AŞLAMAYI AŞLADIM
904	ALI EFE'NİN EVLERİ GONAGA YAKIN	1138	URGANLARI ULAM ULAM ULALI	1365	AH ÖLEYİM VAH ÖLEYİM
905	AŞAĞI YOLDAN GELİYORMUŞ UÇ ATLI	1139	UCA DAĞLAR BAŞINDA NAR ŞİRİN OLAR	1366	BAĞÇELERDE BİBERİYE
906	ATIM DURDU BEN YORULDUM	1140	ÜSKÜDARA'YA GİDER İKEN ALDI DA BİR YAĞMUR	1367	BAĞA GİRDİM ÜZÜME
907	KURBAN OLAM KALEM TUTAN ELLERE	1141	UÇ GÜZEL OTURMUŞ GERGEFİN İŞLER	1368	BU DAĞDA MARAL GEZER
908	AŞAĞI YOLDAN ÇIKTI BAYRAĞIN UCU	1142	KARADAĞ'DA DÜŞMAN TOPU PATLIYOR	1369	BUGÜN GÜNLERDEN CUMADIR CUMA
909	AKŞAM OLUR GARANLIĞA GALIRSIN	1143	VALLAH O YARDIR	1370	ACEM ÜLKESİNDE EYLEŞTİM GALDIM
910	AK DEVEM DÜZDEN GELİR	1144	YAYLASINDAN İNİMİŞLER UÇ KIZ BİR ANA	1371	BEN GİDERİM BATUM'A
911	AY GİZ KİMİN GİZİSAN	1145	YENGİ KIZIN BİR TANE	1372	ET ALDIM DİRHEMENİN
912	AH ŞU YOLU ŞU YOLU	1146	YARIMIN KAŞLARI KALEM	1373	DAVARI VURDUM DEREYE
913	ANAMUR YOLLARI KAYRAK DA ÇAKILLI	1147	YAZIN ÇİÇEĞİ GÜLDÜR	1374	BAŞINDA PUŞAN GURBAN
914	ATIMI BAĞLADIM BEN BİR KOTANA	1148	YEŞİL DAYLER	1375	ANACAN BAĞIRIMI CAN EYLEMİŞEM MEN
915	AMAN AMAN BAĞDATLI	1149	YÜCE DAĞ BAŞINDA YANAR BİR İŞİK	1376	EVLERİ VAR ENGIN
916	AYVA DİBİ SERİN OLUR YATMAYA	1150	YALI KENARINDA ZÜLFUM TARARIM	1377	ARPA BUĞDAY DANELER
917	ABACILAR İNİŞİ SAATİMİN GÜMÜŞÜ	1151	İKİ DURNAM GELMiŞ YOLDA YORULMUŞ	1378	BULGURU KAYNATIRLAR (Şam Şime Şime)
918	ADANANIN YOLLARI TAŞLIK	1152	İKİ DAĞIN ARASINDA KALMIŞAM	1379	BÜLBÜLÜN KANADI SARI
919	AŞAN BİLİR KARLI DAĞIN ARDINI	1153	İKİ ASLAN BİR KAYADA YAŞLANIR	1380	BÜLBÜLLER ÖTÜYOR SEHER VAKTİDİR

920	AY DOĞAR SİNİ SİNİ	1154	İSTANBUL'UN (TRABZON'UN) ETİRAFI METERİS	1381	BİR SAMAVAR ALMIŞAM SİLENİM YOKTUR
921	AY OĞLAN TATAR MISIN	1155	İGĐENİN DALİNE DE BASTIM DA DAL KIRILVERDİ	1382	BİR SAZIM VAR BAĞLAMA
922	AŞAMADIM ŞU DAĞLARIN BELİNDEN	1156	İNDİM GELDİM SİLİF'EDEN BURAYA	1383	BUGÜN AYIN UÇUDUR
923	BULUTLAR OYNAR OYNAŞIR FELEKTE	1157	İBRİK SIRA SU SIRA	1384	BİZİM EVDE ŞEKER LOKUM BADEM VAR
924	SANA ÖĞRETEYİM DAĞDAN AŞMAYI	1158	İLGİT İLGİT ESEN SEHER YELLERİ	1385	BU TEPE PULLU TEPE
925	AKÇEŞMEDEN SULAR İÇTİM KANMADIM	1159	İNDİM KUYU DİBİNE	1386	KÜRE KOYMUŞ YOL ÜSTÜNE ÇIKIRGI
926	AYVACI GELİYOR AYVA	1160	HÖYÜKLÜNÜN EDİRAFI KOŞK OLSUN	1387	BİR MENDİL ALDIM ŞEHERDEN
927	AHİRKÖY'ÜN MEŞELERİ	1161	KİNAŞI KARILIR TAŞTA	1388	BEN FELEĞİ GÖRDÜM TAŞTAN İNERKEN
928	SİZİN EVLER BİZİM KENDE DALDADIR	1162	KEKLİK GİBİ KANADIMI SÜZMEDİM	1389	AMAN DAYLAR YOL VERİN A BEYLER
929	AMMAN AVCI VURMA BENİ	1163	KAPUYU ÇALAN KİMDİR	1390	AK KOYUN MELER GELİR
930	GİDIYOM GİDEMIYOM	1164	İNDİM ÇAYIRI BİÇMEYE	1391	AĞAM SÜLEYMAN
931	AKAN SULAR BEN OLSAM	1165	YÜZ DİRHEMDİR GUŞAĞIMIN ŞERİDİ	1392	AL KAGIT MAVİ KAGIT
932	AGRI DAĞINDAN UÇTUM	1166	KARŞIDA FIĞ OTLANIR	1393	AŞAĞIDAN GELİR SANDIK
933	ANAM BANA NE DEDİ	1167	İSTANBUL'A İSMARLADIM FESİMİ	1394	AY DOLANAYDI GÜN DOLANAYDI
934	BEN GİDERİM ODUNA	1168	HEM OKUDUM HEMİ DE YAZDIM	1395	AYAĞINDA KUNDURA
935	AŞKINLA PERİŞAN YARI GÖRÜNCE	1169	İNÖNÜ'NÜN HANLARI	1396	ANTALYA'NIN MOR ÜZÜMÜ
936	AY GARA GAŞ EĞİL ÖPEM GAŞINDAN	1170	İMECİLER GELİYOR	1397	ATLADI GİTTİ EŞİĞİ
Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI
1398	ÇİRPİNİP DA ŞANOVAYA ÇIKINCA	1630	KIZIM SANA FİSTAN ALDIM	1664	GUZEL YANLIŞ GİDERSİN
1399	AY GİZ ADIN AMANDIR	1631	KUTAHYA'NIN PINARLARI AKIŞIR	1665	DENİZ KENARINA ENMEYEDİN
1400	KEREM DESEM KEREM GELMEZ DİLİME	1632	KÖPRÜNÜN BAŞLARINDA	1666	HANIMLAR SAHRA'YA ÇIKMIŞ ÇİMEN ÜSTÜNE
1401	YEŞİL OLUR ŞU DİRMİLİN BİBERİ	1633	KALEDEN İNİŞ MÖLÜR	1667	ARG ALTINDA BENİM VAR
1402	SARI GİZİ ALDIM ÇIKTIM YAYLAYA	1634	KARA BİBER AŞ MÖLÜR	1668	KADIR MEVLAM SENDEN BİR DİLEĞİM VAR
1403	BAGYA GİTTİM NAR İÇİN	1635	MENDİ DE MENDİ MENDİLİ MENDİ	1669	EYLERİNİN ÖNÜ İĞDE DALLARI
1404	HATÇAM ÇIKMIŞ GÜL DALINA	1636	NİÇİN YANIMA GELMEZSİN	1670	YAZI YAZDIM SOKUYA
1405	AL İŞLİ GEY AL EYLE	1637	O YANA HİNDİ	1671	GİDERSEN GÖNDEREYİM
1406	AKAYI DAŞLI DERE	1638	OY GEMİCİ GEMİCİ	1672	TOKATIN MEZERLİĞİ
1407	AL ALMA GÖNÜL ALMA	1639	OCAĞA KOYDULAR YUFKA SACINI	1673	MERYEM SUYA GİDİYOR
1408	AYAGINA GİYER UÇ GÜLLÜ ÇORAP	1640	O SARI ÇEMBERUNİ	1674	HAYDIN GUZELİM AT OLUR DA DEPEMEZ Mİ
1409	KALENİN BEDENLERİ (Alılar)	1641	OCAĞA KOYDUM KAZAN	1675	GİDIYOM DEME BANA
1410	AL YEŞİL GEYİMIŞ GELİNE BAKIN	1642	ODAYA SERDİM HALI (Tek Tek Basaraktan)	1676	EVİM KİREÇ DUTMUYOR
1411	AĞAÇLIKTAN ARAR GELİR	1643	OĞLAN YAĞLIĞIN HANI	1677	İLİMONUM GALBURDA
1412	AĞ KEÇİ GELMİŞ OĞLAĞIN İSTER	1644	OLAM BOYUN GURBANI	1678	DOSTUN BAĞÇASINA GİRSEM
1413	ATA VURDUM YULARI	1645	OYNAYIN KIZ OYNAYIN	1679	KAP'ARDINA ASA KOYMUŞ GALBİRİ
1414	ATLADI ÇIKTI EŞİĞİ	1646	PENCEREDEN YEL GELİR	1680	ÇAYDA YEŞİL BİR KUŞ VAR
1415	AL'IM GİTME PAZARA	1647	PEŞTEMAL TEZGAHINA	1681	ÇAYIRA VURDUM GAZMAYI
1416	AŞŞANDAN GELİREM YÜKÜM ERİKTİR	1648	PINAR BAŞININ GÜLLERİ	1682	SABAH OLDU GÜNEŞ DOĞDU BACADAN
1417	ACI BİBERİM ACI	1649	PINAR BAŞI BEN OLAYIM	1683	YEMENİMİ AL İSTERİM
1418	AK ÇALININ DİBİNDE KAVAĞA BAK KAVAĞA	1650	SENDEKİ KAŞLAR BEND'OLSA	1684	MAPUSHANE DEDİKLERİ
1419	BACADAN AŞIYOR AYYANIN DALI	1651	SAHAN SAHAN HOŞMERİM	1685	İNCE ÇAYIR BİÇİLMEZ
1420	BİZİM EVİN YANINA	1652	SARI ZEYBEK ŞU DAĞLARA YAŞLANIR	1686	KÖMÜR GOZLUM GEÇTİ GÜNÜM ZAR İLEN
1421	BAHÇALARDA MOR MENİ	1653	SÖĞÜDÜN YAPRAĞI NARINDIN NARIN	1687	ÇAYIR DEĞİL ÇİMENLİKTE EVİM VAR
1422	BEYAZ GEYME TOZ OLUR	1654	SABUNCUNUN DÜZÜNDE	1688	ÖRDEK SUYA DAL DA GEL
1423	BİR DARACIK PENCERE	1655	SALINA SALINA GELDİM KOYUNE	1689	KÖPRÜNÜN ALTI PINAR
1424	BABA BEN DERVİŞ MIYEM	1656	SİNAOĞLU DERLER BENİM ADIMA	1690	DERTLİ KEREM DER Kİ ÇALIN SAZLARI
1425	BAGA GİRDİM ÜZÜME	1657	SİLİF'ENİN YÖĞÜRDÜ	1691	SABAH OLDU GAYNANAM GELDİ
1426	BU GECE RUYA GÖRDÜM	1658	SUYA GİDEN ALI GELİN	1692	AŞAĞIDAN GELİN GELİN ALICI
1427	HEL HELE VERİN GELİNE	1659	SUYA GİDEN SÜRMELİ GİZ KİMİNDİR	1693	ALLAH ALLAH DEDİK ATA BİNDİRDİK
1428	HOROZUMU SATAMADIM	1660	SEVDA GİTMIYOR SERDE	1694	BOCU KÖYDEN ÇIKTIM
1429	İNDİM ÇAYIR BİÇMEYE (Hey Güzel Güzel Han)	1661	SU GELİR AKMAYINAN	1695	UZUN OLUR FESLİGENİN DALLARI
1430	HAYRİYE'NİN BOYU UZUN	1662	SALIN DA GEL MEYDAN KIZ GÖRSÜN	1696	FADİMEMİ DÖRÜ TAY'A BİNDİRDİM
1431	İZMİRİN İÇİNDE AL YEŞİL BAYRAK	1663	SEN BİR YANA BİR YANA	1697	ÇAMLİBEL'DEN DE BAKTI KÖROĞLU
1432	İNCİLİ SEDEF KOLBAĞIN	1664	SABAHIN ŞEHERİNDE ÖTÜYOR KUŞLAR	1698	AMASYA'NIN DAĞLARI
1433	İLİMONUM SULANDI	1665	SIRA SIRA SİNİLER	1699	BEN DE ÇIKTIM FODULLUNUN ÜSTÜNE
1434	İNDİM DEREYE DÜRDÜM	1666	GUZEL SENİ SEVDİM ANCA DÜNYADA	1900	EĞLEN SANA BİR NASHAT EDEYİM
1435	İLENGER ATTIM BAGA	1667	ŞU İZMİR'DEN ÇEKİRDEKSİZ NAR GELİR	1901	MAIL OLDUM HUB CEMALE BAKMAYA
1436	İKİ DİLBER SÖYLEŞİRLER	1668	TÜRKİ DEYURUM SAGA	1902	HAY EDÜBEN MEYDAN HARMAN BAŞINDA DURAN
1437	İKİ BÜLBÜL GELDİ KONDU ÇİMENE	1669	TELLO GİDER YAN GİDER	1903	CEPKENİMİ AL İSTERİM
1438	KALKIN DURNAM KALKIN VAN'DAN SOKULUN	1670	TABAKAMDA TUTUN YOK	1904	ÇAYIR ÇIKTI DİZİME
1439	OĞLAN OĞLAN BOYNUMA DOLAN	1671	TAMBURAM REBAP OLDU	1905	BAGA GİRDİM ÜZÜM YOK
1440	ATLAYIP GEMİNE BİNEMEDİN Mİ	1672	TAŞA ÇALDIM AYYAM İLE NARIMI	1906	HANIM SECCADESİN ATMİŞ ÇAYIRA
1441	TÜRKMEN KIZI KATARLAMIS MAYAYI	1673	TERAZİ TARTAYIRUM	1907	SAMSUN İSKELE BAŞI
1442	BİN CEFALAR ETSEN ALMAM ÜSTÜME	1674	TÜRKMEN KIZI SÜT PİŞİRİR	1908	YİNE AKŞAM OLDU EZEN SESİ VAR (= Ah yine)
1443	ATEM TUTEM MEN SENİ	1675	TOYÇULAR YAR ÇAN	1909	AYVA YAPRAKLANDI GÜLLER ÇİLENDİ
1444	GİDERSEN GÖNDEREYİM	1676	TAZE KARLAR YAĞMIŞ KARIN ÜSTÜNE	1910	VARDIM BAKTIM SÜT BUŞURUR
1445	YATIRDIM YATIRDIM DAN SESİNE	1677	ULU TANRI SENİ ÖVMÜŞ YARATMIŞ	1911	GARŞIDA ÇAM KESİYOR
1446	YERİ YERİ DURNAM GAR GELDİ	1678	SU BAĞLASAM GELİR Mİ	1912	KIRKIZ DAĞLARI
1447	DURNADIR DURNA TELLERİ BURMA	1679	SEPET ALIP BAGA GİRMİŞ ÜZÜME	1913	ÇAYA VARDIM ÇAYLARIM
1448	PANCAR PEZİK DEĞİL Mİ	1680	DIYARBEKİR OCAKTIR	1914	AŞA'NIN ELİNDE MAKAS KINALAR
1449	ARDIÇLIKTIR EVLERİ	1681	SABAHTAN KALKTIM SEMAVER KURDUM	1915	CIGARAMI İNCE SAR
1450	DERE BOYU GİDELİM	1682	BEN YARİME GAL'ALTINDA GAVUŞTUM	1916	YENİ YOLUN BUKMELERİ
1451	YORDU BENİ EVİNİZİN YOKUŞU	1683	GİNE YEŞİLLENDİ BORUN BAĞLARI	1917	ÇAYA VARDIM ÇAY BULANIK
1452	YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR KUŞ UÇURDUM	1684	ŞU DAĞIN ARDI MEŞE	1918	KARA DUTA YASLANDIM
1453	ARZEYLEDİM DOSTU GÖRMEYE GELDİM	1685	ENDİM GÜLÜN BAĞINA	1919	BİR FIRTINA TUTTU BİZİ DERYAYA KARDI
1454	GİDELİM GİDELİM NERE GİDELİM	1686	TABAKTA BAL OLAYDIM	1920	BAGLANDI YOLLARIM GALDİM ÇARESİZ
1455	DENİZİN DİBİNDE HAÇCEM DEMİRDEN EVLER	1687	BURSA'DAN ALMA TUZU	1921	HADI GİDELİM GARADAŞ'A ÜZÜME
1456	GÜLISTAN'DA BİR GÜLÜM VAR	1688	ERZURUM OVALARI (Hele Yanarım)	1922	KADEM BASTI GÖNÜL TAHTI
1457	GİDEREM MEN TEBRİZE	1689	SU GELİR MESTE GİDER	1923	KIZ PINAR BAŞINDA TESTİ DOLDURUR
1458	ABDAL OLSAM ŞALLAR GIYSEM AYNİME	1690	ŞU OLTUNUN TAŞINI	1924	YAYLA YAYLAYA BAKAR (Hatipoğlu)
1459	KABA ÇAMI OYDULAR	1691	MERDİVENDEN YUKARI	1925	GİDE GİDE BİR SÖĞÜDE DAYANDIM
1460	KIR AT BU DAĞLARI AŞMALI BUGÜN	1692	AL ŞALIM MAVİ ŞALIM	1926	KIRMIZI KÜRDELE
1461	AKÇAYIM BOYDAN BOYA	1693	KÖYLÜK YERDEN KOŞK GİDER	1927	KALK GIDAĞIN ŞİH BAĞINA CAZELE
1462	AŞAĞIDAN GELİN YARE BAK	1694	SU GOYDUM SU TASINA	1928	BULBULUMUN KAFESİ
1463	YOLA ÇIKTIM MARDİNE	1695	YONÇAYI BELLEDİLER	1929	NE DURURSUN ORALARDA
1464	TEZ GEL OĞLAN TEZ GEL EYLENMIYESİN	1696	KARANFİLİ GÜL DALINA DEĞENDE	1930	ŞU URFANIN KAPISI
1465	GELDİ GEÇTİ GÜZELLERİN KERVANI	1697	ATIN ÜSTÜNDE EĞER	1931	TOPAK DAŞIN KENARI (Hey narı)
1466	İSMİNİ SEVDİĞİM SAADETLİ DOSTUM	1698	GİDERKEN EYLE BENİ	1932	UNYEDEN ÇIKTIM DA BAŞIM SELAMET
1467	ŞU YÜCE DAĞLARIN KARI ERİDİ	1699	TERCAN'IN DÜZÜNDE BİR GELİN AĞLAR	1933	YIKIRGANIN ARMUDU
1468	HER SABAH HER SABAH GÜLŞEN İÇİNDE	1700	YENİ HAMAMIN ÜSTÜYEM	1934	SU SIZYOR SIZYOR
1469	GELDİM ŞU ALEMİ İSLAH EDEYİM	1701	TASI SUYA DALLIDIM	1935	ÇIKSAM DAYLERİN BAŞINA

1470	KOVA KOVA İNDİRDİLER YAZIYA	1702	GİDERSEN AĞLA DA GIT	1936	EY ŞAHİN BAKIŞIM BÜLBÜL AVAZLIM
1471	ANA BENİ GÖNDER GEDİM ORMANA	1703	OĞLAN ADIN HURİŞEN	1937	EVLERİNE VARDIM AĞSAM
1472	GEYİNİMİŞ KUŞANMIŞ YAYLADAN GELİR	1704	HABİLBAN OY ÇAN	1938	ÇEŞMEDEN DUDU GEÇTİ
1473	SUNAYI DA DELİ GÖNÜL SUNAYI	1705	GAPI GAPI GEZERİM	1939	BUGÜN BİZDE DÜĞÜN VAR
1474	DAŞ DÖNMÜYOR DÖNMÜYÖR	1706	KAYALAR KAYALAR YÜKSEK KAYALAR	1940	ŞU DİRMİLİN ÇALGISI
1475	BİR OK ATTIM HERGE VARDI	1707	KATI HAVADAN UÇARSIN	1941	MASADA YEŞİL DESTİ
1476	AŞAĞIDAN GELİR DÜVELER GİBİ	1708	KAYALAR KAYALAR DA YÜKSEK KAYALAR	1942	EVİMİZE GELİN GELİR
1477	ÇATTILAR OCAK DAŞINI	1709	KAYALAR YARILMASIN	1943	BİR KARARDA DURMAYALIM
1478	KUÇUK YAŞTA GURBET ELDE	1710	KIYIK'DAN ÇIKDIM	1944	DÜN GECE YAR HANESİNDE
1479	HELKELER GÖLÜNDE SUYA GİDİYOR	1711	KIZILOCIKLAR OLDU MU	1945	AYA BAK YILDIZA BAK
1480	PORTAKALIM TEKERLENDİ	1712	KARANFİLİM EZ BENİ	1946	YAYLALAR İÇİNDE ERZURUM YAYLA
1481	KARANFİL OCAK OCAK	1713	KETEN GÖMLEK FİLFİLİ	1947	BULAH ÜSTE DURAN GÖZEL
1482	YAĞSIN YAĞMURLAR YAĞSIN	1714	KERİMOĞLU ŞU DAĞLARI AŞIYOR	1948	BİR EVLER YAPTIRDIM RAMİZEM
1483	ŞU KARŞIDAN YAR GELİYOR	1715	KAVURMA KOYDUM TASA	1949	BİR YAR GETİRMİŞİM TERCAN ELİNDEN
1484	KARANFİLİM SERENDE	1716	KARYOLAMIN DEMİRİ	1950	KURDULAR OCAK TAŞINI
1485	KEKLIK OLSAM ÇALI DİBİ DEŞERİM	1717	KRALIN KIZI	1951	KALK GİDELİM O VİRAN BOSTANA (Mori Şazo)
1486	ERİK DALI GEVREK OLUR	1718	KARŞIDA HARAR DURUR	1952	KALK GELİN HANIM YURU AYGIN BAYGIN
1487	A GÜZEL DOLAN DA GEL	1719	KAŞLARIN KARASINA	1953	KABARALI SANDIĞIM
1488	KAÇINDASIN GELİN ÜMMÜ KAÇINDA	1720	KARPUZ KESTİM YİYEN YOK	1954	KARŞIKI TARLADA HERG EDEN OĞLAN
1489	DERİKÖNÜN DÜZLERİ	1721	KARŞI GEÇEYE GEÇEREM	1955	KALEDEN İNDİM DÜZE
1490	SABAH OLUR ÇOCUK GİDER OYUNA	1722	KARŞIDA UZUM KARA	1956	YÜCE DAĞ BAŞINDA BEKLERİM SENİ
1491	ELMALARIN YONGASI	1723	KARA BUBER AŞ OLMAZ	1957	YÜCE DAĞ BAŞINDA GARA GİŞ OLUR
1492	BEN KENDİMİ GÖLÜN DİBİNDE BULDUM	1724	KARA DA GÖÇÜN BOYNUZU	1958	AYAGINDA KUNDURA
1493	GARA GÖZÜN AY BADAM	1725	GARLI DAĞIN ÖTE YÜZÜNE	1959	ANNEM ENTARİ ALMIŞ
1494	ŞU DALMA'NIN DAĞINI DUMAN BÜRÜDÜ	1726	KARA KÖPRÜ NARLIKTIR	1960	ÇEKİN MAYALARI BURDAN GİDELİM
1495	BADE İÇERLER NAZINAN	1727	KARANFİLİM BUDAMA	1961	VARIN SÖYLEN URFANIYEYE YARIN ÖĞMESİN
1496	AVCIYIM BEN ŞU DAĞLARI AŞMADIM	1728	KARANFİL OLANACAĞI	1962	İĞNEM DÜŞTÜ YERLERE
1497	GÖKTE UÇAN TAYYARE	1729	KARANFİL EKEN BİLİR	1963	İLİK DÜŞTÜ YAKAMDAN
1498	AY DOĞAR AŞMAK İSTER	1730	HALDOZUN PORTIKALI	1964	TARLAYA EKTİM SOĞAN
1499	ORDUNUN SOKAKLARI	1731	KANDILLI YAZMAYI KALDIR YUZUNDEN	1965	KAHVE BİŞTİĞİ YERDE (Yelpik Koşması)
1500	ŞU LEFKE'NİN ÜSTÜNÜ DUMAN BÜRÜDÜ	1732	KALE KALEYE KARŞI	1966	BARAKA'NIN ALT YANINDA BAĞÇALAR
1501	PENCEREDEN TAŞ GELİR	1733	KARANFİLİM DAĞ BAŞINDA	1967	GOYUN MELER ÇOBAN GÜLER
1502	ÇOKTAN BERİ YOLLARINI GÖZLERİM	1734	KÖPRÜYÜ DOLANMA KÖPRÜ YIKIKTIR	1968	SÜPURGESİ AYNALI
1503	ÇADIR KURDUM ŞU YAYLANIN DÜZÜNE	1735	KUL OLAYIM KALEM TUTAN ELLERE	1969	KÖPRÜ ALTINDA MILLER
1504	SABAH İLE SABAH İLE	1736	KEREZ ÇİÇEK AÇIYOR	1970	BUGÜN HEVA PUSARMIŞ
1505	ÇİMENE BASMA YARIM	1737	MADIMAK OYLUM OYLUM	1971	GOKÇE KARGA OLAYDIM
1506	GELİN AĞLAYALIM YURDU SEVENLER	1738	MAÇKA'NIN YOLU TAŞLIK	1972	BERGAMA'NIN HANLARI
1507	DAĞDA ARDIÇ KURUSU	1739	MENDİL SERDİM URGANA	1973	DERE GELİYOR DERE (Eyiğnem Ben)
1508	GEMİLER GİRESUNA	1740	MENEVŞE KOYMUŞLAR GÖLÜN ADINI	1974	ALI GAVAK KESİYÖR
1509	ON İKİDİR ŞU BURDURUN DERMENİ	1741	MERDİVANIN ALTINDAN	1975	AZİMENİN AVLUSUNDA KUYU VAR
1510	TOP YATAĞIN ÖNÜ GAYFE	1742	MERKESTE SARI SAMAN	1976	HAMBAR ALTI KUM ALTI
1511	TOPÇAM YAYLASI DÜZ YILDIZ IŞILAR	1743	MEŞE MEŞEYE BENZER	1977	KAYMAKÇIDAN ÇIKTIM BAŞIM DA SELAMET
1512	ADİLE'NİN ÜÇ BONCUKLU HASIRI	1744	KUFFAR ŞANUR HUCCE'T ALMIŞ EGRIYE	1978	KALENİN BEDENLERİ
1513	ÇEMBERLİ ÇARGAT BALA ZER HANIM	1745	MEMMİ HAYRANIN OLAM	1979	KIRMIZILIM TUTAM TUTAM
1514	OYNAMAM BEN	1746	MUBAREK MUBAREK YÜZBİN MUBAREK	1980	KEŞKEM BU ELLERE GELMEZ OLAYDIM
1515	ÇIKTIM KERPIÇ DUVARA	1747	MARTİNİM ATILMIYOR	1981	TOKAT YAYLASINDA YAYLAYAMADIM
1516	GARA CAMIŞLARI VURDUM BAYIRA	1748	NAR AĞACI ULAM ULAM	1982	MAÇKA YOLLARI TAŞLI
1517	GİNE BAHAİR OLDU BEZENDİ BAĞLAR	1749	SEVDA OLMASAYDI (Nar Danesi)	1983	BİR MATARA BİR YANDAN
1518	DENİZİN KENARINDA	1750	NE FERYAD EDERSİN DİVANE BÜLBÜL	1984	SU TEPE PULLI TEPE
1519	EVLERİ İKİ KATLI	1751	NERGİZİ DESTE BAĞLADIM	1985	AL YANAK ALANIYOR
1520	İÇME RAKIYI ZARAR	1752	KAHPE FELEK SANA NETTİM NEYLEDEM	1986	ALETİNE VARDIM EMME DURMADIM
1521	SİZİN DUKKAN BİZİM DUKKAN DEMİRDEN	1753	KAHVE YEMENDEN GELİR	1987	DRAMA KÖPRÜSÜNÜ GECE Mİ GEÇTİN
1522	ÇİĞRİŞİR BÜLBÜLLER GELMİYÖR BAĞBAN	1754	KAĞIZMAN'A ISMARLADIM NAR GELE	1988	YUZUĞUM VAR AL TAŞLI
1523	KİREMITTE BUZ MÜSDEN	1755	KAĞITTAN BİBERİM VAR	1989	DABANCAM KARADAĞLI
1524	KUYU DİBİ DERİNDEN	1756	AYAGINA GIYMIŞ SEDEF NALINI	1990	ÖTE YAKA URGAN BURGAN
1525	KÖYLÜ KIZI ÇAYDA GEZER	1757	AL YEŞİL DÖKÜM ANNELER	1991	HANLARIN ÖNÜNE HASIR YAYLADI
1526	DAMA BULGUR SERERLER	1758	DOST BAĞINDA AÇILIP GÜL	1992	GET O DAĞDAN KAR GETİR
1527	DAR SOKAKTAN GEÇEMEM	1759	DONDURMAM BUZ GİBİ BUZ	1993	İNDİM SAMAN ALMAYA
1528	ÇIKABİLSEM ŞU YOKUŞUN BAŞINA	1760	CEMİLE'NİN GEÇTİĞİ YOLLAR MEŞELİ	1994	IRMAĞIN GEÇELERİ
1529	BEN PINARA VARMIŞEM	1761	DIYARBAKIR BU MUDUR	1995	OY GELİN KINAN KUTLU OLA
1530	AK TAŞ DİYE BELEDİGİM	1762	DIŞLERİN İCİNDENDİR	1996	OĞUL YARIM YAYLALARDAN AŞ DA GEL
1531	DUR YERİNDE HANIM DUR YERİNDE	1763	KUP İÇİNDE NİŞAŞTA	1997	TINYABA'NIN DAŞLARI
1532	POSTA YOLLARINI DOLANIYORUM	1764	KALALIYAM KALALI	1998	ELMA ATTIM YUVARLANDI
1533	DİRVA'NA VURDUM UÇTI	1765	ÇAYELİ'NDEN ÖTEYE	1999	EY HAMAMCI BU HAMAMA
1534	BEN ELEYİM ELEYİM	1766	KALEDE KAVUN YERLER	2000	VARA VARA VARDIK BAGA
1535	HASTA OLDUM DEDÜNE	1767	KALENİN DİBİNDE BİR TAŞ OLAYDIM	2001	YAZ GELİR DE HER DERELER YURD OLUR
1536	KAPININ ONUNDE TAŞ BEN OLAYDIM	1768	BİR İNCECİK DUMAN TUTER	2002	ASALET BİR ALTIN İDİ
1537	KARPUZ KESTİM YİYEYİM	1769	BAHÇADA YEŞİL ÇINAR	2003	DERELER GOLGELENDİ
1538	DELI KIZ SININ GELİYÖR	1770	GEL BENİM GÜL YÜZLÜ YARIM	2004	YÜCE DAĞ BAŞINA KAR YAĞMIŞ GİBİ
1539	NAZAR GİL GÖNÜLM ŞEHRİNE	1771	KAVAKTA TURNA SESİ VAR	2005	BENİ SORMA BANA BEN BEN DEĞİLEM
1540	İĞDIRİN YOLLARI DAŞDI	1772	KEMAN YAYI İNCE KAŞIN	2006	DEREDE DAVUL SESİ VAR
1541	KALENİN ARDINDA LALELER BİTER	1773	NERDEN GELİRSİN SİLİFKE KALESİNDEN (Kekiği düz ovada avlayalım)	2007	YAĞMUR YAĞAR YOL BAYLER
1542	ÇIKTIM SARAY KOŞKUNE	1774	ÇIKDIM DAĞLARIN BAŞINA	2008	ŞİRVAN DA KAYFEDE YATİYÖR
1543	NASIL METHEDEYİM SEVDİĞİM SENİ	1775	GALEDEN AŞAN GELİN	2009	AVLU DİBİ YANLAMA
1544	DEĞİRMENİN OLUĞU	1776	KALK GİDELİM ŞÖYLESİNE	2010	ARDIÇ ARASINDA BİTEN BUDAKLAR
1545	ŞU ÇAVDIRIN HANLARI	1777	ŞU ÇİRDAKTAN GECE GEÇTİM	2011	KALEDEN İNİYORDUM
1546	ŞAHA DOĞRU GİDEN KERVAN	1778	DEPEKÖY ÜSTÜNE TÜFENG ASAYIM	2012	GÖRÜNÜN ANNACI GUMALAR DAĞI
1547	HOROZUMUN TüyLERİ İLVANE	1779	TUMB ÜSTÜNE ÖTÜRDÜM	2013	ERDAVUT OCAĞINDA
1548	GİRESUNUN EVLERİ	1780	İKİ DURNAM VARDIR AKLI KARELİ	2014	NAZİLLİNİN HANLARI
1549	PENCEREDEN TAŞ GELİR (Leyli Kurban Olam)	1781	SARI BABUÇ TABANDA	2015	EVLERİNİN ÖNÜ BULGUR DİBİĞİ
1550	ORDUNUN DERELERİ	1782	MOR KOYUN MELER GELİR	2016	ELMAYI DİLDİM DİLDİM
1551	ARABACI ARABACI İŞTE SANA BEN KIRACI	1783	SUYA ÇALDIM SİLİĞİ	2017	GİDE GİDE GİTMEZ OLDU DİZLERİM
1552	ERZİNCANDAN KEMAHTAN	1784	TEYZE KIZUN AYIŞE	2018	FATMA'NIN ÇİÇEKLERİ DALLANIR AÇMAZ
1553	EVİMİN ÖNÜ EVLEK	1785	CİMDALLI ÇARŞISINDA	2019	ARMUDUMU DİŞLEDİM
1554	ERENDE YAYLASINDA YAYLAYAMADIM	1786	KARANFİL EKER MİSİN	2020	TÜTÜN DİZDİM İĞNEYE
1555	HALİMİ ARZETTİM DAĞLARA DAŞA	1787	MAVİLİM YAKDIN BENİ	2021	AKŞAM OLDU GİNE BASTI KARELER
1556	AH LE ANA LE ANA	1788	DÜNÜRÜCÜLER GELDİLER	2022	AY DÖNE DÖNE
1557	AYAGINA GEYMIŞ SEDEF NALINI	1789	DUMAN OLUR TEPELERİN YOLARI	2023	İNDİM KUYU DİBİNE
1558	AYVANIN ALTINDAN GEÇTİM	1790	ÇİĞRIK BENİM TEL BENİM	2024	ŞU DEREDE DEĞİRMEN

1559	AŞ YEDİM DİLİM YANDI	1791	GELMİŞ İKEN BU YERLERİ GEZELİM (Ölüm ile Ayıklı)	2025	HAVAYA BULUT AĞDI
1560	ALLI YAZMA BAŞINDA	1792	MASA ÜSTÜNDE TESDİ	2026	ÇAYIR KUŞU ÇAYIRDA
1561	AKŞAM ARADA KALDI	1793	ERİN EKTİM ÇÖLLERE	2027	HADI GİDELİM BAĞLARA
1562	BU YIL BU DAĞLARIN KARI ERİMEZ	1794	KALEDEN İNİŞ MÖLÜR	2028	HANEYLER YAPTIRDIM BİR UÇTAN UCA
1563	BAHÇAYA GEL Kİ GÖRÜM	1795	ELMA İDİM GÜNDEN YANA YARILDIM	2029	BAHÇELERDE GÜL BİTER
1564	BOYLE İKRAR İLEN BOYLE YOLUNAN	1796	SABAHDAN KALKAR KIZLAR	2030	YANDI CANIM TENDE
1565	BITTİ MOLA BİZİM ELİN SOĞUDU	1797	GUZELLERDEN UÇ GÜZEL VAR SEVİLİR	2031	AVLUYA BİR KUŞ KONDU
1566	CEVİZ ARASINDA VARDIR EVİMİZ	1798	AĞLAMA KAZİBEM SIZLAMA KAZİBEM (= Kazibem)	2032	EVLERİ KÖNDELEN YAR
1567	ÇİMENDE SÜRÜ GAZLAR	1799	ASKER YOLU BEKLERİM	2033	ELMALAR ALLANIYOR
1568	ÇEPER ÇEKTİM YOL AÇDIM	1800	KARA KUŞUN YÜKSEKTEDİR OYUNU	2034	OĞLAN ADIN İSMAIL (Bursa Köy Güv.)
1569	ÇAY İÇİNDE DÖĞME TAŞ	1801	SEHER VAKTİ SENE TARLAYA GİDENDE	2035	HANEMİZE PAYTON GELDİ DAYANDI
1570	DEMEDI YAR DEMEDI	1802	UÇ KUŞUDUK UÇAR İDİK HAVADA	2036	ZERDALI ÇİÇEK AÇTI
1571	EREMEDİM VEFASINA DÜNYANIN	1803	AŞAĞIDAN GELEN MANGAL KÖMÜRÜ	2037	ERİKTEN KESTİM DEYNEK
1572	EVLERİNİN ÖNÜ TAHTA DARABA (Zello)	1804	EŞİMDEN AYRILDIM YAMANDIR HALİM	2038	AY DOLANAYDI
1573	EVLERİNİN ÖNÜ GUŞLAR DARISI	1805	BUGUN BEN DOSTUMU GÖRDÜM	2039	MANTIN EVLERİNE
1574	EVLERİNİN ÖNÜ YALDIZ PIYADE	1806	EVLERİNİN ÖNÜ BULGUR KAZANI	2040	ÇARŞAMBAYI SEL ALDI
1575	EVREŞE YOLLARI DAR	1807	HEP BERABER BAŞLAYALIM	2041	BAĞLAMAM PERDE PERDE
1576	ERZURUM OVALARI (Gel Beri Gel Ay Gelin)	1808	GİDİYOR MUSUN YARIM	2042	SAYIDEM OTUR YANIMA
1577	EVLERİNİN ÖNÜ TAHTA DARABA	1809	FESLİĞENİN BİR BUDAĞI MAVIDİR	2043	BİR GÜZELİ METHEDEYİM
1578	EZEM EZEDEN OĞLAN (Bu Derenin Geveni)	1810	HAYDI YALLAH ÇAKTIM ÇAKTIM ALMADI	2044	OY KEMENCE KEMENCE
1579	FINDIKLI BİZİM YOLUMUZ	1811	YAHA ULU KAVAK DALIN KURUSUN	2045	KARA ÇADIRIN KIZI
1580	FİNCANIN ETRAFI YEŞİL	1812	YAYLA GÜZELİNİ GÖRDÜM BEZELİ	2046	KEKLİĞİN KANADI SARI
1581	GİNE GAM YUKUNUN KERVANI GELDİ	1813	YAZAN KATIP KARA YAZMIŞ YAZIMI	2047	AY AYDINDIR AYILMAZ
1582	GİT KALADAN KAR GETİR	1814	ŞU CİDENİN ÇEŞMESİ	2048	GEDİN DEYİN HAN ÇOBANA
1583	GİDİN DEYİN O SERÇEYE	1815	SUPURUN HANAYLARI OSMAN GELİYOR	2049	İŞTE GELDİ ARPA BUĞDAY HARMANI
1584	GİNE YEŞİLLENDİ NİĞDE BAĞLARI	1816	SELAM VERDİK KADEM BASTIK	2050	BİRİNİ YAVRUM BİRİNİ
1585	GURBET ELDE YADELLERİN DERDİNİ	1817	GEMİNİN İÇİNEYİM	2051	ADATEPE
1586	GETİRİN HAKK'YU GEYDİRİN SAKO'YU	1818	SARMAŞIK BULBULLERİ	2052	BAĞDA GÜLÜ BUDADIM
1587	ERZURUM'DAN GOÇ ETTİM	1819	KARA KOYUN KOYUNLARIN BEYİDİR	2053	AÇASARIN BALINI
1588	GÜLENBER SAGAR GOYUNU	1820	ÇATAL ÇAM BAŞINA GOYDUM KESERİ	2054	İZZETLİ HÜRMETLİ BİLİRİM SENİ
1589	GİT GELEMEM İŞİM VAR	1821	FESLİKENİM DAM BAŞINDA ÇANAKTA	2055	DEDE DEDE CAN DEDE
1590	GÜZELE BAK GÜZELE	1822	SARARDIM BEN SARARDIM	2056	YATMA YEŞİL ÇİMENE
1591	GÜL KOYDUM GÜL TASINA	1823	ESKİ LIBAS GİBİ AŞIĞIN GÖNLÜ	2057	BAHÇEYE VURDUM KAZMAYI
1592	GECE UZUN AY DOLANIR BATMAYA	1824	GAR MI YAGMIŞ YÜCE DAĞLAR BAŞINA	2058	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR
1593	GELİN GELİR KARŞIYA	1825	ZEYNEP NERDEN GELİYON	2059	DAMDAN DAMA İP GERDİM
1594	GEL GÖNÜL GİDELİM AŞK ELLERİNE	1826	ARDA BOYLARINDA KIRMIZI ERİK	2060	KARA KOYUN GÜDERSİN
1595	GİTTİ CANIMIN CANANI	1827	ŞU DERENİN TAŞLARI	2061	ÇARŞILARDAN UÇ MUM ALDIM YAKMAYA
1596	GEÇELİM YOLDAN GEÇELİM	1828	TÜRKMEN KIZI	2062	KAHVE YEMENDEN GELİR
1597	GÖKTE YILDIZ ELLİDİR	1829	VARDIM BAKTIM SÜT PİŞİRMİŞ	2063	MEN AŞIŞ DOLAN BAĞI
1598	GİTME BULBUL GİTME BAHAR ERİŞTİ	1830	KEDİYİ KOYDUM TORBAYA	2064	KARPUZ KESTİM SUYUMUŞ
1599	GİDEREM BELESİNE	1831	DUMAN ALMIŞ MEZARIMIN ÜSTÜNÜ	2065	CEZAYIR'DIR KOÇ YİĞİDİN VATANI
1600	GÖKTEN MELEK ASTILAR	1832	YONCALAR HANIM YONCALAR	2066	ERZURUM OVALARI (Hop de Yarım Ordadır)
1601	GİT YARIM SAĞLIGINAN	1833	YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR SÜRÜ KUZU	2067	BİR YİĞİT GURBETE DÜŞSE
1602	GİTTİM BAKTIM EVLERİNİN HALINA	1834	SARI GİZİN AYAGINDA YEMENİ	2068	DEREDE GÜM GAYNİYOR
1603	GİNE DERTLİ DERTLİ İNİLYORSUN	1835	YOL ÜSTÜNE KURUVERDİM KAZANI	2069	DENİZDE VARDIR KARA
1604	GİDİN BULUTLAR GİDİN	1836	DOMANIÇ DAĞLARINDA YILDIZ IŞILAR	2070	GELEMEDİM EMİNE'Nİ MEMLEKETE BU SENE
1605	GAM ELİNDEN BENİM ZULFU SİYAHIM	1837	ASMA DA SALMIŞ FİLİZİ	2071	KOY ATEŞE KAZANI
1606	GEL BERİ YAR GEL BERİ	1838	BÜYÜK CEVİZİN DİBİ	2072	YAYLADAN GELİR KOYUN
1607	GAPLARINDA GUYİ VAR	1839	BAHÇELERDE ÜZERLİK	2073	ŞU BIGANIN DÜZÜNE
1608	GİDE GİDE YARELERİM DİRİLDİ	1840	EDİRNE'NİN ARINDA SÜNBÜLLÜ BAĞLAR	2074	SABAH OLUR OĞLAN GİDER İŞİNE
1609	GİNE GELDİ FASLI BAHAR	1841	HAYDIN GİDEK ENGINE	2075	AYAGINDA YEMENİ
1610	GİDERSEN BİZE UĞRA	1842	HOROZ HAVADA HOROZ	2076	KALENİN ARDINDAYIM
1611	GARARDI GARADENİZ	1843	SİVEREK YAŞ UZUMU	2077	YÜKSEK MINAREDE KANDİLER YANAR
1612	GÖKTE YILDUZ AY MISUN	1844	EDİRNE'NİN KÖPRÜSÜ TAŞTAN KALDIRIM	2078	AŞALIM AŞALIM DAĞLAR AŞALIM
1613	GUVEYİ DAMA ÇIKAMAZ	1845	HOZURDAYOR AŞAĞI İMARET ARISI	2079	BİR SANDIĞIM VARDIR SIRMADAN TELDEN
1614	GALENİN BEDENLERİ	1846	GÖYDEN BİR ÇİFT SONA YENDİ	2080	AHMEDİM HANDA HANADDIR HANDA
1615	HANAYLAR YAPTIRDIM DÖŞEDEMEDİM	1847	GEL EY GÖNÜL MÜLK EDİNME BU DEHİRİ	2081	NE HOŞ İMİŞ KALKANDERE OVASI
1616	HEY ONBEŞLİ ONBEŞLİ	1848	DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK	2082	İNDİM YARIN BAHÇASINA DA FESLİHAN YOLDUM
1617	HERGÜN SARHOŞ ŞU AYDININ UŞAĞI	1849	DENİZ DALGASIZ SENE BUGÜN	2083	CAN BULA CANANINI
1618	HANA VARDIM HAN DEĞİL	1850	KALEDEN İNİŞ MÖLÜR	2084	GİR ÇEŞMEDEN SULAR İÇTİM GANMADIM
1619	HAKIKAT BİR GİZLİ SİRDİR	1851	UÇ GÜZEL OTURMUŞ İSKAMBİL OYNAR	2085	ALA BOZ DUMANLI KARLI DERELER
1620	İĞNEM DÜŞTÜ YERLERE	1852	GİZLİRMAK CAN İÇİTME SEN BUGÜN	2086	MERDİVENDEN AŞAĞI
1621	KARAHİSAR KALESİ YIKILIR GELİR	1853	SAMANLIKTA SU DÜRÜR	2087	SARI TÜTÜN YELPAZE
1622-1	KIRMIZI GÜLDEN DAL KESTİM	1854	AŞAĞIDAN GELEN ELİN GALTURSUN	2088	DEMİŞHANIN YAMACI
1622-2	KIRMIZI GÜL OLACAĞSIN (KIRMIZI GÜL ZEYBEGİ)	1855	BAĞLAMAMIN DÜĞÜMÜ	2089	İNDİM BAHÇEYE DÜRDÜM (Ramize'm)
1623	KERPİÇ KERPİÇ ÜSTÜNE KURDUM BİNAYI	1856	SOĞUT DALLERİNDE BESLENEN BÜLBÜL	2090	ARDA BOYLARINDA BEN KENDİM GİTTİM
1624	KAYADAN OT YOLARIM	1857	UZUNDA KAVAK DALINDA SALLANIYOR	2091	GİNE YEŞİLLENDİ ACIPAYAM YOLLARI
1625	KIRMIZI GÜL GONÇASINI BAĞLARLAR DESTE	1858	UZUN AVLU DAR KAPILAR	2092	SİYAH ZULFÜN DESTE DESTE
1626	KAVAK UZANIR GİDER	1859	AL TAVANDAN BELLERİ	2093	EZİZİYEM UYAN GÜL
1627	KAVAK UZANIR GİDER (Ele Güzel Oğlan)	1860	ANAM AYASIN BENİ	2094	KAVALI ÇALA ÇALA
1628	KIZIN ADI DUDU	1861	ÇIKTIM EŞİĞE BUGÜN	2095	KİNA ALIM BEN SENE
1629	KIRLANGIÇLAR YÜKSEK YAPAR YUVAYI	1862	ŞU DERENİN BOYUNA	2096	ARMUT DALDA DİK DÜRÜR
		1863	VARDIM EŞİĞİNE YÜZÜMÜ SÜRDÜM	2097	İNSAN KISIM KISIM YER DAMAR DAMAR
Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI
2098	SINANOĞLU GÜLE YAPAR TAŞ İLEN	2332	SALLANA SALLANA GELİR GEÇERSİN	2566	OĞLAN ADIN BEY Dİ GEL
2099	GOVA GOVA İNDİRDİLER YAZIYA	2333	SALINA SALINA SUYA GİDERSİN	2567	YILAN İNCEDEN ÖTER
2100	DENİZE DALMAYINCA	2334	ÇUKUR YAYLASININ YOLU DÜZ GİDER	2568	SUCAKLI'YI BASTILAR
2101	ARMUT AĞACI	2335	SAHUR VAKTİ ÇIKTIK YOLA	2569	YÜK DİBİNDE İPLİĞİM
2102	YALILARDA OLUR GEYİK TEKESİ	2336	SIRA SIRA SİNİLER	2570	GUZELLER DE DÖNMÜŞ YAYLAYA GİDER
2103	GİDEN AY DUTULUR MU	2337	SILDIRGE SILDİRGE YAGAN YAĞMURLAR	2571	SİNEMDE BİR TUTUŞMUŞ
2104	EVLERİNİN ÖNÜNDE PINARLAR HARLAR	2338	SİYAH MAKARADA İPLİĞİM	2572	GÜL YÜZLÜ SEVDİĞİM NEME GÜCENDİN
2105	BUGÜN YARDAN HABER GELDİ	2339	SU GELİR TAŞTAN AKAR	2573	DAĞLARDA MEŞELERDE
2106	DEREDEN DUMAN KALKTI	2340	PINAR BAŞINDAN BULANIR	2574	AHÇIĞI YOLLADIM URUM ELİNE
2107	GALATADA YANAR GAZLAR	2341	SUYA GİDER ALLI GELİN HAS GELİN	2575	BÜLBÜLÜM BAĞ GEZERİM
2108	DOST ELİNE GİDEN DURNAM	2342	SUSEM SUMBUL BİTİRİŞEM	2576	HUSEYNİKTEN ÇIKTIM SEHER YOLUNA
2109	MUHAABBET EYLEDİM SADIK YAR İLE	2343	ŞİRİN NAR DANE DANE	2577	İÇTİM İÇTİM GÖNLÜMÜ VERDİM
2110	AKIL GEL BERİ GEL BERİ	2344	ŞU DAĞLARDAN AŞAN GÜZELİM	2578	ÇALGILAR ÇALAR KIBAR YARIM OYNAR
2111	BİR SARI YILAN KOVALADI BENİ	2345	ŞU KİŞİNİN KAPISINA	2579	GALDIRMA KOLLARIN DÜRSÜN BÖYÜNMDA
2112	ŞAPLAĞA VERDİK BİZ KIZI	2346	ŞU YAYLANIN ÇAMLARI	2580	SANA NASHİHATIM VAR

2113	BEN DE BİLDİM TAZE GELİN OLMUŞSUN	2347	TANDIRA KOYDUM PAÇAYI	2581	KÖPRÜDEN GELİN GEÇTİ
2114	ODAYA VARMA DEDİM	2348	TİREN GELİR HOŞ GELİR	2582	ŞU VARDARIN SUYUNA BAK
2115	BİR TAŞ ATTIM ALIÇA	2349	UFAK UFAK KARINÇA	2583	HEY BOSTANCI BOSTANCI
2116	ASLIHAN	2350	VURUN GELİN KINASIN	2584	ELMA ALDIM ELMADAN
2117	PINARA VURDUM GAZMAYI	2351	YANDAN OYNA YANDAN OYNA	2585	HARMAN YERİ DÜZ DÜZE
2118	SEN GİDELTİ UÇGUN KALDI BAYRAMA	2352	YARIM GİTTİ ÇEŞMEYE	2586	UZUN UZUN BİRMANLAR
2119	ALTIN YUZUK ULANMAZ	2353	YARIM İSTANBULU MESKEN Mİ TUTTUN	2587	KAŞIMIN KARASINA
2120	EMİNE'EM EMİNE'EM ODAMA GEL (Gizli Üzûh Lâhidesi)	2354	YASTIĞI KUŞ TUYUNDEN	2588	SEN ÇEŞMEYE VARDIN MI (Arzu-Kamber)
2121	YONCALIDAN GAZLAR ÇIKAR ÇAYIRA	2355	YAYLADIM KOYUNU	2589	TARLALARI BOZARIYOR
2122	KAHVEYİ KAVURURLAR	2356	YAYLADA GÖRDÜM SENİ	2590	ARFALAR HASIR OLDU
2123	ZULMET DERYASINDA KAPILDIM SELE	2357	YAYLANIN GÜLÜ HOŞ OLUR	2591	DERE BOYU GİDERİM
2124	NİÇİN AĞLAMAYIM NİÇİN GULMEYİM	2358	YAYLA YOLLARINDA GOÇ KATER KATER	2592	GAYADAN İNER AKRAP
2125	SİNESİNE SİNESİNE BEN GİDERİM SİNESİNE	2359	YEMENİMİN YEŞİLİ	2593	SU GELİR KÜTÜŞÜNEN
2126	BAŞINDAKİ ÇENBERE BOYA VURAYIM BOYA	2360	YEŞİL AYNA TAKINDIN MI BELİNE	2594	YÜRÜ DİLBİR YÜRÜ SAÇIN SAZ GİBİ
2127	ŞU DAĞLARIN YUKSEĞİNE ERSELER	2361	YEŞİL İPEK BUKENE	2595	BAYBURDUN İNCE YOLUNDA
2128	DAĞLAR SENİ DELİK DELİK DELERİM	2362	YEŞİL İPEK BUKEYİM	2596	SİNEKÇİDİR KOYUMUZ
2129	AŞIKLARDA OLAN EFKAR	2363	YEŞİL ÖRDEK GİBİ DALDIM GÖLLERE	2597	ŞU BENİM DİVANE GÖNLÜM
2130	YENİ YAPTIM EVİMİ	2364	YOGURT KOYDUM DOLABA	2598	DİVANE AŞIK GİBİ DOLAŞIRIM YOLLARDA
2131	GÜLHANIM DEDİKLERİ	2365	YOL GİDER Mİ GİDER Mİ	2599	İŞTE GELDİM EKİM BUKUM
2132	DERE SÜRER GAZELİ	2366	YOL ÜSTÜNE KURA KOYMUŞ ÇIKRIĞI	2600	DAĞ BAŞINDA KESTANE
2133	YAGAR YAGMUR YER YAŞ OLUR	2367	YONUK OLUR MERDIVANIN TAŞLARI	2601	BAHÇALARA GELDİ BAHAİR
2134	ENTARİNE PEŞ OLAM	2368	ÖRENE BAK ÖRENE	2602	HEY AĞALAR NASIL DEYİM
2135	EYLERİNE VARDIM KAPİ SÜRGÜLÜ	2369	YÜCE DAĞ BAŞINDA YANAR BİR IŞIK	2603	AL YAZMAMI DÜREYİM
2136	YAZ BAHAR AYLARI GELİP GEÇENDE	2370	YÜKÜ YÜKLEDİM KEDİYE	2604	MENDİLİNDE KAR GETİR
2137	HATICİME VARAYIM	2371	ZİLİFLERİN TUTAM TUTAM	2605	HABİLBAN CAN EY CAN
2138	GEL ÇIKALIM DAĞLARA	2372	BİZ GİDELİM SAZLARA	2606	MAPUŞHANE İÇİNDE ATTIM POSTUMU
2139	SUSADAN GİDEN YAYLI	2373	ALMANI ATTIM HARALA	2607	ÇOKERTMEDEN ÇIKTIM BAŞIM SELAMET
2140	NEDİR BENİM MELÜL MAHSUN GEZDİĞİM	2374	KIRKLAR DAĞININ DÜZÜ	2608	O YANA DÖNDER BENİ (Çayır İnce Biçlimez)
2141	İSTANBOL SARAYDAN AZİM FERMAN GELDİ	2375	BITLİSİN ÖNÜNDE BAĞLAR	2609	UZUN KAVAK GİCİR GİCİR GİCİLLER
2142	KAZMA VURDUM ÇİMENİ	2376	PALAN DAĞI DUMANDIR	2610	KARADİR KAŞLARIN FERMAN YAZDIRIR
2143	DERELERDE OLUR ÇAMLI SOĞUDU	2377	GİRMA TAŞIN KENARI (Halaylım Leylakı da)	2611	DERE BOYU DÜZ OLUR
2144	TUTAMADIM BEN BİR YERLERDE BİR VATAN	2378	AL DEVESİ MOR KOŞEKLİ	2612	KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
2145	GURBET ELDE BAŞ YASTIĞA GELENDE	2379	MINARENİN ALEMİ	2613	ÇAY BENİM ÇEŞME BENİM
2146	EY BOSTANCI BİR BOSTAN VER HASTAM VAR	2380	MERCİMEK DALLENİR Mİ	2614	YILAN İNCEDEN ÖTER
2147	YAZ BAHAR AYINDA GELEYİM DERDİM	2381	YEMENİMİN OYASI	2615	DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK
2148	ŞİRİN NAR AĞACIYAM	2382	VIŞNE DALI EGİLMİŞ	2616	SUSUZ YERİN BÜLBÜLÜ
2149	AĞISAR DERELERİ (= Ağasar)	2383	AŞAĞI MEHLENİN ALLI GELİNİ	2617	ŞU GİDEN NERELİDİR
2150	KIZIL AĞAÇ YAPRAĞI	2384	KALKSAK BU YERLERDEN HİCRET EYLESEK	2618	ZEYTİN YAPRAĞI YEŞİL
2151	YÜRÜ GÜZEL YÜRÜ YOLUNDAN GALMA	2385	DEVRENT DERESİNİ DUMAN BURUDU	2619	YARIMIN GEYDİĞİ YEŞİL ENTARI
2152	ERZURUM OVALARI (Şal İğara Şalvar Gara)	2386	HARMAN YERİ DÜZ OLSA	2620	DAĞLARA YAGAYI KAR
2153	KOCADAĞ'A KURŞUN ATTIM GEÇMEDİ	2387	FIRAT KENARININ İNCE DUMANI	2621	TAŞA BASMA İZ OLUR
2154	GINAYI EZERLER TASDA	2388	GELİNLİK KIZLAR GELMİŞ	2622	BÜLBÜL HAVALANMIŞ YÜKSEKTEN UÇAR
2155	ALTINI SARRAF BİLİR	2389	AL ALMANIN DÖRDÜNÜ	2623	GECELER ZAR GECELER (Susuzam Su İsterem)
2156	İKİ DÖNE BİR KUŞ İDİ	2390	MENDİLİM İŞLE YOLLA	2624	TARAMA YAR TARAMA
2157	CAN ELLERİNDEN GELMİŞEM	2391	İNDİM YARIN BAHÇESİNE	2625	KAYALAR KOLGELENDİ
2158	KAPIDA GAVUN YERLER	2392	PIRİNİN KÖPRÜSÜ DARDIR GEÇİLMEZ	2626	DEYMEN TEPEŚİNDEN ÇALDĞIM SAZLAR
2159	KİŞİMİRİ ŞALIN OLLAM	2393	ZEYBEK MİSİN ZEYBEK DONU GİYECEK (KARASAR ZEYBEĞİ)	2627	KALEDEN ENDİM BİĞÜN (Yar Yaman Seyyit Kızı)
2160	BİZİM BAĞLAR BURADIR	2394	AŞAMADIM BERGAMANIN BELİNDEN	2628	HAGIRMI YIGIRMI GİZLAR
2161	SIRA SIRA KAZANLAR	2395	SEPET SEPET YUMURTA	2629	KURBAN OLAM GÖZLERİNİN MESTİNE
2162	ODALAR YAPTIRDIM DOŞEDEMEDİM (Gülizar)	2396	SU GELİR LÜLE LÜLE (Oy Termeli Termeli)	2630	HAVALAR AYAZ
2163	ÇIKAR YÜCELERDEN YUMAK YUVARLAR	2397	MERCİMEĞİN TOHUMU	2631	GEL DEDİM GELMİYORSUN EMMİOĞLU
2164	EMİ GİZİ CAN EMİ GİZİ	2398	AŞAĞIDAN BİR YEL EŚTİ	2632	ARABAMIN TEKERLEĞİ MOR BOYA
2165	PARMAĞINDA YÜZÜKLER	2399	BOZ AT SENİ SER TÖVLEDE BAĞLARAM	2633	KURBANAM HAN GÖZÜVE
2166	BAHÇELERE AY DOĞDU	2400	BİR GARIP BAŞINAN GALDİM ARADA	2634	SEVDİĞİM ÜSTÜNE DÖRT LIBAS GEYMİŞ
2167	KIRAZ DALDA DÖRT OLUR	2401	ERZURUM KILIDI MÜLK-İ İSLAMIN	2635	BU DERE BAŞTAN BAŞA ALMALI BAĞ
2168	İĞDIRİN AL ALMAŞI	2402	SEYREYLE GÜZEL KÜDRET-İ MEVLÂ	2636	NEBİŞİH DEDİKLERİ
2169	YEMENİM TURALIDIR	2403	KUÇUKTE BEYİN AVLUSUNDA FERİDE'EM	2637	EYLERİNİN ÖĞÜ MERMER DOŞELİ (Zeynelîm)
2170	SABAHIN SEHER VAKTİNDE	2404	HANIMA BAK HANIMA	2638	ELLİK BABA GİDELİM
2171	AĞLAMA YAR AĞLAMA	2405	YÜKSEK TEPEDE HARMAN TOZU SAVRULUR	2639	BU DAĞIN KARI MENEM
2172	GÜTNU YORGAN GÜTNU DÖŞEK YUMUŞAK	2406	BACADAN GEL BACADAN	2640	GONAKLAR YAPTIRDIM UZUN ÇARŞIYA
2173	ARKADAŞLAR BENİM DERDİM YEGİNDİR	2407	GİZ SAÇIN SALLANIYOR	2641	DARI GOYDUM AMBARA
2174	ARPA ORAĞA GELDİ	2408	IRMAK KENARINDAN GELUR GEÇERSİN	2642	AK KATIR TUZDAN GELİR
2175	AYYANDA YATAN OĞLAN	2409	AŞKINLA BU UŞŞAKI VİRANEYE DÖNDERDİN	2643	CAMİNİN EZANİ YOK
2176	AZ KALDI BAYRAM OLA	2410	DEĞİRMENÇİ	2644	DERELERİ ALDI TÜFEK YANĞISI
2177	BEDESTENE VARDIM ŞALVAR İSTERİM	2411	BACACILAR YÜKSEK YAPAR BACAYI	2645	ET ALDIM ELİM YAĞLI
2178	BİNER PAYTONA GİDER SEYRANA	2412	KIZILIRMAK PARÇA PARÇA OLAYDIN	2646	DELİ BEKİRİN AVLUSUNDA
2179	BİR CEKET İSTEREM KOLU DAR OLA	2413	AYŞEMİN YEŞİL SANDIĞI	2647	APARDI POSTA MENİ (He Dedür Gellem)
2180	BÜLBÜLÜN KANADI SARI	2414	KAHVENİN ONUNDEN GELİR GEÇERSİN	2648	RODOP DAĞLARI BE PAKİZEM
2181	DAĞDAN KESTİM DEĞENEK	2415	HAYDİ GÜZELİM KUNDURANA TEK TEK BAS	2649	NE AĞLARSIN BENİM ZULFÜ SİYAHIM
2182	DAĞLAR DAĞIMDIR BENİM	2416	ARADILAR SORDULAR	2650	BİR KIZ GÖRDÜM BEDENDE
2183	BİZE GAM YUTTURDU DEVRAN-ı FELEK	2417	BIRAK BE ZALİM BIRAK	2651	İP ATTIM UCU KALDI
2184	DIYARBAKIR DÖRT KOŞE	2418	BİR DALDA İKİ ELMA	2652	BAHÇELERDE HİYAR
2185	ESMERİN AĞI GEREK	2419	BU GECE UYUMAMIŞAM	2653	BAHÇELERDE KUM DARI
2186	ESME SEHER YELİ ESME	2420	BU YOLDAN HANIM GEÇER	2654	UZUN UZUN KAMIŞLAR
2187	ESTİ BAHARIN NESİMİ	2421	ELİFİM NOKTALANDI	2655	BU PINAR EŞME PINAR
2188	EYLERİNİN ÖNÜ YOLDUR YOLAKTIR	2422	DÜNYA UMURUNA MEYİLİNİ VERME	2656	DEĞİRMENİM DÖNERİM
2189	EY ERENLER AKIL FIKIR EYLEYİN	2423	MEŞESİ MEŞESİ YAYLA MEŞESİ	2657	MUSTAFA'AM KAŞLARIN KARE
2190	EZEL BAHAR GELDİ HAYDİN GİDELİM	2424	MEZİRE'DEN ÇIKTIM AĞRIYOR BAŞIM	2658	YÜCE DAĞ BAŞINA YAĞAN KAR İDİM
2191	FIRSAT ELDE İKEN BİR AMEL KAZAN	2425	YÜKSEK MİNAREDE KANDİLLER YANAR	2659	DOST BAĞININ MEYVALARI ERİŞDİ
2192	GAPUDAN GİRDİM ŞAMDAN	2426	HAFOMUN EVİ KAYA BAŞINDA	2660	AT BENİM ATIM İDİ
2193	GAR Mİ YAĞDI KÜTAHYA'NIN DAĞINA	2427	SEHER SEHER SEYRE VARDIM	2661	ÇALIN DAVULLARI ÇAYDAN AŞAĞIYA
2194	UÇ KARDEŞTİK GETTİK GEYİK AVINA	2428	ARAZ ÜSTE BUZ ÜSTE	2662	BAGÂ GİRDİM BAGBANINI GÖRMEDİM
2195	BU DAĞIN ENSESİNE (Hamaylı Boyrundayım)	2429	SU ATTIM YARA DEĞDİ (Sona Bulbüller)	2663	BİR BOSTAN EKTİM PAZİ
2196	HEY GÜZELLER GÜZELLER	2430	BİR KUŞ GELİR MERMERDEN	2664	NE MAHSUN DURURSUN
2197	KALADAN KALAYA EKERLER DARI	2431	GELMİŞEM OTAGINA OYADAM SENİ	2665	DİRMİLÇİKTEN GİDER YAYLANIN YOLU
2198	KARA YER KARA YERDE	2432	YANIRAM AŞKINA CAN YAR	2666	ARZUM DAĞLARDA GEZERİSİN
2199	KİZ NEREDEYDİN NEREDEYDİN	2433	ELMA ATTIM YUVARLANDI	2667	A BRE SÜLMAN AĞA
2200	MARDİN KAPİ ŞEN OLUR	2434	DEVESİ GATER GATER	2668	HAYDİ BRE YUSUF KARA YUSUF
2201	MELCİSİNDE MAIL OLDUM	2435	BEN BİR KÖROĞLUYUM DAĞDA GEZERİM	2669	GELMİŞ İKEN BİR HABERCİK SORAYIM

2202	BİR DİLİM İKİ DİLİM ÜÇ DİLİM ELMA	2436	ENDİM HAYMANA OVASINA	2670	AH EDİP AĞLAMA ZÜLFÜ SİYAHIM
2203	MUSTAFA'N KAŞLARIN KARA	2437	GÜLE DÜŞTÜM GÜLMEDİM	2671	YOL VER BANA YOL VER EY YÜCE DAĞLAR
2204	MÜZEYYENİN GEYDİĞİ AL DEĞİL PEMBE	2438	ZALİM FELEK DEĞİRMENİN DONDU MU	2672	EVLERİNİN ÖNÜ BULĞUR SOKUSU
2205	NARE ESVAĞ YIHİYOR	2439	BAHÇELERDE BAL KABAK	2673	KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
2206	GUGUNLUNUN DAŞLARI	2440	ATEŞ ATTIM SAMANA	2674	GAYFE OLDUM TAVALARDA GAVRULDUM
2207	ODASINA VARDIM OLUR MU BOYLE	2441	ÇAYELİNDEN O YANI (Mensure Dedikleri)	2675	ÖLÜM YAKAMDAN TUTMA GİT
2208	O YARIMIN DAMINDAN HOPLUYAMADIM	2442	ADEM GARDAŞ DEDİM GELDİM YANINA	2676	GAŞIN GARA GOZUN GARA
2209	OY TOMBULUM TOMBULUM	2443	AKŞAM OLDU YAKAMADIM GAZIMI	2677	ÇELLO DEDİKLERİ DAHA BİR UŞAK
2210	PAYTON GELDI MEYHANEYE DAYANDI	2444	AL YAZMAM DALDA KALDI	2678	CAMIZI BAĞLADIM OTLUGA YAKIN
2211	PINAR SENİN NE SEVDALI BAŞIN VAR	2445	HEY ACEM KIZI	2679	YÜCE DAĞ BAŞINDA KOYUN GÜDERİM
2212	UYAN GÖZLERİNE KURBAN OLDUĞUM	2446	ÇAY İÇİNDE OT BİTİMİŞ	2680	YOLA DÜŞMÜŞ GİDİYOR
2213	EVLERİ YAKIN YARIM (Üç Güz Bir Ana)	2447	KEKLİĞİ VURDUM UÇTU (Sürmelim)	2681	DUMANLI YAYLA BAŞI
2214	VAY BANA VAYLAR BANA	2448	GARŞIDAN GAZ GELİYOR	2682	BAŞINDA ALTIN PARA
2215	BİR AY DOĞDU ODADAN	2449	ARAKÇININ MENEDİR CEYRAN	2683	BİR CEYLAN BAHÇEYE GÖTÜRDÜ BENİ
2216	YÜCE DAĞLARIN BAŞINDA	2450	GARAMANDAN GELİR İKEN	2684	GÖNÜL NE BEKLERSEN VİRAN KOŞKUNDE
2217	YAYLA DA YOLLARINDA GOÇ KATER KATER	2451	BAGA GEL BOSTANA GEL	2685	CAHAR ATTIM ŞEŞ OYNADIM
2218	YENİ HAMAMIN ÜSTÜYEM	2452	HAPANOSTAN YÜKLEDİLER ÇELEMI	2686	BU DAĞDA CEYRAN GEZER
2219	YENİ KAPİ HANÇEPEK	2453	CAMILERDE MINARE	2687	ERZURUM'DAN KEMAFTAN (Delloy)
2220	YENİ KAPININ YOKUŞU	2454	ANAM AĞLAR BAŞUCUMDA OTURUR	2688	KÖRLENME EY İNSANOĞLU
2221	KIRCAALFYLE ARDA ARASI (Deryalar)	2455	SABAHINAN KALKTIM ELİMİ SALLADIM	2689	ÜÇ GÜZELLER ALARI GEYİMİŞ
2222	DAMIMIZ ARDI ÇÖLE	2456	DÜRIYEMİN GUGUMLERİ KALAYLI	2690	MEMLEKETİN ÇAYIR DİKENİ
2223	KUSTURDUN BARIŞAMAM	2457	DAĞDA DA DAVAR GÜDERİM	2691	ŞİMŞİR PINARIN KILIDI
2224	TANRIDAN DİLEDİM BU KADAR DİLEK	2458	SARI KILIM ÖRMELİ	2692	İNCEKİKTEN BİR KAR YAGAR
2225	HARAM SUDAN ATLADIM	2459	BİCÖYÜN ELLERİNDE	2693	AHU GOZLUM TUT ELİMDEN
2226	BİTLİSTE BEŞ MINARE	2460	ALTIN YÜZÜĞÜM KIRILDI	2694	YURU YURU YALAN DÜNYA
2227	YAYIK YAYDIM KOLUM ŞİŞTİ	2461	ALIVERİN DABANCAMI DOLDUREM	2695	BU DÜNYADA MURADIMA
2228	KARA ERÜK ÇAĞALA	2462	BİR TAŞ ATTIM ALIÇA	2696	NAME NAZLI YARIN HAK'I PAYINA
2229	O YANI PEMBE BU YANI PEMBE	2463	DAMA KURDUM ÇATMAYI	2697	O ŞUMNU'NUN TAŞLARI (Sanıyem)
2230	AGACI BUDAMADIM	2464	ERZURUM'DAN CEVİRDİLER YOLUMU	2698	ŞU MUBAREK GÜNDE KÜSMEK OLUR MU
2231	EŞGİMİZ HAZAN BİLMEZ BAHAİR OLSUN	2465	AYVANIN ALTINDAN GEÇTİM	2699	GEL EY TALİP SEN BU ESRARI HAK BİL
2232	DAĞLARDA ÇİÇEK DERREM SATARAM	2466	BEN BİR YAKUP İDİM KENDİ HALIMDA	2700	ARMUT İDİM GÜNDEN YANIM YARILDI
2233	GÜLE GÜLE AY HANIM	2467	BENİ GÖRÜP YÜZÜN ÖTE DÖNDERME	2701	BAHÇEYE GETİRDİ BİR CANAN BİZİ
2234	EVLERİNİN DALI GAYA (Üç Telli Dört Telli)	2468	BİR SEHER VAKTİNDE İNDİM BAĞLARA	2702	BEN AĞLARIM ZARİ ZARİ
2235	VEZİRANASIN VEZİRANA	2469	BİZ CANLARI GÜLE VERMİŞİZ	2703	BERBER DUKKANINA VARDIM
2236	ELİNDE AYAGINDA ACEM KINASI	2470	BİZİM BAĞIN KIRACI	2704	BİZİM ELDE BAHAR OLUR YAZ OLUR
2237	SUSENİ MAHMUR YAKASI	2471	HA BU DEREDEN ESEN YEL	2705	ÇATAL ÇAMA KURŞUN ATTIM
2238	ALTUN TABAKTA BAL VAR	2472	BU DÜNYANIN DEVRANINA	2706	ÇAYIRLIKTA ÇİMENLİKTE EVİM VAR
2239	BAHÇA BAGA GIRMİŞEM	2473	BUL'DAN'IN DAĞLARINDA	2707	DAM BAŞINA ÇIKSAM SAÇIM YELLENİR
2240	UZUNDE GARADIR HALİN	2474	BULBUL YUVAN YIKILDI MI	2708	DEDEM BENİ BİR BAHÇIYA GÖNDERDİ
2241	HELE YAR ZALİM YAR	2475	MECNUN İSEN EY DİL SANA LEYLA MI BULUNMAZ	2709	DEĞİRMEN SALA BENZER
2242	ŞU KARŞIKI DAĞDA BİR FENER YANAR	2476	CANA BİZİM ESRAFIMIZ İMLALERE SİGMAZ	2710	DEM BE DEM GARŞIMA GELEN BULBUL
2243	IRMAK KENARINDA BİR KURU MEŞE	2477	CANI DİLDE HANE KILIDIN AKİBET	2711	DERE GELİYOR DERE (Arapoğlu)
2244	ENTARIN DİKİLDİ Mİ	2478	EVLERİNİN ÖNÜ DARDIR GEÇİLMEZ (Cumbullu)	2712	DUMAN GELİYOR DUMAN
2245	TERZİ DE BAŞINDA SIDIKA'NIN ALTIN MAKASI	2479	ÇAMLIĞIN BAŞINDA TÜTER BİR TUTUN	2713	DUT AGACI DUT VERİR
2246	ELVEDA DOST DELİ GÖNÜL ELVEDA	2480	ÇEŞMELER YAPTIRDIM ALTIN OLUKLU	2714	ELİF ÇIKMIŞ O DAMIN BAŞINA
2247	İGİKİNİN DÖRT ETRAFI BAHÇALAR	2481	ÇIKTIM TANDIR BAŞINA	2715	ELİFİN KINASIN ÇAMUR ETİLER
2248	ATIM GARA BEN GARA	2482	ÇİNE ÇAYI TAŞKIN OLUR	2716	ELMANIN ALİNE BAK
2249	ELİNDE BİR GÜL OLAYDIM	2483	DAĞ BAŞINDA DEĞİRMEN	2717	EVLERİNİN ÖNÜ ARPA
2250	DEVEYİ DEVEYE ÇATTIM	2484	DAMA ÇIKMA İZ OLUR	2718	EVLERİNİN ÖNÜ YÜKSEK KALDIRIM
2251	AHU GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER	2485	DAMA VURDUM BİR DEPIK	2719	GARA GUŞUN HAVADA OLUR OYUNU
2252	ALAN ÇAYIRLARINDA KOYUN GÜDERSİN	2486	DAM BAŞINDA SARI ÇİÇEK	2720	GARŞIDAN GEL GÖREYİM (Cımdallı)
2253	AKSİNİNE YARDIM KOYUN YAYMAYA	2487	DAM ÜSTÜNDE KESTANE	2721	GELMİŞ İKEN BU ELLERİ GEZERİM
2254	AL ÇUHA MAVİ ÇUHA	2488	DARBUKA ÇALA ÇALA	2722	HANIM ARABAYA BİNİMİŞ
2255	ALIVERİN SANDIGIMDAN KURKUMU	2489	DENİZ ÜSTÜ KOPIURU	2723	KALEDEN ÇEKERLER BİR SİYAH PERDE
2256	ARZUHAL İÇİN SULTANA GELDİM	2490	DERELERDE TAVŞANLAR	2724	KAR MI YAGMIŞ ŞU HARPUTUN BAŞINA
2257	KARPUZ KESTİM YİYEN YOK	2491	DIYARBAKIR DÜZDEDİR	2725	KAŞLARI OYDU BENİ
2258	ÇEMBERİM DALDA KALDI	2492	DOMBAYI BAĞLADIM BEN BİR ERİK DALINA	2726	MERDİVİNDEN İNDİRİLER
2259	AŞAYIM KARLI DAĞLAR AŞAYIM	2493	DUT AGACI DUT VERİR	2727	NE GEZEN BACALARDA
2260	ATA BİNESİM GELDI	2494	ELİNDE OYA (Mensure Hanım)	2728	OĞLAN ÖZÜNÜ SEVDİĞİM
2261	ÖBALARINDA GURU MEŞE YANIYOR	2495	ELİNDEKİ MENDİLİ	2729	OY AKŞAMLAR AKŞAMLAR
2262	BAĞDA GÜLLER AÇIYOR	2496	ENTARİNE PEŞ OLAMI	2730	PENCERENİN PERDESİ
2263	BAHÇASI DAŞLI ŞERİFİM	2497	ENTARİSİ KIRMIZI	2731	SABAHTAN UĞRADIM PİR DİVANINA
2264	BAYRAM OLDU GELMEDİ	2498	ERİSİN DAĞLARIN KARI ERİSİN	2732	SARI ÇİÇEĞİNEN DONANDI DAĞLAR
2265	SÜPÜRGEŞİ YONCADAN	2499	ESTİRİR OĞLAN ESTİRİR	2733	ŞEFTALİ AĞAÇLARI
2266	ÇIKTIM YAYLALARI GEZDİM	2500	EŞREFOĞLU AL HABERİ (REDDİYE)	2734	ŞU DEREDE İSMAL ÇAVUŞ YATYIYOR
2267	BEYOĞLUNUN KONAKLARI	2501	EVLERİ GÖRÜNÜYOR	2735	TOKAT'A VARMADIN MI
2268	TÜRKMEN GİZİ	2502	EY DİDE NEDİR UYKU GEL UYAN GECELERDE	2736	AŞİHLARIN AHLIN ALIR
2269	BİRER BİRER ALDIM TÜKENMEZ SANDIM	2503	EY RAHMETİ BOL PADİŞAH	2737	O YAYLALAR YAYLALAR
2270	BİR GÜL EKTİM DUVARA	2504	EYVANA GEL EYVANA	2738	SU GELİR AKMAYINAN
2271	BİR GÜZELİN HASRETİNDEN AHINDAN	2505	GADİFE YASTIK YUZU	2739	AŞAĞIDAN ACI POYRAZ AÇILAR
2272	BİR MEKTUP YAZDIRDIM URFALI KIZINA	2506	SEBEP MEZERİNDE YÖŞUNLAR BITSİN	2740	AYRILIK HASRETİ KAR ETTİ CANA
2273	BEN BİR AVUÇ KİŞİNEŞİM	2507	GARANFİL ABİ GEREK	2741	BAYRAM GELİP ELİME ELİMİZE
2274	BU BABAMIN EVIDİR	2508	GARŞIDA GIZA GURBAN	2742	UGRUNU UGRUNU GELİR DEREDEN (Bedir)
2275	BULBUL NE YATARSIN SARP KAYALARDA	2509	GAZAMAT DA DERLER ADIMA	2743	BUGÜN BAYRAM GÜNÜ DERLER
2276	CAHAR ATTIM DUBARA	2510	GELİNLER GELİYOR BURUNU BURUNU	2744	İNCELDİM FİDAN OLDUM
2277	CENKİDEN DUTDUM DARI	2511	GURDULAR DUGUN AŞINI	2745	ULU DAĞLAR GIBI KAR OLAN BAŞIM
2278	KALKDIM SEFER ETTİM (Ya Hızır Semah)	2512	GÜPÜRÜM GÜÇÜKEKSİN	2746	MERHMET KİL KAŞI KEMAN
2279	DAĞDAN YUVARLANDI KAYALARIMIZ	2513	HARMANCIAR HARMAN DÖĞER TOZ OLUR	2747	SU DEREDEN ÇIKTIM ÖMÜZ ÖMÜZA
2280	EGİN DEDİKLERİ BİR KUÇUK ŞEHİR	2514	HAYITLI'DAN ÇIKTIM	2748	SİYAH PERÇEMİNİ DÖKMÜŞ YÜZÜNE
2281	OSANDIM SENİN ELİNDEN	2515	KAYSERİ MEKTEBİNE OLDUM CANDARMA	2749	SULTAN SUYU GIBI ÇAĞLAYIP AKMA
2282	EVLERİ FADİME'Lİ	2516	KİME KİN ETTİN DE GYIDIN ALLARI	2750	ÜÇ BEŞ AŞIK BİR ARAYA GELMİŞLER
2283	EVLERİNDE BİR İPEKTEN HALI VAR	2517	MEDİNE DAŞINA BAK	2751	YURU YALAN DÜNYA SENDEN USANDIM
2284	EVLERİNİN ÖNÜ KAVAK	2518	MENDİ YOLDUM BAHÇADAN	2752	SIRT ÜSTÜNE TENCERE
2285	EVLERİNİN ÖNÜ NANE MAYDANOZ	2519	MENDİLİMDE KİŞİMİŞ İLE BADEM VAR	2753	DERENİN KUYULARI
2286	EVLERİNİN ÖNÜ ÜZÜM ASMASI (Molla)	2520	MEVLAM DER Kİ DOĞRUCA GEL	2754	SANDIKLI'NIN TARLALARI HENDEKLİ
2287	EVLERİNİN ÖNÜ YONCA (Ninne Ninne)	2521	PEK YOKUŞMUŞ CAVIR ASARIN YOLLARI	2755	KEŞKE SENİ GÖRMESEYDİM
2288	EY GÜL DALI GÜL DALI	2522	SEL ÖNÜNE SOĞUT DİKTİM BİR SIRA	2756	VANGEL ÇANTASI ELİNDE
2289	GAFİL GEZME ŞAŞKIN	2523	SELENDİ'NİN DOMBAYLARI BAKAR DA	2757	ENGİNLİ YÜKSEKLİ KAYALARIMIZ
2290	GARABAŞ GOYUNU GÜDE GÜDE GETİRDİM	2524	SENEN AYRI BU DUNYAYI NEYLEREM	2758	ŞİMŞİR PINARIN ÜSTÜYEM

2291	GARA GOYUN YAYILIR	2525	SERIN SULU BULAKLARDAN (Size Selam Getirmişim)	2759	ANNEM BENİ KALDIRMIŞSIN ATMIŞSIN
2292	GARIP BİR KUŞDU GÖNLÜM	2526	ŞIK ŞIK BİLEZİK KOLUNDA	2760	EVLERİNİN ÖNÜ LALE BAĞIDIR
2293	KABENİN YOLLARI BÖLÜK BÖLÜKTÜR	2527	UZUN ÇARŞI BAŞTAN BAŞA	2761	SAZALCA'DAN ÇIKTIM BEN DE GELİRİM
2294	GEMİLER GELENDE VERİR FITİNİ	2528	YENİ ÇIKMA BASMALARDAN ALAYIM SANA	2762	KUTNU DÖŞEK YÜZLEDİM
2295	GETİRİN GİNA YAKALIM	2529	YEŞİL ÖRDEK OLSAN YARIN GÖLÜNDE	2763	YEL ESER KUM SAVRULUR
2296	GEZMEDİM YORULMADIM	2530	YUCE DAĞIM YAĞAR BANA	2764	BİNER ATIN EYİSİNE
2297	GÖK YÜZÜNDE ASILDIR ZEMBİLİM	2531	ZEYBEK DEĞİLER ADINA	2765	AL MENDİLİM KALDI KAYA BAŞINDA
2298	HARMANA KUYU KAZDIM	2532	NAR AĞACI NARSIZ OLUR MU	2766	ALLAH ALLAH DEDÜK ATA BUNDURDUK
2299	HASAN ORAK BİÇİYOR	2533	SIYAH SAÇLARIN DA HATEM YÜZLERİN	2767	ALTIM ARMUT YER MISIN
2300	ÇIKTIM DAM YUVAMAYA	2534	DAHA SENDEN GAYRI AŞIK MI YOKTUR	2768	ATIM OLSA BİNSEM GİTSEM BURGAZA
2301	HAZIRANI TEMMUZU GETİRDİK DİZE	2535	ARPA EKİTİM LEĞENE	2769	BİR ODA YAPTIRDIM HURMA DALINDAN
2302	MELİK ŞERİF DÜZÜNÜ	2536	GİDEREM YOLUM BUDUR	2770	BURSANIN MERMER TAŞLARI
2303	DOSTUN BAĞÇASINA BİR HOYRAT GİRMİŞ	2537	ÇILDIRIN ÇİÇEKLERİ	2771	BÜLBÜL BAĞA GİRİP YAPMIŞ YUVAYI
2304	KALENİN ARINDAYIM	2538	MENİM TOYUĞUM AĞIDI	2772	DERENİN BAŞINDAYIM
2305	KALENİN BURCUNA TAŞ BEN OLAYIM	2539	KARŞIDADIR EVLERİ (Emmoglio)	2773	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR
2306	KARA BASMA İZ OLUR	2540	EVLERİNİN ÖNÜ DE İĞDE	2774	GEÇTİ GİTTİ VATANINA YURDUNA
2307	KARA KAŞLAR KARA GÖZLER SENDE VAR	2541	BİR ÇİFT DURNA GÖRDÜM DURUR DALLARDA	2775	İĞDENİN DALLARI YEREDİR YERDE
2308	KARA KOYUN ETL'OLUR	2542	BU DAĞIN ÖNÜNDE KUŞ YUVASI VAR	2776	GİDIYOM AĞLASANA
2309	KAR ETMEZ AHİM SEN GÜLİZÂRE	2543	BACANIZDA OT MUVDUR	2777	GÖKTE YILDIZ ELLİDİR
2310	KARŞIDA KUŞ OTURUR	2544	BİR SABAH VAKTI UYANDIM	2778	KELEĞİM YANA GİDER
2311	KAYALARIN ARINI	2545	BİR TAPHİR GÖĞERÇİNİM	2779	KIRMIZI BUGDAY DANELER
2312	KEKLİĞİMİN AYAKLARI MERCAN	2546	KOŞEYE KOYMUŞLAR KOŞE TAŞINI	2780	KIZ SUYA GİDER BİR İNCEK YOLU VAR
2313	KEKLİK DAĞDA NE GEZER	2547	BAĞA GİRESİM GELDI	2781	MENDİLDEN BOĞÇA MÖLÜR
2314	KENARDAN GEÇEYİM YOL SİZİN OLSUN	2548	KARAOVA DÜĞÜNÜ GECE KURULDU	2782	ODUNCULAR GELMEZ OLDU ODUNDAN
2315	KIZ BAĞÇEYE GİRDİN Mİ	2549	MAKİNEİN KOLUYUM	2783	ÖTÜYÖR BÜLBÜLLER GELMEDİ BAĞBAN
2316	KIRPIKLERİN OK MUDUR	2550	GİDEN AY DUTULUR MU (Layla'lar Yaylaları)	2784	VİRANDIR BAĞÇENİN GÜLLERİ
2317	KOCA KAVAK YARILDI	2551	İP ATTIM ULAŞ DİYE	2785	YAĞMURLAR YAĞAR SICIM SICIM
2318	LALE SÜMBÜL BAĞINA	2552	HAZİN HAZİN ESEN SEHER YELLERİ	2786	YAĞMUR YAĞAR YELLERE
2319	LEBLEBİ KOYDUM TASA	2553	MANASTIRIN ORTASINDA VAR BİR HAVUZ	2787	AK GÜVERCİN OLAYDIM
2320	KUYUDAN SU ÇEKERLER TULUMUNAN	2554	SAMANLIK DOLU SAMAN	2788	AL KADİFENİN TOPU
2321	MEŞELİDİR ENGİN DAĞLAR MEŞELİ	2555	DARACIK SOKAKLARI DUMAN BURUDU	2789	KUZU GELİR UTUKTEN (Amlar)
2322	MEVLAM BİRÇOK DERT VERMİŞ	2556	YEL ESER KUM SAVRULUR	2790	ASKER KATAR KATAR OLMUŞ GİDIYOR
2323	MOR KOYUN MELER GELİR	2557	BELLE BENİ BELLERİNEN	2791	ATIMI BAYLEDİM DELİKLİ TAŞA
2324	GİDIYOM BEN DE BEN DE	2558	GAŞLARINDA HAR MI VAR	2792	AYVALININ KARA TAŞI
2325	NAZLI KAVAK GİCİR GİCİR GİCİLAR	2559	GARŞIDA ELMALIKLAR	2793	BAGYA GİDER AL TOPUKLU NAZİKE'M
2326	GÖNÜL DER YAR DİYARI	2560	BAĞÇELERDE HURMAYIM	2794	BAĞÇALARDA ÜZERLİK
2327	ODUNCULAR DAĞDAN ODUN ENDİRİR	2561	GAYRIYA AÇILDI OL GÜLİ RANA	2795	BİR DURNA UÇURDUM HUBLAR GÖLÜNDEN
2328	OY BENÜM SEVDUCEĞÜM	2562	KUÇUK YAŞTA ALDIM SAZI ELİME	2796	BİR ESMERİN SEVDASI VAR SERİMDE
2329	ÖTE DÖNDER BEN GÖRMEYİM YÜZÜNÜ	2563	YOGURT KOYDUM DOLABA	2797	BİR EVLER YAPTIRDIM (Alaybey)
2330	ÖTME DUGGUK ÖTME BAĞRIM EZİKTİR	2564	MEST'İ NAZİM KİM BÜYTÜTTÜ BÖYLE Bİ PERVA SENİ	2798	BÜLBÜLE SU VERDİM ALTIN TAŞINAN
2331	PENCEREDEN BİR TAŞ GELDI	2565	EVLERİ GÖRÜNÜYÖR	2799	DAĞDAN DUTTUM BİR CÜCÜK
Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI
2800	DEĞİRMEN DÖRT DOLANIR	3034	YORULDUM GÖNÜL YORULDUM	3268	ÇAYIRIM ÇAYIRIM KUŞ OLDUM UÇAYIRIM
2801	EGDİM KIRAZ DALINI	3035	HAN NİGARİM BENDEN YÜZÜN ÇEVİRME	3269	EYVANINA VARDIM EYVANI ÇAMUR
2802	ELMA ATTIM NAR GELDI	3036	ELEDİR ÖĞÜL ELEDİR (Ha Bu Diyar)	3270	GELİNİ GETİRDİLER
2803	ENTARISI MORUMUŞ	3037	KARŞI BERİ MEZERE	3271	PENCEREDEN BAKIYOR
2804	ET ALDIM DİRHEMİNEN	3038	BUGÜN BEN GÜZELE VARDIM	3272	URFA'LIYAM GÜL NE EDİM
2805	EVLERİ FADİME'LİM	3039	EY FADİMEM NİÇÜN MİÇÜN	3273	NE BEK UZAGIMŞ BOZ YERİN YOLU
2806	EVLERİNİN ÖNÜ BUDUR	3040	BİR YİĞİT GURBETE VARSA	3274	NEDİR EY GAZİLER BENİM YANDIĞIM
2807	GARŞIDA GÖRDÜM SENİ	3041	BEN GÜRGENDEN OK YAPARIM	3275	HACEL OBASINI ENGİN Mİ SANDIN
2808	GARŞIDA HERK ÖTLANIR	3042	BİZİM DEĞİRMEN DÖNER	3276	SOZUN BİLMEZ BAZI CAHİL ELİNDEN
2809	GİDERİM KIRAGINAN	3043	BİR GARIP BAŞINAN KALDIM ARADA	3277	AMAN HURİYEM SEN MISIN
2810	GÖSTER EY ALLAHIM GÖSTER	3044	CELAL BACADA YATIYOR	3278	BELGRAT YOLU UZUN URGAN
2811	GÜL İSLATTIM BILLURA	3045	DAĞLARI GİRCİ Mİ DUTTU	3279	BEN BİR SABAH ERKEN KALKTIM
2812	GÜMÜŞ UCU MERCANIM	3046	EY BÜLBÜLÜ SEYDA YİNE EFGANE Mİ GELDİN	3280	BUGÜN BENİM EFKARIM VAR
2813	HANIM SENİN NE GÜZEL GAŞLARIN VAR	3047	EGREM DE BÜĞREM ŞU SARAYIN YOLLARI	3281	BUGÜN BENİM EFKARIM VAR
2814	İKİ DE BÜLBÜL BİR DEREDE ÖTÜŞÜR	3048	HEÇ İNSAF VAR MI SENDE	3282	ELMA ATTIM DENİZE
2815	İKİ DE DERVİŞ GELİR POSDU POSDUNDAN	3049	GÜVERCİN UÇUVERDİ	3283	FINDIK SERDİM HARMANA
2816	İRFAN MECLİSİNE OTURMAK İÇİN	3050	İĞDENİN DALI SAPSARI ÇİÇEK	3284	İNDİM YARIN BAĞÇESİNE
2817	İSLAMOĞLU KALE YAPAR TAŞINAN	3051	İNİLEDİ DAĞLAR KOPTU KAYALAR	3285	KALK MURADIYE GİDELİM BİZE
2818	KALE KALEYE KARŞI	3052	KURBANLAR TIĞLANIP GÜLBENK ÇEKİLDİ	3286	MENDİLİMİN UCU PEMBE
2819	KALEDEN İNİŞ MÖLÜR	3053	KARANFİLİM BUŞTA BUŞTA	3287	PÖTİNİMİN TABANI
2820	KEMENÇEMİN BAŞINDA	3054	KUP İÇİNDE İREÇEL	3288	KULALARI GECE ÇETELER BASTI
2821	ESREFOĞLU AL HABERİ	3055	NEYNEYİM DÜNYANIN ZİYNET OLDUĞUNU	3289	BALTAYI VURDUM MEŞEYE
2822	NİÇİN GÜZEL BENİ ZAR İNCİDİRSİN	3056	SÜRÜNE SÜRÜNE GELDİM İLİNİZE	3290	ÇİNGİRDAKLI PÖTİN AYAKTA
2823	ÖĞLAN GİDER ODUNA	3057	DUT DİBİNE YASLANIRLAR	3291	ÇOBANI ÇOBANI KIRLI ÇOBANI
2824	OKUDUN MU GÜZELİM	3058	SİVRİNİN TEPEİNDE	3292	GADİFE'NİN ENDAZESİ MECİDE
2825	PINAR SENİ NEYDİP NEYDİP NETMELİ	3059	TUTAM YAR ELİNDEN TUTAM	3293	HATİCE'NİN PELİKLERİ URGANDIR URGAN
2826	SABAH OLUR KOYUN KUŞLUĞA GELİR	3060	ASMANIN TEPEİNDE	3294	SIRA DA SIRA TESTİLER
2827	SIVASTAPOL ÖNÜNDE YATAN GEMİLER	3061	ANLATMAM DEDİMDİ DERTSİZ İNSANA	3295	ŞU BURGAZIN UFACIK TEFEÇİK YOLLARI
2828	SUSUZ KÖY BAŞLARINDA	3062	BİR ULU AĞAÇTAN BİR YAPRAK DÜŞSE	3296	BEZİRGAN BASMASINA
2829	ŞU DAĞLAR OLMASAYDI	3063	BİR KUÇUK DÜNYAM VAR İÇİMDE	3297	DENİZ İÇİ BALIKLI
2830	ŞU KAVAK MEŞE KAVAK	3064	BENİ HOR GÖRME GARDAŞIM	3298	TAHTALIKTA GALBİR VAR
2831	TABAKAMDA TUTUN AZ	3065	BEN GİDERSEM SAZIM SEN KAL DÜNYADA	3299	YOL ÜSTÜNDE BAĞLAMA
2832	TAKSU KÖPRUSUNDAN SAAT BEŞTE GEÇTİM	3066	DÜNYADA TÜKENMEZ MURAT VAR İMİŞ	3300	BİR YILDIZ DOĞDU YÜCEDEN
2833	YAR ÇİÇEĞİM ÇİÇEĞİM	3067	DOST DOST DİYE NİCESİNE SARILDIM	3301	ATIM ARAPTIR BENİM
2834	YEŞİL YAPRAK ARASINDA KIRMIZI GÜL GONÇASI	3068	DERDİMİ DOKERSEM DERİN DEREYE	3302	BASTIM ASMANIN DALINA
2835	YÜKSEK HANAYLARDA BADIŁCAN SOYAR	3069	ESTİ BAHAR YELİ KARLAR ERİDİ	3303	SARI KIZIN SAÇLARI
2836	ŞU DİYARI GURBET ELDE	3070	GÜZELLİĞİN ÖN PARETMEZ	3304	EVLERİNİN ÖNÜ YONCA
2837	BİR AY DOĞAR İLK AKŞAMDAN GEÇEDEN	3071	BEYAZ GÜL KIRMIZI GÜL	3305	AŞAĞIDAN GELİYÖR NESLİHAN
2838	ARABAMIN TEKERİ	3072	BİR ŞUHHİ SİTEMKAR YİNE SADI BENİ DERDE	3306	HASILHAS BAŞINDA BENİM MEZARIM
2839	AYAK AYAK MERDIVANIN BAŞINA	3073	EĞİLDİM BİR DOLU İÇTİM	3307	HEREKE'NİN ALT YANI DA ÇEŞMELİ
2840	ŞU YALAN DÜNYAYA GELDİM GELELİ	3074	GAM YÜKÜNE TUCCAR OLDUM SATARAM	3308	MOYMUL'UN ALTINDAN GELİR GEÇERSİN
2841	GEL BENİ HALIMA BIRAK	3075	GAİPTEN HABER GETİRDİN	3309	TARLADA BOSTAN OLUR MU
2842	APARMAĞA GELMİŞİK	3076	GİNE MİHMAN GÖRDÜM GÖNLÜM ŞAD OLDU	3310	BAĞÇALARDA GÜLLERİM
2843	KEF ÜSTÜNDE KEFİMİZE (Meşe Beyi)	3077	KALK GÖNÜL YOLA GİDELİM	3311	BÜLBÜL NE YATARSIN KALK FİĞAN EYLE
2844	BİBERİM KARA BİBERİM	3078	KOYUN DEVELERİ ÇEKİLİR DAĞA	3312	DEĞİRMENİN BENDİNE
2845	İNDİM HAVUZ BAŞINA	3079	PORTAKAL DİLİM DİLİM	3313	ESME POYRAZIM ESME
2846	HANGİ BAĞIN BAĞBANISAN GÜLÜSEN	3080	YAR YÜREĞİM YAR	3314	HATÇEM GİDER GARATAŞA AŞAĞI

2847	KIRDA ERİK AĞACI (Dillata)	3081	ATLADIM GELDİM BAĞA	3315	KARA ÇADIRIMDA VARDIR ÜÇ DİREK
2848	BİR DALDA İKİ KIRAZ	3082	ERİK AĞACI ÇÜT SAÇAĞI (Telli Meyre)	3316	SÖYLENİRSİN GEZERSİN DE YABAN ELLERDE
2849	İBRİŞİM ÖRMUYORLAR	3083	KARANFİL EKLENDE	3317	GEZDİM KARAMANTI GÖRDÜM KONYAYI
2850	BEN BİR YEŞİL FENERİM	3084	PENCERESİ CAM CAMA (Muallim)	3318	YAYIĞIMI KURDUM DÜZE
2851	BEDAVRA'DAN EVCEGEZİN NENİ	3085	SEREZİN BAŞINDA BİR YEŞİL BOSTAN	3319	BEN AŞIĞIM BAHARDAKI GÜLLERE
2852	ANNESİNDEN DESTÜR ALDI KARANI	3086	ŞU ARDA'NIN BOYLARINI (Rabıye'm)	3320	ELLERİNDE DEFTER KALEM
2853	ŞEHRDE DERAYYA DALSAM	3087	EGDİM SOĞUT DALINI (Hanım Kızlar)	3321	SARARMIŞAM SÖLMÜŞAM
2854	SABAHTAN CEMALIN SEYRAN EYLEDİM	3088	AŞAĞIDAN GELEN HANIM OYNASIN	3322	AL YORGAN ATILMIYO
2855	KANADIM DEYDİ SEVDAYA	3089	DERELER DAVŞAN İZİ	3323	HER SABAH HER SABAH GEL GEÇ BURADAN
2856	GİNE VEDALAŞTI DILDARI YAREN	3090	KOYUN SÜRDÜM YAMACA	3324	BİR GÜZEL Kİ ÇIKAR GÜLŞEN SEYRİNE
2857	KARŞIDA GÖRDÜM SENİ	3091	BENİM BUGÜN AHIM VAR	3325	GIDIYORUM ÇORUMA
2858	DERE BOYU SAZ OLUR	3092	BEKİR AĞAM BAĞLARI İNCİR DALLARI	3326	EY HAMAMCI BU HAMAMA
2859	AY DOĞAR AŞAR GİDER	3093	HOKKA HOKKA LOKUMLARI YEDİRDİM SANA	3327	AŞKIN ALDI BENDEN BENİ
2860	KUYU DİBİ TAŞ'LOLUR	3094	KAR YAĞAR ALÇAKLARA	3328	EMİNEMİN HEP YOLLARI DİKİNE
2861	ADIM ADIM HAK YOLUNA VARAYIM	3095	KÖPRÜDEN GEÇER İKEN	3329	YEMEN YEMEN ŞANLI YEMEN
2862	SEVDİĞİM KUÇUK YAŞTA	3096	BUGÜN GÜNLERDEN CUMADIR CUMA	3330	NE GÜZEL YAKIŞMIŞ ALLAR AYŞE'YE
2863	MEZARIMI KIZLAR KAZISIN DAR OLSUN	3097	BÜLBÜL TEK UYANDIM BİR ŞEHER NAGAH	3331	EĞER YARIN SANA YARAN OLURSA
2864	GİTME HAMDİM GİTME SEN BUGÜN ODUNA	3098	GELİN OLDUM GELİNİĞİM BİLMEDİM	3332	MAVROVA'DAN ALDIM BİR OKKA NOHUT
2865	UCA DAĞLARIN BAŞINA	3099	GİZ SANA DEMEDİM Mİ	3333	GELSİN DEYİ ARZULAMIŞ YAR BENİ
2866	KARA KUZUM SANA ÇANLAR TAKAYIM	3100	GÜLE ÇIKTIM GÜLMEDİM (ŞERFEM)	3334	BAHÇALARDA GÖK BAKLA
2867	KIZ PINAR BAŞINDA TESTİ DOLDURUR	3101	KARASU'DA PAZAR VAR	3335	DÜZ MAHALLE İÇİNDE
2868	MINARENİN ALEMİ	3102	YÜCE DAĞ BAŞINDA YANAR BİR İŞİK	3336	AKŞAM AŞİP GIDIYOR (Gubalak Keklik)
2869	ATEŞİM YANMADAN TUTUNUM TÜTER	3103	AKLI DA BASMA GİYERSİN	3337	MENDİLİMİN UCUNA SAKIZ BAĞLADIM SAKIZ
2870	DAŞDA FENER YANAR MI	3104	ARDAYA SUYA VARMA	3338	SALİH DE ATA BİNER GÜÇÜK BEY GİBİ
2871	PABUCUMUN BELLERİ KIRIK SÜRÜNÜR	3105	BEN BİR GÖÇMEN KIZI GÖRDÜM	3339	GÖRELE'DEN O YANI
2872	ÇATTILAR GAZAN TAŞINI	3106	GİDİN SORUN BABASINA	3340	ŞU ALMUSUN DİBİĞİ
2873	MİNDERİN UCUNA BAŞDIM	3107	DÜMAN DAĞDAN YUKARI	3341	GİDİN DURNALAR GİDİN
2874	ÇATTILAR OCAK TAŞINI	3108	BELİNDEKİ TABANCA GENE BELÜNDE MIDUR	3342	NE ÇEMEN NE SAYE'L GÜL
2875	BEN YARIMI GÜLÜN DİBİNDE BULDUM	3109	HAYDE GİDELİM HAYDE	3343	DELİ GÖNÜL YİNE AH-U ZAR OLDU
2876	SU GELİR GÜLDÜR GÜLDÜR	3110	DÜMAN DAĞDAN YUKARI	3344	ŞAHİN İDİM DAĞ BAŞINDA OTURDUM
2877	GÖRÜNÜR MELET ÇAYI	3111	YAYLADAN Kİ YÜRÜDÜM	3345	KALENİN BAYIR DÜZÜ
2878	KARANFİL DALLANIR MI	3112	ARALIKTAN CANDARMALAR BAKIYOR	3346	TARHANA KAYINIYOR
2879	BAHÇALARDA BARIM VAR	3113	DABANÇAM KARADAĞLI	3347	BAGA İNDİM UZUMU
2880	AY BULUTTA BULUTTA	3114	HASTANENİN ÖNÜNE DİKTİLER ÇAMI	3348	MEŞELİ DAĞLAR MEŞELİ
2881	HEY AĞALAR HANGİ DERDE YANAYIM	3115	MUTTALIBIN BAYIRI	3349	ARPA DA EKTİM OLACAK
2882	SANA BİR NASİHA'TIM VAR	3116	AYDIN MEŞELERİ DALLARI YERDE	3350	AY DAĞLAR VAY DAĞLAR
2883	ZAP SUYU DERİN AKAR	3117	DAM ARDINA DOLEŞDİM	3351	AY DOĞDU DÜZE DÜŞTÜ
2884	GEL GÜLÜM GEL CANIM (Vur Davulcu)	3118	ELİNDEDİR BAĞLAMA	3352	AYNA ÇAKTIM YÜZÜNE
2885	DAM BAŞINDA OTURUR	3119	FERACEM DE DÖRT DUVARDA	3353	AYNAM DÜŞTÜ BELİMDEN
2886	YÜCE DAĞDAN BİR YOL İNER	3120	ŞU DAĞLAR TEPE TEPE	3354	BAGA GEL BOSTANA GEL
2887	FİRSAT ELDE İKEN BİR AMEL KAZAN	3121	KEKLİĞİ VURDUM GELDİM	3355	BU DERE OTLANACAK
2888	GARŞI BAĞDA SIRA SIRA BADEMLER	3122	MERCAN KOŞKUNU YAPTIRDILAR	3356	DOLAMBAÇ DOLAMBAÇ YOLUN OLAYIM
2889	GUVERCİNİM SÜT BEYAZ	3123	SUYA TASI DALDIRDIM	3357	EVİMİZİN ONU ÇAYDIR
2890	GÖLE GİDELİM GÖLE (Cimdali)	3124	YASLANAYDIM GABARDICIN PÜRÜNE	3358	GİZ SAÇLARIN SAÇLARIN
2891	KAMIL OLANLARIN BELLİDİR YERİ	3125	ANAM BENİ VAY BENİ	3359	GOCA BAKIR GÜMLEMEZ
2892	AY SAÇI BURMA	3126	KUKO DALDAN AŞAĞI	3360	İNCEKİ BULGUR MUSUN
2893	AKLİM FIKIRIM ZAY EYLEDİ YAR BENİM	3127	ASAMAM SENİN DALINDAN	3361	KÖPRÜNÜN ALTINDA KAHVE DEĞİRMENİ
2894	ÇIKTIM YÜCESİNE SEYRAN EYLEDİM	3128	KAPISININ ÖNÜNDE YEŞİLLER PAZILARI	3362	DEFİMİN DELİKLERİ
2895	MELÜLLENME DELİ GÖNÜL	3129	SÖĞÜK SÖĞÜK AKAYI	3363	ÇIK DALDAN ERİK DEVŞİR
2896	BUGÜN AYIN ÜÇÜDÜR	3130	CAN ÖZÜMDEN BESMELEYİ ÇEKİNCE (Sultanım)	3364	SARI ÇİÇEK SARARTIYOR DAĞLARI
2897	AL ELİNE GALEMİ	3131	EY ŞAHİN BAKIŞIM (Dem Geldi Semah)	3365	SU İÇTİM YUDUM YUDUM
2898	ALTIN NALIN GEYMiŞ SAĞ AYAĞINA	3132	AK KOYUNUN AKLIĞI	3366	BAHÇELERDE ALTIN TOP
2899	ARMUT DALDA DİK DURUR	3133	AY DOĞAR AŞMAK İSTER	3367	HARMAN YERİ DAR DAĞINIK
2900	ARPAÇAYIN KENARI	3134	BAD-I SABA DERLER ERKEN ESENE	3368	MEKTUP YAZDIM ALASIN
2901	KARANFİLİM ŞAKSILARDA ÇANAKTA	3135	BİLME'DEN KAPINI ÇALDIM	3369	OVALLARDA GONNARA
2902	ASLIN PAKTIR HIÇ KİN YOKTUR ÖZÜNDE	3136	BİR ODA YAPTIRDIM DOŞETEMEDİM	3370	ŞALIN BİR UCU YERDEDİR
2903	ASKER ETİLER BENİ	3137	ÇAYIRLIKTA ÇİMENLİKTE EVİM VAR	3371	AK BAKIRLAR SUSUZ KALDI
2904	AŞAĞIDAN GELİR HOZALI GELİN	3138	DENİZDE KARA BALIK	3372	GURBET ELİN NAŞAPASI TUNÇ OLUR
2905	AŞAĞIDAN GELİYORU GÜL AYŞE	3139	ELİNDE SAZI GEL BAZI BAZI	3373	TUNA TUNA ŞANLI TUNA
2906	AŞKIN ŞARABINI İÇERLER DİLBER	3140	ELMA ALDIM BARTINDAN	3374	ARMUT DALINI EĞMELİ
2907	ATMA BENİ YABANA	3141	ENTARİSİ AKTANDIR	3375	AÇIL EY ÖMRÜMÜN VARİ
2908	AYŞE'NİN EVİNDE OYALI DA SANDIK	3142	ENTARİSİ SALKIM SALKIM	3376	BİZİM YERLER DUTLUDUR
2909	BEBEĞİ NAZLI BÜYÜTTÜM	3143	ESMERİM GÜZEL ESMER	3377	DİRMİL DAĞI MEŞELİ
2910	BENİM SAÇIM UZUN OLUR DARANMAZ	3144	FİRİN ÜSTÜNDE FİRİN	3378	ARAZ GELİR GİYGACI
2911	BİR İNCE YAĞMUR YAĞAR	3145	FİŞTAN GİYMiŞ KIRMALI	3379	CAN DEDİM Kİ CAN DİYESEN
2912	BU DERE YONCA	3146	GEÇTİ ÖMRÜM GİNE SENSİZ NEYLEYİM	3380	ODALARI SÜNDÜRME
2913	BU GOÇU BURDAN YÜKLEDİM	3147	HEY KARGALAR KARGALAR	3381	PINAR BAŞINDA DURMA
2914	BU GALBİMİN SEVİNCİ SENİN YADIGARINDIR	3148	KALEDEN İNDİRDİLER	3382	AYAGINDAKİ MESLER
2915	BUNDAN SONRA BEN O YARE KÜŞUNUM	3149	KALK GİDELİM DAĞLARA	3383	SÖĞÜK SUYUN BAŞINDA EMİNEM
2916	ÇENENDE TUT KELİMEYİ	3150	KARTAL KUŞUN KANADINDA AL OLUR	3384	GELDİM EKECİK DAĞI SANA
2917	DAĞDAN DAVAR AŞDI MI	3151	KARŞIDAN GEL GÖREYİM	3385	ŞU ZELVENİN UFAK TEFEK TAŞLARI
2918	DAMIN ARDI TANDIRAM	3152	KAŞLARIN KARASINA	3386	AŞAĞIDAN GELEN YAYU MAKİNE
2919	DAŞA VURDUM BİR DEPME	3153	KEZİBANIN ALT ODASI SEKİLİ	3387	BAĞLAMAM ALTIN TELDEN
2920	DEĞİRMENİN TAŞLARI	3154	KİNA YOLLADIM SANA	3388	KUŞBURNU PURLENİR Mİ
2921	DEMİRCİLER DEMİR DOĞER TUNÇ OLUR	3155	KOYUNLAR MELER GELİR	3389	GİRESÜN ÜSTÜNDE VAPUR BAĞRIYOR
2922	DERDİNDEN DEL'ÖLDÜM İNAN VALLAHI	3156	MERDİVENİN ALTINDA YAVUK GIDAKLAR	3390	EKİNİ BİÇE BİÇE
2923	DAĞLARA ÇEN DÜŞÜNDE (Bu Gala Dağı Gala))	3157	NEŞELİDİR DELİ GÖNLÜM NEŞELİ	3391	KEÇİ SALDIM BAYIRA
2924	DİKEN ARASINDA BİR GÜL AÇILMIŞ	3158	PENCEREDEN EL EDER	3392	OY ZALUTLARIN ALÇAĞI
2925	DÜMAN ÇOKMUŞ YAR YOLUNU SEÇEMEM	3159	PERŞEMBENİN DÜZLERİ	3393	SARISIN SEÇEMİYOM YAR
2926	DURNAM NE DİYARDAN GELDİN YALINIZ	3160	SARAYBURNUNUN UFAK TEFEK TAŞLARI	3394	YAYLA YAYLAYA BAKAR
2927	DÜT AĞACI DÜT VERİR	3161	SEN DE SEVDALI BEN DA	3395	YENİ ÇİFTLİK DERLER (Yayladan mı Gellyon)
2928	ELA GÖZLÜM BEN BU ELDEN GİDERSEM	3162	SİVİNGİN UCUNDA TAŞ BEN OLAYDIM	3396	YENİ YOLUN BUKMESİNİ DOLAŞAMADIM
2929	ELİNDE SÜT KÜLEĞİ	3163	ŞAFAK SÖKTÜ GİNE SUNAM UYANMAZ	3397	YOL ÜSTÜNE KURDUM KARA KAZANI
2930	YOL AŞAĞI DÜZ GİDER	3164	TABAKAM TUTUN DOLU	3398	AŞAĞI YOLDAN ÇIKTI ALDIRAMADIM
2931	EVLERİ KAYALIKTA	3165	YAĞSIYANA VARAMADIM YALINIZ	3399	BİR TEL ÇEKTIM MARDİNDEN (Sabiha)
2932	EVLERİNİN ÖNÜ NANE	3166	YAKTIM MANGALIMI KOYDUM DÜKKANE	3400	TEPSİ DE TEPSİ FİNDIKLAR
2933	FİRİN ÜSTÜNDE KÜREK	3167	YEME KARA KİREZİ	3401	BİR CAN BİR CANI SEVERSE
2934	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR	3168	BİR KUŞ GELİR ÖTE ÖTE	3402	GİDEREM YOLUM DAĞDI (Aman Ayşe)
2935	GARŞIDAN GEL GÖREYİM	3169	ÇIKTIM BEYOĞLU BAŞINA	3403	BAZARDA BAL VAR GELİNİM
2936	GARŞI DAĞIN BAŞINA	3170	ERKİLET GÜZELİ BAĞLAR BOZUYOR	3404	ELA GÖZLÜ PRİM GELDİ

2937	GEL BENİM ESME YARIM	3171	EVLERİNDE MAKİNE	3405	DÖNDÜN MÜ BENDEN YÜZÜ DÖNESİ
2938	GEL YÜKÜNÜ VURAYIM	3172	GİNE YEŞERDİ FİNDİK DALLARI	3406	DURNALAR DİZİ DİZİ
2939	GÖK YÜZÜNDE KARTAL UÇAR	3173	KARŞIDA KUZU GÖRDÜM	3407	KUMANOVA YOLLERİ
2940	GÜVERCİN VURDUM KALKMAZ	3174	OY BAĞÇENİZE BEN GİREMEDİM GAZELDEN	3408	TARÇI KÖKLE TARINI (Toy Günü)
2941	HAMAM YAPTIM TAŞINA	3175	PINARIN BAŞINDA TESTİN VAR İMİŞ	3409	TABANCAMIN SAPINI
2942	HAMAMA GİDERKEN KUNDURAM KAYDI	3176	SAÇAKLIKTAKİ KILIM VAR	3410	HANI YAYLAM HANI SENİN EZELİN
2943	HEY BUĞDAYIM BUĞDAYIM	3177	ZEYTİNYAĞI ŞİŞESİ	3411	UN ELERLER ELEGİNEN
2944	İSLANDI DA ÖTMEYİ KEMENÇEMÜN TELLERİ	3178	ALTIN YUZUK PARMAGIMDA	3412	ÇEKTİĞİM CEVR İLE CEFA (Ağaba Samah)
2945	İKİ KIZ GİDER DÜĞÜNE	3179	ÇEKMECEMİN ANAHTARI KEMİKTEN	3413	ÇİFTE KONAGIN GELİNİ
2946	İKİ DURNAM GELİR AŞEDEN AKLI KARELİ	3180	AY GİZ TAVUS KİMİSEN	3414	MEKTUP YAZDIM YARE ALMADI
2947	KALBİNİ KİM BİLE KİM BİLE YAR	3181	EZRAİL SERİME ÇÖKTÜĞÜ ZAMAN	3415	FATMA GIZA SU YOLUNDA KAVUŞTUM
2948	TRABZONDAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR	3182	BUNCA OLAN EMERGİMİ	3416	DESTİ İÇİNDE BEKMEZ
2949	KARANFİL OYLUM OYLUM	3183	ÇÜK ÇÜK CUCELERİM	3417	OSMAN'IMIN MENDİLİ SAMAN SARISI
2950	KAYALAR BUZ BAĞLAMİŞ	3184	ÇERMİĞİN BAĞÇALARI	3418	UZADIM GAMIŞ OLDUM
2951	KAYNAR KAZAN TAŞMAZ MI	3185	DERDİM ÇOKTUR HANGİSİNE YANAYIM	3419	ET ALDIM ELİM YAĞLI
2952	KIRKLAR BİATINA VARDIM	3186	HESEN GEL HEY HESEN GEL	3420	BEYLER BAĞÇESİNDE GANDİLLER YANAR
2953	MEKTEBİN BACALARI	3187	GÖNÜL GEL SENİNLE MUHABBET EDELİM	3421	GARA GABAK KÖKENİ
2954	MEMEDİM MEMEDİM OTUR DİZİME	3188	GÜL MENERŞE SENDEN ALMIŞ KOKUYU	3422	KARA UZUM SALKIMI (Azizem)
2955	NEZAKET VAKTİNDE SERVİ BÜLENDİM	3189	HAZAN İLE GEÇTİ ŞU BENİM ÖMRÜM	3423	EVLERİNİN ÖNÜNDE BULGUR DİBEĞİ
2956	ODANA SERDİM HALI	3190	MENZİL ALMAK İSTER İSEN	3424	TELLİDİR YAVRUM AMAN TELLİDİR
2957	ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR	3191	MEYVELERDEN UÇ MEYVE VAR	3425	ÇATAL ÇAMA KURŞUN ATTIM
2958	OY DAĞLARUM DAĞLARUM	3192	NEDİR BENİM MELUL MAHZUN GEZDİĞİM	3426	SIYIRDILAR SERPOŞUMU BAŞIMDAN
2959	PAŞABEYİN MERDİVENDEN İNİŞİ	3193	ONDÖRTBİN YIL GEZDİM PERVANELİKTE	3427	ÇEK DEVEÇİ DEVELERİ
2960	PINARIN BAŞINA KURMUŞ KAZANI	3194	PENCEREDEN TAŞ GELİR	3428	YAĞMUR YAĞAR DERELERİ SEL ALIR
2961	SEN BİR CEYLAN OLSAN BEN DE BİR AVCI	3195	SARI YAZMA OYASI	3429	EYÜB'ÜMÜN GEZDİĞİ DAĞLAR MEŞELİ
2962	SİNAOĞLU DERLER BENİM ADIMA	3196	SEN YANIMA GELEN DİLBER	3430	AYŞE DEDİM ADINA
2963	SÜPÜRGESİ YONCADAN	3197	AYVA DİBİ SERİN OLUR YATMAYA	3431	EVRENKOYUN ALT YANINDA BOSTANI
2964	SÜRMELTİNİN ORTASINDA DİBEĞİ	3198	DERSANENİN ÖNÜNDE DOĞRUCA GEÇTİM	3432	DUMANI DA VARDIR ŞU DAĞLARIN BAŞINDA
2965	ŞU BURSANIN KESTANESİ	3199	PEŞTEMALİ YAMALI	3433	YAVEŞ YAVEŞ ESEN SEHER YELİ Mİ
2966	ŞU BURSANIN KESTANESİ	3200	YENİ CAMİ ÖNÜNDE BİR UZUN SELVİ	3434	NAZOĞLUNUN BİBER GİBİ BENLERİ VAR
2967	ŞU FANI DÜNYAYA GELDİM GELELİ	3201	LEYLEK GİDER YUVASINA	3435	BAĞÇENİZDE GÜREN VAR
2968	ŞU KARŞIDA UÇ ÇİÇEK VAR AÇIYOR	3202	ÇEŞMEDEN DÖNDÜ GELİYOR	3436	DAM BAŞINDA DURURSUN
2969	DEPE BAŞI KIREZLER	3203	GURULDU MU ŞU BANA'ZIN BAZARI	3437	CEMİLE'NİN GEZDİĞİ DAĞLAR MEŞELİ
2970	TELGRAFIN TELLERİNE KUŞLAR MI KONAR	3204	İSLUCİNİN ÇEŞMELERİ	3438	BİR YAYLA İSTERİM YÖRÜK GONMADIK
2971	YENİCE YOLLARI BÜKÜLÜR GİDER	3205	ORMANDAN GEL A CAVURUN GIZI	3439	BELİN BAŞI TOZLU MOZLU
2972	TİREN GELDİ MORMANA'YA DAYANDI	3206	DAMDA DURAN BİR GELİN	3440	YAYLALARIN AYRANI
2973	UZUN İNCE BİR YOLDAYIM	3207	KEBABIN TUZU GİBİ	3441	SUYA GİDER AL YAZMALI BİR GELİN
2974	VARDIM TAKMAZ HANINA	3208	ŞU GELEN KAYIK MIDUR	3442	GOYU MOLUR GABARDIÇIN GÖLGESİ
2975	YAN YANA OTURALIM	3209	YENİ ÇIKAYI YENİ	3443	KESTANEYİ KAVURDUM
2976	YARIM SENDEN AYRILALI	3210	KADİFELİ YASTIK KADİFELİ YORGAN YER YUMUŞAK	3444	MAŞIN GELİR HARALI
2977	ÇİRAHMADA TAŞMOLUR	3211	OĞLAN KOLUNU SALLAMA	3445	KEKLİĞİM DAĞ İÇİNDE
2978	GAYNANANIN KILIMI	3212	MENDİLİM ALLANIYOR	3446	YÖRÜ GÜZEL YÖRÜ YOLUNDAN KALMA
2979	ALTINDANDIR KAPISININ EŞİĞİ	3213	SEN PINARA VARDIN MI	3447	ASDA YERİ KEMER DÜŞER BELİNDEN
2980	AK ÜZÜMÜ ÜZÜMÜ	3214	BİLETTİM ORAĞIMI ETÜM KESTANE MOLI	3448	YILDIZ DAĞI (Tebriz Halay Hv.)
2981	ADAM AĞLATAN OLDUM	3215	DAĞ BAŞI FENER	3449	EFELEK GELİYOR DÖRT ATLI
2982	ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ	3216	MEKTUP YAZDIM ACELE	3450	AYDIN İÇİNDE KAPALI ÇARŞI (Yeni Cafer Türküsü)
2983	BÜL BÜL YUVA YAPMIŞ GÜLÜN ÜSTÜNE	3217	DERENİN BALIKLARI	3451	BAĞÇELERDE BİR KUZU
2984	EĞİN ALTINDAN AKAN FIRATTIR	3218	FİNDİK TOPLAYAN KIZLAR	3452	EĞİL KAVAĞIM EĞİL
2985	EĞİN DEDİKLERİ KUÇUK BİR ŞEHİR	3219	AGLARIM ÇAĞLAR GİBİ	3453	İSTANBUL'A SAZ YOLLADIM YAR GELDİ
2986	ELİNDE SÜT KÜLEĞİ	3220	AY GİZ MENİM CANIMSAN	3454	AYŞEM GELİYOR AYŞEM
2987	EŞİK ÜSTÜNDE DURDUM	3221	ARAYIP GEZERKEN BENİM BULDUĞUM	3455	BABA AYDINA VARDIN MI
2988	BEBEGİN BEŞİĞİ ÇAMDAN	3222	KÖY KIZI OTURMUŞ DOKUYOR HALI	3456	ATA BİNESİM GELDİ
2989	GÖKTE YILDIZ ELLİDİR	3223	ÇEKİN HALAY DÜZÜLSÜN	3457	ZEYTİN DALI ÇÜRÜK OLUR
2990	HARMANDAN DOLAYI GELDİK GELİNE	3224	DAMDA DURMA KAHKÜLLERİN YEL ALIR	3458	İKİ DURNAM GELİR DE BAĞDAT ELİNDEN
2991	SABAH İLEN GİZ ÇEZİYİ ALINI	3225	GEZSEM DE DÜNYANIN DÖRT BUCAĞINI	3459	DEMİRCİLER DEMİR DÖĞER TUNÇ OLUR
2992	SABAHTAN AÇILIR MUHABBET GÜLÜ	3226	MENDİLİMDE TUZ TAŞI	3460	GETİRİN KİNA YAKALIM
2993	İNÖLER KELEP KELEP (Of nana nanay)	3227	YOLUMUZ GURBETE DÜŞTÜ	3461	PENCERESİ KOŞELİ
2994	TEVEKTEKİ ÜZÜMDÜR	3228	YEŞİLLİM YELDEN YELE	3462	ZEYNO BANA KAR GETİR
2995	AMAN FATMA GÜL FATMA	3229	ERZURUM'DA DAĞINDA	3463	AYVA DİBİ SERİN OLUR
2996	BİR KUŞUM VAR AL BENLİ	3230	AH NAYIM NAYIM BAŞI BELALİ NAYIM	3464	ÇİBİK LÜLESİN BULMUŞ
2997	GEZME MENDEN ARALI	3231	GÖRMEDİM ALEMDE BİR BENZERİN EY GÜZEL	3465	DOLMA GAZANININ DOLMASI EKŞİK
2998	BEN YARIMI GÖRDÜM AŞK PINARINDA	3232	MAVİLİ MAVİLİ ELA KIZ	3466	BİR SABAH NAMAZI TOZDAN DUMANDAN
2999	ÇİFT CANDARMA GELİYOR	3233	TİREN GELİR GİŞLADAN	3467	ATLAMBAÇ TAŞLARINI ATLAYAMADIM
3000	AY GÖZÜMÜN İŞİĞİ	3234	BİR SARI YILAN KOVALADI BENİ	3468	UÇ KUŞ İDİK UÇAR İDİK HAVADA
3001	GEL SENİNLE DANIŞALIM SEVDİĞİM	3235	AY DOĞDU BATMADI MI	3469	BERBER DUKANINI AÇALIM
3002	GAM GASAVET BUGÜN BAŞA GELİNDİ	3236	DAMAT BEYİ YANDIRALIM	3470	ILGAZA GİTTİK TAZUYA
3003	HUMARAM YAR HUMARAM	3237	GÖKTE ON İKİ YILDIZ	3471	ZABAHA OLDU GAYINNAM DA GELDİ
3004	HİÇ OLUR MU DAĞLAR BAŞI DUMANSIZ	3238	PENCERENİN ÜSTÜNE BOYA SÜRERİM BOYA	3472	TOPRAKKÖPRÜ TOPRAKKÖPRÜ
3005	HER YANI ELMAS PARÇASI	3239	ÇİÇEK DAĞI DERLER VAR MI SANA ZARARIM	3473	DARA ZULFÜN SAR HER YANA
3006	HAVA BULANIYOR GAR MI YAGACAK	3240	ACEP BİR KARUBAN HANE BU DÜNYA	3474	GUYER BOSTANIM GUYER
3007	HAK MUHAMMET ALİ GÖNDERMİŞ	3241	SELAM OLSUN SİZE GÜZEL CEMAAT	3475	YAYLA SUYU YAN GİDER
3008	KEKİLLERİN NEŞTE NEŞTE	3242	YARIN MAHŞER YERİNE	3476	UZUN OLUR AMASYANIN SELVİSİ
3009	KARANFİL ÜZER GİDER	3243	İSTANBOL'DAN ÇIKAR DA VAPUR DUMANI	3477	KARANFİLİN FİLFİLİ
3010	KALENİN DİBİNDE BİR DAŞ OLAYDIM	3244	ŞEF'ÜNÜN EVİ KALEYE KARŞI	3478	PENCERESİ YEŞİL PERDE
3011	KALEDEN KELEYE ŞAHİN UÇURDUM	3245	ASKER OLUP VATANA HİZMET EYLEREM MEN	3479	VUR TESTİYİ GÜMLESİN
3012	MUNZUR DAĞI SİLELENMİŞ GARİNEN	3246	ÇAVUŞLU DIYE DIYE	3480	ÇEKİRGENİN KANADI
3013	ORDUMUZ GİTTİ MUŞA DAYANDI	3247	TEPEKİKTEN BİR SU İÇİM KANMADIM	3481	DAMDA KÜREK KIRILDI
3014	BU DAĞDAN AŞMAK OLMAZ	3248	N'OLMUŞ BENİM AĞAM N'OLMUŞ	3482	ETİR SAÇIR GÜL ÇİÇEK (Azrı Gızım)
3015	ODASINA VARDIM GAYFE BUŞURUR	3249	ATMACAYI VURDULAR	3483	YEMEKLERDEN UÇ YEMEK VAR SEVİLİR
3016	PERVANELER ŞEMA YANAR	3250	BAŞINA BAĞLAMİŞ KARALI YAZMA	3484	GİDİYORUM AĞLAM
3017	PENCEREDEN BAKIVER	3251	KÖPRÜDEN GEÇTİ GELİN	3485	GÖLBAŞINA VARDIM GÜLLERİ ÇOKTUR
3018	SUNAMIZ GÖLDE KALDI	3252	IRAKTAN GEL İRAKTAN	3486	KARA TİREN GELMEZ M'OLA
3019	SEVDAKARIN ATEŞİNDEN	3253	GE TİR BERBER GETİR AYNAYI GETİR	3487	DAM BAŞINDA HEZEN VAR
3020	YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR ULU ÇINAR	3254	DÜŞÜNÜ HALİNİ DARDA KALANIN	3488	YEŞİL GİY YEŞİL KUŞAN
3021	YOLLAR SENİ GİDE GİDE UŞANDIM	3255	BEN BİR SARI DEMİRCİNİN KIZIYIM	3489	BİR GARIP KUŞUM YARALI
3022	YENİ KAPIDA ATILAR	3256	BAĞÇENİZDE BİR TAŞ ATTIM VİŞNEYE	3490	MAHLEDEN GEÇEN OĞLAN
3023	YAĞMUR YAĞAR YER YAŞ OLUR	3257	ARABALAR TIKIR MIKIR GELİYOR	3491	DAVUL ÇALAR HERSELER KAYNAR
3024	BAHÇALARDA BAL ERİK	3258	GARA YAYLANIN ÇAMLARI	3492	BU MERAL BAKIŞIN EY PERİ SURET
3025	HAFİZ MEKTEPTEN GELİR	3259	SABAH OLUR ÇOCUK GİDER OYUNA	3493	DERE KUTUK GÖTÜRÜR
3026	ALTIN TABAKTA VİŞNE	3260	DUT AĞACI BOYUNCA	3494	PEŞTEMALIN DUGUMI

3027	ARABAYA TAŞ KOYDUM	3261	AL'İM YATAR TAŞ ÜSTÜNE	3495	ÇEMBERUMIN UCINA
3028	BEN İSLİM'EYİ VARMAYAYIM MI	3262	HACI SARIKLİ MOLLA	3496	OCAK BAŞINDA LEGEN
3029	EVİMİZİN ÖNÜ HATİCE'M	3263	HAFİZLARIN AVLUSUNDA DAVULLAR ÇALAR	3497	MENDİLİMDE KARE VAR
3030	EVLERİNE VARA GELE USANDIM	3264	HAYDİ DE RAMİZEM	3498	CIĞARA ATTIM YARA
3031	ŞU KARŞIKI DAĞDA FENERİM YANAR	3265	MURAD'IYE GİDER KOŞTAN YOLMAYA	3499	PINARIN BAŞI GÜZEL
3032	TABAKLARDA TEMENE	3266	YİNE AKŞAM OLDU DA BASTI KARELER	3500	PEŞTEMALIN BAĞLARI
3033	YEŞİL KURBAĞALAR ÖTER GÖLLERDE	3267	ZEMUN ZEMUN ALİ ZEMUN	3501	DUMAN ALDI DAĞLARA
Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI
3502	MUDUR BEYİN YEŞİL KÜRKÜ	3736	DEVREDİP GEZERSİN DAR-I FENAYI	3970	POTİNİMİN BAĞINA
3503	ARAP ATI GİBİ SALLAR BAŞINI	3737	İLENGERİ EĞÖİLER	3971	TÜRKMEN KIZI
3504	ÇEKERİM HALAYI BEN DİZİ DİZİ	3738	ÖRENE VARDIM DA ÖREN HÖYÜĞÜ	3972	SUDAN GELEN SÜRMELİ KIZ
3505	EVLERİNİN ÖNÜ YOLDUR (Al Fadime'm)	3739	BEN BURALI DEĞİLÜM	3973	DUNYA SERVETİNDEN BİZE GALANIN
3506	YAYLALARDA GEZERSİN	3740	GÖRDÜM Kİ GÜLŞENDE EDERSİN NİDA	3974	YEŞİL İPEK BUKERİM
3507	MEN BU ELİN GİZİYAM	3741	ÇEKİN KIR ATIMI BİNEK TAŞINA	3975	BAHAR GELDİ YİNE YOLLAR İŞLEDİ
3508	MİRAS HAK DEĞİL Mİ	3742	ALLAH BİRDİR PEYGAMBER HAK	3976	KIRKLAR ÜZERİNDEN DOĞAR SABAH YILDIZI
3509	GÜLÜM VAR OCAK OCAK	3743	BU DERE AKMAYINAN	3977	MALKARADAN ÇIKTI BAYRAK
3510	BİR SEHER UĞRADIM GÖL KENARINA	3744	ÇEK DEVECİ DEVELERİ	3978	HAYDİ TİNA HAYDİ BRE PALA
3511	MURSAL'DAN ÇIKTIM HEKME'YE DOĞRU (Barabar)	3745	ÇIK PENEÇEREYE PAŞA DUDU	3979	GÜZEL PİRDEN BİZE BİR DOLU GELDİ
3512	AVCI MISIN YAR NE GEZERSİN	3746	KARAKAYALARDA KURTLAR ULUŞUR	3980	HALA GELDÜM EVUNE
3513	ÇEŞME BAŞINDA YARIMI BEKLERİM	3747	YEMEN YEMEN ŞANLI YEMEN	3981	BEN RAZİ DEĞİLEM HİCRANA GAMA
3514	GÖKTAŞ BEŞİKTEN BAKIYOR	3748	EVİMİZİN ÖNÜ CAMI	3982	ÇAY İÇİNDE ADALAR
3515	AK BAKRAÇLAR SUSUZ GALDI	3749	SİNGİR MİNGİR ÇUL DOKUDUM	3983	KARŞIKI YAYLA NE GÜZEL YAYLA
3516	KUSTURDUM GÖNÜLÜ GÜLDÜREMEDİM	3750	TESTİYİ ALDIN KIZIM	3984	GULAHMET'TE DAR SOKAKTA EVİM VAR
3517	GERALİ DEDİKLERİ BİR GENÇTEN UŞAK (Ham Çökelek)	3751	GÖKÇE AĞACIN KILIMI (Asker Yarım)	3985	A BUĞDEYİM BUĞDEYİM
3518	ALTIN YUZUK YEŞİL KAŞ	3752	USKUP'E VARMADAN GELİR KUMANOVA	3986	BİR GEMİM VAR SALIVERDİM ENGINE
3519	GÜL YUZLUM GÜL DESTEM NEMDEN İNCİNDİN	3753	PIRLEPENİN KONAKLARI	3987	ALİME'DİR KIZ SENİN ADIN ALİME
3520	AŞKIN EZELİ AŞIKA İLHAM-I HUDADIR	3754	BALİKESİR İÇİNDE KÖRÜK PAYTONA BINDİM	3988	PINAR BAŞI BURMA BURMA
3521	KAYAYI GİRCİ TUTTU (İvanım)	3755	NEFİS SEN ÖLMEZ MİSİN	3989	AY SALLANIP GEDEN YAR
3522	ARABAYA DAŞ KOYDUM (Kızılısar Zeybeği)	3756	EZELİDİR DELİ GÖNÜL EZELİ	3990	ŞU SİLLENİN SOKAKLARI
3523	ŞU DERENİN UZUNU (Aygınım Oyun Hv.)	3757	SİNOPTA TABYAYA YAKIN	3991	ÇALDAĞIN KAYINLARI
3524	ÖRDEK SUYA DAL DA GEL	3758	OSMAN EFEM İNİP GELİR İNİŞTEN	3992	GELİN ÇIKMA KIRAZA
3525	PORTAKALIM ÇAYA DUŞTU	3759	KARA KABAK KÖKENİ	3993	ÇALDIGIN SAZA MI YANAM (Saza Niye Gelmezsen)
3526	EŞMEKAYANIN KAVAKLARI	3760	CEZAYIRIN YÜKSEK ÖLÜR EVLERİ	3994	AYYAZ GELİR ÖTAĞINDAN
3527	ALI DUVARİ DELDİ	3761	ÇÖĞRE AĞACINDA BİTER Mİ KORUM	3995	EVLERİM EVLERİM YÜKSEK EVLERİM
3528	HAMAMIN GUBBELERİ KİREÇTEN OLUR	3762	ŞU MAŞATIN BELENİ	3996	BEN SANA DEMEDİM Mİ
3529	HAYAL HAYAL OLMUŞ KARŞIKI DAĞLAR	3763	ÇIKSANA SELVER'TİM DAM DORASINA	3997	YENİ CAMİDE ÖĞLE EZANİ OKUNDU
3530	YAR SANA BEŞİK ALAYIM MI	3764	SEVDİĞİM YÜZÜNDEN KALDIR NİKABİ	3998	VERDİĞİN YAZMAYI BÜRÜNEYİM Mİ
3531	TEBRİZ ÜSTÜ MARAGA	3765	TARLARIN SÖĞÜDÜ	3999	İŞTE GİDİYORUM ÇEŞM-E SİYAHIM
3532	GÜZEL VASFİLEYİM HALLERİN SENİN	3766	YANARIM SENİN AŞKINA	4000	TUNCA BOYLARINDA TOZDAN DUMANDAN
3533	KANDİLDEN NUR İKEN SEVMİŞİM SENİ	3767	ÇATAL ÇAMA GURŞUN ATTIM GEÇMEDİ	4001	İSABALİ DİNLE BENİM SÖZÜMÜ
3534	EY ERENLER HAK AŞKINA	3768	EMİNEMİN KARDA BULDUM İZİNİ	4002	SUYA DUŞTU GÜLÜMÜZ
3535	BİZİM YAYLA DÜZ GİBİ	3769	BUGÜN CANAN GELDİ BİZE	4003	ÇUBUK UZUN BAĞLAMA
3536	OTUR DA KONUŞALIM	3770	GARŞIDADIR EVLERİ (Mavulu)	4004	MEKTUP SALDIM GARADAN
3537	EVLERİMİZİN ÖNÜ NANE MAYDANOZ (Refiye'm)	3771	DAĞLAR KEVEN KURUSU	4005	GÖNÜL NE GEZERSİN SEYRAN YERİNDE
3538	AK UZUMUN SALKIMI	3772	ÇÖKELEĞİ ÇÖKERTTİM	4006	YÜKSEK YAYLALARDA KALDIM HALİLİM
3539	KARANFİLİM ÜÇ ÇATAL	3773	DUT AĞACI DUT VERİR	4007	BEN AĞLARIM EL GÜLER
3540	ELİF GİZİNİN DA MENDİLİNE MESTİNE	3774	ARHAVİNİN DAĞINA	4008	EL ÇEK TABİP SİNEM ÜSTÜNDEN
3541	YÜKSEK KUNDURALARIM	3775	YEDİ KALEMİNEN YAZI YAZARIM (Mihralı Bey)	4009	ERZURUM OVALARI (Seksen Örök)
3542	AYVA TURUNÇ NARIM VAR	3776	BUDARIM BAĞLAR BUDARIM	4010	ARPAALAR ORAK OLDU
3543	KİŞNE KIR AT KİŞNE ANEM AĞLASIN	3777	BİR KİLO KESTANEYİ ALDIM ELLİYE	4011	GAYALAR GÖLGELENDİ
3544	AT BAĞLADIM AKKAYA'NIN DİBİNE	3778	A KIZIM SANA POTİN ALAYIM MI	4012	BUGÜN YASTA GÖRDÜM (Kısa Semahı)
3545	İNER GELİR ŞU DAĞLARIN DUMANI	3779	ÖTE YAKANIN BULUDU	4013	EY KEREM KÂNI BES DEĞİL MİDİR
3546	ELVANLARLA ŞU TAKMAĞIN ARASI	3780	OSMAN'ININ TESBİHİ VAR DA MERCANDAN	4014	UYDUM YARIN SÖZÜNE
3547	SABAH ÖLSÜN GÜN KARŞIYA YAYILSIN	3781	YATAMADIM GAŞAVETTEN MERAKTAN	4015	SUYUN ALTINA TESTİ
3548	ALA BOZ DUMANLI ŞAHİM	3782	BEYAZ ŞARAP İÇTİM	4016	KAR YAĞAYI YAĞAYI
3549	KAŞIN KARA İKEN EZELDEN KARE	3783	HEMŞİNİN YAYLALARI	4017	GARA TİREN GAY DA GEL
3550	ÇAYIRA SERDİM HALİ	3784	AL ALMA KIZIL ALMA	4018	GÖNÜL GEL VARALIM GÜLŞEN BAĞINA
3551	FAKİRİN GELDİ DİVANE	3785	ATLADIM GİTTİM EŞİĞİ	4019	BEN KEMENÇE ÇALAMAM
3552	ÇATTILAR GAZAN DAŞINI	3786	SUDA OYNAYAN BALIKTAN	4020	CERREVIN KULPU BURMA
3553	AK BUĞDAYIM BUĞDAYIM	3787	GİTME DURNAM GİTME NERDEN GELİRSİN	4021	GAŞ GABAĞIN YERLE GEDİR
3554	AL ELMANI YEDİN Mİ	3788	AMAN NAZELİM NAZELİM	4022	MAYADAĞ'DAN KALKAN KAZLAR
3555	BİNGÖL DÖRT DAĞ İÇİNDE (Delliley)	3789	KAVAKTA KURU DALLAR (Mavilim)	4023	BİR OF ÇEKSEM KARŞIKI DAĞLAR YIKILIR
3556	ÇIKTIM FİNDİK DALINA	3790	ÇIKTIM ÇEŞME BAŞINA	4024	TUTUNLUK'TE HANELER
3557	SU GELİR MİLLENDİRİR	3791	YERE DUŞTU ALAMADIM FESİMİ	4025	OF ÇAYKARA YOLLARI
3558	SÜPURGEYİ BOYADIM	3792	GÜZELLER BEZENMİŞ TOYA GİDERLER	4026	GESİ BAĞLARINI DOLANYORUM (Germir Ağzı)
3559	BİZİM KOYUN KIZLARI BAKARLAR AYNALARA	3793	ÇERMİĞİN ALTINDA BÜYÜK BİR DERE	4027	TOY TOY TOY TOY DU BUGÜN
3560	BUNA DEVR-I DUNYA DERLER	3794	GİTME DURNAM GİTME YOLLAR İRAKTIR	4028	KİREMIT BACALARI
3561	İKİ BÜLBÜL KONMUŞ DAĞLAR BAŞINA	3795	ÇİTİN UCU DEĞİRMİ	4029	APARDILAR GÜLÜMÜ
3562	SİLME GÖZ YAŞLARIMI	3796	AYA BAKTIM AY HANI	4030	BARDAĞI KOYDUM TEREĞE
3563	E PAÇI ÇEŞANUNİ	3797	ARDCİ BİTER EŞELERİN DAĞINDA	4031	DAĞLAR BULUTLAR İLE
3564	FADİMEM ÇEMBERUNIN	3798	AL EYVANDA HAN KALMADI	4032	HOSTANIN BADEMLERİ
3565	SARI ÇİÇEĞİM SARI	3799	BEN HOROZAM ÖTEREM	4033	VARDIM GİTTİM SÜ BAŞINA
3566	BİR ÇİFT BİLBİL GELDİ KONDU KAMIŞA	3800	KİLO KİLO ELMALAR	4034	SEN ORADA BEN BURDA
3567	ENDİM KUYU DİBİNE KUYU DİBİ SAZ İDİ	3801	YÜKSEK KAHVELERDE AHMET KAHVE PİŞİRİR	4035	GEL ÇİKALUM KONAĞA
3568	BOZ TORGAY	3802	BAŞINDA ACEM ŞALI	4036	DAM BAŞINDA DURAN KIZ
3569	KINALI PARMAK CEZ TIRNAK	3803	EKİNLER DESTE DESTE	4037	YARIM EY DEDİM BİR BUSENİ TADIM
3570	SIYT OSMAN SARAY SALDIRGAN	3804	PANCAR PEZÜK DEĞİL Mİ	4038	GİZLAR GİZLAR GELİM Mİ (Vur Destiye Gümlerin)
3571	EVLERİNİN ÖNÜ GÖKTÜR GÜVERİ	3805	AĞLARIM İÇİN İÇİN	4039	GÖZLEREM YOLUNU HER AKŞAM ÇAĞI
3572	SERENLER SERENLER YÜKSEK SERENLER	3806	ÇAKAL YESÜN ANANI	4040	BU DERE BUZ BAĞLADI
3573	SENSİZ UZUN GECELER YUHUH ÇEKİLER	3807	GARANFLI BUDARLAR	4041	SALKIM SÖĞÜDÜN ALTINDA
3574	KAYNAR KAZAN TAŞMAZ MI	3808	ÇEKİN DE HALAY YÜRÜSÜN	4042	SABAH OLUYOR GÜNEŞ DOĞUYOR
3575	GÖKTE YILDIZ ELL'ATMIŞ	3809	EMO KAŞLARIN KARA	4043	MAVİLİM MAVİSELİM
3576	ŞU DERENİN ARMUDU	3810	DAĞIDIR YAR DAĞIDIR	4044	ÇOBAN BENİ SUDAN GEÇİR
3577	UÇ DERİVİŞ GELİYOR CİVANIM ŞAMDAN O YANI	3811	AK ENTERİ GEYME DEDİM	4045	YEŞİL YAPRAK ARASINDA KIRMIZI GÜL GONCESİ
3578	GURBET ELLERDE OLDUM YARALI	3812	ŞU KARŞIDAN İNYÖR SIKIKAM	4046	SALLAN BOYUNA BAKAYIM
3579	YÖRÜ ÇOBAN YÜRÜ VAR GİT	3813	DEMİRKÖY BAŞLARINDA	4047	YÖRÜ BİRE YALAN DUNYA
3580	KOZANOĞLU AVDAN GELİR	3814	ATIM YOK Kİ BİNEYİM	4048	BÜLBÜL GÜLE KON DİKENE KONMA
3581	ÇIKSANA TAKOŞUM BALKONA	3815	EVLERİNİN ÖNÜ BİR İNCE YOKUŞ	4049	VARDIM YARIN BAHÇESİNE
3582	MAPUSHANE ÇEŞMESİ	3816	ÇEKİRGEYİ SÜRÜVERDİM YAZIYA	4050	GAFİL KALDIR KALBİNDEKİ GÜMANI

3583	GURBET ELDE BİR HAL GELDİ BAŞIMA	3817	GİDİYOM GİDEMİYOM	4051	KÖMÜR GÖZLÜM ATEŞİNE DÜŞELİ
3584	UZUM ALDIM BAL OLDU EFEM	3818	LEBLEBİCİ GEL BURAYA	4052	EL NE BİLİR YAR AŞKINA YANDIĞIM
3585	İNDİN DERELERİ ENGİN Mİ SANDIN	3819	ŞEN OLASIN URĞUP DUMANIN GİTMEZ	4053	BEŞLİ MARTIN ÇAY BAŞINDAN PATLADI
3586	DERE KENARINDA VIŞNELER AÇAR	3820	ASKER OLDUN VATANA (Zalilim)	4054	ELA GÖZLÜ NAZLI DİLBER
3587	CEVİZ OYNAMAYA GELDİM ODANA	3821	ELA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER	4055	GEL SENİNLE BİR KARARDA DURALIM
3588	KIRAZ DALI EYMELİ	3822	AK ÇUHA KARA ÇUHA	4056	BİRGÜN BAŞIM ALIP ÇIKAR GİDERİM
3589	BENİM TAVUĞUM ÇİLÇİLİDİR	3823	İĞNE ATTIM TARLAYA	4057	AYAS YOLLARINDANDAN AŞTIM DA GELDİM
3590	ÇIKTIM BELEN KAHVESİNE (Ormanca)	3824	MUŞUN ETRAFINDA FESLİ GEZERİM	4058	BİR TEL VURDUM YEMENDE GARDAŞIMA
3591	ŞU MUĞLANIN ÇAMLARI (Kerimoğlu Zeybeği)	3825	SU GELİR BULANARAK	4059	BİNER ATIN İYİSİNE
3592	BODRUMLULAR ERKEN BİÇER EKİNİ	3826	GÖNÜL ARZUMANIM SENSİN EZELDEN	4060	MARAŞ'TAN BİR HABER GELDİ
3593	AK KOYUNUM YÜZ OLSA	3827	BİR KERE UĞRADIM HAKKIN CEMİNE	4061	ÇEK EFENDİM HANÇERİNİ KO İŞLESİN
3594	GAYALAR ULAM ULAM	3828	GAYADAN BAKAN OĞLAN	4062	SALLANIP KOYDEN GELENİM
3595	OY GÜLÜM YAĞMUR YAGAR YERLERE	3829	KANATLI KAPININ DEMİR SÜRGÜSÜ	4063	KALEDEN İNDİM DÜZE
3596	SU GELİR ÇAĞLAR AYŞEM	3830	SUDA PIŞMIŞ MISIRI	4064	HARMANA ÇIKTIM DA KOYUNLAR KUZU
3597	AMAN KOYLU KIZI	3831	ELA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER	4065	HUMEYNİM AK BENİM
3598	TOSYA'DAN GELİYOR PİRİNCİ	3832	OĞLANIN ADI ÖMER (Aynalı Körük)	4066	GARANFIL ESTİ NEDİM
3599	YAMACIMDAN GELEN KÜÇÜK GELİN	3833	BEN YENİ PAZARA VARAYIM	4067	VARDIM KI YURDUNDAN AYAG GÖÇÜRÜMÜŞ
3600	ANA MENİ YAZ AĞLA	3834	GÖKTE YILDIZ TEKERLENDİ	4068	GURBETLİKTEN GELİRDİK HALITIM
3601	CİLVELENİP NE GARŞIMDA DURUR SUN	3835	VİRAN BAĞÇELERDE BÜLBÜL ÖTER Mİ	4069	BEKİLLİYİ BEŞYÜZ ATLI AVLADI
3602	AKÇADAĞ'IN DÜZÜNE	3836	NASIL YAR DİYEYİM BEN BOYLE YARE	4070	KAINATTA BİR ZERREYİM
3603	BİR ÇİFT GÜZEL GÖRDÜM YOLDA YOLAKTA	3837	DENİZDE URGANIM VAR	4071	ÇIKSAM A URUMELİN DÜZÜNE
3604	EŞİMDEN AYRILDIM GÖZYAŞIM DURMAZ	3838	NEFES HARCEYLEME	4072	KÖSELERİN EVLERİ
3605	İNCİYEM UZULMÜŞEM	3839	DOĞDUNUN DÜZÜNE YAĞMAZ MI DOLU	4073	KOŞUKAVAK ÇAMLARI
3606	SARIKAMIŞ YAYLALARI	3840	SABAH SABAH DOLAŞALIM YALIYI	4074	PORTAKAL OYAMADIM
3607	UFACIK TAŞINAN KALE YAPILMAZ	3841	EYVAH EYVAH BEN GELİN OLDUM	4075	ZİLLİ DE MAŞA DARBUKA
3608	ORMANDA ALACALAR	3842	TİRENİN PAFTALARI	4076	BAGDAT'TAN GELEMEDİM
3609	YAZ AYLARI GELDİ GEÇTİ	3843	BUTUN DUNYA SENİN OLSUN	4077	ÇAY AŞAĞI KURT İZİ
3610	ALİVERİN TABANCAMI DOLDUREM	3844	KALKSIN SEMAYA KALKSIN	4078	SABAH NAMAZINDA KALKTIM KOZAN'DAN
3611	O ŞİRİN SÖZLERİNE	3845	BUGÜN BEN BİR GÜZEL GÖRDÜM	4079	UŞUDUM EMİNE' M UŞUDUM
3612	BAGA GİRDİM UZÜME	3846	KARŞI KARŞI KURDURALIM HANLARI	4080	MAVİ BAĞLAR BAŞINA
3613	NE GÜZEL YARATMIŞ SENİ YARADAN	3847	E ÇAYKARA ÇAYKARA	4081	UÇ ÇINAR ALTINDA LAMBALAR YANAR
3614	AYKIRI YOL UZUNİ	3848	KEKLİĞİM KEKLİĞİM KİNALI KEKLİĞİM	4082	KURUSA FIDANIM GÜLLERİM SOLSA
3615	KAPININ ONUNDE ÖNLÜK DİKIYI	3849	YOL ÜSTÜNDE KARAKOL	4083	MANASTIR KOPRUSU DARDIR GEÇİLMEZ
3616	BEKLERİM SELAMIN SEHER ZAMANI	3850	İLGİT İLGİT ESEN SEHER YELLERİ	4084	RADALYA MINARESİ YETİMİŞ BASAMAK
3617	BAHÇEYE İNDİM DE TAŞ BULAMADIM	3851	ERVAH-I EZELDE LEVH-I KALEMDE	4085	OĞUL BUGÜN DUMAN ALMIŞ HEVSELİ (Ay Di Ay Di)
3618	GİRESUN'UN İÇİNDE	3852	GUL ŞENİ AŞKA VARALI	4086	KAR YAGAR KAR USTUNE
3619	VUCUDUM ŞEHRİNİ SEYRAN EYLERKEN	3853	GARŞI BAGDA DAŞ OLMAZ	4087	ESMERİM BİÇİM BİÇİM
3620	AMAN DÜNYA NE DAR İMİŞ	3854	MEŞENİN TEPEŞİNDEN	4088	BEN Mİ DEDİM SANA GÜZEL OLASIN
3621	GELDİ GEÇTİ BENİM ÖMRÜM	3855	AYRILDIM GÜLER MİYİM	4089	BAHÇEDE NAR AGACI
3622	YARALARIM GÖZ GÖZ OLDU OYULDU	3856	DENİZİN DİBİ DERİN	4090	YIKILSAYDI MEYHANELER
3623	SARI KILIM ÖRMEZLER	3857	AHMEDİN SAÇLARI KİNALI	4091	HADI GİDELİM ÇORTAN
3624	YOZGAT'IN ASMASIYIM	3858	ÇEMBER ÇEMBER ÜSTÜNE	4092	BEN GÜL İDİM BÜLBÜL KIRDI DALIMI
3625	BİZİM BAĞLAR BURADIR	3859	GÖRELEİNİN İÇİNDE İKİLİYİM İKİLİ	4093	SEVENLERE GÖNÜL VERDİM
3626	GİZ HAZNEDEN NİYE BAHÇEME GİRDİN	3860	SAP YÜKLEDİM KAĞNIYA	4094	GOCA ÇAMIN GÜRLEMESİ DAL İLEN
3627	ARAYI ARAYI BULSAM İZİNİ	3861	NAZOĞLUNUN BİBER GİBİ BENLERİ	4095	YABAN GÜLÜ MÜSÜN SARP KAYALARDA
3628	KEKLİĞİ BİÇAKLADIM	3862	İSKENDER BOĞAZI DARDIR GEÇİLMEZ	4096	BİZDEN AYAG KESEN GÖZEL
3629	BUĞDAYLA DOLU HARMAN	3863	NERDE İSEN ARAYIP DA BULAYIM	4097	DUT AGACI BOYUNCA
3630	FIRAT KENARINDA YÜZEN KAYIKLAR	3864	NERELERDEN SOKUN EDİP GELİRSİN	4098	KIRMIZI GÜLÜN ALI VAR
3631	AH NEYLEYİM GÖNÜL SENİN ELİNDEN	3865	DERE BOYU TEKNELİ	4099	YARAM SIZLAR AĞRIR BAŞIM
3632	SEHER VAKTI KALKAN KERVAN	3866	ODASINDA HALİYİM (Gadurnuma Şinanay)	4100	EY BENİM MESTANE GÖZLÜM
3633	DERELERDE ALUÇ AGACI	3867	ALA ÇORAPLARI AYAĞINA DAR İDİ	4101	SABAH OLDU UYANSANA
3634	GÜLÜM SENİ ALIR DAĞA KAÇARIM	3868	HAMAMIN DA KAPISI KEÇELİ	4102	EVLERİNİN ÖNÜ HANDİR
3635	YAZMAYI OYALADIM	3869	GAPILARI GATIRAN	4103	PENCERE AÇILDI BİLAL OĞLAN
3636	ELLERE YAR DESEM YAR BANA KÜSER	3870	ESKİ LİBAS GİBİ AŞKIN GÖNÜL	4104	ÇIKAYIM GİDEYİM URUM ELİNE
3637	ÇİÇEKTEN HARMAN OLMAZ	3871	SİNEM BENİ YANDIRIR	4105	ÇUBUĞUM YOK YOL ÜSTÜNE UZATAM
3638	MUNZUR DAĞI İŞİL İŞİL İŞİLDAR	3872	MARAL ÇIKMIŞ DAĞ BAŞINA	4106	ELİF DEDİM BE DEDİM
3639	FERİZLERİN GÜLLERİ	3873	SELAM DA SÖYLEN BEY BABAMA	4107	GETİR ANAM PUSKULLU ÇANTAMI
3640	DOLANA AY DOLANA	3874	ŞU DERE AKA AKA	4108	HASAN'IMIN KAHVESİNE DAYANDIM
3641	YİNE GELDİ YAZ BAŞI	3875	NARMAN KAZASINDA BİR GELİN GÖRDÜM	4109	HAFİSHANE İÇİNDE BEN KURDUM POSTU
3642	GARİBİM ATTİ ELİMDEN	3876	CEMALIN BAĞINA SEYRANA GELDİM	4110	ÇUBUĞUMU SALDIM BEN BİR DİKENE
3643	ALNI DELMELİ YARIM	3877	CEMO GÜN AŞAĞDA GEL	4111	KALKAN İLE KAPI TAŞIN ARASI
3644	DURNA SESİ GELİYOR	3878	ÇAKMAĞI ÇAK	4112	BAHÇE BAHÇE GEZDİM NAR BULAMADIM
3645	KUŞBURNU PÜRENİR Mİ	3879	ERCİYEYEN DUMAN KALKDI	4113	AŞAMADIM HACI HASAN BELİNİ
3646	DAMA ÇIKMA UŞURSUN	3880	CANIM KIR AT GÖZÜM KIR AT (Şih Hasan Ağlasın)	4114	ZALİM POYRAZ GİCİM GİCİLAR
3647	BERÇELAN YAYLALARI	3881	GÖNÜL KUŞU HAVALANDI	4115	BAHÇEYE BAR DİYEMEM
3648	ELİN VURMA KALBİMDEKİ YARAMA	3882	YAYLI GELDİ KAPILARA DAYANDI	4116	ELVEDA DOST DELİ GÖNÜL ELVEDA
3649	ÇOBAN KIZI SUYA GİDER	3883	EY SEVDİĞİM SANA ŞİKAYETİM VAR	4117	AVLU DELİĞİNDEN BOYUN GÖSTERİR
3650	BU DERE DERİN DERE	3884	PENCERESİ DİLMEDEN (Kazban Yenge)	4118	AKŞAM OLDU YİNE BASTI KARELER
3651	GÜNEŞ VURUP YÜZÜNE	3885	GINA ALAYIM GINA	4119	AYAĞINA GİYİMİŞ SEDEF NALINI
3652	BUNCA KAHRI BUNCA DERDİ	3886	KEREM EYLE YÜZÜN DÖNDER BANA	4120	ATLADIM BAHÇENE GİRDİM
3653	BİR GÜZELİN AŞIĞIYIM ERENLER	3887	DAĞLARA SEPTİM EKİN	4121	AKSADELER GİYER BOYLU BOYUNCA
3654	BİR SEN KALDIN FELEK BANA GÜLECEK	3888	BİR ODA YAPTIRDIM HURMA DALINDAN	4122	YORUK HASANIN ÇARDAĞI
3655	ALİVERİN BAĞLAMAMI ÇALAYIM	3889	EZİZ DOSTUM MENNEN KUSUP İNCİDİ	4123	AL'İMİN EVLERİ TEPE BAŞINDA
3656	AL ELİNE FENERİ	3890	GÜVERCİNİM UÇAR UÇAR YORULUR	4124	PIRAVİŞ'TAN ÇIKARDILAR KARGAYI
3657	AL KAYADAN AT BENİ	3891	ŞİŞEDEKİ GÜL YAĞI	4125	AY İKİNDİ İKİNDİ
3658	ALTIN TASTA BULGURUM	3892	ALT'AY OLDU BEN ŞU DAĞLARI AŞALI	4126	KENDİM ETTİM KENDİM BULDUM
3659	ARZU EDERDİNİZ BİR YOL GÖRMEME	3893	BAKAR KAPI ZARINANN	4127	SOKU DİBİ MİLL'OLUR (Bedriki)
3660	BAD-I SABA SELAM SÖYLE O YARE	3894	MARAŞ ABALI ÇOBAN	4128	EMİRDAGI BİRİRİNE ULALI
3661	BAGINDA GÜLÜN VAR	3895	ELMAYI NAZIK SOYARLAR	4129	SABAHTAN ESTİ DE BİR KANLI SAZAK
3662	KEKLİĞİ UÇURDULAR	3896	BACILAR SEMAHI	4130	AL'İM YATIR YOL ÜSTÜNE
3663	İLAHI KAPINA GELDİM	3897	BİR KELME SÖZÜN DEYDİ HATRİME	4131	AZİYE AZİYE ÇOKTU DUMAN ÇOL YAZIYA
3664	İNDİM YARIN BAHÇESİNE	3898	ŞU FIRATIN SUYU AKAR SERİNDİR	4132	NOLUR GELİN NOLUR
3665	KORPE İKEN KİRDİN FELEK DALIMI	3899	GİDEM DEDİM SUNA BOYLUM AĞLADI	4133	NE HOŞ İMİŞ KALKANDERE OVASI
3666	NE GÜZEL OĞLAN	3900	AKSARAY'A GİDE GELE YORULDUM	4134	BENİ DERTTEN DERDE SALDIN
3667	ŞAK ŞAK ÖTER KEMERİM	3901	YÜCE DAĞ BAŞINDA KERVANIN UCU	4135	ŞAD OL DELİ GÖNÜL MÜDELER OLSUN
3668	YASİYANA GİREMEDİM GAZELDEN	3902	ASKER ETTİLER BENİ (Uzun Kuşlar Uzun)	4136	KALELİYEM KALELİ
3669	KOYUNUM KUZULADI	3903	DUT YEDİM DUTTU BENİ	4137	MENİM İPEK YAĞLIĞIM VAR
3670	ALTIN TAŞ İÇİNDE KINAM KARILDI	3904	SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMAZSIN	4138	BUGÜN DOST YARALANMIŞ
3671	BE GEMİCİ GEMİCİ	3905	İNDİM DERE BEKLERİM	4139	DIYAR DİYAR GEZDİM
3672	GÖKTE UÇAN TEYARE	3906	YİĞDİN BU DÜNYANIN MALIN DÖYLETİN	4140	ELDIVANIN KIRAZI

3673	GÜLISTANDA BİR GÜLÜM VAR	3907	TÜRKMEN KIZI	4141	KESK ÇAYIR BİÇİLİR Mİ
3674	AYAGINDA PIJAMA	3908	ŞU DAĞLARIN KARI VAR	4142	SEN TABİBSİN SARAMAZSIN YARAMI
3675	GÜL AĞACI GÜL AĞACI	3909	IRMAĞIN GEÇELERİ	4143	BULGURU KAYNATIRILAR
3676	YOHUR MENİM TAGATIM	3910	ŞU İZMİRİ BOYDAN BOYA GEZERİM	4144	ÇOŞAR KOÇ YİĞİTLER
3677	AT BAĞLADIM DENİZLİNİN HANINA	3911	GEYCEK YÜMELİK DE YÜDÜLER (Dudu)	4145	ATLI GELİYOR ATLI
3678	ODLUHLU YAY GABAHLI GÖZELİM	3912	DEĞİRMEN YAN AĞACI	4146	BU KAVAK MEŞE KAVAK
3679	KESTANECİ KOYUNDEN ABALI KOYÜNE	3913	KAGIZMANDA TUZ DAĞI	4147	AHLATIN ALTINDA KUÇUK İSKELE
3680	ÇATAK ALTINDAN ÇIKTIK VOLTAYA	3914	ELİFİM YAR BEYİM YAR	4148	BİTLİS ÇAYI BULANIK (Memrane)
3681	KOYUN BEN DE AŞK ODUNA YANAYIM	3915	SULARA DEN AKMASIN	4149	TEŞİYİ EĞİR DEDİN EĞİREMEDİM
3682	BAHAR GELENDE MENDE	3916	ÜLKERLER TERAZİLER	4150	BUGÜN BİZE PİR GELDİ
3683	AŞAĞIDAKİ TARLANIN DARISI	3917	BATLIÇAN OYAMDIN MI (Nalınım)	4151	YOLDAN GEÇEN YOLCU KARDEŞ
3684	AL PERDE YEŞİL PERDE	3918	BENİM ADIM BENLİ AYŞE	4152	KEMERİNİ TAKMIŞ BELİNE
3685	AMAN DEĞİRMANCI DEĞİRMANCI	3919	AŞAĞIDAN GELİYOR UÇ ATLI	4153	BİN NAZİNEN BAĞLAMISILAR
3686	PINARIN BAŞINDAN UFAK TAŞ GELİR	3920	ÇEKİRGEMİN AYAGINDA NALINI	4154	MENDİLİM DOLU YEMİŞ
3687	ODAM KİREÇ TUTMUYOR	3921	DAM BAŞINDA YATIYO (Çirçir Handa)	4155	AYA BAK YILDIZA BAH
3688	ZATEN BENİM BAHTIM KARA	3922	LEBLEBİ KOYARLAR TASA	4156	BU DERE BAŞTAN BAŞA ELMALI BAĞ
3689	TREN GELİR HOŞ GELİR	3923	VARDIM KIRKLAR KAPISINA	4157	ÇAKMAĞI ÇAK ÇIRAMI YANDIRMAMISAM
3690	İKİ BACI ÇIKMIŞ TAKKADAN BAKAR	3924	GİRENİZİN ÇAYLARI	4158	HAVİŞİMİZDA TUT VAR
3691	İĞDENİN İĞDESİ YOK	3925	KUYU BAŞINDA BAKIR	4159	KAL'ADAN BAKARAM MEN (Ninay Ninay Naz Hanım)
3692	KİREMİDİN TOZUYUM	3926	DEYMEN BENİM GAMLI YASLI GÖNLÜME	4160	ELA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM GÜZEL
3693	SURMELİM ÇAYDAN GEÇTİM ÇİZMEYLEN	3927	ÖMÜR BAĞÇASININ GÜLÜ SÖLMADAN	4161	TÜKENMEK BİLMİYOR KARA GÜLERİM
3694	EY DAŞ DELİK DAŞ DELİK	3928	AHİRİNDE BU DERT BENİ ÖLDÜRÜR	4162	YERİ YERİ KUSMUŞEM SENNEN
3695	ÇAĞIRIN EFELERİ	3929	PINARIN BAŞINDA BEN GÖRDÜM ONU	4163	HELLİYDEN DAĞLAR KAMIŞ
3696	UÇ GUŞUDUK DA UÇARIDIK HAVADA	3930	ALIM DERESİNİN DELİK DAŞLARI	4164	EZMEYİNEN EZMEYİNEN
3697	ÇAY KENARINDA İNADINA BİTİYOR KESTANE	3931	ARPA BUĞDAY DANELER	4165	KETEN GÖYNEK GEYME DEDİM
3698	HARMAN DA YERİ KADEMELİ	3932	İNCELEM YAR İNCELEM	4166	AYAGINDA DAR SARFAR
3699	BABA KIZIN ÇOK MUDUR	3933	DUVARLAR DUVARLAR KURU DUVARLAR	4167	AÇMA ZULUFERİN YELLERE KARŞI
3700	ETİLER DOST NAZARINDA	3934	YAR EĞER NAZENİN OLSA	4168	ÇAN KOYUNUN BOYNUNDA
3701	TUNA'NIN ESER BADI SABA YELİ	3935	DERE KUMLARI GİBİ	4169	KIBAR KIZIN SAÇLARI SALLANIYOR
3702	TUNA'NIN ETRAFI KÖRÜ	3936	ANAM KİRMENİN ALISIN ELİNE	4170	ŞU GARIP HALİMDEN BİLEN İŞVELİ NAZIM
3703	BEN DE BU DÜNYAYA GELDİM GELELİ	3937	GİREBİ ALAYIM MI FADİMEM	4171	AKBELDEN DE AŞAĞI SALLANDIM YAYA
3704	RIYADAN ELİN ÇEK DİVANE GÖNÜL	3938	DEMİRCİLER DEMİR DÖVER TUNÇ OLUR	4172	AŞK BAĞRIMDA YAR AŞTI
3705	KALEDEN KALEYE BEN GÖRDÜM ONU	3939	BİZE DERLER SAÇAKLININ UŞAĞI	4173	OVALAR OVALAR ENİN OVALAR
3706	GELMİŞEM GİDEMENEM	3940	HOCA EZAN OKUYOR	4174	SU SİLLE' DEN GECE GEÇTİM
3707	ATIM ATIM KIR ATIM	3941	MINAREDE EZEN VAR	4175	MALATYANIN ELİNE SERİN DEDİLER
3708	BAGDAN BİR GÜL ALMIŞAM	3942	MEKTUP YAZDIM ALASIN	4176	DAĞLARDAN DUMAN GÖZELDİ
3709	MENDİLİMİN DÖRT UCU	3943	BU DAĞLAR KÖMÜRDENDİR	4177	DİNYABATIN DAŞLARI
3710	KULAK VER SESİME DİNLE VATANDAŞ	3944	YENİ HAMAMIN İSTÜYEM	4178	AKIL ERMEZ YARADANIN SİRRİNA
3711	AY AĞALAR AY GİZ İLE	3945	GARALI BAYRAK GALTİRDİM	4179	AŞEYİM DE ŞU DAĞLARI BEN AŞEYİM
3712	KARANFİLİM EĞRİĞİ	3946	YURU DİLBER YURU ÖMRÜMÜN VARİ (Ankara Kozması)	4180	ALMA DA ÇAYLAR ALLI GELİNİ
3713	GARŞI GARŞI EVİMİZ	3947	ÇAYIR İNCE BİÇEMEDİM	4181	DİNLEYİN KARDAŞLAR BENİM SÖZÜMÜ
3714	GÜL KURUSU KALBURDA	3948	ERZURUM VİLAYET GEYREK GARIYESİ	4182	BİR TAŞ ATTIM ÇAYA DÜŞTÜ
3715	ÖY ÇALAMADIM GİTTİ	3949	HUDAM SENİ NE HOŞ GÜNDE YARADIP	4183	GÖRMEYİNCE SABREDEMEN BİR SAHAT
3716	DAĞLARI DAĞLASINLAR	3950	EKİN EKTİM ÇÖLLERE	4184	ARDAHANDAN GELEN KATAR
3717	GÖNÜL DAĞI YAĞMUR BORAN OLUNCA	3951	ÇİRANIN BURNUNU KES	4185	ÇATTILAR OCAK TAŞINI
3718	GİDERİM BOYLESİNE	3952	AY AYLARI AYLARI	4186	ADAKOY DERESİ TAŞIMIŞ GELİYOR
3719	KÜPKIRAN BUZ BAĞLADI	3953	AH YA BENİM KİRMİZİCA GÜLÜM	4187	MEYDANDA AT OYNADI (Gülboy Çelebi)
3720	BİR ATAR DA TABANCAMIN ŞERİDİ	3954	BEN GİDERKEN EKİNLERİ GOĞUDU	4188	KARA DA KOYUN HOŞ KOYUN
3721	KAYALAR AŞAMAZSUN	3955	DAREYİ ÇALAMAZSIN	4189	MELEME KOYUNUM VAZGEÇ MELEME
3722	MATARAYI DOLDURDUM	3956	YÜCE DAĞDAN İNDİRDİLER	4190	ÇAY BAŞINDA ÇİRPİNYOR BAYKUŞLAR
3723	GİDENLERDEN GELMİŞ YOK	3957	DUMANIM DERELERE	4191	İNCE GARANFİLDİR GAVGANIN BAŞI
3724	SOGUT YAPRAĞI YERDE	3958	HA BURADAN GORULUR	4192	ÇATTILAR GAZAN TAŞINI
3725	HANI DAVULUNUZ HANI (Bir Mumdur İki Mumdur)	3959	YÜZÜGÜMÜN ULMAS TAŞI	4193	KERİMOĞLU DUVARLARDAN ATLADI
3726	SEYRANTEPE BAĞLIKTIR	3960	BEN HOROZAM ÖTEREM	4194	KAR YAĞAR BURUM BURUM
3727	BAHÇALARDA BİBERİM	3961	ŞU KABAK ÇİÇEĞİ NE AÇAR NE KOKAR	4195	GÖZLEME YAPTIM YAĞLI YAĞLI
3728	ERZİNCAN VERAN İKEN	3962	URFA'NIN DÖRT ETRAFI BAHÇALAR	4196	HA YURUN KIZLAR YURUSUN
3729	ÇATTILAR GAZAN TAŞINI	3963	ANNE BURLAR NERE	4197	GÜN GÖRÜNMEZ MELENGECİN DALINDEN
3730	BİZ GELİNE GELMİŞ İDÜK	3964	HAZERİN AĞ ŞANISI	4198	BUGÜN BEN ŞAHİMİ GÖRDÜM
3731	DAĞLAR DAĞLADI BENİ	3965	ÇAY KENARINDA EVİMİZ	4199	GOÇDERE'DEN GECE GEÇTİM
3732	DIYARBEKİR KÜÇELERİ	3966	GATIRANLAR GATIRANLAR	4200	FİRİN ÜSTÜNDE FİRİN
3733	KAVAKTAN GAZEL İNDİ	3967	YÜKSEK HANAYLARDA CALINSIN SAZLAR	4201	BAGIŞLA SEVDİĞİM HAKKI SEVERSEN
3734	ALÇAK YÜKSEK ŞU TİRE'NİN DAMLARI	3968	ŞU DİRLİ'NİN SİPSİLERİ GAMİŞTAN	4202	BİR AH ÇEKTIM DERİNDEN
3735	BULUT BULUT ÜSTÜNE	3969	EYLERİNDE HALI VAR	4203	BEN BİR GÜZEL SEVDİM GÖNLÜM İÇİNDE
Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI	Repertuvar No.	EZGİ ADI
4204	BANA BU İLMI İRFANI VEREN	4438	KADIR MEVLAM SENDEN BİR DİLEĞİM VAR	4672	DOLANI DOLANI GELİR
4205	GELİN OLDUM KARABEKİR ELİNE	4439	SABAHTAN UĞRADIM BEN BİR FIGANA	4673	EVLER GUŞU YUVA YAPTI BAŞIMA
4206	BULUT BULUTUN ÜSTÜNE	4440	DEVECİÖĞLU BAYIRINA	4674	EVLERİ VAR HANELİ
4207	UZUN KAVAK GİCİR GİCİR DAR	4441	DAĞLAR BAŞI KARLI OLUR	4675	İREVA'NIN DİK YOKUŞU
4208	GÖK GÜVERCİN OLAYDIM (Sabriye'm)	4442	AŞAĞIDAN GELEN TULLU BESEREK	4676	NEYLERİM KOŞKU SARAYI
4209	GEL ELLIKTEN ELLIKTEN	4443	ZEYTİN DALLARINDA TABAKAM KALDI	4677	ÜMMÜ GELİN ERKEN GİDER GOYUNA
4210	CAMEKÂNIN İÇİNDE AYNA MISIN CAM MISIN	4444	NACAKOĞLU DAĞDAN ODUN İNDİRİR	4678	GUŞBURNU PURLERİN Mİ
4211	ŞU SİNEMDE YARELERİM SIZILAR	4445	HAMAMIN GÜBBESİ KİREÇTEN OLUR	4679	YÜKSEK MINAREDE EZAN OKUNUR
4212	GEMİYE ÇEKTÜK YELKEN	4446	AŞĞIN YAYLASI O DAĞLAR	4680	KEMERİM YAR KÜPEM YAR
4213	KİMSE BANA YARAN OLMAZ YAR OLMAZ	4447	ÇEK DEVEÇİ DEVELERİN SULANSIN	4681	PEŞKİR ASTİM DİREKTEN
4214	YEŞİL BAŞLI TELLİ DURNAM	4448	GARAMANTI GALTİRSALAR	4682	İNDİM ŞOĞER BAŞINA
4215	GEL BENİM GELİN YARIM	4449	HURUNUN EVLERİ DALDAN MEŞEDEN	4683	DERE BOYU SAZ OLUR
4216	OĞLAN ADIN İSMAIL (Kalk Gidelim Aman Gidelim)	4450	ELMALARIN YONGASI	4684	AY İÇERLER İÇERLER
4217	KOZAK DAĞININ ÇAMLARI	4451	ÇUKUR MAHALLEDE BİZİM EVİMİZ	4685	GÖZÜMDEN CEMALIN ÇOK İRAK OLDU
4218	MENDİL BAĞLADIM YANDAN	4452	ÇIKTIM HANBARIN KOLUNA	4686	ALTININ UFAĞIYAM
4219	ADANA KÖPRÜ BAŞI	4453	A BÜLBÜLÜM NE ÖTERSİN	4687	EVLERİNİN ÖNÜ ARPA
4220	ASKER OLDUM GİYDİM YELEK	4454	ŞU DAĞLARIN SİSİNE	4688	SAYALARA GİDERSİN
4221	AŞK YOLUNA ÇANI FEDA KILANLAR	4455	TAŞKOPRU'NUN YOLINCE DE	4689	EVLERİNİN ÖNÜ İĞDE
4222	BOŞA GEZDİM BU ALEMİ	4456	SELANIK ÇANIM SELANIK	4690	AK KİREMİTTEN ŞU DAMLAR
4223	DUYDUNUZ MU GEDİKLİ (Aşar Al'nin Ağdı)	4457	SİNANOĞLU DERLER BENİM ADIMA	4691	BOLUDAN İZMİRE YOL BOLAMADIM
4224	EKİNLER BİTER OLUR	4458	KALKAR KALKAR GÜL YASTIĞA DAYANIR	4692	HOROZUMUN TUTU KARA
4225	HAB-I GAFLETTEN UYANIP	4459	EMİNE'NİN DUVAGI	4693	YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR ULU ÇINAR
4226	MURŞİDİNE SAHIP OLAN BİR KIZI	4460	ŞU SOMAYLA BERGAMA'NIN ARASI	4694	GELİN GELDİ EVİMİZ
4227	ŞU GİDEN KİMIN KIZI	4461	KAMİLEMİN AYAGININ ÇORABI	4695	AŞAĞI YOLDAN GELİYOR UÇ ATLI (Bursa Köy Güv.)
4228	YANDI ÇUKUROVA YANDI	4462	BEN ÇİFTLİĞE VARDIM BABAM GÖRMEDEN	4696	BİNDİM ATIN BİRİNE (Bursa Köy Güv.)

4229	KALE KALEDEN YÜCE	4463	KETEN GÖMLEK EN OLUR	4697	CEZAYİRİN HARMANLARI SAVRULUR (Bursa Köy Güv.)
4230	DALMA GELİN DALMA ÇAYLAR DERİNDİR	4464	AYAGINA GIYMIŞ MESTİ ÇORABI	4698	DERELER DOLDU TAŞINAN (Bursa Köy Güv.)
4231	AH GUZUM SABAH ET'TİN ÇEKTİKLERİN UĞRUNDA	4465	ELMAS DOLU ÇEKMECESİ	4699	ELİNDE BAKIR (Bursa Köy Güv.)
4232	ÇADIR KURDUM DÜZLERE	4466	NERİYE GİDERSİN AYŞEM	4700	MENEVSESİ TUTAM TUTAM (Bursa Köy Güv.)
4233	EDİRNE'DEN GELDİM GEÇTİM	4467	BEYOBA KAHVESİNDE MASA KURULDU	4701	SABAHTAN KAVUŞTUM BEN BİR GÜZELE (Barana Hv.)
4234	TILKI GİRDİ KÜMESE (Kadın Çiftelisi)	4468	ATINE KIZ AL SAZI ELİNE	4702	EVLERİ VAR ÜST BAŞTA (Barana Hv.)
4235	İNDİM DERELERİNE	4469	MAKARAMIN İPLİĞİ (Kadın Oyun Hv.)	4703	AŞAĞIDAN ÇIKTI BAYRAĞIN UCU (Barana Hv.)
4236	HAYDI YALLAH OYUNUNA MAŞALLAH (Erkek Zeybeği)	4470	BEYLER BAĞINDA DAMLARI VAR	4704	KAYALICANIN DAŞLARI (Barana Hv.)
4237	AYLEME GELİN AYLEME	4471	GİTME TURNAM GİTME	4705	YAGMUR YAGIYOR YAGMUR (Barana Hv.)
4238	ORDEK İSEN GÖLE GEL	4472	YILDIZ GİDERSİN BİR YANA	4706	DÜRSUNBEYİN HANLARI (Barana-Tarhala Hv.)
4239	ERENLER CEMİNE HER CAN GİREMEZ	4473	ŞAKIR GELDİ KİLİME	4707	ENGİN DERELERİN SUYU ÇAĞLASIN (Barana Hv.)
4240	BEN DERMİMİ DÖKSEM GÜLŞEN BAĞINA	4474	AMAN DA KIRAT GÜLÜM DE KIRAT	4708	AŞŞA MEHLE HOCASI (Barana Hv.)
4241	ALİ DAĞI DERLER DE DAĞLARIN HASI	4475	KUYU DİBİ DİKMELİ	4709	ALİŞİMİN KAŞLARI KARE
4242	ALÇAK CEVİZ DALLARI	4476	ODAM SIVA TUTMUYOR	4710	DAĞLAR DAĞLAR VİRAN DAĞLAR
4243	ERİK DALI GEVREKTİR	4477	ACEP KİME ARZ EYLESEM HALİMİ	4711	KİM GÖRMÜŞTÜR GÜZELERİN VEFASIN
4244	KINAYA GEL KINAYA	4478	BEN SANA DEMEDİM Mİ	4712	KOŞKUM VAR DERYAYA KARŞI
4245	GAH ÇIKARIM GÖK YÜZÜNE	4479	GALENİM BEDEMLERİ (Limo)	4713	KARANFILİM BUDAMA (Barana Hv.)
4246	NAZLI YARE FİSKE İLE TAŞ ATTIM	4480	ŞARAP İÇTİM DESDİDEN	4714	YAZ GELİNCE HER TEPELER OTLANIR(Barana Hv.)
4247	İLİMAN ÇALILARI	4481	PENCEREDEN BAKARSIN	4715	EVLERİNİN ÖNÜ KAVAK (Barana Hv.)
4248	DERELER AKMAZ OLDU (Çakırım)	4482	KALKSIN EV SAHİBİ SEMAH EYLESİN	4716	LİMONUMUN ÇİÇEĞİ (Barana Hv.)
4249	BİR NEFESCİK SÖYLEYİM	4483	KOCÖKÜZÜN DİZİNEDİR DERMANI	4717	A SEVDİĞİM PİR MİSİN (Barana Hv.)
4250	BUGÜN BENİM EFKARIM VAR ZARIM VAR	4484	KIZ PINAR BAŞINDA YATMIŞ UYUMUŞ	4718	AÇIL EY ÖMRÜMÜN VARI (Barana Hv.)
4251	EMMİLER EMMİLER	4485	ÇİFTE KAGNI KOŞARIM	4719	ÇIKSAM DAĞLAR BAŞINA (Barana Hv.)
4252	GÖK GÜBBE ALTINDA	4486	KIZ KARDEŞİM AYŞE	4720	BEYLERE ALDIRDIM CUR-SAZ İLE DİVANI (Barana Hv.)
4253	İLİMON EKTİM TAŞA	4487	BİR SARI YILAN KOVALADI BENİ	4721	NE DÜZ OLUR GELENBENİN OVASI (Barana Hv.)
4254	YAYLANIN ÇİMENİNDE GELİR OTURUR	4488	GAYMAZA GİDERKEN YOL EĞLENİR Mİ	4722	EFTİRİR OĞLAN EFTİRİR (Barana Hv.)
4255	ENTARİSİ AL BASMA	4489	YÜCE DAĞ BAŞINDA YANAR BİR İŞİK	4723	MERDİVEN BAŞINDA GÖRDÜM BOYUNU (Barana Hv.)
4256	UÇ KEMERİN DİBEĞİ	4490	DAMA ÇIKTIM YATMAYA	4724	İLGİM SİLGİM GELİYOR NEREDEN (Barana Hv.)
4257	EVLERİM YOL ÜSTÜDÜR	4491	BUGÜN HAVA PUSARIK	4725	KAPIMIZIN ARDI GUMUŞ (Barana Hv.)
4258	BİR KUÇUÇUK SAZIM VAR	4492	SACUR KENARINDA SEYRAN EDERKEN	4726	KALEDEN KALEYE BİR KUZU MELER (Barana Hv.)
4259	AŞKIN BENİ DELEYLEDİ	4493	KİŞİLAN KAVAKLARI	4727	SULAR AKAR DELİK TAŞTAN (Barana Hv.)
4260	SENİ GÖRDÜM YAYLA YOLUNDA	4494	BİZİM DE SOKAK MAVİ DE YAZMA BURUNUR	4728	AKÇAVALU ÇAYLARI (Barana Hv.)
4261	KESME KIRAZ DALINI	4495	SİNANOĞLU GALELERİN YIKILSIN	4729	SOFİLEM HAMAMLARA GİDERKEN(Barana Hv.)
4262	KALK GİDELMİ DELİ GÖNÜL	4496	BİNER ATINI İYİSİNE	4730	BURSA DA EĞLENDİM (Barana Hv.)
4263	KAYAKOYUN ALT YANINDA	4497	ARMUT ALÇAK OLUR MU	4731	SELANIK İÇİNDE LAMBA YANIYOR(Barana Hv.)
4264	ESER BAHAR RUZGARİ	4498	HANIM EVİ GEÇELENMİŞ	4732	KUTAHYA YOLUNDA BİR OCAK İNCİR(Barana Hv.)
4265	YÜKLEDİM KIRATIMA	4499	ÇAY AŞAĞI ÇİM TUTAR	4733	GEYME YAVRUM GEYME SEN BU KARAYI(Barana Hv.)
4266	AL ELMA SOYULUR MU	4500	AMASYALI ZİLE'Lİ	4734	SECCADE YAZDIK BİZ BİR KOŞEYE(Barana Hv.)
4267	KADI KUYUSUDUR BİZİM KÖYÜMÜZ	4501	İKİMİZİ BİR ODAYA DA KOYSALAR	4735	HAMAM YOLU DURAKOYMUŞ (Barana Hv.)
4268	İZİ KAYIP KENDİ GİZLİ BİR YARE	4502	SUPURUN GAYFEYİ OSMANIM GELİYOR	4736	BEYLER BAĞÇESİNDE KEKLIK AVLAMLA(Barana Hv.)
4269	SEHER VAKTİ SENİN	4503	UZUN OLUR DERELERİN SERVİSİ	4737	BERGAMANIN YOLU TOZLU YÖRÜNMİZ (Barana Hv.)
4270	ASIRILAR ELİNDE BİR TESSİH GİBİ	4504	DURNAM GELİR DE YELE YELE	4738	BAKIRLIM GÜL İSTİYOR MERCANDAN (Barana Hv.)
4271	GEL EY AŞIK BU BİR ESRAR-I HAKTIR	4505	GİZ YAĞLIGIN KİM APARDI	4739	UZUN OLUR KUM TARLATIGIN DONUMU
4272	BEN MEYİMLİ UÇ GÜZELE DÜŞÜRDÜM	4506	AL ALMA ALLANIPDI	4740	DERE BOYU GİDERİM
4273	DÜN GECE YAR EŞİĞİNDE	4507	HÜSNÜ ÇAVUŞ NEREDE	4741	ASKERLERE GYDIRMİŞLER KAREYİ
4274	OKUDUM MEKTEPTE	4508	BABAŖ BURSA'YA VARDI Mİ	4742	ÖRENİN DAR SOKAKLARI
4275	ÇİRPİNİP İÇİNDE DÖNDÜĞÜM DENİZ	4509	KIRDA GUTTUM KOYUNU	4743	AY DOĞDU MU DOĞDU MU
4276	YÜCE DAĞ BAŞINDA KAR VAR BUZUNAN	4510	KIRIKLARDAN ÇIKTIN GELDİN SÖZÜME	4744	DOSTUM AŞK MEYİ VER BANA
4277	BAHAR GELİR GÜDÜRÜRSÜN (Kızılmak)	4511	VARDIM PINAR BAŞINA	4745	KÖPRÜNÜN ALTİ DERİN
4278	GEÇTİ BAHAR GELDİ YAZIN	4512	ÇİVRİL KÖPRÜNÜNDE ATIMI BAĞLADIM	4746	BEN DE GİDER İDİM GEYİK AVINA
4279	GONCA GÜLÜN KOKUSUNA MEFTUNUM	4513	TAŞ DİBİNDE EVİMİZ	4747	MAYDONOSU DERENDE
4280	BOŞ GİTME KÖYÜNE EY BAD-I SABA	4514	BAĞÇESİNDE KELEMESİN	4748	AK TAŞI KALDIR DA GEL
4281	AZ GİDERİM UZ GİDERİM (Hacı Bey)	4515	GÜL AÇILDI ÇEMENDE	4749	ATIMA VERDİLER SARI SAMANI
4282	SALINI SALINI GELEN EFENDİM	4516	AYNA ATTIM ÇAYIRA	4750	AYVANDAN İNİYORUM
4283	ÇOKTAN BERİ HASİRETİN ÇEKERİM	4517	DERELER AKMAZ OLDU	4751	YENGE GELDİ HOŞ GELDİ
4284	İLİYEM GEÇİP GİDER	4518	BESİYÜZ DE DİRHEM TARABULUŞ KUŞAĞI	4752	TAHİL SERDİM HARMANA
4285	YÜKLEDİM GÖCEMEDİM	4519	KÖPRÜDEN GEÇER İKEN	4753	MINARENİN ALEMİ
4286	SAÇIM SARI BEN BU SAÇI SATARIM	4520	SÖĞÜDÜN KÖKÜ SUDA	4754	KİREMIT BACALARI
4287	SEHER VAKTİ SENİN AH-U ZARINDAN	4521	AYAGINA GIYMIŞ KARA YEMENİ	4755	KEKLİĞİM İZİ KANLI
4288	MEZARIMI DERİN KAZIN BOL OLSUN	4522	PENCEREDEN TAŞ GELDİ	4756	EKSERENİN ÇAMINA
4289	HELE DADAŞ HOŞMUSAN	4523	UÇ ÇEŞMEDEN SULAR İÇTİM KANMADIM	4757	TEKE DAĞ ÜSTÜNDE BİZİM EVİMİZ
4290	BİR DALDA İKİ KIRAZ	4524	ÇAĞIRDIM BEN O YANA	4758	BAYLERE GİDERSİN TAYYİBEM
4291	GENE GELDİ YAZ BAŞI	4525	ELLİ DE DEĞİL ALTMIŞ DEĞİL	4759	EVLERİNİN ÖNÜ ARMUT ALANI
4292	EZEL BAHAR OLMAYINCA	4526	YAR OTURMUŞ DAĞ BAŞINA	4760	KAR YAGIYOR YAGIYOR AKÇAALAN DERESİNE
4293	KEMENÇEMİN TELLERİ	4527	İMANIN BANDIRMA	4761	KUTAHYA'YI KARA DUMAN BURUDU
4294	SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMAZSUN	4528	ADALARDA VARDIR GAMİŞ	4762	MANDALARI GÜDEYİM BEN KÖYÜME GİDEYİM
4295	GÜNEŞ ALIYI GÜNEŞ	4529	YANDI YÜREK YAR ELİNDEN	4763	KIRATIMIN İZLERİ (AZİME'M)
4296	KARŞIDAN GELEN GELİN	4530	İLÂHİ DOSTUN BAĞINA	4764	MEZAR ARDININ KUYUSU
4297	SEN BİZE GELENDEN BERİ	4531	BENDE DÖNDÜM MECNUN İLE LEYLAYA	4765	GÜNİNDEN GÜNDOĞDU'YA TOP ATILDI
4298	AŞÇER ET'TİLER BENİ	4532	KIRMA GÖNÜL ŞİŞESİNİ	4766	AH HECELER HECELER
4299	BU Dervişlik BİR DİLEKTİR	4533	BİR YILDIZ DOĞDU NUR İLE	4767	ODUNU ATTIM OCAĞA
4300	ÇİNİ BİLEZİK KOLUNDA	4534	KIRKPINARLAR DURGUN AKAR	4768	KARA HERGE SU VURDUM
4301	ÇIKTUK DÜZLERDEN DAĞA	4535	ENTARİSİ FİLFİLİ	4769	ASMALI KUYUNUN ZENCİRİ
4302	HER KİTÂBE KİM LEB-İ	4536	KALEDEN İNİŞ M'OLUR	4770	DERELERİN SOĞUDU
4303	YASTIKLARI DÜZÜM DÜZÜM (Yüzük Oyunu)	4537	NAZOĞLUNU MANİSA'DA VURDULAR	4771	NERGİLELER ELİMİZDE
4304	AMAN URUM KIZI	4538	SARI KAYA SARI KAYA	4772	TEPSİLER KALEYLENDİ
4305	İNİŞTE YOKUŞTA ATA BINMEZDİM	4539	ÇAYIRA SERDİM POSTU	4773	PAYAMA BAK PAYAMA
4306	ÇAKALLARDAN İNER VERMİŞ KÖMÜRÜ	4540	PAYTONUMUN TEKERİ	4774	SAYIPIN TOPRAĞI SICAKTIR SICAK
4307	GÖNÜL NİÇİN AHVALIMI BİLMEZSİN	4541	SURMELİMİN GÖZLERİNE MAİLEM	4775	GUGULUMLA KEMERİM
4308	GÜNÜZ BEYİM HAVALARDA UÇUYOR	4542	OĞLAN GİDER ODUNA	4776	KOYUN KESERDE MELEK
4309	DELİ GÖNÜL FERİYAT ETME BOŞUNA	4543	BAHÇE BAR VERENDE GEL	4777	KEMER AĞIR KALKMIYOR
4310	EVLERİNİN ÖNÜ BİR BÜYÜK ORMAN	4544	YİNE GÖYNÜM HAVALANDI	4778	ARABAM TAŞA DEĞDİ
4311	ATİYE HANIMIN BAĞÇESİNDE	4545	BEN BİR GAZOĞLUYAM DA KENDİ HALİMDE	4779	SALKIMI SAÇAK AMAN
4312	BU YOLDAN ÇOKLAR GİDER	4546	KANGALLININ KAYASI	4780	TEYYARELER YÜRÜDÜ
4313	HASIRALTI KARINCA	4547	GUVERCİN UÇUVERDİ	4781	VURUN GELİN KINASINI
4314	GÖRÜNDÜ MU DÜNBEREĞİN YOLLARI	4548	MENEVŞE BİTER DE BAHAR YAZ GELİR	4782	ÇİFTE VURDUM MAŞRABAYA KALAYI
4315	YOLU YÜCE YÜCE DAĞLARDAN AŞTI	4549	ÖTE GEÇELİ YARIM	4783	KANGALLININ KAYASI
4316	GÜZEL YARA BAK	4550	AYYA DİBİN SERİN OLUR YATMAYA	4784	ÇAĞRIŞA ÇAĞRIŞA HAVADA DURNAM
4317	EREĞLİDEN ÇIKTI SOKUN EYLEDİ	4551	MUSTAFA'NIN BELİNDE ÇİFTE KUBURLAR	4785	AKŞAMINAN YOLCU GİTMEZ SEVDİĞİM

4318	AKYURT TİRE ARASI	4552	BİR ODA YAPTIRDIM YÜCEDEN YÜCE (Erzincan Çeşmesi)	4786	AY GİDER AYAN AYAN
4319	UZUN OLUR ŞU BAKIRIN OVASI	4553	SABAHTAN PULURU VELVELE DÜŞTÜ	4787	KANATLI KAPININ ÇİFTE SÜRGÜSÜ
4320	AKŞAM ARADA KALDI	4554	DEFİMİ ÇALA ÇALA (Nazım Yar)	4788	BAYRAĞIM BENEK BENEK
4321	KOYVERİN GELSİN YÜRÜSÜN	4555	VARIN BAKIN BENİM BACIM TÜTER Mİ	4789	KOC(A) KAYANIN YEŞİL OLUR PARDISI
4322	HAYVAYI YÜKE KOYDUM	4556	KARŞIDAN GÖRDÜM SENİ	4790	HAZELDİR DELİ GÖNÜL HAZELİ
4323	ELİNDE SÜT KÜLEĞİ	4557	ÇADIR KURDUM ŞU YAYLANIN DÜZÜNE	4791	KARLI DAĞLAR KARŞI OLMAZ
4324	DÖŞEMEDİR KOCA KONAK DÖŞEME (Taktak Zeybeği)	4558	DEVESİ TUZDAN GELİR	4792	ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR
4325	AŞAĞIDANGELEN TATAR	4559	GOCA DAĞ BAŞINDA	4793	ATIMI DAĞDAN AŞIYDIM
4326	GUYUNUN BAŞINA GELMESİN ELLER	4560	ET ALDIM DIRHEMİNEN (Göhisar Zeybeği)	4794	AY GİDER AYAN AYAN
4327	EVLERİNİN ÖNÜ DE ARALIK	4561	ANTALYADAN BİR OKKA PIRASA ALDIM (Geldi de Gördüm)	4795	SAP KAĞNISI GİDİYOR
4328	KUR'A KAĞITLARI ALI YEŞİLLİ	4562	MÜHÜR GÖZLÜM SENİ ELDEN	4796	KÜP İÇİNDE TENTENE(DEME -ÇEVİRME)
4329	HAVLULARI DEĞİRMİ (Avşar Halay Hv.)	4563	BU SULAR AKAR AĞLAR (Hoylama-İş Türküsü)	4797	KESTİM GİSİR GEÇİY(DEME-ÇEVİRME)
4330	FADİME'M DE HASBAHÇENİN YOLLARI	4564	SEHER VAKTİ ŞAH KERVANI GİDİYOR	4798	GAŞLARININ UCUYOR
4331	AHDİM OLSUN KONUŞMAYIM KIZINAN	4565	ÇIKTIM SAZGİRELAYA	4799	ŞU GELEN KİMIN GÜLÜ
4332	AHMEDİN BAŞLIĞI GÜRCÜ BAŞLIĞI	4566	GEL YAHU GEL SENDE SİRRI FAŞ ETME (Şümanî Ağzı)	4800	ARAS KENARININ İNCE DUMAN
4333	YENİ GALEYLENMİŞ SOFANIN TASI	4567	KARANFİLİM KAR BEYAZ	4801	ENTARENİ AL EYLE(DEME ÇEVİRME)
4334	SABAH OLDU ŞAVKIN BATMAZ	4568	DENİZE KALBUR GİTTİ (Kadın Oy Hv.)	4802	TENEKELER TINGİRDAMASIN
4335	BU ŞÜMNÜNÜN İÇLERİNDE	4569	KINAYI GETİR ANEY	4803	DUT AĞACI KIRILDI
4336	NE İSTERSİN BE OĞLAN	4570	ANNEM DE BENİ NENNİ DEDİ SALLADI	4804	ÇIKAMAM ÇARDAĞA ÇARDAK ÇURUKTUR
4337	MERDİVENDEN İNSENE KAMİLE'M	4571	MAVİLİM HANGİ ELLİDİR	4805	DAM BAŞINDA HEZEN VAR-GİZ AĞCA
4338	ÇEŞMELER YAPTIRDIM REMZİYE'M	4572	KASAP ESNAFINDAN BİR ET İSTEDİM (Kasap Havası)	4806	ÇIK YOKARI BEN BAĞLAYIM BAŞIMI
4339	SİGARAMIN DUMANI	4573	EL ELE VER GİDAH PURUTHANAYA	4807	SARI KIZIN SAÇLARI
4340	SU GELİR DAŞA DEĞER	4574	AĞİLOREN YÖNÜN BERİ BAKIYOR	4808	NOKTA HALANIN DESTANI(AHMEDUM)
4341	HARMAN VAKTİ KURALIM BİZ ÇERKEĞİ	4575	ÇORABINI ÖRDÜĞÜM	4809	UŞAK ÇARŞISINDAN ALDIM KIRAZI
4342	EVLERİNİN ÖNÜ LİMON PORTAKAL	4576	ÖNÜNE GUŞANMIŞ YANDIMDAN ÖYÜK	4810	MEHMET KADIN OYUN HAVASI
4343	YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR ULU ÇINAR	4577	SAKO GİYER GARAZAN	4811	BULBUL YUVAN YIKILDIMI
4344	KEMENÇEMİN BAŞINA	4578	YOĞURT ÇALDIM GAZANA (Lol lol lo)	4812	KARA BASMA GYİME DEDİM
4345	İNCİR KOYDUM SEPETE	4579	BOZARIK BOZARIK DAĞLARIN ÖTÜ	4813	KOYVERİN KOYUNU DAĞI DOLANSIN
4346	GEMİNİN AMBARINA	4580	UYANDIM Kİ AĞ BEBEGİM AĞLIYOR	4814	GOCA YAYLALARDA VARDİR EVİMİZ
4347	BEŞİĞİMİN ALTI BAKIR	4581	ALIM PINARININ AKASI MEZER	4815	ALTIN TAS İÇİNDE KINAM EZİLİR
4348	BAHÇALARDA MOR MENİ	4582	TUFAN GELİYOR TUFAN (Çevirmeli Kadın Halayı)	4816	ŞU DAĞLARA KAR MI YAĞMIŞ
4349	ADANIN BURNUNU DUMAN BURUDU	4583	MEZARINA KARLAR YAĞDI	4817	KARA ÇALI DÜZDEMİ OLUR
4350	AYANCIK TEPELERİ	4584	DENİZ KENARINDA YERLER HURMAYI	4818	HAVUZU DOLANDIRDIM
4351	ÇİFTE ÇİFTE KONAKLARIM	4585	BİRİN SEVİM GAAŞI GARA	4819	CEZAYERİNİN HARMANLARI SAVRULUR
4352	GUVERCİNİN BEYAZI	4586	ELİNDE GUMUŞ ORAK	4820	ESVAP YUDUĞUM AK TAŞLAR
4353	YANIK ÇAYIRLARDA ÇİMEN BİTER Mİ	4587	YARDAN AYRILMASI ACIDIR ACI	4821	GARŞI BAGIN İRGADI
4354	HANI ŞU GİZİN ANASI	4588	DEDEMİN DE DÖŞÜ ENİNİ	4822	MERDİVEN YÜKSEK ÇIKILMAZ
4355	UZUN KAVAK NE UZARSIN BOŞUNA	4589	YÜCE DAĞDAN İNDİRDİLER ODUNU (Gelinî Ata Bindirme Hv.)	4823	AŞIKOLDUM MECLİSİNDE BEN BİR KAŞI
4356	EVLERİNİN ÖNÜ SUSAM	4590	AĞSAYAM EZİLİYOR	4824	ÇİTLEMBİGIN UFAK OLUR MEYVESİ
4357	EV YAPTIRDIM PELİT DEN	4591	GENE DAMA ÇIKTI BOYUN SEVDİĞİM	4825	AŞAĞIDAN GELEN YAĞMUR YELİMİ
4358	AŞKIN DERYASINA ATTIM BEN BİR TAŞ	4592	GİZ ANASI GİZ ANASI (Kına Havası)	4826	PEMBE KIZ
4359	BUYUKSUYUN SOĞUDU	4593	KADILAR YOLUNDA BULDUM BEŞ PARA	4827	ŞU TARLANIN ANIZI YOK
4360	TÜTÜNÜN MÜLAYİM Mİ	4594	FADİME'İN AK KOLLARI KAR GİBİ	4828	BU ABDAL POSTUDUR/SAKIN HÖR BAKMA
4361	İNCİ İDM EZİLDİM	4595	EVLERİ GÖRÜNÜYOR	4829	ARZUM GELİR SAMRUDAN
4362	TÜFEGİM DOLU SAÇMA	4596	ULU YOL ÜSTÜNE KURDUM ÇIKRIĞI	4830	MOĞURÇUR DERESİ
4363	BEYLER DE BAHÇESİNDE KANDİLLER YANAR	4597	BEN BİR ÇAKI BİÇAGİM (Haleyim Sevdigim)	4831	SU VADI-HAYRETE HERSENG İLE CENG EYLER
4364	PENCERENİN ALTINDA	4598	ADEM HAVVAYI YARATTI (Kına Havası)	4832	HAKKA TESLİM OLMUŞUM
4365	ERZİNCAN ERZİNCAN YOLUN DÜZ GİDER	4599	DEĞİRMEN ÖNÜNDE BİR BÖYÜK TARLA	4833	AVAN TEPEŚİNDEN BİR TP ATILDI
4366	BU ANTEBE GELMEYEDİM	4600	GELİNE BAKIN GELİNE (Kına Havası)	4834	AK MELEĞİM GÖÇ EYLEMİŞ YUNDUNDAN
4367	BEYLER BAHÇESİNDE BULBULLER ŞAKIR	4601	ÇIKDIM GAVAK DALINA	4835	EVI BEYAZ KİREÇLİ (Yosma Kız)
4368	ÇINAR KESTİM BELUNDEN	4602	PINARIN BAŞINA TAŞ BEN OLAYIM	4836	EVLERİNİ ÖNÜ HARLI
4369	KUYULARIN SERENİ	4603	KAF UNUN HİTABI İZHAR OLMADAN	4837	HAMUR ALDIM TEKNEDEN
4370	UZUN KAVAK SELVİ KAVAK	4604	YÜCE DAĞ BAŞINDA KOYUN GÜDERKEN	4838	MOLLA AHMETİ HASBAHÇEDE BASTILAR
4371	DERELERİN DERİNİ	4605	GELDİĞİNİZ EVLER DÖLÖLSÜN NURDAN (Kırklar Semahı)	4839	YOL ÜSTÜNDE ÇADIRDA KURMUŞ YÖRÜKLER
4372	ZELİHA HANIMIN ELİNDEDİR ALTIN İĞNESİ	4606	BEYAZ GYİME BUSBUTUN (Kadın Oyun Havası)	4840	TERLEDİ YANAKLARIN YA ÇIKAR MENDİLİNİ
4373	DERİNDE GEDİKTE DÜRDULAR	4607	TILKILIKTE ÇEVİRDİLER BENİM YOLUMU	4841	ORTA KOY ÜSTÜNE ATTIM POSTUMU
4374	GÜZEL AL GİYİNMIŞ	4608	BAĞA GİRDİM BELLEME	4842	ÇEŞMENİN BAŞINA KURMUŞ KAZANI
4375	AH KAVAKLAR KAVAKLAR	4609	ÇAYIRHISARIN UFAK TEFEK TAŞLARI	4843	KOPRUYE BİNEMEDİM
4376	FINDIK TOPLAYAN GELİN	4610	İLİMONU OYDUN MU	4844	AKAN DERELER GİBİ
4377	ÇIKTIM ŞU RUMELU DAĞINA	4611	KELEMİN DÜRMESİNE	4845	KARAREİS OVASI
4378	ŞU DAĞLARI AŞALIM	4612	UÇ GUZELİN SEVDASI VAR BAŞIMDA	4846	ÖYLEDİR KUÇUK HANIM
4379	ALIDA VERİN PÜSKÜLLÜ ÇANTAMI	4613	ADAKÖY YOLLARI NE YAMAN YOKUŞ	4847	KALAYÇILAR KALAY YAPAR
4380	BAHÇELERDE AL KIRAZ	4614	EY GİDİ YALAN DÜNYA	4848	OY TEPELER TEPELER
4381	DRAMANIN İÇİNDE KOMİT HASAN	4615	KIR AT KIR AT NALLI KIR AT	4849	BULAŞIK ALMIŞ KOYUNLARINI
4382	ÇALDIRALIM DAVULLARI	4616	SUYA İNER DAVSANLAR (Minnoş)	4850	ANNEM ENTARİ ALMIŞ
4383	UÇ KUŞ İDİK UÇAR İDİK HAVADA	4617	MAVİLİ MAVİLİ MOR ÇİÇEK (Yatelli)	4851	BİR OĞLUM OLSA DA (DİLEK TÜRKÜSÜ)
4384	DALDAN DALA UZATIRLAR URGANI	4618	HARMANA SERERLER SARI SAMANI	4852	GEMİNİN DİREKLERİ
4385	HEY TERMELİ TERMELİ	4619	DAĞ OLUR MEŞELERDE	4853	EDREMITİN GELİNİ
4386	KARA ÇADİR İS Mİ TUTAR	4620	AŞK ELİNDEN YANDI CANIM	4854	SABAHTAN UYANDIM
4387	AĞLAYALIM ATATURK'E	4621	ALA GÖZLERİNE KURBAN OLAYDIM	4855	ŞU GİDEN ALI MÖLA
4388	BİLMEM BOYLE NEDEN SOLDUN	4622	ANA MENİ OYAT GİDEREM TALİME	4856	UÇ MINARESİ VAR BİRİSİ KISA
4389	ÇOBAN KIZI	4623	HOROZUMUN BEŞ PEÑÇESİ	4857	SUYA ENDİ SAKÇALAR (KADIN HALAYI)
4390	ÇUBUĞUNA LÜLEYİM	4624	SABAH OLUR GÜNEŞ DOĞAR BACADAN	4858	BENDE BU DÜNYAYA GELDİM GELELİ
4391	BAĞLAMASIN ÇALAR GELİR ELLERİ	4625	HANI BU GİZİN ANASI	4859	GİZ BABAN ŞEHRE VARDI Mİ
4392	TOSUN AT YORULUR DA GÖNÜL YORULMAZ	4626	ACI KAVAK SENİN MEYVEN YENİLMEZ	4860	YILAN AKTI GAMIŞA (KADIN HALAYI)
4393	YENİ KAPININ GELİNİ	4627	EV SÜPÜRÜR TOZ EDER	4861	ERIKTEN ERİK İSTER
4394	KUŞBURNU DERDE DERMAN	4628	YEL VURUR YELKEN OLUR	4862	FİSTANININ KAYTANI
4395	KÜP DİBİNDE PASTIRMA	4629	OCAK BAŞI MERMERİ	4863	KARŞIDAN GELİYOR GÜL YARIN GÖÇÜ
4396	KOÇLARI VURDUM DERİYE	4630	ŞİRVAN YANSIN YAR YANSIN	4864	KAĞNINI KAVIŞILAMA
4397	KARA KOYUN DAĞ BAŞINDAN İNİYOR	4631	İNDİM DEREYE DÜRDÜM	4865	KAYAPINARINAN IŞIKLAR ARASI
4398	İRAFTADIR BAĞLAMA	4632	ŞU ANTEBİN UFAK UFAK TAŞLARI (Şehit Şahin Beyin Türküsü)	4866	ALBARTIN ARILARI
4399	MERDİNDEN GEL MERDİNDEN	4633	BAŞ UÇUMDA ALTİ PATLAR	4867	DEFİNİN DELİKLERİ
4400	BAKKALLAR SATIYOR KARACA UZUM	4634	YÜKSEK MINAREDE KANDİLLER YANAR	4868	İNCİ'NNENİN POLADI
4401	BİR İNCEKİ YOLUM GİDER YEMENE	4635	DEĞİRMENE TAŞ KOYDUM	4869	AŞAĞIDAN GELEN DEVE (KINA HAVASI)
4402	YÖRÜ YEŞİLLİM YÖRÜ	4636	GELİN GEYİNMIŞ ALINI	4870	SEVDA VADİSİNE DÜŞTÜM
4403	KARASERİN ORTASINDA	4637	KAR YAĞDI ERİYECEK	4871	YÜCELERDEN SEYREYLEDİM
4404	BAŞIM AÇIK FES DE YOK	4638	SUYA GİDER SÜ DESDİSİN DOLDURUR	4872	TARLAM TEZEK DEĞİL Mİ

4405	EVLERİNİN ÖNÜ YOLDUR GEÇİLMEZ	4639	BİR AY DOĞAR KENARSIZ	4873	KÖPRÜDEN GEÇER İKEN
4406	ARZUM AĞLEYİP DURMA	4640	BU DAĞIN ARDINDA KAR VAR DUMAN YOK	4874	KARŞIYAKANIN BULTU
4407	PAZARI PAZARLADIM (Öy Gemi Gemi)	4641	KARADUTUN DALINI	4875	EVLERİNE VARAMADIM TAVSANDAN
4408	BÜLBÜL SULADIM ALTIN TASINAN	4642	GİRESUNDAN ÇIKTIM SAAT BEŞ İDİ	4876	ESKİ LIBAS GİBİ AŞIĞIN GÖNLÜ
4409	SABAHTAN UĞRADIM YARIN YANINA	4643	INCI SERDİM GÜMÜŞE	4877	BİR AY DOĞDU BAŞIMA
4410	GİDİN SÖRÜN ANNESİNDEN	4644	A BENİM BAŞI ŞALLIM	4878	FİDAYDA
4411	YENİ HAMAMIN KURNALARI	4645	FİRİN ÜSTÜNDE FİRİN	4879	AŞIK İSEN MUŞKULU HAL EYLE
4412	BİR ÇİFT TURNA GÖRDÜM EDREMIT ÜSTÜ	4646	ARAP ATLAR EŞKİN OLUR	4880	SARI YAZMA ALTINDAN
4413	HEZERİNE HEZERİNE (Hacı Bey Türküsü)	4647	ZEMBİLLİ SİDİKAM ZEMBİLLİ	4881	MERDIVANIN BAŞLARI
4414	SU GELİR MİLENDİRİR	4648	İKİ PUHU BİR DEREDE SU İÇER	4882	SABAHINAN KALKTIM KİŞİN AYAZI
4415	BEYAZ TOPUK BEŞBELLİDİR	4649	AŞKA GEL SİNEMDE AŞKA GEL	4883	DOST ELİNDEN GELEN TELLİ TURNALAR
4416	BAFRADAN ÇIKTIM BAŞIM SELAMET	4650	EVLERİ VAR KARŞIMIZDA	4884	TANIMADIN MI BENİ BEN ALIYIM
4417	EL VERİYOR EL VERİYOR	4651	AK GÜLÜM UYANMIYOR	4885	ALÇAK CEVİZ FİDESI
4418	SABAH SABAH SEYREDERİM YALİYİ	4652	SELİME'NİN KAPUSU DEMİR	4886	DAĞI DUMAN BURUDU
4419	ARABALAR GELİP GEÇER	4653	AYYA DİBİN SERİN OLUR YATMAYA	4887	YUZDURDUM KUYRUGUMU
4420	EMİNE'M EMİNE'M DEMEKTEN	4654	TAŞ OLUĞUN PINARLARI HARLAYOR	4888	SIS DAĞININ BAŞINDA
4421	UFAK ALTININ DİZİSİ	4655	ÖRENCİK TAHTALARI (Selmem)	4889	YAKTIN BENİ GÜZELİM
4422	İNİP GELİR GÖLDAĞININ DUMANI	4656	TREN DUDUĞUNU ÖTER	4890	İNDİM DEREYE DAŞ BULAMADIM
4423	AĞAÇ BAŞINDA KARGA	4657	GARASERİN GADİSİ'DİM (Horoz Türküsü)	4891	DERENİN KIYLARI
4424	ALLI DA YEMENİM	4658	BİZLER GELDİK TAKLA MAKLA (Ramazan Manileri)	4892	BURASI YAYLA YOLU (OTURAK HAVASI)
4425	GİDİYORDUM YURDULAR	4659	EVLERİNİN ÖNÜ NANE	4893	HÖRÖN EDELM HÖRÖN
4426	FERHAT GİBİ DAĞ DELDİM SU GETİRDİM	4660	EVLERİNİN ÖNÜ FURUN (Köy Güvendeleri Çeşilmesi)	4894	MENŞURE DEDİKLERİ
4427	ALİVER GAHVECİ BAŞ NARGİLE SERİNİ	4661	ELMAŞI VAR BAĞINDA	4895	DOLDURDUM FLIKAMI
4428	YEŞİL ÇADIRLAR KURULDU	4662	ÇAVUŞ SİZİN EVLERİNİZ-1	4896	YAĞMUR YAĞAYI YAĞMUR
4429	YÜKSEK MINAREDEN ATTIM KENDİMİ	4663	AL İPEĞİM İPEĞİM	4897	AYVACI GELİYOR AYVACI
4430	ENGÜRÜDEN ÇIKTIM YAYAN	4664	HARİNA ODUN ATTIN	4898	EY GİZ MENE BAK
4431	BENİM YUKUM ALIÇ DEĞİL ELMADIR	4665	İNDİM DEREDE DURDUM	4899	KAHVECİYEM ZARIM YOK
4432	BÜLBÜL YUVAN YIKILDI MI	4666	CEZAYIR (Ağam Süleyman)	4900	DAĞLAR BAŞI KIŞLADIR
4433	ÇAMBAŞINA ÇİRA KOYDUM YANMADI	4667	AŞIĞAM BEN SANA	4901	ATIMI BAĞLADIM İĞDE DALINA
4434	MEZARIMI DERİN KAZIN	4668	KAVRON YAYLASINDA BİR GELİN GÖRDÜM	4902	NE DEYİM Kİ DÜNYA SENİN HALINA
4435	ANNEM BENİM SANDIĞIMI AÇMASIN	4669	ANASI BESLER HURMA İLE	4903	KAHVEYİ KAYNATIRLAR
4436	EVLERİNİN ÖNÜ ÇINAR AĞACI	4670	OCAKTA SÜT PİŞİYOR	4904	ERKİLET VAR PAZAR VAR
4437	DERELİ DE KOYUNDAN GECE Mİ GEÇTİN	4671	OCAK BAŞINDA DENDEN	4905	GIYMAT GİZ
Repertuar No.	EZGİ ADI	Repertuar No.	EZGİ ADI	Repertuar No.	EZGİ ADI
4906	DURNAM GELİR BİZİM ELDEN	5038	UZUM DOLDURDUM BEYAZ SEPETE	5170	DERE GELİYOR DERE (KADIN OYUN HAVASI)
4907	BİSMİŞAŞ ALLAH ALLAH (NURHAK SEMAHI)	5039	YOLMADAN MI GELİYÖN	5171	EMİNEMİN GÜNDURASI MEŞİNDEN
4908	KUYULARIN SERENİ	5040	AYDINDAN GEL AYDINDAN (KIRIK ZEYBEK HAVASI)	5172	DAMIMIZ ARDINDA (DEME ÇEVİRME)
4909	PEŞKİR ALDIM DURUDEN	5041	SU DAĞLAR OLMASAY DI	5173	YAYLA YOLLARI
4910	SIRA SIRA MERSİNLER	5042	ÇEŞME BAŞINDA DURDUM	5174	DİRMİLDEİR EYİMİZ
4911	KARANFİLİM SAKSIDA	5043	İSLİÇİNİN ÇEŞMELERİ HARLIYOR	5175	ALTIM KAVAK KEŞİYOR
4912	EMİNE GİZ SEKİP GELİR TARLADAN	5044	A SEVDİĞİM YAKIN GEL	5176	KEKLİĞİM
4913	AK UZUM PARMAK GİBİ	5045	YÜCE DAĞ BAŞINDAN ATTI DA YEL BENİ	5177	PEMBE ÇİT
4914	ÇAMBAŞINDA ÇARŞILAR	5046	EVLERİ TETİRBELİ	5178	KALEDE KAVUN YERLER
4915	BOZTEPENİN BAŞINDA YAR OTURMUŞ SAZ ÇALAR	5047	KEKLİK TAŞTAN OT GELİR	5179	İNDİM DERE KIVRANIK
4916	ŞEMSİYEMİN UCU BASTON	5048	YONCA EKTİM GÜL BİTTİ	5180	EVLERİNİN ÖNÜ BULGUR DUBEGİ
4917	ÇIKTIM AMBAR KOLUNA	5049	AYAĞUM GAYA GAYA	5181	ERİK DALI EĞMELİ
4918	HAVAŞ BÜLBÜL OLACAK	5050	HA BU YALAN DÜNYADAN	5182	MAPUSHANE İÇİNE ATTIM POSTUMU
4919	SANDALIM GELİYOR VARDA	5051	TRABZON BOZTEPE'DE	5183	SİYAHTIR KAŞLARIN
4920	EV SÜPÜRÜR TOZ EDER	5052	ODUNCULAR KISA KESER ODUNU	5184	HAY LELE LELE
4921	ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR	5053	BUGÜN HAVA YAĞMURLUK	5185	YÜCE YÜCE KARLI DAĞLAR
4922	BİR AY DOĞDU İRAKTAN	5054	AK KAPI KARA KAPI	5186	GÜRGENDEN UD YAPARIM
4923	KIZ PINAR BAŞINDA (İĞDELİ GELİN)	5055	GARLI DAĞLAR GARLI DAĞLAR	5187	ASMALI MENÇERE (DARBURKAM ÇALINSA DA)
4924	EY FİRDENGİ	5056	SABAĞ ÜRÜZGERİ ESER	5188	ATLADIK GEÇTİK KOYAĞI (GELİN OKŞAMASI)
4925	SARI KAVUN DİLİMİ	5057	PIRİM ABDAL MUSA SULTAN2DİR GELEN (DEYİŞ-NEFES)	5189	BERBER DÜKKANI (SALLAMA)
4926	KARA KAŞLAR YAY OLDU	5058	ÇARŞILARDA SATILIR KAPAKLI GÜŞÜM	5190	ORTAKOYUN BACALARI
4927	YASTI TAŞLAR	5059	UZUN OLUR EFELERİN BİÇAĞI	5191	BİR ATEŞ VER
4928	KIRMIZI GÜLÜN HARI	5060	MERCİMEK ALDIM PİŞMEZ	5192	ALİ'MİN BINDIĞI TAYIR
4929	ÇEVLİĞİN DÜZÜNDE BİR KARA ÇALI	5061	GEDİZ ÇAYI AKAR KÖPÜRÜR (KADIN OYUN HAVASI)	5193	EVREN KOYUN ALT YANINDA DERMENİ (EVRENKOY ZEYBEGİ)
4930	ŞU DERENİN ALICI	5062	KALENİN ARDINDA ÇİRA	5194	SENİ DE SOKSUN YILANLAR
4931	SARI GELİN SU YOLUNDA	5063	BİBERİM BİBERİM ACI BİBERİM	5195	KOCA ÇAY
4932	İSTANBUL'A İSMARLADIM MAKİNE	5064	EVLERİNİN ÖNÜ MARUL	5196	GÜRÜN YOLU İNCECİK
4933	AĞIZLIĞIM KEHRİBAR	5065	KARA KOYUN ET'LÖLÜR	5197	BAHÇEYE DİKTİM FİNDİK
4934	EĞİL DAĞLAR EĞİL ÜSTÜNDEN AŞAM (ASKER TALİM TÜRKÜSÜ)	5066	DAĞDA DAVAR YAYILIR	5198	HAYDI MUSA MAKMALI ÇAMLARDA
4935	ZEYTİN BAHÇESİNDE ZEYTİN AĞACI	5067	EY KALAYCI	5199	DERELERİN AYAZI
4936	SALLAN BOYU GÜZELİM	5068	KAHVELER ÖNÜNDEN GEÇTİM (HANIM AYŞEM)	5200	KÖPRÜNÜN ALTINDA
4937	BAGI BAĞIMCA VAR MI	5069	KARA KOYUN ARMUDU	5201	KABAKÇIYI BULDULAR
4938	ŞU GARŞIDAN GELEN DEVE(CELAL AĞIDI)	5070	HAYDAN OLUR HUYDAN OLUR	5202	İSTANBUL'UN KEŞANESİ
4939	ARZUM GUÇÇUK GUCAGIMA UYUDU	5071	ARPAKLIKTA UNUM YOK	5203	AŞAĞIDAN GELİYOR KAĞNISI
4940	SIVASTAKI BÜYÜK ORDU	5072	DERE KUNDUZU MUSUN	5204	OVADA KEKLİK ALAYI
4941	YÜCE DAĞ BAŞINDA KANDİL OLAYIM	5073	SERENLER ZEYBEGİ	5205	ATIMI BAĞLADIM BEN BİR MEŞEYE
4942	ŞİMDİ BİZİM ARAMIZA (BİLEN GELSİN)	5074	İPEĞİM AL YEŞİL İPEĞİM	5206	BAHÇELERİN CEVİZİ
4943	BİR KELAM EYLEYİM GEL DOSTUM SANA	5075	ALTI KAYA ÜSTÜ OYA	5207	SUYA ENDI TAVŞANLARDA
4944	HAR İÇİNDE BİTEN GONCA GÜLE	5076	AK BUĞDAYIM BUĞDAYIM	5208	ŞU DERENİNİ UZUNU (KIRIK ZEYBEK HAVASI)
4945	HAK MUHAMMET ALİ İLE BİRLEŞTİK (VAHDETNAME)	5077	AYDINDAN GEL AYDINDAN	5209	YASLANIRIM MERDİMANIN GAŞINA
4946	KUŞ KAYADAN EL EDER	5078	KASABANIN BAĞLARI	5210	MINAREYE YASLANDIM
4947	PENCEREYE ÇEKTİM PERDE	5079	KIZ KINASI NAZ KINASI (GELİN AĞLATMA)	5211	GARŞI YOLLAR ÇÜT YOLLAR
4948	UZUN OLUR UZUN YOLUN SELVİSİ	5080	İSHAKLAR ÇEŞMESİ	5212	FELEK AĞUDAN FELEK
4949	ÇAM TELLERİ	5081	ARDA BOYUNA KARA MUSTAFA	5213	KAYADAN OKUZ BAKAR (LEMİŞO)
4950	KALE BENİM KAR BENİM	5082	ASMAKAN ÜZÜM ALDIM	5214	ÇATILAR ÇATAK TAŞINI (GELİN ÖYME HAVASI)
4951	A GAVAK MEŞE GAVAK	5083	MASTANLI'YA GELDİ YA HÜSEYİNİM	5215	AT OLURDA DEPMEZ Mİ
4952	ARPA EKTİM EVLEK EVLEK	5084	KARŞIKI DAĞLAR BİZİMDİR	5216	ŞU HASRETLİK NELER GETİRDİ BAŞIMA
4953	ŞU TOKATIN ETRAFI AL YEŞİL DAĞLAR	5085	LEBLEBİ KOYDUM TASA	5217	GİDE GİDE GİTMEZ OLDU DİZLERİM
4954	BEYLER DERESİNDEN AŞDIM GEDİĞİ	5086	KAFUNUN HITABI İZHAR OLMADAN	5218	DOLANDIM DA GELDİM EMİRDAĞINDAN
4955	BU DERE BUZ BAĞLAMİŞ	5087	KIR ATIMIN NALI YOKTUR (POSTLU EFE)	5219	EZEL BAHAR BEŞ AYLARI GELİNCE (SEMAH)
4956	DANIŞIP GÜLMEYİRSEN	5088	YÜRÜSÜN SEMAHIN SEMAH EYLESİN	5220	BAHÇELERDE SARIMSAK
4957	BULGAR DAĞI	5089	MENDERES KIYISINDA KUNDURAM KAYDI	5221	SELAMINLEYKÜM (KİNA HAVASI-1)
4958	SIVASTAN ALDIM ELEĞİ	5090	AKSARAYA GİDERKEN ÇEVİRDİLER YOLUMU	5222	SAFA GELDİNİZ (KİNA HAVASI-2)

4959	ŞARGIŞLA İÇİNDE SEÇTİM BİR DURNA	5091	KAYNAR GAZAN DAŞMAZ MI	5223	OĞLAN TÜFENGİNİ ASMİŞ DUVARA
4960	GADIRIM DE DESTE DESTE GÜL İDİ	5092	SEVDİ GÖNÜL BİR PUSERİ	5224	TUZ TABAĞI
4961	KİNA YOLLADIM KİNA	5093	EY CAN-I ALEM HER ŞİRRÂ MAHREM (VEZN-İ AHER)	5225	HİSARIN BAŞINDA DARİ BEKLERİM
4962	GELİN AĞLAR YAŞIN YAŞIN	5094	AŞIK SENİN KIYA KIYA BAKŞIN (YA-ŞAH)	5226	MENENDİ MENENDİ
4963	BİR DEĞİM VAR DERİDEN	5095	SARI ZEYBEK ŞU DAĞLARA YAŞLANIR	5227	CEYLAN DEDİLERİ
4964	DERMAN ARARDIM DERMİME (İLAHİ)	5096	SEHER VAKTİ BÜLBÜL AĞLAR EKSERİ	5228	SAZIM SAZIM MECNUN GİBİ
4965	GEZDİĞİM MEŞELİ DAĞLAR	5097	KARANFİL BOUNUN EĞMİŞ	5229	ŞEKER ŞERBET EZMEYLEN
4966	TURNAM NERDEN GELİR	5098	ŞU DERENİN DÜZÜNDE	5230	ZEYNEPİM YAR ZEYNEPİM
4967	AKDAŞI KALDIRMALI	5099	GOCA DAĞ MAZILARI	5231	DOKTORUM YAZ DERMANIM
4968	FINDIK DALDA DAL YERDE	5100	BADILCANI DOĞRADIM	5232	HATİCEM CAMDAN BAKIYOR
4969	AYVA DİBİ SERİN OLUR	5101	EVLERİNİN ÖNÜNDE GÖKTÜR DE GÖVERİ	5233	DARAMAN KÖPRÜSÜ
4970	KISLANIN ÖNÜNDE	5102	HASAŞLIGIN ETEĞİ	5234	RAHMEYLÉ MENE YARI ELİMNEN ECEL ALDI
4971	HADI GİDEM BAĞLARA	5103	MERDOVENDE VURULDUM (KURUTME HAVASI)	5235	HALEBİN ETRAFI DAŞLAR
4972	ÖVALARIN DARİSİ	5104	KÖROĞLU	5236	AY PERİM GEL BİR BAGA
4973	MEYHANELER	5105	BEN GÜRGENDEN OK YAPARIM	5237	GÜLLER AÇILDI SENEM
4974	DUVAR ÜSTÜNDE DUVAR	5106	ENGINEĞİR GOSGOCA DERELERDE ENGINE	5238	ALEMDE YARIMI BENE VERSELER
4975	EYĞİM ERİK DALINI	5107	GÖYVERDE PAŞAM CELEPLERİM SULANSIN	5239	ALA GÖZLÜM DAMDAN DAMA
4976	BU DAĞLARI BEN GEZDİM	5108	HANA DA VARDIM HAN KAPISI SÜRGÜLÜ	5240	BEN ALDIM DA SEN SARDIN
4977	SERİN SERİN ESME	5109	OLAYDI DA OLAYDI YAR BENİM OLAYDI	5241	BİZİM HALA DERESİ
4978	BİR KOYUN VAR İKİ KUZUM	5110	DAM BAŞINDA DEĞİRMEN	5242	KIZ ÇIKMA PENCEREYE
4979	UZUN AVLU ÇİFT SANDIK	5111	BANA DA BANAZ DA PİR SULTAN DERLER	5243	BEKİROĞLU DUYURDU
4980	SÖYLEYİN GÜNEŞE BUGÜN DOĞMASIN	5112	BEHEY GARDAŞ NE GAMLANIP DURURSUN	5244	AVCI DESTANI
4981	DEĞRİMENİN GAŞOĞUSU	5113	HAYAL BANA YAKIN YAR BANA UZAK	5245	HEMŞİN YAYLARINDA
4982	BERGAMA'DA PAZARARIM	5114	ÇIKMASAYDI ŞU KAÇKARIN DAĞINA	5246	ÇIKTIK ÜSKÜT DAĞINA
4983	AL BASMADAN DONUM VAR	5115	AY GÜZEL BU YAYLALAR	5247	ÇANAKÇI PAZARI
4984	YENİ CAMİYLE MAHKEMENİN ARASI	5116	KIZILIRMAK OBA YOLA ÇIKTI	5248	GÖRDÜM SENİ UFAGİM
4985	BAĞLARIM ÇEKİRDEKSİZ BAĞLARIM	5117	GAREFLİM EK BENİ	5249	KARAMİŞ KARA KARA
4986	KARANFİL YALAKLARI	5118	TASTA GİNA EZİLİYOR (KİNA TÜRKÜSÜ)	5250	E PAÇI KEŞANINI
4987	AT GELİR ŞAKIR ŞAKIR	5119	GİCİLAR GAVAK GİCİLAR (GELİN BAŞI ÖVME)	5251	DONATILIR GELİNİ
4988	GİDİN BULUTLAR GİDİN	5120	GİDİYOM GEDİYOM	5252	KADİFE İŞLİĞİNİN (YE HALA)
4989	BİBERİM KARA BİBERİM	5121	AL KİREZİM MÖR KİREZİM	5253	AK KOYUN KARA KOYUN
4990	SİĞARAMI YANDIRDIM	5122	DEMİRLİNİN GOYUNLARI	5254	POTİGİMİN DERMANI
4991	NE OLAYDI EFEM AMAN	5123	GİDEN AY TUTULUR MU	5255	KÖR BAYRAM EFELEMESİ
4992	ZEHEN ZEHEN BÖRÜLCE (DEME-ÇEVİRME KADIN HALAYI)	5124	FİLİTAMİN UCU GUMUŞTEN (JANDARMA ZEYBEGİ)	5256	AK KATIR TUZDAN GELİR
4993	ATMA MUĞAN OKLARIN (ALLAH İÇİN)	5125	KALEDEN İNİŞ MÖLÜR	5257	TINYABANIN DAŞLARI
4994	SANA BİR NASHATIM VAR	5126	YAYLAYA GİDECEĞİM	5258	GİDEN AY TUTULUR MU
4995	AHIR BU DERT BENİ SİNE GÖTÜRÜR	5127	SUDA BALIK YAN GİDER	5259	ERZURUMDAN GÖÇ ETTİM
4996	CAMI DUVARINDA MEKTUP OKUNUR	5128	KARA YÜNU YUYEYİM		
4997	MAPUSANELERE ATTIM POSTUMU	5129	TAŞ DUVAR ÖRÜLÜR MU		
4998	YENİ CAMİ AVLUSUNDA	5130	EVLERİM EVLERİM		
4999	KEVŞER İRMAGINDA SAKI OLANLAR	5131	DOMATESİN ÇİÇEĞİ		
5000	BENDEN SÖRÜLÜRSÜ AŞIK OLANLAR	5132	AMBARA KOYDULAR MISIR DARİSİ		
5001	BEN DE YAKUB İDİM KENDİ HALİMDE	5133	HADI GİDEM AY OĞLUMUZ		
5002	SEĞİRTTİM ÇIKTIM ÇARDAĞA	5134	GEDİZ ZEYBEGİ		
5003	BİZDE GELİN ALMACIYA HOŞGELDİN DERLER	5135	EKİN EKTİM DAĞ BAŞINA (YOLMA TÜRKÜSÜ)		
5004	KARŞIDAN KARŞIYA (SALLAMA)	5136	HARMAN YERİ SÜPÜRMEİ		
5005	HAYATIN ÖNÜNDEN (SALLAMA)	5137	LEYLEK YUVADA UÇ MÖLÜR		
5006	DEVELİ (KÖÇEK)	5138	İSLAM OĞLU ZEYBEGİ		
5007	AK KOLLAR BENDEN (EMMİOĞLU)	5139	BABUCUMUN BELLERİ KIRIK		
5008	HARZADINDAN AŞTIĞIM GÖRDÜLER	5140	KİNALAR KARILIR TASTA		
5009	YAYLA YOLLARINDAN (İYİ OYUN)	5141	EY BOSTANCI BOSTANCI		
5010	CEYLAN SENİ GÖRELİ	5142	YAPTIRDIK YAPTIRDIK YUKSEK KULELER		
5011	BİNER ATIN İYİSİNE	5143	ALTIN YÜZÜK HOŞ BİLEZİK		
5012	GECE GEÇTİM DUYDUN MU	5144	MURAT REİS-EYDUR HEY GAZİLER		
5013	GEMİYE BİNECEĞİM	5145	BE GAZİLER VEZİR GEÇTİ GİRİDE		
5014	BERBER DUKKANINA VARDIM	5146	GEZE GEZE AKDENİZİN YÜZÜNE		
5015	DUYDUM KI DOST ACI ÇEKERMİŞ BENSİZ	5147	BİR GEMİMİZ VARDIR		
5016	GEL DİLBER AĞLATMA BENİ ŞAHİ MERDAN AŞKINA	5148	YÜRÜDÜĞ EDİRNE'DEN		
5017	SILAYA GİDEN GARDAŞLAR	5149	UÇ YÜZ ON İKİDE GİTTİM ASKERE		
5018	EY GAFİL GEL UYAN HA BU GAFLETTEN	5150	İZMİR ELLERİNDE NANELER BİTER		
5019	YÜZ SÜRMEME GELDİM HAK-I PAYINA	5151	BİR İNCECİK YOLUM GİDER YEMENE		
5020	AŞAĞ ÇARDAK	5152	ŞİPKANIN ÖNÜNDE BİR UZUN SELVİ (B3 HARBİ TÜRKÜSÜ)		
5021	BELÉN DAĞI EFELERİN ÖTAĞI	5153	KURU KAĞITLARI AKLI KARELİ		
5022	KARANFİLİM TASTAYIM (OYUN HAVASI)	5154	GÜNEŞTEN Mİ KOPTUN NURDAN MI GELDİN		
5023	CAMEKANIN ARKASINDAN BAKARSIN	5155	BİR İNCECİK YOLUM GİDER YEMENE (ŞEHİT HASAN)		
5024	ŞU DİNARIN SIRA SIRA SOĞUDU	5156	GİDE GİDE GİTMEZ OLDU DİZLERİM		
5025	BAŞINDA SİYAHIM VAR	5157	TÜRKİYEMİZ ŞEREF BULDU		
5026	KEMENÇE ÇALDUĞUMI	5158	BEN GİDİYOM GUCCUK HANIM AĞLAMA) YEMEN MİHRALİ BEY ÇEŞİTLEMESİ)		
5027	DERE DOLDU GUMUNAN (ELMASIM HALAYI)	5159	ŞU YETENDE GARİP KALDIM		
5028	BASTIM ÇÜRÜK TAHTAYA	5160	SABAH NAMAZINDA DOĞDU BİR YILDIZ		
5029	KAR YAĞIYOR İNCE İNCE	5161	A KIRAZLAR KIRAZLAR		
5030	AĞAM AĞAM GİDEREM GİDİŞİMDİR	5162	TÜRL MİLLETİ TÜRK MİLLETİ (CUMHURİYET TÜRKÜSÜ)		
5031	AĞ BUĞDAYIM BUĞDAYIM (HOZALIM YELLİ)	5163	DİLBER YOL ÜSTÜNÜ KİŞ EYLEMİŞSİN		
5032	GİTME YARIM AĞLARIM	5164	PENCEREDEN AY DOĞDU		
5033	BAHÇALARDA EKŞİ ELMA	5165	KARA OLA BOYLE YAZI		
5034	KARANFİL OLACAĞSIN	5166	MERDÜĞENDEN YUKARI		
5035	AK YOLDA PINARDAYIM	5167	DEREYE AŞAĞI İNİMİŞ KURT İZİ		
5036	DAM BAŞINDA BUDAMAM VAR GÜLÜM VAR (UŞAK KİNA HAVASI)	5168	ÇİMENCI DE AKTAŞLAR		
5037	KARANFİL OYULUR MU	5169	DERE GELİYOR DERE		